

ಜ್ಞಾನಾರ್ಥ

ಕಾ ತೆ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ

ಅಗಾಂತರ
JNANA000634

ಉಗಂಡಾ

ಸಣ್ಣ ಕರ್ತೆಗಳು

-AGATHA-

A Collection of Short Stories

By K. H. K. Chikkilappa

Short Stories from Indian Authors

Principles of Kannada and Culture

Kannada Gavayana Prabhava

ಕಾ ತ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ

ಕಥನ ಪ್ರಕಾಶನ

ಬೆಂಗಳೂರು

ರಾಜ್ಯಾಲಯ

ಕನ್ನಡ ಕಾದಿ

AGAANTHARA-

A Collection of Short Stories

by Ka tha Chikkanna

Joint Director

Directorate of Kannada and Culture

Kannada Bhavan, Bangalore - 2

Published by

Kathana Prakashana

No. 154, II Floor 6th Main 7th Cross RPC Layout

Vijayanagar II Stage Bangalore - 40

Pages : xiv + 118 = 132

Price Rs: 70/-

© author

First Impression 2003

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಕಥನ ಪ್ರಕಾಶನ, ವಿಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮುದ್ರಕರು

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಎಂಟರ್ಪ್ರೈಸ್‌ಸ್

ಬೆಂಗಳೂರು

ಉತ್ತರ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಕೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಾನ್ಯ ಎಂಬ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸಕ ಇವನು ಹಿಂದೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾಧಿಕರಣ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸಕ ಅಂತರ್ಗತ - ಅಂತಹ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸಕ ಇವನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸಕ - ಈ ಶಾಸಕ ಇವನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸಕ - ಈ ಶಾಸಕ

ಉತ್ತರ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಕೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ

ಕಲ್ಪಿಸ್ಟ್ ಕಥೆ

ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಮೌನವನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುವ
ಶ್ರೀ ಕಾ.ತ.ಚಿಕ್ಕಣಂವರು ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಮೋಹಿಸಿದವರು. ಹಳ್ಳಿಯದೆ
ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಥೆ ಇದೆ ಎಂದು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿದವರು.
ಹಳ್ಳಿಯ ಬದುಕಿನೊಳಗೆ ಗೇಮೆ ಮಾಡುವ Culturist ಕೆಗಾರ;
ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯ Agriculturist ನಂತೆ. ಬದುಕನ್ನು ಉದ್ದೇಶ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇವರಿಗೆ ಆಗದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಕೆಗಳು
ಒಂದು ಪರ್ಯಾಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಹೊಸ ಜೀವನದ
ಬೆಳಕನ್ನು ಅದೇ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ.

‘ಅಗಾಂತರ’ದೊಳಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಗ್ನಿಲಿಗೆ ಜಾರಿಸಿ
ಮುಖ ಕಾಣಿಸುವ ಮುಗ್ಡ ಮನಸ್ಸುಗಳು. ಜಗತ್ತಿನ ತತ್ತ್ವವನ್ನೆಲ್ಲ
ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಳಿಸುವ ಹೆಣ್ಣಿ ಜೀವಗಳು. ತನ್ನ ನೆಲದಲ್ಲಿ
ಜಗತ್ತನ್ನು ಹಾಸಿಕೊಂಡು ಕೂತ ಬೈರಾಗಿಗಳು. ಜಗತ್ತಿನ ಕಥೆಯೊಳಗೆ
ತಾವೂ ಕತೆಯಾಗುವ ಕಲಾವಂತರು. ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಸಿಡಿಸಲು
ಹೋಗಿ ಭೂತವಾದವರು. ಅನುಮಾನವನ್ನು ಸಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅವಾರ
ಆದವರು - ಹೀಗೆ !

ನಗರದಲ್ಲಿಯ ಈ ಗ್ರಾಮ ತಪ್ಸಿಯ ಮುಖದಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯ ಬ್ರಹ್ಮರು
ಅವಶಿಷ್ಟನುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಆಡುವ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ತರ್ಕವಿಲ್ಲ, ನಡೆವ ಹಾದಿಗಳು
ದೂರವಿಲ್ಲ; ಭಾಷೆ - ಭಾವನೆಗಳ ಮಳಕ ಏಳಿಸುತ್ತ ನೋವುಗಳ ಮಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ
ನಲಿದು ಬದುಕುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕರ್ತೆ-ಅದರದ್ದೆ ವ್ಯಧೆ.

- ಪ್ರೌ. ಹಿ ರಾಮಚಂದ್ರೇಗೌಡ

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ

ಗ್ರಾಮೀಣ ಸೌಗಡಿನ ಕಥೆಗಾರ

ಕನ್ನಡದ ಸನ್ನ ತಲೆಮಾರಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕಥೆಗಾರ ಬೆಸಗರಹಳ್ಳಿ
ರಾಮಣ್ಣ ಅವರ ನಂತರ ಕಾ.ತ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ನನಗೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ
ಹುತ್ತಾಹಲವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಆ ರಾತ್ರಿ ದೂರವಾಣಿ ಕರೆ ಬಂದಿತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ
ಕರೆಗಳು ಅನುಮಾನ, ಕಿರುಕುಳ, ಹಿಂಸೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ,
ಆ ಕರೆ ಯಾವ ಅಪಾಯದ ಗಂಟೆಯೋ ಎಂಬ ತಳಮಳದಲ್ಲಿಯೇ
ಕಿವಿಯೊಡ್ಡಿದೆ.

ಟೀವಿಯಲ್ಲಿ ಮೌಸ್ಕಿ ಕೇಳಿದಿರಾ?

ಇಲ್ಲ. ಕೇಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಅಯ್ಯೋ ಶಿವ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಎಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ
ಗುರು. ನೀವು ನಾವು ಬರೀತಿದೀವಿ. ಮಾತಾಡ್ತಾಯಿದೀವಿ. ಹೋರಾಟ
ಮಾಡ್ತಿದೀವಿ ಯಾಕಾಗಿ?

ಏನು ವಿಷಯ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ, ಏನಾಯಿತು?

ಅಲ್ಲಾ ಶಿವಾ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ೪೦ ವರ್ಷ ಆಯ್ದಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ
ಬಂದಿದೆ ಅನ್ಮೂಳಿದೀವಿ. ಹೀಗೂ ಉಂಟಾ ಶಿವ. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ

ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಂಗರಹಳ್ಳಿನಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿಗೂ ಜೀತಕ್ಕೆ ಮಡಿಕೊಂಡಿರೋದು ಅದೂ ಕಾಲಿಗೆ ಸರಪಳಿ ಬೇಡಿ ಹಾಕಿ ದುಡಿಸೋದು ಏನ್ ತಿವ. ಇಷ್ಟ ಅನಾಗರಿಕ, ಬಬರ ಸ್ಥಿತಿಲಿ ನಾವಿದ್ದೇವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಾತು, ಬರಹ, ಹೋರಾಟ ಎಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿತಾದೆ ತಿವ.

-ಇದು ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ, ಇದು ಒಂದು ಘಟನೆ ಮಾತ್ರ. ಇಂತಹ ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅವರ ನೋವು, ತಳಮಳವನ್ನು ತೀರ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬೆಸಗರಹಳ್ಳಿ ರಾಮಣ್ಣ ಅವರಂತೆಯೇ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂದು, ಅತ್ಯಂತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಹಡೆದು, ಸರ್ಕಾರದ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಮುಲ್ಲವಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಇತ್ತಿಚಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕತೆ-ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾದ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅವರ ಮಾನವಿಯತೆಯ ಮುಲಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಬೆರಗಾಗಿದ್ದೇನೆ, ಹೆಮ್ಮೆಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ, ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿರುವ ಜಪದಕ್ಷೇತ್ರ ಕತೆಯನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭ! ಹೊಸದಾಗಿ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದ ಜಪದಕ್ಷೇತ್ರ ಎಂಬ ಕತೆಯೊಂದರ ಹಂಡರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಕೆಲ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮುಂದಿಟ್ಟು, ನನ್ನನ್ನು, ನನ್ನ ಬುಡಬೇರನ್ನು ಅಲುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ವಸ್ತು ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮುನಿಯ ಕುರಿತದಾಗಿತ್ತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ ಕುರಿತು ತುಂಬಾ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ವಸ್ತುವಿನ ನಾಯಕ, ತಮ್ಮಾಳಿಗೆ ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಪರಿಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಇನ್ನು ಇನ್ನೂ ಆಳಕ್ಕೆ ಹೊಕ್ಕು, ವಿಷಯವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯುವ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅವರ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಕಂಡು ಬೆರಗಾಗಿ ಹೋದೆ.

ಈ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಕುಡಿಯೋಡೆದು ಬಂದ ನಿಸರ್ಗದ ದಟ್ಟ ವಿವರ, ನೇನೆನ್ನು ಮತ್ತು ಸದ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಕುಟುಂಬ ಸಂಬಂಧದ ವಿವರ, ಕತೆ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ತನಗೂ ಇರುವ ಸಂಘರ್ಷದ ಪರಿಣಾಮದ ವಿವರ ಎಳೆವಳೆಯಾಗಿ ನೀಡುತ್ತ ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಕತೆಯಲ್ಲಿನ ಮಾನವಿಯ ಕೇಂದ್ರಿತ ಸಂಬಂಧಗಳ ವಿವರಗಳೇ ಸದ್ಯದ ಹಂನು ತೋರೆದು ಒಂದು ಕಲಾಕೃತಿಯಾಗಿ ಪಡಿ ಮೂಡುವುದನ್ನು ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅವರ ಒಂದು ವಿಶೇಷತೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡೆ.

ಈ ಲೇಖಕ ಒಂದು ವಾನವೀಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ನೀಡುವುದೇ ಘನ

ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುವುದು ತುಂಬ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಗುಣ ವಿಶೇಷವೇ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅವರ ಎಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಬಿಳಿಲು ಬಿಟ್ಟು ಬದುಕು, ಒಡಲುರಿ, ವಾಸನಾಮಯ ಬದುಕಿನ ಆಚೆ ಈಚೆ, ಮನಸು ಮುಗಿಲು ಎಂಬ ಕಂಥಾ ಸಂಕಲನಗಳಲ್ಲಿ, ಮುಂಜಾವು, ದಂಡ ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಕನಕದಾಸನನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬರೆದ ವಧೂಟಿ ಎಂಬ ಗೀತರೂಪಕದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಬಳ್ಳಿ ನಾಲು ಎಂಬ ಲೇಖನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಮಾಜ-ನಿಸರ್ಗಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಮಗ್ಗಲುಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪದರ ಪದರಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಿವರಿಸುತ್ತ, ಮಾನವೀಯ ನೆಲೆಯ ದಟ್ಟ ನಲ್ಲೀಯನ್ನು ಪರಿಗಾಣಿಸುವುದೇ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅವರ ಹಿರಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಅವತ್ತು ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅವರೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಮತ್ತು ಗೆಳೆಯರು ಮಾತಾಪುತ್ರ ಕುಳಿತಿದ್ದೇವು. ಅದು ಮಾತಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಪರಿಚಯ ದಾಟಿ, ಸ್ವೇಹ ಏಪ್ರೆಟ್ಟು ಒಳಗಿಳಿದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು! ಎಂದೂ ಕಾಟಾಚಾರದ ಸೋಗಲಾಡಿತನದ ಸಂಖಾರಣೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ನೇರ ಸಲ್ಲಾಪ-ಸಂಖಾರ-ಮುಖಾಮುಖಿ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಂಡ ಕಾದಂಬರಿ ಕುರಿತು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮಾತ್ರವೇ ವಿಚಾರಗೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿನ ಮಾತುಕತೆಯ ವೈಖರಿ ಬಗ್ಗೆ ಎಂದಿನಂತೆ ನನ್ನ ತಗಾದೆ ಎತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಇತರ ಗೆಳೆಯರ ಭಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ ನಾನಾ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಹೊರಬೀಳತೋಡಿದ್ದೇವು. ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಬಂದು ಬಂದು ಉತ್ತಮ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ದಂಡ ಕೂಡ ಬಂದು ಎಂಬ ಮಾತು ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಹೊರಟಿತು. ವಿದ್ಯಾನ್ಯಾಸದ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ರಾಜಕೀಯ-ಸಿನಿಮಾ-ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ಗರ ಭರಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಾರಂಗದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಚಚೆ ಕಾವೇರಿತು.

ಆಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಪಂಚೆಯುಟ್ಟು, ಅಧ್ಯ ತೋಳಿನ ಅಂಗಿತೋಟ್ಟು, ಕುರುಚಲು ಗಡ್ಡ ಬಿಟ್ಟು, ಅಪ್ಪಟಿ ಮಣಿನ ಮಗ ಎನ್ನುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಒಳ ಬಂದರು. ಕೊಂಡ ಹೊತ್ತು ಅವರು ನಮ್ಮ ಮಾತಿನ ನಡುವೆ ತಾವು ಮೌನವೋ, ನಿಲ್ದಿಪ್ಪತೆಯನ್ನೇ ತಳೆದರು. ಆಮೇಲೆ ನಾ ಬತ್ತಿನಿ. ನಿಮ್ಮ ಹೊನ ಮನ್ಸುಕ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಬಿಡುಗಡೆ ಆಗಿದೆ ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ. ನನಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಓದಲೇಬೇಕು ಅಂತ ಬಂದಿದ್ದೀನಿ. ನಿಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಮನ್ಸುಕ ಓದಿದ್ದೀನಿ. ಇದು ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗ್ಗಾದೆ ಹೇಳಿ ಎಂದು, ನಮ್ಮನ್ನು ಕಿಂಚಿತ್ತು ಜಮಾ ಖಚಿಗೆ ಹಿಡಿಯದೆ ಪಟ್ಟಿಹಿಡಿದರು.

ಯಾವ ವಸ್ತು, ಪಾತ್ರ, ಜೀವನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಕಡೆದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ, ಆ ಭಾಗದ ಆ ಬದುಕಿನ ಒಂದು ರೂಪವೇ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಿಸಿ, ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೀರು, ನಾನು ನೋಡಬೇಕು ಎಂದು ಹನುಮನ ಪಟ್ಟ ಹಾಕಿ ಕೂತಾಗ ಆಗುವ-ಆದ ಬೆರಗು, ಹೆಮ್ಮೆ ಅನುಭವಿಸಿದವರೇ ಬಲ್ಲರು, ಆಗ ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಹಂಚಿಕೊಂಡವರೇ ಬಲ್ಲರು. ಆ ಧನ್ಯತೆ ಚಿಕ್ಕಣಿ ಅವರ ಪಾಲಿನದಾಗಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ ಕಳೆದ ಏರಡು ದಶಕಗಳೊಂದಲೂ ಚಿಕ್ಕಣಿ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸಾರ, ಅಧಿಕಾರ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡೂ ಸಂಪೇದನಾಶೀಲ ಸೃಷ್ಟಿ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಬರವಣಿಗೆ ತೊಡಗಿದಾಗ ನಾಡಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ನವ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಉತ್ತಮ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನಂತರದ ಬಂಡಾಯ ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಯ ಎಲ್ಲ ನೆಲೆಗಳನ್ನೂ ತಮ್ಮ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಆಳ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಜನಪದ ನೆಲೆಯ ಅಪಾರ ಅಭಿಮಾನವೂ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರ ಮುಂಜಾವು ಹಾಗೂ ದಂಡ ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿನ್ಯಾಸವೇ ಉಜ್ಜಲ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಅತ್ಯ ದಿನ ನಿತ್ಯವೂ ಒಬ್ಬ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ, ಜನದ, ಕನ್ನಡದ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಉಳಿಸಿದ್ದಾಗಿ, ನಿಷ್ಪೇಯಿಂದ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ದುಡಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಂಪೇದನೆ ಕರಗಿಹೋಗದಂತೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಎಷ್ಟೋ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಣಿ ಅವರ ಪಾತ್ರ ಕೂಡ ಮಹತ್ವದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ನನ್ನಂತೆ ಬಲ್ಲವರಿದ್ದಾರೆ.

ಬರಹ ಬದುಕಿನಲ್ಲೇ ಮುದ್ದಾದ ರೂಪ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಉಳಿಸಿರು ಚಿಕ್ಕಣಿ. ಹೊರಗೆ ಸರಳ. ಬರವಣಿಗೆಯೂ ಸರಳ. ಆದರೆ ಒಳಗಿನ ಬಾಳು, ಬರಹ ಸಂಕೀರ್ಣ. ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಸದಾ ಕರಗುವ ಜೀವ. ನಗರದಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸೆಲ್ಲವೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸೋಗಡು ಸೋಗಸಿನ ಸಿರಿಸಂಪದ ಚಿಕ್ಕಣಿ. ದೊಡ್ಡದನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಭಲವಂತ ಕೂಡ.

ಬಿರು ಹೆಂಟೆಯ ಮಧುರನೋವಿನ ಆಸುಪಾಸು....

ಅಜ್ಞಿಯ ಸೆರಗಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮೊಗಣ್ಣಿಯ್ಯನ ಹಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ.
ಹನ್ನೇರಡು ಕಂಬದ ತೊಟ್ಟಿಹಟ್ಟಿ ಅದು. ಅದರ ತುಂಬ ಬರೀ ಹೆಂಗಸರು.
ಅವರೆಲ್ಲ ಅತ್ತಲೇ ಕವಕವನೆ ನೋಡುತ್ತ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಕೂತಿದ್ದರು.
ಅಲ್ಲಿ ತೊಲೆಗೆ ನೇತು ಹಾಕಿದ್ದ ಹಗ್ಗವನ್ನು ತನ್ನ ಎರಡು ಕೈಯಿಂದ
ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳು ಹಸುವಿನಂಗೆ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಮಿದ್ದಳು.
ಅವಳ ಪಕ್ಕ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಸೆರಗು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದ
ಎಡವಯಸ್ಸಿನ ಮುದುಕಿ ಈ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೆಚ್ಚೆಪೂರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.
ಅವಳು ಪ್ರತಿ ಹೆಚ್ಚೆಯೂರುವಾಗಲೂ ಯಾತನೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಳು.
ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಏಣಿಯನ್ನು ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗದಪ್ಪೆ ಭಾಗಿಸಿ ಎರಡು
ಮೂರು ಹಂತಗಳವರೆಗೆ ಹತ್ತಿಸಿ ಇಳಿಸುವುದಾಯಿತು. ಆ ತುಂಬು
ಗಭ್ರಣಿಯ ಚೀರಾಟ, ನೋವು ಹಟ್ಟಿಯ ನಾಕು ಮೂಲೆಯೊಳಗೆಲ್ಲ¹
ಗುಡುಗಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ನಾನು ಅಜ್ಞಿಯ ಸೆರಗೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕಿ ಹಿಳಿಪಿಳನೆ ನೋಡುತ್ತಿದೆ.
ನನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಜ್ಞಿಯ ಹಿಡಿತ ಇನ್ನಪ್ಪೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿ
“ಚೊಚ್ಚು ಬಿಂಮನ್ನೆ ಒಳಗಿರೊ ಕೊನು ಬ್ರಾಗ್ ಈಜೆ ಬರ್ಬಾರದಾ?
ಈ ಮಗಿನ ಸಂಕೆಟ ನೋಡಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ ಸಿವುನೆ” ಅಂತ ತನ್ನಪ್ಪಕ್ಕೆ
ತಾನೆ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಇಂದು, ನಮ್ಮೊರಿನ ಆ ಹಳೆಯ ಹೆರಿಗೆ ಸಂಕಟದ ಚಿತ್ರ ನೆನಪಾಗುತ್ತಿದೆ !

ದಿಟ್ಟ-ಕತೆ ಬರೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವೇ ಸ್ನೇ!

ದಿಟ್ಟ-ಕತೆ ಬರೆಯುವುದು ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ!.

ನಭ್ರ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗಿನ ಮತ್ತು ಹೆರುವಾಗಿನ ಎರಡೂ ಸ್ಥಿಗಳು ಮಳೆನೀರನ್ನು
ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವಾಗಿನ ಬಿರುಹೆಂಟೆಯ ಮಧುರ ನೋವಿನ ಆಕ್ರಂದನವಿರಬಹುದೆ?

ಅಚ್ಚರಿ-ಕ್ಷ ಕಥಾಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಕಥೆಗಾರನಾದ ನಾನೊಂದು ಮಾತನ್ನಾದರೂ
ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಶೂತಾಗ ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು !

ಹುಂ ! ಏದಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಲ್ಲ ಬರೆದು ಚೆಲ್ಲಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಈ ಕತೆಗಳನ್ನು
ಒಂದೆಡೆಗೆ ತಂದು ಓದುವಾಗಿನ ಇವತ್ತಿಗೆ, ನಭ್ರ ಧರಿಸದೆಯೇ ಹೆರಿಗೆ
ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದಿನ ಬಂದರೆ ಹೆಂಗೆಂಬ ಆತಂಕ ಧುತನೆ ಇದಿರಾಗುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ!

ಆತಂಕ ತಳಮಳಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅನಂದಪೂ ಇರುತ್ತದೆಯಲ್ಲ ಅದು ದಕ್ಕುವುದಾದರೆ
ಈ ಕತೆಗಳ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಅಧ್ರ ಬಂದಂತೆ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುವೆ.

ಅಗಾಂತರ-ನಮ್ಮೊರಿನ ಮೂಡಲ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಗಿಲಗಲ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ
ಬೋರೆ. ಇದು ಅಗಾಂತರ, ಸೀಮೆ, ಮಹಾಬಯಲು, ನಿಸಗ್ರದ ಪಾಸಲೆ ....
ಈ ಅಗಾಂತರಕ್ಕೆ ಅಧ್ರ ಹಿಂಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಹಸೀರಾಗಿ ಉಸೀರಾಗಿ
ಹುಂತಿರುವ ಅಗಾಂತರದ ಕಾವ್ಯಚಿತ್ರ ಈ ಸಂಕಲನದ ಶೀಫಿಕೆ.

ಈ ಅಗಾಂತರಕ್ಕೆ ಮುಂಹಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದ್ದಾರೆ ತಮ್ಮ ಚಿಂತನಾಶೀಲ
ಸುಣಿದಿಂದಲೇ ನನ್ನ ಆಪ್ತರಾಗಿರುವ ಪ್ರೀತಿಯ ಡಾ ಹಿ ಶಿ ರಾಮಚಂದ್ರೇಗೌಡರು,
ಬೆನ್ನುತಟ್ಟಿ ಬೆನ್ನುಡಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಕವಿಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಜಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ.
ನನ್ನ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ಕಥೆಯೊಂದರ ಕುರಿತು ಆಪ್ತವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬರೆದದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ ಗೆಳೆಯರಾದ
ಬಿರುಹೆಂಟೆಯ ಶ್ರೀ ಹರಿಹರಪ್ರಿಯ. ಇವರ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಮಾತುಗಳಿಗೆ; ಸಂಕಲನ
ಹೊರತರಲು ಕಾರಣವಾದ ಕಥನ ಪ್ರಕಾಶನದ ಶ್ರೀಮತಿ ವೀನ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ

ಸರ್ಕಾರಿ ಅವರಿಗೆ, ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಎಂಟರ್ಪ್ರೈಸನ್‌ನ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗ, ರಕ್ಷಣೆಯ ವಿನ್ಯಾಸದ ಕಲಾವಿದ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಯು.ಟಿ. ಸುರೇಶ್ ಮತ್ತು ಭಾವಚಿತ್ರ ನೀಡಿದ ಶ್ರೀ ಜಯರಾಂ ಇವರೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞ:

ದಿನಾಂಕ : 5.4.2003

- ಕಾ ತ ಚೆಕ್ಕಣ್ಣ

ಅಂಬುಕರ ಇತರ ಕೃತಿಗಳು

ಅ. ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳು :

- ಒ. ಸಂಕಲನ ರೇಖೆ (ಎ. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮಾರ್ಥ ಅವರೊಂದಿಗೆ)
- ಇ. ಬಿಳಿಲುಬಿಟ್ಟು ಬದುಕು ರೇಖೆ, ದೇವರಾಜ ಬಹದ್ದೂರ್ ಬಹುಮಾನಿತ ಕೃತಿ
- ಈ. ಒಡಲುರಿ ರೇಖಾ
- ಇ. ವಾಸನಾಮಯ ಬದುಕಿನ ಆಚೆ ಈಚೆ ರೇಖಾ
- ಇ. ಮನಸು ಮುಗಿಲು ರೇಖೆ

ಆ. ಕಾದಂಬರಿ

- ಒ. ಮುಂಜಾವ್ಯ ರೇಖೆ ಕನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬಹುಮಾನಿತ ಕೃತಿ
- ಇ. ದಂಡ ರೇಖೆ

ಇ. ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನ

- ಒ. ಬಳ್ಳಿಸಾಲು ರೇಖೆ

ಈ. ಕವನ ಸಂಕಲನ

- ಒ. ಗೊಂಡಲು ರೇಖೆ

ಉ. ನಾಟಕ

- ಒ. ವಧೂಽಟಿ, ರೇಖೆ ಆಯ್ದಭಟ ಬಹುಮಾನಿತ ಕೃತಿ

ಉಂ. ಸಂಪಾದನೆ

- ಒ. ಕನಕಕೀರಣ (ಕನಕದಾಸರ ಶುರಿತ ವಿಮರ್ಶೆ ಗ್ರಂಥ)
- ಇ. ಪ್ರೈಸ್‌ಲೆನ್ಸ್ ಗೋಲ್ಡ್, ಇಂಗೆಂಲ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಸಹಸಂಪಾದನೆ
- ಈ. ಭಾರತಿಪ್ಪಿಯ, ಕನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗಾಗಿ
- ಇ. ನಯನೇನ, ಕನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗಾಗಿ
- ಇ. ಕನಕ ಭಾರತಿ
- ಇ. ಮುತ್ತು ಬಂದಿದೆ ಕೇರಿಗೆ
- ಇ. ಮೃತ್ತಿ
- ಉ. ಸಂಯುಕ್ತ
- ಇ. ಸಂಪದ
೧೦. ಕನ್ನಡ-ಸಂಸ್ಕृತ ವಾತ್ಸ (ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ರೇಖಾಂ-ಉಜ್ಜಿಂಜಿ)
೧೧. ಕ್ರಾಂತಿ ವೀರ್ ಸರಗೋಳಿ ರಾಯಣ್

ಇಂ. ಬಾಲಸಾಹಿತ್ಯ

- ಒ. ಕನಕದಾಸರು (ಜೀವನಚಿತ್ರ)

ಅಗಾಂತರದೊಳಗೆ...

೧. ಜಪದಕಟ್ಟಿ/೧
೨. ಸತ್ಯವತಿ/೨೦
೩. ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿನಾಲು/೩೯
೪. ಗೈತಮ್/೪೭
೫. ಕರೆಗ್ವ್ಯ/೫೯
೬. ಚೋರೆಯ ಮ್ಯಾಲೆ ಬಳೆಸರ ಬಿದ್ದುವೆ/೮೦
೭. ಕವಳೆ/೬೯
೮. ಹಸೀರು ಹರಳಿನುಂಗುರ್/೧೧೦

ಜಪದ ಕಟ್ಟೆ

ಹಡುವಣ ಅಂಚಿನ ಕೇರಳಾಮರದ ಮೂಲೆ ದಾಟಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದೆ
ಬರುಬರುತ್ತಾ ಕಿರಿದಾಗಿ, ಎಡ ಬಲ ದಂಡೆ ಮೇಲಿನ ಗಿಡಮರಗಳ
ದಟ್ಟ ಮಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಬಿಗುವಾಗುತ್ತಾ ಹರಿಯೋ ಈ ಕಾವೇರಿ, ತನ್ನ
ಮೂರಾರು ಮೈಲಿಯ ಹಲವಾರು ಅವಶಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತುಬಿಟ್ಟು
ಗಾಢ ಮೌನ ವಹಿಸಿರೋ ತಾಣ ಅಂದರೆ ಈ ಜಪದಕಟ್ಟೆ!

ಈ ಜಪದಕಟ್ಟೆಯ ಹೊಳೆದಂಡೆ ಮೇಲಿನ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಕೂತು
ಅವನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದು: ಮೂಡಲದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಆಗತಾನೆ ಕೆಣ್ಣು
ಹೊಸಕುತ್ತಿದ್ದ ಹೊತ್ತು ತನ್ನ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ತೋಟಿನೋಳಿಗೆಲ್ಲ ಚೆಲ್ಲಿ
ನಗೆಮುತ್ತುಗಳಂತೆ ಹಾಸುತ್ತಿದ್ದ. ಇರುಳಂಪೂರುತ್ತಿ ಬಿಗಿ
ಮುದುರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪಾಸಲೆಯ ಗಿಡ ಮರ ಮೇಳಿಗಳ ತೋಪು ಆ
ಬೆಳೆಕಂಗಳದ ಹೊದಪನ್ನು ಒದರಿ ಮೈಕೊಡವಿ ಕಿಲಕಿಲನೆ
ಮೇಲೇಜುತ್ತಿತ್ತು. ಕುಳಿರೋಗಾಳಿಯು ಕಿರಣ-ಎಲೆಗಳ ನಡುವೆ
ಆಟವಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಹೊತ್ತಿಗೂ ಈ ತೋಟಿಗೂ ಹೊಂಡು-ಪಡೆಯೋ
ನಿರುಂಬಳತೆಯ ಅನುಭೋಗ, ಮಾಜಿಗೆಂದು ಬಂದ ಸುಬ್ಬಣಿನ
ಮಾತಿನ ಧಾಳಿಯಿಂದ ನುಛ್ಣಾಗಿ ಹೋಯ್ತು.

ಶಂಕರಯ್ಯ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಸ್ನೇತ ನೋಡದೆ, ಹೊದ್ದಿದ್ದ ವಲ್ಲಿ ಒದರುತ್ತಾ
ನೇರೆ ಬಂದಾಗಾಗಲೀ, ನೀರು ಸೀದಿದಾಗಾಗಲಿ, ಹನ್ನೆರಡು

ಮಾನದಲ್ಲಿ ಮುನಿ ಮೌನಮುದುರೆ ಒತ್ತಿರೋ ಹೊಳೆಯ ತಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯತೂಡಿದ. ಇಳಿಯೋ ಒಂದೊಂದು ಮೆಟ್ಟಿಲೂ ಅವನಿಗೆ ಮಂಟಪದ ಕಂಭಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡ ಉಗುನಿಹಂಬಿನಂಗೆ !

ಮೊದಲ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹುಲ್ಲಸಲೆ, ತರಗೆಲೆ, ಮಣ್ಣ, ಕಡ್ಡಿ, ಚೈಕಾಬಾರದ ಮಣೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಅದು ಒಳ್ಳೆ ತರುಣ ವುನಸ್ಸಿನ ಅಂಗಣದಂಗಿತ್ತು. ಎರಡು-ಮೂರು-ನಾಲ್ಕನೆಯವು ಮರಳು, ಕಲ್ಲು, ಕಡ್ಡಿ ಚೂರುಗಳ ಹಾಸರ. ಏದು-ಆರು-ಪಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಎಂಟನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳು ಮೇಲಿನ ಪಾಸಲೆಯಿಂದ ಜಾರಿದ ಕನಕಡ್ಡಿಯಿಂದಾಗಲಿ, ಹೊಳೆನೀರು ತೇಲಿಬಿಟ್ಟುಹೋದ ಮಣ್ಣ-ಮಡ್ಡಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ತೊಳೆದು ಹಾಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಗುಡಿ ಮುಂದಲ ಹಜಾರದಂಗಿತ್ತು. ಒಂಬತ್ತನೆಯದು ಅರೆಮನಸ್ಸಿನ ವಿಕಾರದಂತಿತ್ತು. ಹತ್ತನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಪಾಚಿ ಕಟ್ಟಿ ತೊಳೆದ ಮಾನಲುಬಣ್ಣದ ಅಸಲು. ಹನ್ನೊಂದು-ಹನ್ನೆರಡನೆಯವು ಪಾಚಿಯ ತಿಳಿ ನಿಂತು ಒಣಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಎದ್ದ ಹುರುಪುರುಪು-ನೂರಾರು ಅನೆ ಹೊತ್ತ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಕಾರದಂಗೆ. ಹದಿಮೂರನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಪಾಚಿಯ ಜೊತೆಗೆ ನೆರೆ ನೀರಿಳಿದು ಬಿಟ್ಟು ಕನಕಡ್ಡಿ ಬಟ್ಟೆ ತುಂಡುಗಳು. ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯದು ನೀರು ಹರಿದು ಒಣಿದ ಗುರುತು-ಕನ್ಯೆಯ ಕೆನ್ನೆ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣೀರ ಧಾರೆಯಂಗೆ ! ಹದಿನ್ಯೆದು-ಹದಿನಾರನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ನೆರೆ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಕನಕಡ್ಡಿಯ ಜೊತೆಗೆ ನೀರು ಹರಿದು ಒಣಿದ ಗುರುತು ಮಾಯದ ಗರೆಯಂಗೆ ! ಹದಿನೇಳನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಪಾಚಿಯ ಹಸಿರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕನ್ನೆನೆಲದಂಗೆ ! ಹದಿನೆಂಟನೆಯದರಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯ ಬಲವಂತಕ್ಕೆ ಸುಳಿದಾಡೊ ನೀರು-ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಬಂಧುವಂಗೆ ! ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಪಾದಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿವ ನೀರು-ಸಲ್ಲನಲ್ಲಿಯ ಕಚುಗುಳಿಯಾಟದಂಗೆ ! ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯದರಲ್ಲಿ ಮೀನು ಬಂದು ಇಂಳಿಕಿ ಹೋಗುವವು ನೀರು-ದುಃಖದ ಧಾರೆಗೆ ಇಂಳಿಕೊ ಮೂಗಿನ ನೀರಿನಂಗೆ ! ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಂಬುದು ಬೋಗಸೆಯಿಂದ ತುಂಬಿ ಮುಖ-ಮೈ ಕೈಗೆ ಎರಚಿಕೊಳ್ಳುವವು ನೀರಾಳಾದ ಮೆಟ್ಟಿಲು.

ಶಂಕರಯ್ಯ, ಆ ಕೊನೆಮೆಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಹೊಳೆನೀರು ಬಹು ತಣ್ಣಿಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಹಿಂಗೆ. ಕವಿದ ತೋಪಿನ, ಭಾಚಿದ ಕೊಂಚೆಯ, ಕಿರಿದಾದ ಹೊಳೆಯ ಈ ಕಡು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರು ವರ್ಷವ್ಯೋಂಬ್ಬತ್ತು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಣ್ಣಿಗೆಯೇ!

ಅವನು ಈಗ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ, ಕತ್ತಿನ ಸಂದಿಗೆ ನೀರು ಎರಚಿಕೊಂಡ. ಆ ನೀರು ಅಧ್ಯ ಹೊಳೆಗೂ ಇನ್ನಾರ್ಥ ಎದೆ ಮೇಲಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ಚರ್ಮಕ್ಕೂ ಇಳಿದು ಕಚ್ಚಿಯೊಳಗಿನಿಂದ ಕೆಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಹರಿಯಿತು. ತನು ಉಸಿರುಬಿಟ್ಟು.

ಬಾಗೆಮಂಡಲದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಮೈಲಿಗಳಾದರೂ ನೀರು ಮಾತ್ರ ಕಾಲಮಾನದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಏರುಪೇರಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಬತ್ತಿ ಹೋದುದ್ದಿಲ್ಲ ! ಹರಿಯುವುದನ್ನು ಕಳಕೊಂಡ ದಿನವಿಲ್ಲ.

ಶಂಕರಯ್ಯ ಮೊಳದುದ್ದದ ಗಡ್ಡಮೀನೆಯೊಳಗೆ ನುಸುಳಲಾಗದೆ ಬೆಳ್ಳಿನೆರಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತ ನೀರನ್ನು ತನ್ನ ಹಸ್ತದಿಂದ ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ಮುಗಿಲಕಡೆ ಕತ್ತತಿದ್ದ. ಅಳತೆಯೇ ಇಲ್ಲದ ಅದು ಅದೆಷ್ಟೆತ್ತರದಲ್ಲಿ ! ಹೊಳೆದಂಡೆಯ ಇಕ್ಕೆಲದ ಮರಗಳ ಸಂದಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಅಸೀಮ ಜಗತ್ತಿನ ತಳದಲ್ಲಿ ತಾನೋಂದು ಕಣ ! ಕಳೆದ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ನೋಟ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೋಡುವ ಪ್ರತಿ ಬಾರಿಯೂ ದೃಶ್ಯ ಮಾತ್ರ ಒಂದೊಂದು ಥರ !!

ಶಂಕರಯ್ಯ ಇದೆಂಥ ವಿಸ್ತೃಯ ಅಂದುಕೊಂಡು ಈಗ ಬಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಬಗೆದ. ಕ್ಕೆಗೆ ಬಂದ ನೀರನ್ನು ಬೋಗನೆ ಮಾಡಿ ಬಾಯಿಗೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡ. ತುಂಬಿಕೊಂಡ ನೀರನ್ನು ಪುರ್ನನೆ ಹೊಳೆಗೆ ಉಗಿದ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಮೀನುಗಳು ನೋಡು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂಗೆ ಸರ್ನಾನೆ ದುಂಡು ಮೇಲೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಇತ್ತ ಮೋಗಚಿಕೊಂಡೋ. ಬರಿಂ ಗುಳ್ಳೆ ಕಂಡು ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಳಿಕೊಂಡೋ. ಇವನು ಹಂಗೇ ನೋಡಿದ. ಬಂದ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲೋ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಕೊಂಡದೆ ಅವು ಮತ್ತೆ ಹಿಮ್ಮರಳಿದ್ದೋ. ಎಷ್ಟೋಂದು ಮೀನು? ರಟ್ಟಿ ದಪ್ಪದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಬಾಳೆಕಂಭದ ಗಾತ್ರದವರಿಗೆ. ಒಂದರಲ್ಲೂ ನಿರುತ್ಸಾಹವೆಂಬುದಿಲ್ಲ !

ಶಂಕರಯ್ಯ ತನಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಂಡಾಗಿನಿಂದಲೂ ಈ ಮೀನು ಹಿಂಡು ಈ ಜಾಗಬಿಟ್ಟು ಕದಲದಿರುವುದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡ. ಹೊಳೆ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುವಾಗ, ನೀರು ಇಳಿದು ನೆಲದ ಮರಳು, ಕಲ್ಲುಚೂರು, ಕಪ್ಪೆಚಿಪ್ಪೆ ಕಾಳಿವಾಗ ಸೈತ ಈ ಮೀನು ಕುರುತೇಟು ಇಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವಕ್ಕೇನು ನೀರಿನೋಂದಿಗೆ ಸರಾಗವಾಗಿ ನಾಗಿ ಹೊಗಬಹುದಾದ ನಾಗರದ ಕನಸೇ ಇಲ್ಲವಾ?

ಶಂಕರಯ್ಯನ ಮುಖದೊಳಗೆ, ನೀರೋಳಗೆ ಮೂಡೋ ಗುಳ್ಳೆಯಂಗೆ ನಗೆ ಮೂಡಿತು. ಶಾರದೆಗೂ ಈ ವೀನಿಗೂ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅಂತರ ಅಂತ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಗುಣಾಕಾರ ಹಾಕಿಕೊಂಡ.

ಮೀನುಗಳು ಕೊಂಚ ದೂರ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ದೂರ ಬಳಿಕುತ್ತಾ, ಮರುಗಳಿಗೆ ಸ್ವರ್ಪಣೆ ತಿರುಗಿ ಬಾಲ ಕುಣಿಸುತ್ತಾ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ್ಲಿ. ಒಮ್ಮೆ ಈ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಕೊಪ್ಪಲಿನ ಗೆಂಡೆಚಿಕ್ಕಯ್ಯ, ಬೆಸ್ತರ ಈರನೊಂದಿಗೆ ಬಂದು, ಬೀಸಿದ ಬಲೆಯೇ ಮಂಗಮಾಯವಾಗಿ, ರಾವು ಬಡಿದ ಗೆಂಡೆಚಿಕ್ಕಯ್ಯ—ಈರರು ವಾರಗಟ್ಟಲೆ ಚಳಿಜ್ವರ ಬಂದು ಭಾಪೆ ಹಿಡಿದವರು ಈ ದೇವರ ವೀನಿಗೆ ಆಸೆಪಟ್ಟಿದ್ದು ತಪ್ಪೆಂದು ಹರಕೆ ಹೊತ್ತ ಮೇಲೆ ಹುಶಾರಾಗಿ ಓಡಾಡುವಂತಾದರು ಅನ್ನೊ ಕರೆ ಸೀಮೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನದಾ ಹಸೆರಾಗೇ ಇತ್ತು !

"ಹೂಂ ! ಏನು ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದೋನ ಹಾಗೆ ಮೀನು ನೋಡ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದಿ..." ಶಂಕರಯ್ಯ ತಿರುಗಿ ಕತ್ತೆತ್ತಿ ನೋಡಿದ. ದಚ್ಚೆ ಹುಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟನ್ನು ಕಂಪಳಕ್ಕೆ ಸಿಗಿಸಿಕೊಂಡು ಶಾಮಣ್ಣ ದಡದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದ್ಲ.

ಶಂಕರಯ್ಯನು ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಶಾಮಣ್ಣ ಒಮ್ಮೆ ಕೆಮ್ಮಿ "ನಿನ್ನ ಮತ್ತಿ ಹೋದ್ದಾಳಂತೆ. ಅವಳ ಪಿಂಡನೂ ಹೋಯ್ತಂತೆ. ಮುಂಡೇ-ಮಕ್ಕಳು ಬಂದು ಮಾತು ಬಂದು ಹೇಳಬಾರದಾ? ಹುಂ, ಆ ಸಂಸ್ಕಾರ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು ಹೇಳು? ಅದೇನು ಮತಪೋ ಧರ್ಮಪೋ, ಹಾಳು ಸುಡುಗಾಡು... ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲೇ ಅನುಭೂಸಿ ಹೋಗಬೇಕು ಗ್ರಹಣಾರ...."

ಶಾಮಣ್ಣ ಕೆಮ್ಮುಕೆಮ್ಮುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ. ಆಗ ಮೂಡಿಗೆಂದು ತುಳಿಸಿ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಇಡೇ ರಾಗ ಹಾಡಿದ್ದ. ಶಂಕರಯ್ಯ ಈಗ ಅವನತ್ತ ತಿರುಗಿಯೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಮೀನುಗಳಾಟ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಹೊರಜೊ, ನಲಿಯೊ, ಹೋಳಿಯೊ. ನಲುಗೊ, ಮಟಿಯೊ, ಚಿಮ್ಮೊ ಅವುಗಳಿಂದ ಅದೆಂಥಾ ಆಟ? ತನ್ನ ಐದಾರು ದಶಕಗಳ ಯಾತ್ರೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದ. ಇವು ಈ ರೀತಿ ಆಡುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಆಡೋ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಯಥಾವತ್ತು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಆಗ, ತನ್ನ ಕೈ ನಡೆಯುವಾಗ ಮುರಿ ತಂದು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ.

ರುಕ್ಷಣೆ ಎಂಜಲು ಮಾಡದ ಅನ್ವಯ ಅಗಳು ತಂಡು ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗ ಇವುಗಳಾಟವ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಅದೆಂಥ ಉತ್ಸಾಹ ಮೊಗ ಪಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

"ನೀನು ಆಡಿದ ಆಟನೇ ನಿನ್ನಮಗಳೂ ಆಡಿದಳು. ರಕ್ತ ನೋಡು ... ಉರು ಕೇರಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಎಲ್ಲನೂ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪೊಂಡಿದ್ದೀ. ನೀನ್ನಗೇನು ಕಳ್ಳುಬಳ್ಳಿನೇ? ಅದೇನೂ ಹೇಳಾರಲ್ಲ : ಎಲ್ಲನೂ ಬಿಟ್ಟೋನು ಉರಿಗೆ ದೊಡ್ಡೋನು ಅಂತ....." ತಾನು ಆಡಿ, ಆಡಿಸಿಕೊಂಡವರ ನರಳಾಟ ಕಂಡು ಆನಂದಿಸೋ ಶಾಮಣಿ ಕಡುಪಾಗಿ ಹೇಳಿ ದುರುದುರು ನೋಡಿದ. ಅದಕ್ಕೂ ಅಲುಗಾಡದಿದ್ದವನ ಕಂಡು ಬರಿಮೈಮೇಲಿಂದ ಜಾರುತ್ತಿದ್ದ ಶಾಲನ್ನು ಎಳೆಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ "ಮಾಡಿದೋರ ಪಾಪ ಆಡಿದೋರು ಉಂಡರು ಅಂತ ನನಗೇಕೆಬೇಕು? ಏನೋ ತಮ್ಮದು ನಮ್ಮದು ಅಂತ ಹೇಳೋದಿಕ್ಕೆ ಬಂದೆ ನೋಡು-ಮೊಡ್ಡು ನನಗೆ ಹೊಡ್ಡೆಬೇಕು..." ಅನ್ವಯ ದಪದಪನೆ ಹೆಚ್ಚೆ ಹಾಕಿದ.

ಶಂಕರಯ್ಯ ಮುನಿ ನಿಂತಂಗೆ ನಿಂತಿದ್ದ. ಮುಖ ತೊಳೆಯೋ, ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ನೀರು ಚಿಮುಕಿಸೋ, ಬಾಯಿಗೆ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಉಗಿಯೋ ಯಾವ ಅಟವನ್ನೂ ಆಡದೆ ಈಗ ನಿಂತಿದ್ದ. ಮೀನು ಆಳದ ನೀರಿನ ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೆಲ್ಲ. ಪಡೊಗಡೆಯಿಂದ ಕಾವೇರಿ ಮಾತೆ ಅದೆಷ್ಟು ತಣ್ಣಗೆ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು ! ವರ್ಷದ ಎರಡು ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಭೋಗ್ರರೆದು, ಮತ್ತೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತುಳುಕಾಡದೆ ಒಡಲು ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಉಳಿದೇಳು ಮಾನ ಹಿಂಗೆ, ಕಡುಮೌನಿಯಾಗಿ, ಭೂಮ್ಯಾಕಾಶದ ನಡುವಿನ ಮೌನದ ಕಸುವನ್ನೆಲ್ಲ ತಾನೊಬ್ಬಳೇ ಆಮೋಶಿಸಿಕೊಂಡಂಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇವಳು ಸಿಡಿಲು, ಸದ್ದು, ಮೌನ, ಪ್ರತಾಪ, ಪ್ರವಾಹ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗುಪ್ತಗಾಮಿನಿಯಾಗಿ ಹರಿಯೋ ಶಕ್ತಿ ಹೆಂಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಂಡಳು... !?

ಶಂಕರಯ್ಯ ಹೊಳೆ ಹರಿಯೋ ಗತಿಯತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ನೆಟ್ಟಿದ್ದ. ಈ ಕಾವೇರಿ ಇಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನಡೆಯನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆ ಆ ಕೇರಳಾಮರದ ಬಳಿ, ಹಾವಿನಂಗೆ ಹೋರಳಿ, ಮುಂದೆ ಬಯಲಗಲ ಬಾಚಿ ಬಡಕಲಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಇವಳು ಸಾಗರ ನೇರೋ ಹೋತ್ತಿಗೆ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಗತಿ ಬದಲಿಸಿರುವಳೋ... !?

ಅವನಿಗೆ ಈಗ ಧಟ್ಟನೆ ಈ ಹೊಳೆ ಹುಟ್ಟಿ, ನಾಗರ ಸೇರೋ ಅಷ್ಟದ್ದದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಮೂರ್ತಿ ನೋಡಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಹಿಂದೆ, ರುಕ್ಣಿಗೆ ಅದೆಷ್ಟನಲ್ಲ ಈ ಆನೆ ಹೇಳಿರ ಲಿಲ್ಲ ! ಆಗವಳು "ಯಾಕೆ ಸುತ್ತೆತ್ತೂ ಆಟ ನಿಮಗಿನ್ನೂ ಬತ್ತೇ ಇಲ್ಲವಾ...." ಅಂತ ರೇಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮರುಕ್ಕಣವೇ ನಿರುತ್ಸಾಹಗೊಂಡ. ಆಗ ಆ ಮುವ್ವತ್ತು ವರ್ಷ ಉರು-ಕೇರಿ, ಹೇಟಿ ಪಟ್ಟಣ, ಹೆಣ್ಣು-ಹೆಂಡ ಅಂತ ಗೊತ್ತುಗುರಿಯಿಲ್ಲದೆ ಅಲೆಯೋ ಬದಲು ಈ ಕಾವೇರಿಯ ಜಾಡು ಹಿಡಿದು ಹೆಚ್ಚೆ ಹಾಕಿದ್ದರೇ...

ಶಂಕರಯ್ಯ ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿ, ಬಿಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ಫಲಾಂಗು ವೈಯಾರವಿಲ್ಲದೆ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಹೊಳೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನಾಮತ್ತು ತಿರುವು ಪಡೆದಿತ್ತು. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೊಳೆನೀರು ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ; ಆದರೆ ಅದರ ದಂಡೆ ಮೇಲಿನ ಮರಗಿಡಗಳ ದಟ್ಟ ನಾಲು !

ಶಂಕರಯ್ಯ ಎದುರು ದಂಡೆಯಂಜಿಗೆ ಕಣ್ಣನಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಗಳ ನಾಲು ಕುಂತಿತ್ತು. ಅವು ಕತ್ತು ನಿಗುರಿಸಿ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ, ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಂತ ಭಂಗಿಯನ್ನೇ ಗಮನಿಸಿದ. ಅವು-ಒಂದಕ್ಕೂಂದು ಮುನಿಸಿಕೊಂಡಂಗೆ...

ಅವು-ಒಂದೊಂದೂ ಜಪಕ್ಕೆ ಕುಂತಂಗೆ...

ಅವು-ಒಂದೊಂದು ಈ ಹೊಳೆ, ಈ ದಂಡೆ, ಈ ಮರ, ಈ ಗಿಡ, ಈ ಗಾಳಿ, ಈ ನೀರು, ಈ ಮೀನು, ಈ ಮಣ್ಣ, ಈ ಮರಳು, ಈ ಬಂಡೆ, ಈ ಮೊದೆಗಳೊಳಗಿನ ಮೌನವನ್ನು ಹೀರುತ್ತಿರುವಂಗೆ...

ಶಂಕರಯ್ಯ ನಿರುದ್ದೇಗದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ನೀರಾಗೆಗಳೆರಡು ಕೊರಗರಿಯುತ್ತಾ ಅತ್ತ ಹಾರಿದವು. ಗುಂಪಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಯೊಂದು ಬೆಟ್ಟಿ, ಉಳಿದವುಗಳಿಗೇನೋ ಹೇಳಿದಂಗೆ ಮಾಡಿ, ಹೊಳೆ ಮೈಗೆ ಹಾಸಿದಂಗಿದ್ದ ಅತ್ತಿಮರದ ಕೊಂಬೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕುಂತಿತು. ಉಳಿದವು ಅದನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಆ ಕೊಂಬೆ ಮೇಲೆ, ನಾಲಾಗಿ, ಒಳ್ಳೆ ಬಿಳಿಗೆರೆ ಎಳೆದಂಗೆ ಕುಂತವು.

ಶಂಕರಯ್ಯ ನೀರಿಗಿಂತ ಒಂದು ಅಡಿ ಮೇಲಿದ್ದ ಬಂಡೆ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಕೂತ. ಶಾಮಣಿ ಹೋಗಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟನ್ನ ರಕ್ತ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಆರು ಮುಕ್ಕಳಾದ

ತಾವು ಒಂದು ದಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ.. ಮನುಷ್ಯರಿರೋ ಕೇರಿಯವರು ಮನುಷ್ಯರಾಗಿ ನಡಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ..

ಶಂಕರಯ್ಯ ಸರಕ್ಕನೆ ಆ ಜೊಂಡೆಹುಲ್ಲಿನ ಪೊದೆಯಿಂದ ಬಂದ ಸದ್ವಿನತ್ತ ನೋಡಿದ. ಆ ಪೊದೆಯೋಳಿಗಿದ್ದ ನೀರಾಗೆಗಳು ಕಿರಿಪಿರಿಗುಟ್ಟುತ್ತ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಈಚೆ ಬಂದವು. ಹೊಳೆಯೋಳಿಗಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ಹೋಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದ ನೀರಾಗೆಯ ಕಿತಾಪತೀಯೋ ಅಥವಾ ಪಕ್ಕದ ತಾಳೆ ಮುಂಡಿಗೆಯಲ್ಲಿರೋ ಹಾವು ಕಂಡವೋ..? ಏನದು? – ಸುಮ್ಮನೆ ಅಂದುಕೊಂಡ. ವಿದಾರು ಇದ್ದ ಆ ಹಕ್ಕಿಗಳು ತಿರುಗಿ ಹೊಳೆನಡುವಿನ ನೀರಿರೋ ಗುಂಡಿಗೆ ಬಂದವು. ಕಷ್ಟಾಡಿಕೊಂಡಂಗೆ ಈಚೆ ಬಂದಿದ್ದವು. ಈಗ ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೊಗಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡೋ. ಯಾವೂ ಗುಂಪು ಒಡೆಯಲಿಲ್ಲ..

ಅಪ್ಪ ತೀರಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಅಪ್ಪನ ಎರಡನೆಯ ಹೆಂಡತಿಯ ಎದು ಜನ ಮಕ್ಕಳೂ ತನ್ನನ್ನು ಅಣ್ಣ ಅಂತ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ... ಮುವ್ವತ್ತು ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿ ವಾಪನು ಬಂದ ತನ್ನನ್ನು ಮನೆ ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ....

ಶಂಕರಯ್ಯನ ಮನಸ್ಸು ವಿಚಲಿತಗೊಂಡಿತು. ಕೊಂಬೆ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಸಾಲಿನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದ. ಅವು ಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತವಾಗಿದ್ದೋ. ಆ ಕೊಂಬೆ ಪಕ್ಕದ ನೀರಂಜಿನಲ್ಲಿ ಜೊಂಡೆ ಪೊದೆಯೂ, ಅದರ ಆಚೆ ಬದಿ ತಾಳೆ ಮುಂಡಿಗೆಗಳೂ, ಅದರ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಕೊಂಬೆಯನ್ನು ಹೊಳೆನೀರಿಗೆ ಹಾಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕೊಂಬೆಯನ್ನು ಮುಗಿಲತ್ತ ಒಬ್ಬಿದ್ದ ಅತ್ಯಿಮರದ ಬುಡವೂ, ಅದರ ಆಚೆವರಿ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ನಾಕುಪಟ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾದ ನೇರಳೆಮರವೂ ಜೊತೆಗೆ ಬೆತ್ತದ ಗಿಡದ, ಹುಲ್ಲುಸೊಪ್ಪಿನ ಸೊದೆಯೂ....

ಇಲ್ಲಿ ಹಸಿರಿಲ್ಲದ ಕಾಲವೇ ಇಲ್ಲವಾ?

"ನೀನು ಮೊದಲನೆ ಹೆಂಡಿ ಮಗ, ಮನೆಯೋನು. ನಿನ್ನಿರೋ ಹಕ್ಕ ಯಾರೂ ಕಸಿಯಕ್ಕಾಗಲ್ಲ. ವಯಸ್ಸಲ್ಲೇನೋ ಆಡ್ಬುಟ್ಟೆ. ಈಗ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದ ನಂಸಾರ ಸಾಗ್ನ. ಆ ಶಾನುಭೋಗ್ರ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಿರೋ ನಿನ್ನ ದಾಯಾದಿಗೊಳು ಕಾಯಿರ್ಪೇ ನಿನ್ನ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಕೆಡುಗಕ್ಕೆ..." ಅಪ್ಪನ ಹಿತ್ತೆಷಿ ಬನಲಿಂಗಪ್ಪ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದ್ದ. ದಿಟ್ಟ, ಅಪ್ಪ ಕವ್ವಪಟ್ಟು ಮನೆಗೆ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಪ್ರದಾಯ

ಒಪ್ಪದೆಯ ಮದುವೆಗೆ ಅಡ್ಡ ನಿಂತರು. ಜಮೀನು ಭಾಗ ಕೊಡಲು ತಕರಾರು ಮಾಡಿದರು. ಮೆಚ್ಚಿ ಬಂದ ರುಕ್ಕಿಣಿಯ ಮೇಲೆ ಬಹಿಷಾರ ಹಾಕಿದರು. ಮರ-ಬಳಿಯಂಥ ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರ ಕಂಡು ವಯಸ್ಸಾದವನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ ಅಂತ ಹಂಗಿನುತ್ತಲೇ ಕಾದರು. ಮಗಳೂ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ....

ಶಂಕರಯ್ಯ ‘ಧೂ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತು ಎಪ್ಪು ವರ್ಷಗಳಾದವು ಮತ್ತೆ ಏನೇ ಜಂಜಾಟ’ ಅಂದುಕೊಂಡ. ಆ ಅತ್ಯಿಮರಕ್ಕೆ ಎರಡೇ ಕೊಂಬೆಗಳು, ಏನೇ ಸೋಜಿಗ. ಬಂದು ಹೊಳೆ ನೀರಿಗೆ ಎದೆಯಾನಿಸಿದಂಗೆ ಬಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನೊಂದು ಮುಗಿಲಕಡೆಗೆ ಚಾಚಿತ್ತು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಹೆಚ್ಚು? ಯಾವುದು ಕಮ್ಮಿ? ಬಾಗಿರುವುದು ನೇರೆ ಬಂದಾಗ ಮುರಿದಿಲ್ಲ ; ನೆಟ್ಟಿರುವುದು ಗಾಳಿಗೆ ಕುಸಿದಿಲ್ಲ. ಮಳೆ, ಗಾಳಿ, ಬಿಸಿಲು ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ಉತ್ತರವಾ...?

ನೀರು ಸರಾಗವಾಗಿ, ಸುಮ್ಮನೆ ಅಲುಗೊ ತುದಿ ಚಿಗುರೆಲೆಯ ಹಂಗೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತಣ್ಣಿಗೆ ಹರಿಯತ್ತಿತ್ತು. ಎಂಥ ಬಿರುಬಿಸಿಲಿಗೂ ಇದರದು ಒಂದೇ ಉತ್ತರ ! ರುಕ್ಕಿಣಿಯಂಗೆ !!

ಕೊಣನೂರಿನ ರುಕ್ಕಿಣಿ ತಾನು ಉರಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಿದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಕೂಡಿಕೊಂಡಳು. ಈ ಹೊಳೆ ನೀರಿನಂಗೆ ತಂಪಾಗಿ ಬಂದಳು. ತನ್ನ ಸಿಟ್ಟು, ಸಿಡುಕು, ಬೇಸರ, ಬೇಗುದಿ, ಒಂಟಿತನ, ಅಲೆದಾಟ, ಕಾಮದಾಹ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೀರಿಕೊಂಡು ಬೇಲಿ ಮೇಲಿನ ಬಳಿಯಂಗೆ ಕಿಲಿಕಿಲಿಗೊಂಡಳು....

ಈ ಜಪದಕಟ್ಟಿಗೆ ಉಗಾದಿ ದಿನ ಏಳೂರಿನ ದೇವರು ಕೂಡುತ್ತವೆ. ಶೀಗೋಳು, ಹೆಬಸೂರು, ಕೊಪ್ಪಲು, ಪನುಪತ್ತಿ, ಬೆಟ್ಟಳ್ಳಿ, ಹರದನಹಳ್ಳಿ, ಮಲುಗನಹಳ್ಳಿಗಳ ದೇವರ ಅಡ್ಡಗಳನ್ನು ಈ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಮೇಲಿಟ್ಟು ವಿಗ್ರಹ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನೇ ತೋಳಿದು, ಮಡಿ ಮಾಡಿ, ಕುಣಿಸಿ, ಮೇರಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವತ್ತು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತು ಸದ್ದಾಗಿ ಸದ್ದು ಸಿಡಿಲಾಗಿ ಈ ಮೀನು, ಈ ಹಕ್ಕಿ, ಈ ದುಂಬಿ, ಈ ಗರಿ ಎಲೆಚಿಗುರು, ಈ ನೀರು, ಈ ಹಸೆರು ಎಲ್ಲವೂ ಏನೂ ಅಲ್ಲಾಂತ ಇದ್ದುಬಿಡುತ್ತವೆ.

ಶಂಕರಯ್ಯ ತನ್ನ ಬುಡದಲ್ಲೇ ಸರಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅರಿವೆಯತ್ತ ಕಣ್ಣ ಹಾಯಿಸಿದ. ಬಹುಶ: ಕೇರಳಾಮುರದ ಈಚೆ ಒಡೆದು ಸೇರುವ ಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುವಾಗ

ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಕೈಯಿಂದ ನೀರು ಬಗೆದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿದ. ಅದೀಗ ವೇಗ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಸರಿಯಿತು. ಅದರೊಟ್ಟಿಗೆ ಕದಡಿದ ನೀರು ಅಲೆಯುಗುರವಾಗಿ ಆಕಾರ ತಾಳಲಾರದೆ ಗುಳ್ಳೆ ಉಂಟಿ, ಹಾಗೇ ಕ್ಷಯಿಸುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ನೀರಾಗಿ ಹರಿಯಿತು. ಅವನು ಈ ಆಟದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ನೆಟ್ಟಿ. ಅವನ ಕೈ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ನೀರ ಕದಡತೋಡಿತು. ಅದರ ಜೊತೆ ದಂಡೆ ಮೇಲಿನ ಮರಗಳ ನೆರಳು ಈ ನೀರೊಳಗೆ ಒಂದಾಗಿತ್ತು. ಶಂಕರಯ್ಯ ಈಗ ನೀರಿನ ಅಲುಗಾಟವ ಇನ್ನಷ್ಟು ಜೋರು ಮಾಡುತ್ತಾ ನೋಡಿದ. ಈ ನೆರಳು ನೀರಿನ ಸದ್ದಿಲ್ಲದ ಹರಿವಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತಾನೂ ಅಡಿದಂಗೆ ಕಂಡರೂ ದಿಟಪಾಗಿ ಆಡದೆ, ಇದ್ದ ಕಡೆಯೇ ಇದ್ದರ್ದ್ದು ಕಂಡ. ನೀರು-ನೆರಳಿನ ಈ ಗುಣವ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದವನಂಗೆ ಚಕಿತಗೊಂಡ. ಹುರುಮಗೊಂಡ. ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು ; ನೆರಳು ಅದರೊಂದಿಗೆ ಹರಿದಂಗೆ ನಟಿಸಿ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಎರಡರ ಆಟದಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸತ್ಯ? ನೀರೋ....? ನೆರಳೋ...?

ಶಂಕರಯ್ಯನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಉಸಿರು ಕಟ್ಟಿದಂತನಿಸಿತು. ತನ್ನ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತ ಒಂಟಿತನ ಈ ನೀರಿಗಂಟಿಕೊಂಡ ನೆರಳಿನಂಗೆ ! ಆದರೆ ಈ ಹೊಳೆಪಾತ್ರ ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಂಡ ಮೌನ ಈ ಎದೆಗೇಕೆ ದಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ?

ಜಪದಕ್ಷಯ ವಾಸ ವಿದಾರು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದೇ ಇದರ ಒಡ್ಡಾಟ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ. ಆಗ ಕೇರಳಾಮರದ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹೆಚ್ಚಿ ಸಮಯ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಿದ್ದೇ ಇಲ್ಲಿ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇದು ತನ್ನ ಬಡುಕು-ಭಾವನೆಗಳ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರ ಏರಿಳಿತಗಳ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಿಂತ ಮೈಲಿಗಲ್ಲಾಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿದೆಯಲ್ಲ !

ಪಳ್ಳಾರಿನ ಶಾನುಭೋಗ, ಪಟೇಲರಿಗೆ ಸರಿದೊರೆಯಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಅಪ್ಪ ಒಬ್ಬನೆ ಮಗ ಅಂತ ತನಗೆ ಬೇಲಿ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ಮೂಗುದಾರ ಕಿತ್ತ ಕರುವಾಗಿತ್ತು ಆ ವಯಸ್ಸು ! ಅದೇನು ಆಟ? ಮರಗಳ ಬುಡಕಲ್ಲಿ ತವಕದ ಅವುತೋಗುಮೃಂಗಾಟ. ಕುತೂಹಲ ಕೆರಳಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸೆಳೆತ. ಏನೆಲ್ಲ ಹುಬ್ಬಿ ಆಗ? ಆ ಹುಬ್ಬಿನ ನಿಶ್ಚಯಾಗಿ ಶಾನುಭೋಗರ ಉರಿಯೋ ಕಣ್ಣಿ ಧುತನೆ ಎದುರಾದದ್ದು ! ಅದಕ್ಕೆ ಎದೆಯೊಡ್ಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಜಪದಕ್ಷಯ ಪಾವಿತ್ರ್ಯ, ಜಾತಿ, ಸಂಪೂರ್ಣಾಯ, ಜೀವದ

ಭಯ ಎಲ್ಲವೂ ಭೂತಾಕಾರವಾಗಿ ಎದ್ದಾಗ ತಲೆಮರೆಸಿಕೊಳ್ಳುದೆ ಬೇರೇನೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ...

ಶಂಕರಯ್ಯ ಮುಲುಮುಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಿಮ್ಮಡಿಯತ್ತ ಕೈ ಹಾಕಿ ಸವರಿಕೊಂಡ. ಬಹು ಹೊತ್ತಿನಿಂದ ನಿಷ್ಟಲವಾಗಿದ್ದಂಗೆ ಕಂಡ ಹಿಮ್ಮಡಿ, ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಮೀನುಗಳು ಬಂದು ಬಂದು ಮೂಸಿ ನೋಡಿ ಕೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದೋ.

ಅವನು ಮರದ ನೆರಳಂಗೆ ನಿಂತೇ ಇದ್ದ. ಆಗ ದಿಟಪಾಗಿ ಆದ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಉಂಟಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವುನ ಸಾವು ಬರಸಿಡಿಲಿನಂಗೆ ಎರಗಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಉರು ಬಿಟ್ಟು ಸೀಮೆ ಸೀಮೆ ಸುತ್ತಿ ಹಿಂಮರಳಿದಾಗ ಬದುಕು ಮಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಆಗ ಉಳಿದದ್ದಾದರೂ ಏನು? ನೆಲೆ ನಿಂತು ಉಳಿಯಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ...

ಶಂಕರಯ್ಯ ಮನಮನ್ನೇಸಿ ಹೋರಳೆ ಬರೋ ಮೀನುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ. ಅದೇ ಅಟ : ಅರೆನಾಟ ! ತಿಳಿನೀರಿನ ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಮೀನುಗಳು ಏನು ತಿಂದು ಬದುಕುತ್ತವೆ? ಯಾವ ಆಕಷಣೆ ಇವಕ್ಕೇ??

ಶಂಕರಯ್ಯ ತನಗೆ ತಾನೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಂಡ. ಇವತ್ತು, ಇಲ್ಲಿತನಕ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದ ಸಮಾಧಾನ ಜಾರಿತು ಅಂದುಕೊಂಡು. ಬಗ್ಗೆ ಬಗೆದು ಗಟಗಟನೆ ನೀರು ಕುಡಿದ.

ತನ್ನ ಹಾಲಿಗೆ ಬಂದ ಈ ಜವದಕಟ್ಟಿಯ ಹತ್ತು ಎಕರೆ ಗದ್ದೆ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ಗಾಳಿಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಶ್ರೀಕಂತಪ್ಪನ ಕೈ ಸೇರಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ರುಕ್ಕಿಣಿ ಹೋದಳು. ಉಳಿದಿದ್ದು ಮಗಳು. ಮಗಳಿಗೆ ಹೊಟ್ಟಿಕಟ್ಟಿ ಓದು ; ತನಗೆ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಸಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರ. ಮಗಳು ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆಂದು ಕೇರಳಾಮರಕ್ಕೂ ಹೋದಳು. ಭೇಡಿಸಿದವರ ಮುಂದೆ ಓಡಾಡಬೇಕೆಂಬ ಭಲ ; ಯಾವುದೋ ನಿರ್ಧಾರ...

ಶಂಕರಯ್ಯ ಮತ್ತೆ ಮುಖ, ಕತ್ತಿನ ಸಂದಿಗೆಲ್ಲ ತಂಪನೆ ನೀರು ಸಿಂಪರಿಸಿಕೊಂಡ. ತಲೆ ನೇರೆತ ಮೇಲೆ ದಕ್ಕಿತು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಆ ಸಹನೆ ಸಂಯಮ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯ್ಯಾ? ಈ ಕರುಳ ಸಂಬಂಧ ಅಷ್ಟು ನಿಗೂಢವಾ? ಅಷ್ಟು ಪ್ರೇರಿತವಾ?

ಶಂಕರಯ್ಯ ಎದ್ದು ಮುಗಿಲ ಕಡೆ ಮುಖ ಮಾಡಿದ. ಕಾವೇರಿ ಹೊಳೆ ಬಹು ಶಾಂತವಾಗಿ ಮೂಡಲಿಕ್ಕಿಗೆ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ದಂಡೆಯ ಎರಡೂ ಕಡೆ ನಾಲಿಗೆ ಬೆಳೆದ ಮರ ಗಿಡ ಮೇಳೆ ಮೋದೆಗಳು, ಅವುಗಳ ದಟ್ಟ ನೆರಳಿನ ಸೆರಗು ನಾಲು. ಹೊಳೆಯೊಳಗೆ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಾಂದು ಬಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಬಂಡೆ. ಅಷ್ಟೇ ವಿರಳವಾದ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೋದೆ. ಮರಳುರಾಶಿ. ಸರಿಯೋ ನೀರು. ಈ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದ್ದರೂ ನಾಕು ಆ ಕಡೆಗೆ ಕೇಳಿಸೋ ಹೊಳೆಯ ಪಾತ್ರ ; ಸಿರಾಳತೆ. ತಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಂಗೆ ಮುಗಿಲಿಗಾವರಿಸಿಕೊಂಡ ಮರಗಳ ಎಲೆಗರಿಗಳ ನಳನಳಿಸೋ ಸದ್ಗಿಳಿಲ್ಲದ ನಗು !

ಶಂಕರಯ್ಯ ತಿರುಗಿ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಮೆಟ್ಟೆಲೇರಮೊಡಗಿದ. ರುಕ್ಣಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣಗಿದ್ದಳು. ತನ್ನ ಎದೆಗಾನಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇಗುದಿ ನೀಗಿಸಿ ಚೈತನ್ಯ ತುಂಬಿದ್ದಳು. ತನಗಿಂತ ಅಧ್ಯ ಆಯಸ್ಸು ಹಿರಿಯನಾಗಿದ್ದವನಿಗೆ ಅವ್ವ, ಹೆಂಡತಿ, ಪ್ರೇಯಸಿ, ಮಗಳಂಗೆ ಬೆಂಗಾವಲಿಗೆ ನಿಂತು ನೋಡಿಕೊಂಡಳು. ಅವಳು ಯಾಕೆ ನೇಣು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸತ್ತಳು ಅದು ನಿಗೂಢವಾಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಏನೂ ಇಲ್ಲದಾಗಲೂ ಎಲ್ಲವೂ ಇದೆಯೆಂಬಂತೆ ಇದ್ದವಳು ಹತ್ತು ಎಕರೆ ಗದ್ದೆ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋದಾಗ ಹೀಗೆ ಆದಳು ಅಂದರೆ ನಂಬಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವಳು ದಿಟ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಆಸ್ತಿಯ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿದವಳಲ್ಲ. ಅವಳು ಶೂನ್ಯದ ಆಗಸದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಬುಕ್ಕಿಗಳಿಟ್ಟು ಅರೆಸಿದವಳು...

ಶಂಕರಯ್ಯ ಅಧ್ಯ ಮೆಟ್ಟೆಲು ಮಧ್ಯ ನಿಂತು ಒಂದು ದೀರ್ಘ ಉಸಿರುಬಿಟ್ಟ. ದಿಟ್ಟ, ಅವತ್ತು ಈ ಕಾವೇರಿ ನೇರೆ ಉಕ್ಕಿಸುತ್ತಾ ಹರಿದಿದ್ದಳು. ಕೇರಳಾಮರದ ಕೊಲ್ಲಿ ಮೂಲಕವೂ ಆಸುಪಾಸಿನ ಗದ್ದೆ ತೋಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಳ್ಳಿ ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡಿ ಹರಿದಿದ್ದಳು. ಈ ಮುನಿಮಂಟಪ ಸೈತ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡಿತ್ತು. ಮಂಟಪದಿಂದ ಹೊಳೆ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದಂಗೆ ಸಮುದ್ರ ನೇರಿಬಿಡಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂದು ಇತ್ತ ಮಂಟಪ, ತೋಟಿನ ಬಳಗೆಲ್ಲ ಉರುಳಿದ ನೀರು ಇಲ್ಲಾ ಪ್ರಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿತ್ತು. ಒಂದು ಫಲಾಂಗಿನ ಆಚೆ ಈಚೆ ರುದ್ರಾವತಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದವಳು ಈ ಜಪದಕ್ಷಯ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ತನ್ನಾಳಿಗಿನ ವೌನ ನಾದದ ಎಳೆಯನ್ನು ಮುರಿದಿರಲಿಲ್ಲ !!

ಶಂಕರಯ್ಯ ದಡವೇರಿ ಮಂಟಪದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದ. ಎಡಗಡೆ ಅಗಚಿ ಹಾಕಿದಂಗೆ ಕಕ್ಷೆಮರ, ಕಣಗಲುಮರ, ಸೀಮೆಚುಜ್ಜಲ ಮರಗಳ ಆವಾರ. ಅವುಗಳ ತುಂಬ ಜೋತು ಬಿದ್ದ, ಹರಡಿಕೊಂಡ, ಚೆಲ್ಲಿಕೊಂಡ ಹಳದಿಬಣ್ಣ, ಹಾಲುಬಣ್ಣ, ಕೆಂಪುಬಣ್ಣಗಳ ಹುಪ್ಪುಗಳು. ಈ ಮರಗಳ ಮಧ್ಯ ಶಿವನ ಗುಡಿ. ಗುಡಿ ಮುಂದೆ ಆಕಾರ ಕಳಿಕೊಂಡ ಬನವ. ಈ ಶಿವ ಮತ್ತು ಏಳಾರು ದೇವರುಗಳ ಮೊಜೆಗಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಂಥ ಈ ಹುವ್ವಿನ ಮರಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಹಾಸಿ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅದು ತನ್ನ ವಾಸದ ಗೂಡು. ಒಂದಂಕಣದ ಈ ಮಂಟಪದ ಸುತ್ತ ಚಪ್ಪಡಿಕಲ್ಲಿನ ಹಾಸು. ಒಳಮಧ್ಯ ಮಣಿನಗಾರ. ನಾಕು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿರೋ ಕಲ್ಲಿನ ಕಂಭ. ಬಾವಣೀಗೆ ಹಾಸಿರೋ ಚಪ್ಪಡಿ. ಆದರ ಮೇಲೆ ಮಣಿ. ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಒಣಗಿರೋ ಹುಲ್ಲು, ಗಿಡಗಳು. ನಾಕು ಮೂಲೆಯ ಕಂಭಗಳಿಗೆ ತಾವಾಗೇ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿರೋ ಉಗುನಿಹಂಬು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಉಡುಕೊಂಡಿರೋ ಹುವ್ವಿನ ಕಾಡುಬಳ್ಳಿ.

ಶಂಕರಯ್ಯ ಬಂದು ಮಂಟಪದ ಕಂಭಕ್ಕೊರಗಿ ಕೂತ. ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಜೋತು ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಹುಪ್ಪು ತನ್ನ ಬಲಭಾಗದ ಕೆವಿ ಬಳಿ ಗಾಳಿ ಇರುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುವಂಗೆ ಆಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಪೂರ್ವ ಅರಳಿತ್ತು. ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಅದು ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಮಾತ್ರ ಹೀಗೆ ಅದರ ಚೆಂದ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು. ಆಮೇಲೆ...?

ಶಂಕರಯ್ಯ ಇವತ್ತು ದಿಟ್ಟವಾಗಿ ತಾನು ಎಳೆ ತಪ್ಪಿದೆ ಅಂದುಕೊಂಡ. ಮನಸ್ಸು ಚಿಟ್ಟಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಬರಿ ಗೋಜಲು. ಮುನಿಯಂಗೆ ಉಳಿಯೋದು ಕಷ್ಟ ಅಲ್ಲವಾ? ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಂಡು ಬಲಗಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ನೆಟ್ಟಿ. ಅದು ಕಣ್ಣ ನೋಟಕ್ಕೆ ದಕ್ಕದ ದಟ್ಟ ಮರಗಳ ತೋಮೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಬರಿ ಮಾವು, ನೇರಳೆ, ಆಲ, ಬನಸರಿಮರಗಳ ಗುಂಪಗುಂಪು. ಇಷ್ಟಗಾತ್ರದ ಇಷ್ಟ ಎತ್ತರದ ಮರಗಳ ತಾನು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರಸೀಮೆಯ ಹಿಮಾಲಯದಿಂದ ಬಂದ ಮುನಿ ಹೊಳೆದಂಡೆಯ ಈ ಜಾಗ ಆರಿಸಿ, ಮಂಟಪಕಟ್ಟಿ, ಮರಗಳ ನೆಟ್ಟಿ ಜಪಕ್ಕೆ ಕೂತನಂತೆ. ನೂರೊಂದು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಬದುಕಿದ್ದ ಅವನು ತಾನಾಗೇ ಸಾವನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೋಕ್ಷ ಸಾಧಿಸಿದನಂತೆ. ಇಲ್ಲಿ, ಆ ಮುನಿ, ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ; ಒಂದೊಂದು ಮರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ಸುತ್ತಲಿನವರ ನಂಬಿಕೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಮರಗಳು ಇತಿಹಾಸದ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿವೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಕೊಡಲಿ ಎಟಿನಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದಿವೆ.

ಶಂಕರಯ್ಯ ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ. ಹಾಗೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಒಳಪಟಲದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ತೋಪಿನ ದಟ್ಟ ಮೌನ. ಅದರೊಳಗೆ ತೆಕ್ಕಮಡಿಕೊಂಡಿರೋ ಭೀತಿಗೆ ಆಕಾರ ಕೊಡಲು ನೋಡಿದ. ಆ ಆಕಾರ ರೂಪ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಭೀತಿ ಅನ್ವೇಷು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹೆಂಗೆ ಆಟ ಆಡಿತು? ಹುಲ್ಲೆಕರಿವಿನಂತಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆ ಹೊರಗಿನ ಕೇರಿಯ ಬೆಟ್ಟ ಮತ್ತು ತನಗೆ ಈ ತೋಪು ಕೊತುಕ ಕುತೂಹಲಗಳ ಕಣಜವಾಗಿತ್ತು. ಬೆಟ್ಟನ ಬೆಂಗಾವಲಿಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೇರಳಾಮರದ ಸ್ವಾಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಜಿಂಕೆಣ್ಣಿನ ಆ ಸೀತಾಲುಕ್ಕು ಈ ಕೊತುಕಗಳಿಗೆ ಇನ್ವೋಂದು ಆಸೆಯೂರಿದಳು. ಗೂತ್ತಿಲ್ಲದಂಗೆಯೇ ಕವರಿಕೊಂಡ ಎದೆಯೊಳಗೆ ಅದೆಂಥ ತವಕದ ಕಿಡಿ ! ತೋಪಿನ ಹಣ್ಣಗಳ ಸೆಳಿತಕ್ಕಿಂತ ಸೀತಾಲುಕ್ಕು ಯದೇ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು ಅಂತ ಗೋತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಈ ಭಯ ಧುತನೆ ಅಗಾಧ ತೋಪಿಗಿಂತ ನಾಕುಪಟ್ಟು ಆಕಾರಪಡೆದುಬಿಟ್ಟಿತು. ಅದೆಂಥಾ ಭಯ : ಶಾನುಭೋಗರ ಕೆಂಗಣ್ಣಿನ ಭಯ ! ಹೊಲಗೇರಿ ಬೆಟ್ಟನೊಂದಿಗೆ ಗೆಳೆತನ ಬೆಳೆಸಿದ ಜಾತಿಭಯ ! ಇವುಗಳ ಅಪಾಯ ಅರಿತ ಜೀವ ಭಯ !

ಶಂಕರಯ್ಯನಿಗೆ ಕೂರಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸೀತಾಲುಕ್ಕು ಕೊಳಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯಲೆಂದು ನಾಣಪ್ಪನ ಶಕುಂತಲೆ ಜೊತೆ ಹೋಗಿದ್ದವಳು ಕಾಲು ಜಾರಿ ಬಿದ್ದಳೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಸುಂಟಿರಗಾಳಿಯಾಗಿ ನುಗ್ಗಿತು. ಆ ಹುಡುಗಿ ಕೊಂಡವನು ತಾನೇ ಅನ್ವೋ ಭೀತಿಯ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಿತು. ಅಗ ತಾನಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಲೆದ ಜಾಗವೇನು? ಕಳೆದ ಕಾಲವೇನು? ಇದನ್ನೇಲ್ಲ ಮರೆಯಲು ಮೋರೆ ಹೊಕ್ಕು ಸುಖವೇನು? ಹಾಗೆ ಸುಖವೆಂದುಕೊಂಡು ಅಸುಖದ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ನಲುಗುತ್ತ ನರಳುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದು ಎಷ್ಟು...?

"ಶಂಕ್ರಯ್ಯ ಬಂದ್ರು ಶಂಕ್ರಯ್ಯ ಬಂದ್ರು ಓಡೋ ಓಡೋ.... ಉದುರಿ ಬಿಡ್ಡಿರೋ ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ಆಯಲು ಬಂದಿದ್ದ ಹುಡುಗರ ಗುಂಪು ಬಿದ್ದಂಬೀಳ ಓಡತೋಡಿತು. ಶಂಕರಯ್ಯ ಹಂಗೇ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಹುಡುಗರು ಮಂಗಮಾಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟೋ..

ಅವನು ಹುಡುಗರು ಜೀವಭಯದಿಂದ ಪರದಾಡಿದ್ದ ಮತ್ತೆ ಕೆದಕಿಕೊಂಡ. ಏದು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದೇ ತೋಪಿನಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಂಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಹಿಂಗೇ

ಜೀವಭಯದಿಂದ ಆಗ ಓಡಿದ್ದು...?

ಉರುಕೇರಿಯವರು ತನ್ನನ್ನು ಈ ಜಪದಕಟ್ಟೆಯ ಮಾರಿದೆವ್ವವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ನೇಮ ನಿಷ್ಠೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಕಳಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದ ಹೀನರಾಶಿಯ ನರಹುಳುವೆಂದು ಕರೆದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾನು ಮನುಷ್ಯಮಲದವರಿಗೆ ಎದುರಾದರೆ ಸಾಕು ಅವರ ಕತೆ ಮುಗಿದಂಗೆ ಎಂಬುದು ಇವರ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ...

ಶಂಕರಯ್ಯನಿಗೆ ಎದೆಯೋಳಗೆ ನುಲಿದಂತಾಯ್ತು. ತೋಪಿನ ಯಾವುದೋ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಮರದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತ ಕೋಗಿಲೆಯು ಬಾರದ ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕವ್ವನ ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ಆಗೋಮ್ಮೆ ಈಗೋಮ್ಮೆ ಹೆಸರು ಹಿಡಿದು ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದು ಕಿವಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ನಿಂತ. ಮತ್ತೆ ಅದರ ದನಿ ಹೊಮ್ಮೆಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಎದೆ ಕೊರೆಯೋ ಮೌನ. ಈ ತಾಣ ಸಂಪಾದಿಸಿರೋ ಮೌನಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಭೀತಿಯೂ ಸೇರಿದಂತಾಗಿದೆ ! ಅಂತಾದರೆ ಈ ಮರ ಗಿಡ ಹಣ್ಣಿ ಹಂಪಲಗಳ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಇನ್ನೇನು ಬೇಕು?

ಅವನು ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆಯೂರತೋಡಗಿದ. ಒಂದೊಂದು ಮರ ನಾಕಾಳು ತಬ್ಬಲಾರದಪ್ಪು ದಪ್ಪ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಜೆದುರಿದಂಗೆ ಗಿಡಗಂಟೆ ಕಲ್ಲುಬಂಡೆ ಮೇಳೆಗಳು. ಹಸಿರುಹಾಸಿದ ಹುಲ್ಲನಲೆ. ತಾನು ನರನರಳಿ ಅನುಭವಿಸಿ ಪಡಕೊಂಡ ಪ್ರಾಯಿಕ್ಕಿತದಂಗೆ-ತೋಪೋಳಗೆ ಒಂದು ರೀತಿ ಮೌನ ಹೆಮ್ಮೆಗಟ್ಟಿತ್ತು. ಅವನು ಪಕ್ಕದ ಮಾವಿನಮರದ ಬುಡ ಸವರುತ್ತ ನೋಡಿದ. ದಿಟ್ಟ-ಈ ಮೌನ ಒಡೆದು ಕೆಸರಾದ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಭೀತಿಯ ಭಾಯಿ ! ಆಸ್ತಾದಿಸುವ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅನಂದದ ಭಾವ ! ಎರಡನ್ನೂ ಹೇಳುವ ಇವಳ ಮರ್ಮ ಅದೆಂಥಾದ್ದು !

ಶಂಕರಯ್ಯ ಎದುರಿನ ತರಗೆಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡ. ಆ ಹುಡುಗರು ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ಘೋಟಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನೆನಪಾಯ್ತು. ಅವನು ತಾನೇ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮುಂದುವರಿದ.

ಆದರೆ ದಿಟ್ಟ, ತನ್ನ ಮಗಳ ಕೆಡಿಸಿದ ಆ ಕೇರಿಯ ಮಾದ ತಾನೇ ಅವಳ ಮದುವೆಯಾಗುವುದಾಗಿ ಅರಳಿಕಟ್ಟೆ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಡಂಗೂರ ಸಾರಿದ. ಮಗಳೂ

ಅಡೇ ನರಿ ಅಂತ ಸಟಿದು ನೀಂತಳು. ಆ ಮಾದ, ಮಗಳು ಬೆನ್ನು ತಿರುಗಿ ಓಡಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ಮಾತ್ರ ಆ ಶಾನುಭೋಗರಂಗೆ ಕಟುಕನಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶಂಕರಯ್ಯ ಹಣ್ಣಿನ ಸಿಪ್ಪೆ ಕೀಳುತ್ತಾ ಎಣಿಸಿದ. ಈ ಮಾವಿನ, ನೇರಳೆಯ ಮರಗಳು ಹಿಂಚುಮುಂಜಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠ ಅಂದರೂ ಎರಡು ಮೂರು ಮಾಸ ಫಲ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಅವನು ತಿರುಳಿದ್ದ ಇನ್ನೊಂದು ಹಣ್ಣಿನ ಮಣ್ಣ ಒರಸಿ, ಗೋರುತ್ತಾ ನೋಡಿದ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಓತಿಕ್ಕಾತ ಇನ್ನೊಂದು ಓತಿಕ್ಕಾತವನ್ನು ಅಂಟಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಎರಡೂ ಸುಮಾನ್ಯನದಿಂದ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಓಡಾಡಿ ಓಡಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಸೋತು, ಗೆದ್ದಧ್ವನಿ ಕಂಡ.

ಅವತ್ತು ಕೇರಳಾಮರ-ಶೀಗೋಳುಗಳ ಕಣೆವೆ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಾದ ಒಬ್ಬಳೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಶಾರದೆಗೆ ಎದುರಾದನಂತೆ. ಶಾರದೆ ಮೂರು ದಿನವಾದರೂ ಗುಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾದನೇ ಶತಮಾನಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಇತಿಹಾಸವುಳ್ಳ ಜನಾಂಗವೋಂದನ್ನು ಗೆದ್ದ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಗುಟ್ಟು ಗುಡುಗು, ಮೀಂಚು, ಸಿಡಿಲು, ಮಳೆಯಾಗಿ ಉಂಟು, ಕೇರಿ, ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಭೋಗರೆಯಿತು.

ಶಂಕರಯ್ಯ ಹಂಗೇ ನಿಂತಿದ್ದ. ಅಪ್ಪನ ಕಳಕೊಂಡ ವಾದ ಓದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗದೆ ಅತ್ತ ಅಪ್ಪನ ಕಸುಬನ್ನು ಮಾಡಲಾಗದೆ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಸ್ವೇಕಲ್ಲೋ ಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಕೇರಿಯ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿ ಮೂಡಿಸಿದ್ದ. ಉಂಟು, ಸಂಘ, ಕಳೇರಿ ಅಂತ ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸುತ್ತುತ್ತಿದವನು ತಮ್ಮ ಕೇರಿಯವರಿಗೆ ಸತ್ತ ದನ ಎತ್ತಬಾರದು, ಹಬ್ಬಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತಮಟೆ ಬಾರಿಸಬಾರದು ಅಂತ ಕಟ್ಟಿಪೆಡೆ ಮಾಡಿದ್ದ. ಉರಿನ ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೇರಿಯವರ ಪರವಾಗಿ ತಾನೆ ಮುಂದಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಮಾಡಿ, ಅದರಂತೆ ಆಡಿದ್ದರಲ್ಲಿಯೂ ಅವನು ಹಿಂದೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ.

ಮಾವಿನ ಮರದ ಕೊಂಬೆ ಮೇಲಿನ ಅಳಿಲಿನಿಂದ ಕೈಜಾರಿದ ಹಣ್ಣು ನೇರವಾಗಿ ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಶಂಕರಯ್ಯ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಆದರೆ ಅದನ್ನೇನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ಆ ಅಳಿಲಿನ ಬಾಯಿಯಂಗೆ ಲಚಪಚಗುಟ್ಟಿತ್ತು.

ಆ ಸೀತಾಲಪ್ಪೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾನು, ಅವರ ಹಟ್ಟಿಯಾಳು ಬೆಟ್ಟ ಇಷ್ಟು ನಿಜವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಉಳಿದಧ್ವನಿ ಆ ಸೀತಾಲಪ್ಪೆಯೊಂದಿಗೇ ಕರಗಿಹೋಯ್ತು.

ಶಾನುಭೋಗರು ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ದಾಯಾದಿಗಳನ್ನೇ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ನುಣ್ಣಿಗೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ತಮ್ಮ ಹಟ್ಟಿಯಾಳು ಬೆಟ್ಟನನ್ನು ಕೊಡಗಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಕಾಫಿ ತೋಟದ ಬೇಲಿಗೆ ಬಲಿಕೊಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರು.

ಆ ಓತಿಕ್ಕಾತಗಳು ಈಗ ಮುರಿದು ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಮರದ ಕೊಂಬೆ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಕತ್ತು ಕುಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೇ. ಈ ತೋಪೋಳಿಗೆ ಸುಳಿದಾಡೋ ಗಾಳಿಯ ನಾಡಕ್ಕೆ ಮನಸೋತ ರಸಿಕತನದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಚಿಟ್ಟಿಚಿಡತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಆಡೋ ಮೋಹಿನಿಯ ಭಸ್ಯಾಸುರ ನರುತನವೋ...

ಶಂಕರಯ್ಯ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಆಗ ಹನುಗೆ ಹೋರಿ ಜೂತೆಯಾದರೆ, ಶೋಳಿಗೆ ಹುಂಜ ವೆಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ನಾಯಿ-ನಾಯಿ ಒಂದಾದರೆ ತನ್ನೂಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ತಾನು ಅಳಿಯೋ ಉಳಿಯೋ, ಎದುರಿಸಿ ನಿಲ್ಲೆ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೂ ಇದೇ ಜೀವನಸೆಲೆಯೆಂದು ನಂಬಿ ನಡೆದವನು !

ಶಂಕರಯ್ಯ ಇದ್ದಕ್ಕಿದಂಗೆ ಸರಸರನೆ ನಡೆಯತೋಡಗಿದ. ದಿಟ. ಆಗ ಹಲವಾರು ಜಾತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹಂಚಿಕೊಗಿದ್ದ, ಕರೆಯ ಆಚೀಚೆ ಮಗ್ಗಲಿನ, ಈ ಶೀಗೋಳು ಮತ್ತು ಆ ಕೊವ್ವಲು, ವೋದಲಬಾರಿಗೆ ಕೇವಲ ಎರಡು ಗುಂಪಾಗಿಬಿಟ್ಟೋ. ಕೂಗಳತೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇದ್ದ ಉಳಿದ ಉರುಗಳೂ ಒಂದಾಗಿಬಿಟ್ಟೋ. ಆಗ ತಾನು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಎಲ್ಲ ಕಣ್ಣಗಳು ಇರಿಯುತ್ತಿದ್ದೋ. ಬಾಯಿಗಳು ಬೆಂಕಿ ಉಗಿಯುತ್ತಿದ್ದೋ. ಗಾಳಿ ಮುಳ್ಳಾಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನೀರು ಕಾದ ಕಬ್ಬಿಣಾದ ದ್ರುವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅನ್ನ ಗಾಜಿನ ಚೂರುಗಳಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಿಂತಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಾಗದೆ, ಮಲಗಿದಲ್ಲಿ ಮಲಗಲಾಗದೆ, ಕೂತಲ್ಲಿ ಕೂರಲಾಗದೆ, ಓಡಾಡಲಾಗದೆ ಈ ಜಪದಕಟ್ಟಿಯೇ ತಂಗುದಾಣವಾಯ್ತು.

ಶಂಕರಯ್ಯ ತಿರುಗಿ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಮಂಟಪ, ದಂಡೆ, ದಂಡೆ ಮೇಲಿನ ಮರಗಿಡಗಳ ಅಗಾಂತರದ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣಾಡಿಸತೋಡಗಿದ. ದಿಟ, ಅವನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿರಾಳ ತೋರಿತು. ಆಗ, ಎರಡು ಹಗಲು, ಎರಡು ಇರಳು ಕಳೆದು ಮೂರನೆಯ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೋಳಿಯೋಳಿಗೆ ನಿಂತಾಗ ಹರಿಯೋ ಜುಳುಜುಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸರಾಗ ಕಂಡಿತ್ತು. ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನ ತೋಪೋಳಿಗಿನ ಕತ್ತಲೆಯ ಮೌನದಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮೆದಿ ಕಂಡಿತ್ತು.

ಮಂಟಪದೊಳಗೆ ಕೂತು ಕಂಡ ದಂಡೆಯಂಚಿನ ಮರಗಿಡಗಳ ಹಸರೊಳಗೆ ನಿರಾಳ ತೋರಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತಿದ್ದ ಹೊತ್ತು ಹುಲ್ಲು ಹನಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಇಬ್ಬನಿಯ ಆಕಾರವನ್ನು ಬಣ್ಣಿದ ರಂಗೋಲಿ ಆಗಿಸಿತ್ತು.

ಶಂಕರಯ್ಯನಿಗೆ ಈಗ ನೆಲಗಡಲೆ ಬೀಜ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದಾಗ ಮಣಿನ್ನು ಉಬ್ಬರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಹಾಗೆ, ನಗು ಬತ್ತಿ ಹೋದ ಕೆನ್ನೆಯನ್ನು ಹೋರ ಉಬ್ಬಿಸಿತು.

ಆ ಬೆಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ತಾನು ಹಾಕಿದ ಬೀಜ ಈಗ ಅವನ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಒಂದಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಮರವಾಗುತ್ತಿದೆ ! ಆ ಹೊತ್ತಿನ ಕಿರಣ ಮತ್ತು ಈ ನೆಲದ ಇಬ್ಬನಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದಂಗೆ !!

ತಾನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಟ್ಟಿದ್ದಾಯ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಮಾದನಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡಲಿಲ್ಲ. ಇಡೆ ಕೇರಿಗೆ ಕೇರಿಯೇ ಹೊತ್ತಿ ಉರಿಯುವಾಗ ತಾನೊಬ್ಬ ಹೋರಗುಳಿಯುವನೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಅವನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. "ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಂಬಕ್ಕಾಗಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಮೊಗಚಿ ಹಾಕೋದು ಅಷ್ಟು ಸಲೀಸಲ್ಲ. ಭಾರಿ ಹುನಾರಿನ ಜನ" ಅಂತ ಮಗಳ ತನ್ನತ್ತ ಸುಳಿಯಲೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅವಳೂ ತನ್ನನ್ನು ತೋರೆದು ಬಿಟ್ಟಿಳ್ಳ. ಈಗ ಈ ಸುದ್ದಿ ಬಂದಿದೆ. "ಎನ್ನೋ ಶಂಕರ ನಿನ್ನ ಮಗಳು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಳಂತಲ್ಲೋ ಹೆರಿಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲಂತೆ. ಆ ಪಾಪದ ಪಿಂಡ ಹೋದ್ದೆ ಹೋಗಲಿ ಇವಳಾದ್ದು ಉಳಿಬೇಕಿತ್ತು.." ಹುವ್ವಿಗೆಂದು ಬಂದಿದ್ದ ಸುಬ್ಬಣಿ ಹೊತ್ತು ಹುಟ್ಟೊ ಮುಂಚೆಯೇ ಸುದ್ದಿಮುಟ್ಟಿಸಿದ್ದ. ಆಗ ಅವಳನ್ನು ಬದುಕಲು ಬಿಡದ ಈ ಕೇರಿ ಜನ ಈಗ ರಿಯಾಯಿತ್ತು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ !! ಅದೂ ಅವಳ ಪಾಪದ ಪಿಂಡವ ಸಾಯಿಸುವುದರ ಮೂಲಕೀ!

ಶಂಕರಯ್ಯ ಚೂರುಪಾರು ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಹಣ್ಣಿನ ತಿರುಳನ್ನು ಗೋರಿ, ವಾಟೆಯ ಎನೆಯತ್ತಾ ಈಗ ದಂಡೆ ಸಾಲಿನತ್ತ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹೊಳೆ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಮೇಲೆ ಕೂತಾಗ ಬರಿ ಮರಗಳ ಗುಂಪು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಅದೆಷ್ಟು ಜಾತಿಯ ಮೇಳೆ ಗಿಡ ಗಂಟೆಗಳು ! ದಚೆಹುಲ್ಲು, ಸುಂಟೆಹುಲ್ಲು, ಜೊಂಡುಹುಲ್ಲು, ಗರಿಕೆಹುಲ್ಲು. ಅವರಿಕೆಗಿಡ, ಉಣಿಗಿಡ, ತಾಳೆ ಮುಂಡಿಗೆ, ಹೊಂಗೆ ಮರ, ಸಾಗುವಾನಿ ಮರ, ನೇರಳೆ ಮರ, ಮಾವಿನ ಮರಗಳ ಸಾಲು.

ಈ ಗಿಡದೊಳಗೆ, ಹೊದೆಯೊಳಗೆ, ಮುಂಡಿಗೆಯೊಳಗೆ ಮಲಗಿರೋ, ಕೂತಿರೋ,
ಆಡುತ್ತಿರೋ, ಬೇಟೆಗೆ ಕಾಯುತ್ತಿರೋ ಕಪ್ಪೆ, ನೋರಜ, ನೋಣ, ದುಂಬಿ, ಹಾವು,
ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕಿಗಳು....

ಶಂಕರಯ್ಯ ಹಾದಿಯಿಲ್ಲದ ದಂಡ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎದುರಾದ ಗಿಡಗಂಟೆ ಕಲ್ಲು ಬಂಡ
ವುಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಸಂಭಾಳಿಸುತ್ತಾ ಸಾಗಿದ್ದ. ಹಿಂದಿನಂಗೆ ಈಗ ಅಷ್ಟು
ನಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ದೇಹ ಒಮ್ಮೆತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣ ಹಾಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೊಕೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲೇರಿ
ಬಂದರೆ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಅಥವ್ ತಾನಾದರೂ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಾನೂ ಆ
ಶತಮಾನಗಳಾಚೆಯ ಮುನಿಯಂತಾಗಿದ್ದರೇ !!

ಈ ಮಂಟಪವೇ ತನ್ನ ವಾಸದ ನೆಲೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಉರು, ಕೇರಿ, ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿ,
ಮನೆ-ಮರ, ಬಂಧು-ಬಳಗ, ಮಗಳು, ಅನ್ನ, ನೀರು, ನಿದ್ರೆ ಯಾವುವೂ
ಬಾಧಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದುಕೊಂಡರೆ ಮನಸ್ಸಿನ ತಳದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬಗ್ಗಡ ಇರುವುದು
ಇವತ್ತು ಮತ್ತೆ ಗೋಚರವಾಯ್ತು.

"ಸಂಕ್ರಯನೋರೆ ಸಂಕ್ರಯನೋರೆ..." ಶಂಕರಯ್ಯ ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ತಡವರಿಸಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದ.
ದಾಯಾದಿಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಗೆದ್ದು ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಆ ಗದ್ದೆ-ಬದುವಿನ
ಮೇಲೆ ಹುಲ್ಲು ಕುಯ್ಯತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರೀಕಂಠಪ್ಪನ ಕಿರಿಮಗ ನಾಗ ಕೂಗುತ್ತಾ ಓಡಿ
ಬಂದ. ಅವನ ಹಿಂದೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿದ್ದ.

ಶಂಕರಯ್ಯ ಏನು ಎಂಬಂತೆ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಅವನು ಒಂದೇ ಉಸಿರಿಗೆ ಹೇಳಿದ.
“ಅದೇಯಾ ; ನಿಮ್ಮ ಮಗಳು ಸಾರದವ್ಯ ಹೋಗ್ಗಬುಟ್ಟಂತೆ. ಆದ್ದೆ ಮನು
ಬದುಕಿದೆಯಂತೆ, ಚೆಂದಾಗದಂತೆ, ನೋಡಿ-ಮಾಡೊಳ್ಳಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಜವರ
ಬಂದವ್ಯ....

ಶಂಕರಯ್ಯ ಹಂಗೇ ನಿಂತಿದ್ದ. “ಯಾರೋ ತಾಯಿ ಮನು ಇಖ್ವಾ ನತ್ತು ಅಂತ
ಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬಿಸಿ ಬುಟ್ಟಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಿ, ಎಂಥ ಕೆಟ್ಟಿ ಜನ ಅಂತೀನಿ ?” ಅಂತ ಜವರ
ದನಿಗೂಡಿಸಿದ.

ಶಂಕರಯ್ಯ ಹೆಚ್ಚೆವೂರತೊಡಗಿದ. ಆ ಹೂ ಅನ್ನದೆ ಹೊರಟೆ ಇವನ ರೀತಿ ನೀತಿ
ಕಂಡು ನಾಗ ಈಗ ಜವರನಿಗೆ “ನಮ್ಮಪ್ಪ ಗದ್ದೆ ಕಿತ್ತೂಂಡುಬುಟ್ಟೆ ಅನ್ನೊ ಸಿಟ್ಟು

ಕ್ಷಯ್ಯನ್ನೇ ಇನ್ನೂ ಇಳಿದೇಯಿಲ್ಲ ಕನೊ ಜವರೆ ! ನಾವೇನು ಇದುನ್ನೇ ನಚ್ಚೋಂಡಿದ್ದು ಅಧ್ಯಾ ನಾವಾಗೇ ಬೇಕು ಅಂತ ಅರ್ಚಿ ಹಾಕೊಂಡಿದ್ದು ಹೇಳು? ಆ ಸಾಮಭೋಗ್ರ ಮಾತುಕೇಳಿ ಇವ್ವ ತಮ್ಮಂದಿರೇ ತಾನೆ ಭೂ ಬುಟ್ಟಿದ್ದು ಮತ್ತೆ...." ಅಂದು ದುರುದುರು ನೋಡಿದ. ಆ ಶಂಕರಯ್ಯ ಅದೇ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ತಿರುಗಿ "ಎಟೇ ಆಗ್ನಿ, ಪೂರ್ವಕೈ ನಾಪುಂಡ ಮನೆ ಇದು. ಒಂದೆಂಡು ಏಕೇ ಜೀವನ್ಸ್ತೇ ಬುಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಿರೀವಿ ಮಾಡೊಳ್ಳಿ ಅಂತ ಏಟು ಹೇಳಿದ್ದು ಕ್ಷಯ್ಯ ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಬಿಲ್ಕುಲ್ ಬ್ಯಾಡ ಅಂದುಬುಟ್ಟು. ಮನಸ್ಸು ಅದೇಟು ಕಲ್ಲು ಮಾಡೊಂಡುಬುಟ್ಟವೇ ನೋಡು. ಈಗ ಮಗಳು ಸತ್ತು ಅಂದೂ ಆ ಹೂ ಅನದೆ ಹೆಂಗೆ ಹೋಯ್ತಾ ಅವೈ..." ಅಂತ ನಾಗ ಹಲ್ಲಿಯಂಗೆ ಲೋಚಗುಟ್ಟಿದ. ಕೊಣಮಾರಿನಿಂದ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೇರಳಾಮರದಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಈ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಉಂಟಿಗೆ ಹೋಗನೆ ಅಂತ ಬಂದಿದ್ದ ಜವರ ನಿರಾಶೆಗೊಂಡವನಂಗೆ "ತಾನೂ ಆಡುವಾಗೆಲ್ಲ ಆಡಿ, ಅನುಭೋಸಿ, ಈಗ ನೋಡಿ ಹೆಂಗೆ ಈ ತೋಪ್ಪನಂಗೆ ಬಿಗಿ ಆಗಿಬುಟ್ಟವೇ ಮತ್ತೆ!" ಅಂತ ನಾಗನ ಹುಲ್ಲಿನಹಿಂಡಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಅವನ ನೆತ್ತಿ ಮೇಲಿರಿಸಿ ತಾನು ಉರು ದಾರಿ ಹಿಡಿದ.

ಶಂಕರಯ್ಯ ದಂಡೆ ಹಾಸಿ ತೋಪಿನೊಳಗೆ ಬಂದ. ಗಾವುದದಗಲದ ತೋಪು. ಪೂರ್ವ ಸುತ್ತು ಹಾಕಿ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಅನಿಸಿತು. ಹಂಗೇ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಹೋದ. ಹೊತ್ತು ಕೆಳಸರಿದು ಒಂದು ಮರದ ನೆರಳು ಮತ್ತೆಷ್ಟೋ ಮರಗಳ ಬುಡಕ್ಕೆ ತಾಗಿ, ಆ ಮರಗಳ ನೆರಳು ಇನ್ನೆಷ್ಟೋ ಮರಗಿಡಗಳಿಗೆ ತಾಗಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂಡು ಹೆಣೆದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೋ. ಆ ನೆರಳೊಳಗೆ ಮೇಳಿ ಗಿಡ ಮೊದೆ ಗುತ್ತಿ ಹುತ್ತ ಹೆಸಿರು ತರಗು ಅಡಗಿಕೊಂಡಂಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ದೀರ್ಘ ಉಸಿರೆಳೆದುಕೊಂಡ. ಗಾಳಿ ಕಡು ತಂಪಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಬಹು ಮೆಲ್ಲನೆ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲೆಗಳು ಅಟ ಮರೆತಂಗೆ ಮೌನ ವಹಿಸಿದ್ದೋ. ಇಡೀ ಅಗಾಂತರ ಮಗುವಿನ ಮನೋಮಂಡಲವಾಗಿತ್ತು. ರುಷಿ ಮುನಿಯ ಪಕಾಗ್ರತೆ ಪಡೆದಿತ್ತು.

ಶಂಕರಯ್ಯ ತೋಪಿನ ಅರ್ಥ ಭಾಗ ಸುತ್ತಿದ್ದ. ಪೂರ್ವ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಹಿಮೃರಳಿದ. ಅದುವರೆಗೆ ಮುಗ್ಧಳಂಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಮಗಳು ಮಾದನ ಫಟನೆಯ ನಂತರ ಹೆಂಗೆ ನೆಟಿದು ನಿಂತಳು ! ತನಗೆ ಆಗ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಮತ್ತು ಆತಂಕ

ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದ ಅವಳ ಆಯ್ದು ಮತ್ತು ತೀವ್ರಾನಗಳು ಈ ಜಪದಕಟ್ಟಿಯ ಒಡಲೋಳಿಗಿರೊ ಪೂರ್ವ ನಿಶ್ಚಿತ ತೀವ್ರಾನಗಳಂತೆಯೇ ಇದ್ದವಲ್ಲ... !?

ಶಂಕರಯ್ಯ ತಾಳಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಂಟಪ ಸೇರಿದ. ಅಗಲೇ ಹೊತ್ತಿಳಿದು ಹೊರಬಿಟ್ಟ ಮುಸ್ಸಂಜೆಯ ಸೇರಗು ಹಾಸುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ನ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ನಿರಾಳವಾಗಿ ಹೊಳೆ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ವಿಶಾಲ ತೋಮ ಗಾಥಾಲೀಂಗನಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪಕ್ಕದ ಹುಬ್ಬಿನ ಮರಗಳು ಮೌನಗೂಡಿಗೆ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದ್ವಾಗಿ. ಮೇಲೆ ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕಿಗಳ ಹಿಂಡು ಮಧ್ಯಮಾವತಿರಾಗದ ಚರಣ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ್ವಾಗಿ. ಇವನು ಹಾಲು ಕುದಿದು ಆರಿದ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟೊ ಕೆನೆಯಂಗೆ ಕಂಭಕ್ಕೊರಗಿ ಕೂತು ಆಗರವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿದ...

ನತ್ಯವತಿ

ದಬ್ರೋ ದಬ್ರೋ ದಬುದಬು.....

ಅಗಾಧ ನಿಶ್ಚಯಾಂಶ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಕೈಯೇ ತುಂಬಿದ
ನೀರವತೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಅಲಮೇಲು ಗಾಬರಿಗೊಂಡಜು. ಪಕ್ಕದ
ಗಂಡನತ್ತ ನೋಡಿದಜು. ತಿದಿ ಒತ್ತಿದಂಗೆ ಆ ದೇಹ ಏರಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು.
ಎಳೆದು ಹೊರಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಹುಳಿಯಡರಿದ ಉಸಿರು ಮೂಗಿಗೆ
ಬಡಿಯಿತು.

ಯಾರೋ ಪರಿಚಿತರೇ ಬಾಗಿಲು ಬಡಿಯುತ್ತಿರುವಂಥ ರಭನ. ಗಂಡ
ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಗೊರಕೆ ಹೊಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ಉಣಿವವರು ಹಸಿದ
ಹೊಟ್ಟಿಯು ನಿದ್ದೆಯನ್ನು ಸುಳಿಯಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಅನ್ನತಾರೇ. ಆದರಿದು
ಇವನ ಪಾಲಿಗೆ ಅಪ್ಪಟಿ ಸುಳ್ಳು.

ಅಲಮೇಲುಗೆ ಅಸಹನೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಅವನ ರಗ್ಗು ಕಿತ್ತಿಸೆದು
"ಅದ್ವಾರೋ ಬಾಗ್ಗು ಬಡಿತಾ ಅವರೆ ಎದ್ದು ನೋಡ್ರೋ" ಎಂದು
ದೇಹವ ಅಲುಗಾಡಿಸಿದಜು.

ಎರ್ಕಾಮಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೊರಳಾಡಿದ. ನಿದ್ದೆ ಮಂಪರಿನಲ್ಲಿ ನೋರನೋರ
ಹಲ್ಲು ಕಡಿದ. ಕೂರಗರಿಯುತ್ತ ಜೊಲ್ಲು ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣಬಿಟ್ಟ.
ಅವನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಬಾಗಿಲು

ಬಡಿದ ಸದ್ಯಾಯಿತು. ಅದಂತು ತನ್ನ ತಲೆಗೇ ಬಡಿದ ರೀತಿ.

"ಯಾರಾ ಬಡ್ಡಿವು" ಗಗ್ಗರ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರುಚಿದ.

"ನಾನು ಸತ್ಯವತಿ ಕನೊ"

ಹೆಣ್ಣಿ ಧ್ವನಿ ! ರನ್ನ ಅತ್ಯ ಒಗೆದು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮುಖದತ್ತ ಕೌತುಕದಿಂದ ದಿಟ್ಟಿಸಿದ.

ಅಲಮೇಲು 'ಸತ್ಯವತಿ' – ಉದ್ದರಿಸಿದಳು.

ಗಾಳಿ, ಬೆಳಕು, ಬೆಂಕಿ, ಉಸಿರಾಟವನ್ನು ಸಹ ಒಡಲಿಗದುಮಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿಧ್ವನಿ ಕ್ರಾತ್ತಲೆಯ ಕೇರಿಗೆ ಈ ನಟ್ಟಿ ನಡುರಾತ್ಮಿಯಲ್ಲಿ !!

ಎರಿಸಾಮಿ "ಈ ಸಮೊತ್ಸಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸತ್ಯವತಿಯೆ ನೀನು? ಯಾಕೆ ಬಂದೆ" – ಗುಡುಗಿದ.

"ಈ ಹೊತ್ಸಲ್ಲಿ ಬರದೆ ಹಗಲೊತ್ಸಲ್ಲಿ ಬರಾಕೆ ಬುಡ್ಡಿರೇನ್ನೋ ನೀವು?"

ಎರಿಸಾಮಿ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರ ತಡೆಬಡಿಸಿದ. ಕುಡಿದ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತಾನು ಯಾರನ್ನಾದರು.. ಗಡ್ಡ ಪರಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿನಚರಿ ಮಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮೋಗಚಿ ಹಾಕಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮುಚುಕ್ಕೆಯ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಲಬಿತವಾಯ್ತು. ಕುಡಿದ ಮನಸ್ಸು ತನ್ನ ತಾ ಅನುಮಾನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಬಹು ಸ್ಥಳಗೊಂಡು ನಿರಾಳವೆನಿಸಿತು.

ಆದರೆ ಅಲಮೇಲುಗೆ ನಿರಾಳವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ತನ್ನತ್ತ ತಿರುಗಿ ಬೀರಿದ ಗುಮಾನಿ ದೃಷ್ಟಿಯು ಬೆಂಕಿಕಿಡಿಯಾಗಿ ಧಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದಂತನಿಸಿತು.

ಅಷ್ಟೋತ್ತಿಗೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ "ಹೆಂಡ್ರಿ ಕಾಪೋಳ್ಟಿ ಅದೇನು ಕೊಸರಾಡಿ, ಏಳೋ, ತಿನ್ನಾಕೆ ಏನಾದ್ದು ಕೊಡೊ ಮಾರಾಯಾ.." ಎಂಬ ಬೇಡಿಕೆ ಬಂತು.

ಎರಿಸಾಮಿ ಮೈ ರೋಮ ಧಕ್ಧಕನೆ ಕುಣಿದವು. "ಎದ್ದಬಂದ್ರೆ ಎದ್ದೂದೀತೀನಿ ನೋಡು ಹಲ್ಮಿಟ್ ಮುಂಡೆ, ನನ್ನನೇಟ್ಟು ರಾವು ತೆಗೆದ್ದಬ್ಬೆ"- ಸಿಡಿಸಿಡಿದ.

ಅಲಮೇಲು ಗಂಡನ ಉತ್ತರಕ್ಕಾಗೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದವಳಂತೆ "ತಿನ್ನಕಿಲ್ಲೆ ನಾವೇ ಮುನ್ನಗುಡ್ಡ ಬಿದ್ದಿವಿ. ನಿಂಗೆಲ್ಲಿಂದ ತಂದ್ರೋಡ್ಡೆ ಆ ಭಾಗ್ಯವಾ ನನ್ನ ಸವತೀ... ಪಾಪದಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಕೇಳಾಕ್ಕೆ ಬಂದವಳೇ ಈ ಹೊತ್ತುಲ್ಲಿ"- ರಾಗ ಹಾಡಿದಳು.

"ಯಾಕೆ ಅನ್ಯಾಯಕಾರದ ಮಾತಾಡಿ? ಸವತಿ ಮಾಡ್ಲೋಂಡು ನನಗೆ ಪಾಪ ಹಂಚೊಡ್ಡೋಕ್ಕಾಡೀತೇನೇ ಮಗಳೇ !? ಅದುನ್ನ ಗಂಡ ಹೆಂಡಿಯೇ ಹಂಚೊಬೇಕು, ಹಂಚೊಂಡು ಉಣ್ಣೇ"

ಸತ್ಯವತಿ ಮುಸುಕಿನೊಳಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಮಲಗಿದಂತಿದ್ದ ಆ ಕೇರಿ ಮಧ್ಯ ಸದ್ಗು ಮಾಡುತ್ತಾ ದಂಡಕ ಮುಂದೆ ನಡೆದಳು. ಅವಳು ಬಾಗಿಲು ಬಡಿದ ಆ ಇನ್ನೊಂದು ಮನೆಯಿಂದ ಉಸಿರಾಟವೇ ಕೇಳಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮನೆಯೋಡೆಯ ಆಗ, ಈನ್ನೊ ಹೊಟೆಲ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಕಾರಿನೊಳಗೆ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ. ಕಳ್ಳು ಕರಗಿಸುವ ಚಳಿ. ತನ್ನ ಸೇವೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಯುತ್ತಲೇ ಕಳೆದ ಕಾಲದ ಮಾನಲು ಗರೆಯು ಚಿಟ್ಟಿಗುಮುಳ್ಳಾಗಿ ಕೆದಕುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಹಾಳು ನಿದ್ದೆಯನ್ನ ಹತ್ತಿಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ....

ಸತ್ಯವತಿ ಹಾವು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಂತಿದ್ದ ಬೀದಿಯ ಮುಂದಿನೆ ಮನೆಗೆ ನಡೆದಳು. ಆ ಗುಡಿಸಲು ಸ್ಥಾನ ಹೊನ ಉಪ್ಪತ್ತಿತ್ತು. ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಪಟ್ಟಣದ ಸುಖ ಅರೆಸಿ ಅಪ್ಪ ಅವ್ವರನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಬಂದ ಈ ಮನೆಯೋಡೆಯ ಮಲ್ಲೇಶ ಈಗ ಅಪ್ಪನ ಸಾವಿನ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋದವನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಕನಸು ತುಳುಕಿಸಿದ್ದ ಈ ಪಟ್ಟಣ ಆಮೇಲೆ ಒಣ ಗೊಬ್ಬಳಿ ಮುಳ್ಳಿನ ಮೊದೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು....

ಕೇರಿಯ ನಾಕು ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಚಳಿ ಎದೆ ನಡುಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕತ್ತಲೇ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಂಕು ಕವಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ನಾಲ್ಕುನೇ ಮನೆಯೋಡೆಯ ವೇಲು, ಜಂಪಲಾಲ್ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಲೇಜೆಟ್ ಬಂಗಲೆಗೆಂದು ಸುರಿದ ಮರದ ತುಂಡುಗಳ ಮಧ್ಯ ಚಳಿಯ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಅರಸನ ನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿದ್ದ....

ಸತ್ಯವತಿಯ ನಡುಗೆಯ ರಭನಕ್ಕೆ ಬರಿ ನಿರುತ್ತರದ ನೆರಕೆ ಬಾಗಿಲುಗಳು ಮಗ್ಗಲುಮುಳ್ಳಾಗಿ ಕಾಡಿದವು. ಅವಳಿಗೇರಿದ ಸಿಟ್ಟು ಆ ಕತ್ತಲೆಯ ನಡುಗಿಸಿತು.

ಬಳಿಯನ್ನು ಬಿಸಿ ಮಾಡಿತು. ಆಜನ್ನು ಅಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆಗಂಟನ್ನು ಮುಂದಿನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಕ್ಕಿ, ಕೆದರಿದ ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿ, ಆ ಬಾಗಿಲು ಗುದ್ದಿ ತಳ್ಳಿದಳು. ಗಂಡನೇ ಬಂದನೆಂದು ಬಗೆದ ಮನೆಯೊಡತಿ ಮಗ್ಗಲಲ್ಲಿದ್ದ ಸರವಣನನ್ನು ಅತ್ತ ತಳ್ಳಿ, ದಬಕ್ಕನೆ ಎದ್ದಳು. ಕತ್ತಲೆ ದೇವಿಗೆ ಶರಣ ವಾಡಿ ಸತ್ಯವತಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಅವಕೊಂಡಿಗೆ ವಾತಾಡದೆ ವಿರುಗಾಳಿಯಂಗೆ ಮುಂದೆ ನಡೆದುಬಿಟ್ಟಳು.

ಸತ್ಯವತಿಯ ಜೋತೆ ಭಂಟನ ವಾಸನೆ ಹಿಡಿದು ಕೇರಿಯೊಳಗಿನ ಜಾತಿ ಬಂಧುಗಳು ಇರುಳು ಸೆರಗಿನ ಕಿಳ್ಳಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮೂತಿ ಎತ್ತಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಡೀ ಇಳಿಯ ಭಾರವನ್ನು ತನ್ನ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಂತೆ ಸತ್ಯವತಿಯ ಬೆನ್ನರಳಾಗಿ ಭಂಟ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು. ಸತ್ಯವತಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಗಂಟು ಬಿದ್ದನೋ ಅದು ಯಾವ ಜನ್ಮದ ಅನುಬಂಧವೋ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ತಿಳಿಯದು. ಈ ಇಬ್ಬರ ಅಪರಾಹದ ನಯ್ಯ ಕಂಡು ಆಗೋಮ್ಮೆ ಕುಗೋಮ್ಮೆ ಅವಳ ಬಂಧುಗಳೂ ಅಥವಾ ಭಂಟನ ಬಂಧುಗಳೂ ಬಾಯಿ ತರೆದು ಬೋರು ಹಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಮಾತ್ರ ದಿಟ್ಟ.

ಸತ್ಯವತಿ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ದಡದಡನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬೀದಿ ಮೂಲೆಯ ಆಚೆ ಗುಡಿಸಲೊಳಗಿಂದ ಕಿರಿದಾದ ಬೆಳಕು ಗೋಚರಿಸಿತು. ಅತ್ತ ಹೆಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ, ಈ ಗುಡಿಸಿಲ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದಳು. ಒಳಗಿನಿಂದ, ಒಂದೇ ಉಸಿರಿಗೆ ಪದ್ಯ ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹುಡುಗ ಥಟಕ್ಕನೆ ರಾಗ ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ. ಮತ್ತೆ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದಳು. ಹುಡುಗ ಗಾಭರಿಯಿಂದ "ಯಾರದು" ಅಂದ ಕ್ಷೇಣವಾಗಿ.

"ಸತ್ಯವತಿ !"

ಸಿನಿಮಾ ಮೋಸ್ಟರುಗಳನ್ನು ಬೀದಿ ಬೀದಿಗೆ ಅಂಟಿಸಿ ತಡವಾಗಿ ಬಂದು ಕುಳಿತು ಪದ್ಯ ವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಗುಡಿಸಲನ್ನು ರಾಗದ ರಣರಂಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸುಕುಮಾರ ಏಕೊದಂ ಏನು ಹೇಳಲು ತಿಳಿಯದೆ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಜೇತರಿಸಿಕೊಂಡು "ಆ, ಯಾವ? ಯಾವ ಸತ್ಯವತಿ?" ಅಂದ.

"ಯಾವ ಸತ್ಯವತಿ ಅಂದೈ? ನಾನು ಸತ್ಯವತಿ ಕನೊ ಹುಡ್ಡಾ"

ನಾಳೆ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಪದ್ಯ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಅದನ್ನೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸುಕುಮಾರ

ತಲೆ ಕೊಡುವಿಕೊಂಡ. ಅವಳು ಮೌನ ಮುರಿಯುತ್ತು "ಬಾಗ್ನು ತೆಗಿಯುವ್ವು"
ಅಂದಜು.

ಸುಕುಮಾರ ಹೀಗೆ ಪದ್ಯ ಒಟ್ಟಿನುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟೇ ಇತರೆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು
ಚರುಕು. "ನಮೋವ್ವ ಮಲಗ್ಗುವಳೆ. ಏನಾಗಬೇಕಿತ್ತು?" ಅಂದ.

"ಮಲ್ಗೂ ಹೊತ್ತಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣತ್ತಿ ಮಲಗ್ಗುವಳೆ ಬುಡು. ನಂಗಿಸ್ನೇನು ಬ್ಯಾಡ,
ತಿನಾ್ನಕೆ ಏನಾದ್ದು ಇದ್ದೆ ಕೊಡು"

ಮಗ್ಗಲು ಹೊರಳಿದ ಅವ್ವ ಅಮೃತಕಟ್ಟಿ "ಯಾರಂತೆ" ಅಂದಜು. ಸುಕುಮಾರನಿಗೆ
ಈಗ ಧೈರ್ಯಬಂತು. "ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಿನಾ್ನಕೆ ಏನಾದ್ದು ಬೇಕಂತೆ" ಅಂದ.

ಅಮೃತಕಟ್ಟಿ ಅನಹನಯಿಂದ "ಯಾರಿವಳು ಈಟೊತ್ತಲ್ಲಿ ತಿನಾ್ನಕೆ ಕೇಳ್ಳುಂಡು
ಬಂದಿರೋಳು? ತಲೆಗಿಲೆ ನೆಟ್ಟಿತೋ ಇಲ್ಲೋ?" ಗೊಣಗರಿದಜು.

"ಬಾಗ್ನು ತೆಗಿ ನನ್ನಂದ. ನಾನೇನು ಕಳ್ಳಿಯಲ್ಲ. ಏನಾದ್ದು ಮಿಕ್ಕಿದ್ದೆ ಕೊಡವ್ವು"

ಸುಕುಮಾರ ಈ ರಾತ್ರಿ ಮೋಸ್ತರು ಅಂಟಿನುವಾಗ ಗೋಡೆ ಕಿಳ್ಳಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ
ಮುದುಕಿಯನ್ನು ತುಳಿದು ನರಳಿಸಿ ಬಂದದ್ದು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ಅವಳೇ
ಬಂದಿರಬೋದಾ? ಅವನು ಅಂಜುತ್ತ ಅವ್ವನತ್ತ ನೋಡಿದ. ಅವಳು ತನ್ನಷ್ಟಕೆ
ತಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಂತೆ ಮಾಡಿ ಹಾಗೇ ಮಲಗಿದ್ದಜು. ಇವತ್ತು ತಾನು ತಿನ್ನದೆ
ಉಳಿದಿರುವ ರೊಟ್ಟಿಯನಾ್ನದರು ಕೊಡೋಣವೆಂದುಕೊಂಡು ಎದ್ದು ಬಂದು
ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದ.

ಬಾಗಿಲೆತ್ತರಕ್ಕೆ ನಿಂತ ಮಾಗಿದ ಆಕೃತಿ ಮೇಲೆ ಇವನ ಕೈದೀಪ ಬೆಳಕು ಉಂಟಿತು.
ಆಗಲ ಮುಖ. ಕೆಂಪಡರುವ ಕಣ್ಣಿ. ಕೆದರಿದ ಕೂದಲು. ತನ್ನ ಅವ್ವನನ್ನು ಮೀರಿದ
ಗಾತ್ರ. ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಗಂಟು. ತೇಪೆಹಾಕಿ ಉಟ್ಟಿ ಸೀರೆ. ತನ್ನನ್ನೇ ಹೀರಿಬಿಡುವಂಥ
ನೋಟ.

ಸುಕುಮಾರ ಬೆಚ್ಚಿ ಹಿಂದೆ ಸರಿದ. ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಹೊರಗೆಲ್ಲ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ
ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದವನಿಗೆ ಈಗ ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ಎದೆ ನಡುಗಿತು.

ಅವಳು "ಯಾಕೇಮೊಗಾ ಅಂಜೀ" ಅಂದಳು. ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಗನ ಸಾಹಸವ ಉಹಿಸಿದಂತಿದ್ದ ಅವ್ಯ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದು "ನಿಂಗೇನು ಹೋತ್ತುಗೊತ್ತು ಇಲ್ಲಾ? ಹೋಗಾಚೆ" ಎಂದು ರೇಗಿದಳು.

"ಮನುಷರ್ನಗೆ ಮನುಷರ್ ಆಗೋದೆ ಇರೋ ಹೋತ್ತು ಇದು? ಇದ್ದೇ ಕೊಡು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದೇ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನ ಮಗಕೇ ಹೋಯಿಸ್ತೇನಿ ಮುಂದ್ದೆ"

ಅಮೃಕುಟ್ಟಿಯ ಸಿಡುಕು ಹಾಗೇ ಜರ್ನನೆ ಇಳಿಯಿತು. ಮಾತು ಬಾರದವಳಂತೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಳು. ಸುಕುಮಾರ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ನೋಡಿದ. ಆಯಾಸಗೊಂಡಿದ್ದ ಕಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳಪು ಮೂಡಿತು. "ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ ಕನವ್ಯ... ನಾ ಹೆಂಗಿದ್ದು ಹೋರ್ಗಿ ತಿಂದು ಬಂದಿವ್ಯಲ್ಲ, ಆ ಇರೋ ರೋಟ್ನಿನ ತಂದ್ಲ ಕೊಡ್ಲಾ" ಅಂದ. ಅವ್ಯ ಒಮ್ಮೆ ಮಗನತ್ತ ನೋಡಿದಳು. ಓದುವ ಈ ಮಗನ ವಾತಿಗೆ ಬೇಡ ಅನ್ನಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಲೆ ಆಡಿಸಿದಳು.

ಸತ್ಯವತಿ ಬಟ್ಟಿಗಂಟ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿ ಸುಕುಮಾರ ಕೊಟ್ಟಿ ರೋಟ್ಟಿಯ ಹಿಡಕೊಂಡು ಕುಲಿತಳು. "ನೀನು ಓದ್ದಾ ಇದ್ದೆ? ಈ ಕೇರಿಲಿ ಓದೋರು ಇದ್ದಾರಾ ನನ್ನಪ್ಪ" ಅಂದಳು. ಸುಕುಮಾರನ ಮೋರೆ ಕೆಂಡಸಂಪಿಗೆ ಹೂವಾಯ್ತು. ಕೊಳಿದಪ್ಪಲೆ ತುಂಬ ನೀರು ತಂಡುಕೊಟ್ಟು "ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಮೇಡಂ ಧರನೇ ಅಲ್ಲಾ?" ಅಂದುಕೊಂಡು ನಗು ಮುಕ್ಕಣಿಸಿದ.

ಸತ್ಯವತಿ ಅಥರ್ವೋಟ್ಟಿ ತಾನು ತಿಂದು ಉಲ್ಲಿದಥ್ರ ಭಂಟನಿಗೆ ಹಾಕಿ ಗಟಗಟ ನೀರು ಕುಡಿದು, ಸುಕುಮಾರನ ಕಡೆ ಹಸ್ತ ಚಾಚಿ ಲೋಟಿಗೆ ತೆಗೆದು ಅಮೃಕುಟ್ಟಿಗೆ "ಹತ್ತ ಹೋಟ್ಟಿಗೆ ಇನ್ನೇನು ಬೇಕು? ಮುತ್ತಂಡ ಮಗ .. ಚೆಂದಾಗಿ ಬಾಳ್ತಾನೇಳು" ಎನ್ನತ್ತ ಬಟ್ಟಿಗಂಟಿಗೆ ತಲೆಯೋಡಿದಳು.

ಅಮೃಕುಟ್ಟಿಗೆ ದೇವರೇ ಬಂದು ವರ ಕೊಟ್ಟಿ ಉಲ್ಲಾಸವಾಯ್ತು. ಅವಳು ಪ್ರಸಾದವೆಂಬಂತೆ ಮನಸಾರೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತ "ಹು, ಮಲಿಕ್ಕೋ ಪಾಪ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಳ ನಡೆದಳು. ಸುಕುಮಾರ ಶತಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ಹಾಳು ನಾಲಿಗೆ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿದ ಆ "ಹೋಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ಟ್ ಟು ಯುವರ್ ಡ್ರೈವ್ಸ್" ಪದ್ಯವನ್ನು ಶಪಿಸುತ್ತ ಹೋತಾರೆಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಚಾಪೆಗೆ ಮೈಯೋಡಿದ.

ಅಂಬರದಲ್ಲಿ ಆಡುವ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಅಮೃತಪಟ್ಟಿಯ ಮನಸ್ಸು ಮಗನ ಉದ್ದಾರದ ಕನಸು ಹೊತ್ತು ತೇಲುತ್ತಿತ್ತು. ಮಗ ನೆಲಮುಗಿಲುಗಳೆತ್ತರಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಿದ್ದ. ಸಾಗರ ಸಾಗರ ಹಿಡಿದಿದಲಾರದ ದಿಕ್ಕುಗಳಾಚೆಗೆ ನಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಅವು ಆಡುತ್ತ ಏರುತ್ತ ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ಅತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ಇತ್ತ ಬಾಚಿ ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಗಢ್ಳಲ ಕಿವಿಗೆ ಬಡಿದು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಳು.

"ಎಂಬು ಎದ್ದು ಬಾಗ್ನು ತೆಗಿ. ಕೂಗೋ ಕೋಳಿಯಾಗಿ, ಹಾಡೋ ಹಕ್ಕಿಯಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದ ಹೆಂಗ್ನು ಹಿಂಗೆ ಮಲಿಕೊಂಡೆ ಹೆಂಗೆ ?"

ಅಮೃತಪಟ್ಟಿ ಗಬರಾಡಿಕೊಂಡು ಎದ್ದಳು. ಸತ್ಯವತಿ ಕೂಗಿದ್ದು ಗುಡಿಯೊಳಗಿನ ಗಂಟೆಯಂತೆ ತಿರುತ್ತಿರುಗಿ ಗುನುಗುಟ್ಟಿತು. ಅವಳು ನಾಚಿ ನೀರಾದಳು. ನೆಲಕೆ ಸಂದಿಯಿಂದ ತೂರಿಬಂದಿದ್ದ ಬೆಳಕು ಪಡಸಾಲೆಯೊಳಗೆ ಆಟಪಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಎದ್ದು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದಳು. ಸತ್ಯವತಿ ಆಗಲೇ ತನ್ನ ಭಂಟನೊಂದಿಗೆ ರಾಮುಲು ಮನೆ ಮುಂದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಮೃತಪಟ್ಟಿ ಹಂಗೇ ನೆರಕೆ ಒರಿಕೊಂಡು ನಿಂತುಕೊಂಡಳು. ದಿಟ್ಟವಾಗಿ ಸತ್ಯವತಿ ಹುಟ್ಟಿಯಾ ?

"ನಿನ್ನ ಗಂಡ್ಲಾ ಇವುನು ? ಹೊತ್ತು ಹುಟ್ಟಿ ಮಾರುದ್ದ ಬಂದಿದ್ಲೂ ಬಿದ್ದವನಲ್ಲ ಏನು ಕೈಕಾಲು ಸೇದ್ಲೋಂಡವಾ ?"

ಮನೆ ಮುಂದಾರ ಮುನುರೆಹಾತ್ರೆ ತಿಕ್ಕುತ್ತ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ ಚಂಚುಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅವಾಕ್ಷಾದಳು. ನೇರವಾಗಿ ಬಂದು ತನ್ನನ್ನೇ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. "ಲೇ ಮಗಳೇ ಗಂಡಿನ ಬಾಳಾಟ್ಮಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣೇ ಕೇಂದ್ರವಂತೆ ! ಮಲಗಿರೊ ಮೈಗಳ್ಳ ಗಂಡುನ್ನ ಏಟುದಿನ ಅಂತ ಏಳೇಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟಾಕಿ ? ಕೂತೊಂಡು ಉಷ್ಣೀನಿಗೆ ಕುಪ್ಪುಕೆ ಹಣ್ಣೂ ಸಾಲ್ಲಂತೆ ಗೊತ್ತಾ ಅಮ್ಮೀ.. " ಚಂಚುಲಕ್ಷ್ಮಿ ತಾನು ಯಾಕೆ ಇಲ್ಲಿಗಂಟ ಇದನ್ನ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಂಡಳು. ಗಂಡ ಇನ್ನೂ ಮಲಗೇ ಇದ್ದ. ಅವಳ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಿಡಿ ಬಿಮ್ಮಿತು. ಮದುವೆಯಾದ ಮಾರನೆ ದಿನದಿಂದಲೂ ಗಂಡನ ತಿದ್ದೋದಿಕ್ಕೆ ಆಗಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಹತಾಶೆ ಮೈಯಾಳಿಯಿತು. ಕೈ ಒದರಿಕೊಂಡು ಎದ್ದಳು.

ಇತ್ತ, ಇನ್ನೂ ಕಾಲುಭಾಗ ನಿದ್ದೆಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡ ಹಲ್ಲಂಡೆಯ ಹಲ್ಲು ಮುರಿದುಬಿಡಬೇಕು ಅಂತ ರಾಮುಲು ತನ್ನ ಹಲ್ಲನ್ನೇ ಕಟಕಟ ಕಡಿದ, ಆದರೆ

ಆ ಸತ್ಯವತಿ ನಿಂತ ಆ ಭಂಗಿಗೆ ಯಾಕೊ ಒಳಪಡಿತ ಹೋರ ಉಕ್ಕದೆ ಹೋಯ್ತು. ಜೊತೆಗೆ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೇ ಅವಳ ಮಾತಿಗೆ ಸ್ವೇ ಪಟ್ಟ ರಂಗಕಟ್ಟಿದ್ದು ಕರಮಕರವಾಯ್ತು. ರಗ್ಗಿ ರೂಢಿಸುತ್ತ ಎದ್ದು ಒಳಹೋದ.

ಚಂಪಲಕ್ಕಿಟ್ಟ ಕೈ ಬರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ದಿಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣೆಯಿಟ್ಟು ಸತ್ಯವತಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಳು. ಈ ಕೇರಿಗೆ ಇಂಥ ವೇಷ ಹೊಸದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವಳು ಹೆಣ್ಣು ಕುಲದ ಒತ್ತಾಸೆಯ ಮೂರ್ತಿಯಂಗೆ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ‘ಅವ್ವ, ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನೊವ್ವ? ಯಾವೂರು ನಿಂದು?’ ಅಂದಳು.

“ಹೆನ್ನು ಸತ್ಯವತಿ! ಉರು ಇದೇ ಉರು! ನೋಡು, ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಒಳ್ಳೆಗಿ ಮಲಿಕೊಂಡಾನು. ದುಡಿಯೋ ಹೊತ್ತು ಮಲುಗ್ಗಬ್ಬಾಡ ಅಂತ ಹೇಳು. ಹೋಗು..”

ಚಂಪಲಕ್ಕಿಗೆ ಮೋರೆ ಮೇಲೆ ಬಾರಿಸಿದಂತಾಯ್ತು. ಹಡ್ಡಾಗಿದ್ದ ದೇಹ ಹಿಡಿಯಾಯ್ತು. ಈಗ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ “ಆಯ್ತು ಮಕ್ಕೆ, ಮಂಗಳಾತ್ಮಿ” ಎಂದ ಹುಡುಗರ ಕಡೆ ಸತ್ಯವತಿಯ ನಿಗಾ ಹರಿಯಿತು. ಕೊಳಚೆ ನೀರು ವಯ್ಯವ ಮೋರಿಯ ಕಟ್ಟಿಮೇಲೆ ನಾಕಾರು ಹುಡುಗರು ಕುಳಿತು ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಲೇವಡಿತನ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಸತ್ಯವತಿ ಅತ್ತ ಹೆಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ “ಸೀಳಿದ್ದೇ ಎಂಡೆಂಡು ಆಳಾಗಂಗಿದ್ದೀರಿ? ಹೊತಾರನೆ ಬಂದು ಹಿಂಗೆ ಲಲ್ಲಿ ಹೋಡೀತಾ ಕುಂತಿದ್ದೀರಲ್ಲ ನಾಬ್ಜಾಗಾಕ್ಕಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮೆ? ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಅವ್ವ ಕಲ್ಲಿರೋದು ಇದೆಯಾ ಆಂ...” ಗುಡುಗಿದಳು.

ಪಡ್ಡೆ ಹುಡುಗರು ತಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ದಾಳಿಗೆ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದರು.

“ಅಲ್ಲಕನ್ನೋ ಗುಲಾಮ್ಮ, ಶಾಲ್ಮೋಗಿ ನಾಕ್ಕರ ಏನಾರ ಕಲ್ಲಿದ್ದೀರಾ? ಹೋಗ್ನಿ, ನಾರೆಕ್ಕೆಲ್ಲ ಬತ್ತದಾ? ಬಂಗ್ಲೆ ಕಾಯೋದು ಗೊತ್ತದಾ? ಬ್ಬಾಡ, ಕನ ಹೊಡೆಯೋದು ತಿಳಿದ್ದೀರಾ? ಅದು ಬ್ಬಾಡ, ನಿಮ್ಮ ಮೂರಿನ ಮುಸ್ನೇ ಕಿತ್ತೋಳೋದು ಗೊತ್ತಾ? ಆಂ, ಹೇಳೋ ಏನ್ನಲ್ಲಿದ್ದೀರೀ?”

ಆ ಗುಂಪಿನ ಹಿರಿಯ ದೇವರನ “ಲೇ ಹುಣ್ಣಿ, ಯಾವ ಸೀಮೋಳೇ ನೀನು? ಹೋಗೇ ಅಂಡಮ್ಮೆಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮೆ. ಇಲ್ಲಾಂದ್ರೆ ನೋಡು...” ಕಲ್ಲಿತ್ತಿಕೊಂಡು ಗದರಿಸಿದ ಉಳಿದವರು ಕಿಲಕಿಲನೆ ನಕ್ಕರು.

ಸತ್ಯವತಿ ಮಲೆತು ನಿಂತಳು. "ಕಲ್ಲಲಿ ಹೊಡಿಯಕೆ ಬತ್ತಿರೇನ್ನೇಲ್ಲ ಹೇತ್ತಾಂಡಿ ನನ್ನಮಕ್ಕೇ? ನಾನು ಹುಚ್ಚಿಯಾ? ನಿಮ್ಮಾವ್ವ ಕಲಿಸ್ತೋಟ್ಟಿದ್ದು ಇದೆಯಾ? ಇಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲೀರೋ ಇಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಭಂಟನ ಬುಡ್ಲೋ.." ಕಣ್ಣಗಳು ಕೆಂಡವಾದವು. ದೇಹ ಕಂಪಿಸಿತು. " ಹೋಲಿ ಮುಕ್ಕೋಳಾ: ಅಪ್ಪವ್ವ ತಂದು ಹಾಕಿದ್ದ ತಿಂದ್ರೋಂಡು ಗುಂಡು ಗೂಳಿಯಂಗೆ ಗುಟ್ಟು ಹಾಕ್ಕಿರೇನ್ನೋ? ನೀವಾಗೆ ಎದ್ದೋಯಿತ್ತರೋ ಇಲ್ಲಾ ಎಳಿಸ್ತೋ?" ಬೆಂಕಿ ಕಾರಿದಳು.

ಗಬರಾಡತೊಡಗಿದ ಹುಡುಗರ ಕಂಡು ಭಂಟ ಬಾಲ ಎತ್ತಿ ಒದರಾಡಿತು.

"ಉಗೀ ನನ್ನವ್ವ" ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಯಲಗಯ್ಯ ಉರುಗೋಲನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಕುಕ್ಕಿ ಹೇಳಿದ. "ಅಟ್ಟಿದ್ದ ದೇಹವ ಬೆಳಸ್ತೋಂಡು ಈಟಾದ್ದು ಗೇಮೇಗೇದ್ದೆ ದರಿದ್ರತನ ಯಾಕೆ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತೋಂಡು ಬಂದಾತು?" ಸಹನೆಗಿಟ್ಟು ಗಂಟಲೋಳಗಿಂದ ನುಗ್ಗಿಬಂದ ಉಗುಳನ್ನು ಶಬ್ದದೊಂದಿಗೆ ಆಚೆ ಉಗಿದು "ನೋಡು ಅವುನೇ ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮೆಗೆ ಸುದ್ದು ಮೋಕರಿ" ನಡಗುವ ಕೈಯನ್ನು ಅತ್ತ ಬಾಚಿದ.

ಆ ಪಡ್ಡೆ ಹುಡುಗರ ಗುಂಡಿಗೆ ಅನ್ನೋದು ನೀರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಮಣ್ಣ ಹೆಂಟೆಯಂತಾಯ್ಯ. ಬೇಕಾದದ್ದು ನಿಮಿಷಾಧಾದಲ್ಲಿ ಪಡೆಕೊಳ್ಳುವ ಪರಾಕ್ರಮ ಈಗ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತೆಂದು ಪರದಾಡಿ, ಪರಸ್ಪರ ಮುಖ ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಯಾರ ಮೋರೆಯಲ್ಲಿ ರಕ್ತಚಲನೆಯ ಸುಳಿವಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾಲಿಗೆ ಒಣಿಗಿತು. ತೊಡೆ ಪದ ಹಾಡತೊಡಗಿದವು. ಒಬ್ಬರು ಹೋಗುವುದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ ಅದ್ವೃತ್ಯಾವಾದರು.

೨

ಮೊಳುದುದ್ದ ಗಟ್ಟಬಿಟ್ಟು, ಲೋಕದ ಹಿರಿತನವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೀರಿ, ಒಂದೂವರೆ ಆಳುದ್ದ ಬೇಳಿದಿದ್ದ ಷರೀರ ತಮ್ಮ ಕೇರಿಯನ್ನು ಸುದ್ದಿ ನಾಮ್ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಅಗಳಿಕಾಕಿದಂತಿದ್ದ ಈ ಕೇರಿ ಸುರುಳಿಯಂತೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಕೆರಿದಾಗಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿನ ವಾಸಿಗಳು ಪಟ್ಟಣ ಬದುಕಿನ ಅಭಿದಮನಿ ಅಪದಮನಿಗಳಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾವುದೇ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆ ಮೊದಲಿಲ್ಲ ಸುದ್ದಿಯಾಗಿ ಆಮೇಲೆ ತೂಬುಕಿತ್ತ ನೀರಿನಂತೆ ಹೋರ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸತ್ಯವತಿ ಕೇರಿಯ ದಮನಿಯೋಳಗೆ ಸೇರಿ ಸುದ್ದಿಯ ಉಸಿರಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು.

ಆ ರಾತ್ರಿ ಹಿಣುಗುಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯುತ್ ಬೆಳಕಿನ ಗುರುತು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅರೆನಿದ್ದೆ ಅರೆ ಎಚ್ಚರದ ಪೂರ್ವ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಪಳನಿಸಾಮಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ತೇಲು ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರೂ ಸತ್ಯವತಿಯ ಭಂಟ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಪಳನಿಸಾಮಿ ‘ಧುತ್ ! ನಿನ್ನಾವ್ಯಾ’ ಎಂದು ನಿಂತ. ತೇಲುಗಣ್ಣ ಅಗಲಿಸಿ ನೋಡಿದ. ಭಂಟ ಕುರ್ಯಾಗುಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳು ಸಂಪಿಗೆ ಮರದಂಡಿ ಮಲಗಿದ್ದಳು. ಅವನ ಪಿತ್ತ ಕೆರಳಿತು. ಅವತ್ತು ಕೇರಿಮಧ್ಯೆ ನಿಂತು ತನ್ನ ಮರಾದೆ ಹರಾಜು ಹಾಕಿದ್ದಳು. ‘ಹಿಂಗೆ ಕುಡಿಯೋನು ಹೆಂಡ್ರು ಮಕ್ಕಳ ಸಾಕ್ಷಾತ್ವಾ’ ಅಂತ ಸಾಂಗ ಮಾಡಿದ್ದಳು. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಮೇಲೇ ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಳು.

ಪಳನಿಸಾಮಿಗೆ ಮೈಮೇಲೆ ಬೆಂಕಿ ಸುರಿದಂತಾಯ್ತು. “ನೀನು ಮಾ ನಾಬ್ರಾದ ಹೆಣ್ಣು? ತೋರುಸ್ತಿನಿ ತಾಳು ನಿಂಗೆ” ಎಂದು ತೊದಲುತ್ತ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ. ಸೀರೆ ನೆರಗಿಗೆ ಕೈಹಾಕಿ ಸೆಳೆದ. ಸತ್ಯವತಿ ಗಬರಾಡಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣಬಿಟ್ಟಳು. ಹುಟ್ಟಿದ್ದ್ಯೆ ಉಕ್ಕಿತು. ಅನಾಮತ್ತು ರುಖಾಡಿಸಿ ಒದ್ದಳು. ಆ ರಭಸಕ್ಕೆ ಪಳನಿಸಾಮಿ ಇಡೀ ಕೇರಿ ಕಿತ್ತುಹೋಗುವಂತೆ ಕಿರುಚುತ್ತ ಮೂರು ಮಾರು ಹಾರಿ ಬಿದ್ದ. ಮೇಲೆದ್ದ ಸತ್ಯವತಿ ಸಂಪಿಗೆ ಗಿಡದ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಮುರಿದುಕೊಂಡು ಬಾರಿಸತೋಡಿದ್ದಳು. ಅವನು ಎದ್ದು ಓಡದಂತೆ ಭಂಟ ರಣಕಹಳೆ ಉದುತ್ತ ಕಾವಲಾದ. ಕೇರಿಯವರು ಬಂದು ಕೊನೆಗೆ ಪಳನಿಸಾಮಿಯ ಆಸ್ತಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದರು.

ಸತ್ಯವತಿ ಸಂಪಿಗೆ ಮರದಂಡಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಬಟ್ಟೆ ಗಂಟು ಮರದ ಕೊಂಬೆಯಲ್ಲಿ ನೇತಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಭಂಟ ಅಷ್ಟುದೂರ ಕುಳಿತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮನಸ್ಸು ಮಾಮೂಲಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಅಬಿದಾ ತಂದ ಬಿರಿಯಾನಿಯ ತಿನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಚಂಚುಲಕ್ಷ್ಮಿ ತನ್ನ ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಕರೆದರೂ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಎರಿಸಾಮಿ ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದರು ಜಪ್ಪಯ್ಯ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಸುಕುಮಾರ ಕೈಹಿಡಿದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಕರ್ರೊಕುರ್ರೆ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥೋಣಿ ಬಿಸಿ ಕಾಫಿ ತಂದು ಕೊಟ್ಟರೂ ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ.

ಹಗಲು ಇರುಳಿನ ಜಾರುಗುಪ್ಪೆಯ ನೆನಪಿನಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯುಂಡೆಯಾಗಿ ಉರುಳಾಡುವ ಹಾಳು ಅಸ್ತಾಪ್ಪ ಚಿತ್ರಗಳು. ತ್ಯಾವೆ ಬದುಕಿಗೆ ತಾಪವಾಗಿ ಹೋದ ರಸಹೀನ ಚರಿತ್ರೆ ಮರಟಗಳು...

ಸತ್ಯವತಿ ಲಕರಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಅರಿವಿದ್ದ ಕೇರಿಯವರು ಮತ್ತೆ ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸಂಪಿಗೆ ಗಿಡ ತ್ಯಾಪೆ ಸೀರೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಮುರಿದಿದ್ದ ಅದರ ರೆಂಬೆಗಳು ಚೆಲ್ಲಾಡಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಸತ್ಯವತಿಗೆ ಅದನ್ನು ಸಹಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎದ್ದು ರೆಂಬೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಕಿದಳು. ಆ ರಾಶಿ ನೋಡಿ ಗಳಿಗಳನೆ ಅಳ್ತೊಡಗಿದಳು. ಮರವನ್ನು ಗುಡ್ಡಿಗುದ್ದಿ "ಅದರೊಂದಿಗೆ ಏನೇನೋ ಸಂಭಾಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಪೂರ್ವಿಮೆ ದಿನ ಹುಷ್ಟ ಹೆಚ್ಚು ಕೆರಳುತ್ತದೆಂದು ಕೇರಿಯವರು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆದರಿದರು.

ಅವತ್ತು ಕೇರಿಯೊಳಗೆ ಇರುಳ ನರಳಾಟ ಸಾಗಿತ್ತು. ಚಂಚಲಕ್ಕಿಣಿಗೆ ನಿದ್ದೆ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮೈಗಳ್ಳ ಗಂಡನ ದುಡಿಮೆಗೆ ಹಚ್ಚಿ, ಗುಡಿಸಲಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿಟ್ಟು, ಅಸಹಾಯಕತೆ, ಅಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಗಿಸಿ ಗಂಡಹೆಂಡರ ಮನಸ್ಸು ಶಾಡಿಸಿದ ಮಹಾತ್ಮೆ ಸತ್ಯವತಿ! ಬೀದಿ ಬದಿಗೆ ಸಂಪಿಗೆ ಸಸಿ ತಂದು ನೆಟ್ಟು "ನೀರು ಹಾಕಿ ನೋಡೋ" ಎಂದು ತಾಕೇತು ಮಾಡಿದಳು ಸತ್ಯವತಿ ! ಅವಳು ಹುಚ್ಚಿಯೇ? ಹಾಳು ನಿಗೂಢ ಬಗೆ ಹರಿಯಲೊಲ್ಲಾದು...

ಅವತ್ತು ಶೊಜಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಹೆಂಗಸರ ಗುಂಪನ್ನು ಭೇಡಿಸುತ್ತ ಸತ್ಯವತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು "ಹೆಣ್ಣಿನ ಕುಣ್ಣೆ ಗಂಡ್ಲಿ ; ಗಂಡ್ ಕುಣ್ಣೆ ಹೆಣ್ಣಲ್ಲಿ ಏತೆ ಕಂಡೇ ! ಯಾವ ಕುಣ್ಣೆ ತಪ್ಪಿದ್ದು ತಾಳ ತಪ್ಪಿದಂಗೆ !!

ಈ ಕೇರಿ ಸದಾ ಕುದಿತದ ಹೊಗೆಯಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಕುಣಿಕೆ ತಪ್ಪಿದ ತಾಳವೇ ಕಾರಣ ಅಂತ ಯಾಕೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ? ಸಾಕಿ ತಲೆದೂಗಿದಳು. ಹೊಸದಾಗಿ ಮದುವೆ ಆಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಸುಂದಿ ಮಾತ್ರ ಕಿಚಾಯಿಸುವ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ "ಹಂಗಾದ್ಯ ನೀನೂ ಹಿಂಗೆ ಕುಣ್ಣೆ ಹಿಡ್ಲೋಂಡಿದ್ದೆ ಅನ್ನು" ಅಂದಳು.

ಸತ್ಯವತಿ ಹಂಗಿಸುವ ವರಸೆಯಲ್ಲಿ "ನಾನು ಹಿಡ್ಲೋಂಡಿದ್ದೆ ಅಂದ್ರೆ ನೀನೂ ಹಿಡ್ಲೋತ್ತಿಯಾ? ನೀನೆಂಧ ಹೆಣ್ಣೇ-ಇನ್ನೋಬ್ರು ನೋಡ್ಲೋಂಡು ಗಂಡನ ಆಳ್ತೇನಿ ಅನ್ನೋಳು?" ಕುಕ್ಕಿದಳು.

ಸುಂದಿ ಹೆಚ್ಚಾದಳು. ಆದರೆ ಪಾವತಿ "ಸತ್ಯತಕ್ಕ ಈಟೆಲ್ಲ ಹೇಳ್ತಿ, ಇವೇಕ ಮಾತಾಡಿ. ಆದ್ರೆ ನಿನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದಕ್ಕರನೂ ಆಡಾಕ್ಕಿಲ್ಲ ಯಾಕೆ?" ಉಪಾಯದಲ್ಲಿ

ಕೇಳಿದಳು. ಸತ್ಯವತಿ ಭಂಟನತ್ತ ತಿರುಗಿ ಅದರ ತಲೆ ನೀವತೊಡಗಿದಳು.

"ಬೇಸ್ತ ಮಾಡೊಂಬಾಡ ನಾ ಹಿಂಗಲ್ಲ ಕೇಳೈ ಅಂತ" ಪಾರ್ವತಿ ಮತ್ತೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು- "ನೀ ಹೆಂಗಿದ್ದುನೂವೆ ಕೇರಿಯೋರೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಾರೆ. ನೀನೇಟು ಕಡುಪಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಮಕ ಸಿಂಡ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳೇ ಇರ್ತಾರೆ. ಇಡೀ ಕೇರಿಗೆ ಕೇರಿಯೇ ನಿನ್ನ ಸ್ನೇ ಅಂತದೆ."

ಸತ್ಯವತಿ ಕತೆ ಕೇಳುತ್ತಿರುವವರಳಂತೆ ತಲೆಯಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಪಾರ್ವತಿ ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ "ನಮ್ಮಾವ ನಿನ್ನ ಒಂದಿನ ನೋಡೆ ಹೋದ್ದೆ ಹತ್ತು ದಪನಾದ್ದು ಕೇಳಾರೆ. ಏನಾದ್ದು ತಿನ್ನಾಕೆ ಕೊಡು ಅಂತಾರೆ. ಹೆಂಗಿದ್ದು ನೀನ್ ಮಾತ್ರ ಬಿಗಿಯಾಗೇ ಇದ್ದಿ. ನಂಮ್ಯಾಲೆ ಬಿರೀತಿ ಇಲ್ಲಾ?" ಕೊನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂಬಂತೆ ಮುಂದಿಟ್ಟಳು.

ಈಗ ಸತ್ಯವತಿ ಪಕಪಕನೆ ನಗತೊಡಗಿದಳು. ಅವಳ ನಗು ಕಂಡು ಎಲ್ಲರೂ "ಬೆಳ್ಳಿಹೋದರು. ಇವತ್ತೇನಾದರು ಮೂರ್ಣಮೇ ದಿನವಾ ಅಂತ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅಂಜಿದರು. ಸುಂದ್ರಿ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಬಾರದೆಂಬಂತೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದಳು.

ಸತ್ಯವತಿ ಬಿಳಿಚಿಕೊಂಡ ಅವರ ಮೋರೆಗಳ ಕಂಡು ನಗು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, "ನೋಡು ಪಾರ್ವತಿ, ಉಣಳಲ್ಲಿ ಅಂತ ಸಾರು ತಂದೊಂಟ್ಟೇ, ನಿನ್ನ ಆ ಸಾರಲ್ಲಿ ನಾನು ಉಂಡಾ? ಮೂಸೊನ್ನೋಡಿ ನನ್ನ ಭಂಟುನ್ನೇ ಎನ್ನೇ" ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಳು. ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯ್ತು. "ದಿಟ್ಟ. ಭಂಟ ಕೂಡ ಅಧ್ಯ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿಲ್ಲ. ಈ ನಾಯೇ ಮೂಸೊನೋಡೆ ಆ ಸಾರ್ವ ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಮಕ್ಕಳ ಮಾವ ಹೆಂಗೆ ಉಣಾರೆ? ಉಂಡ್ಲೂ ಬೇಕು ಬೇಕು ಅಂತ ಆಸೆಪಟ್ಟು ಉಣಾರಾ ಹೇಳು ?"

ಸತ್ಯವತಿ ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಎಲ್ಲರ ಮುಖ ನೋಡಿದಳು. ಇವಳು ಯಾವಾಗ ನಗಿಸ್ತಾಳೆ ಯಾವಾಗ ಗಂಟುಮೋರೆ ಹಾಕಿಸುತ್ತಾಳೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

"ನನ್ನ ಯಜಮಾನ ಹೆಂಗೆ ಬದುಕ್ಕೊನು ಗೊತ್ತಾ?" ಅವರು ತುಟ್ಟಿಪಿಟ್ಟು ಅನ್ನದೆ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು. "ಅವನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಥ ತಿಂತಿದ್ದ. ಕಾಲುಭಾಗ ಉಳಿಸ್ತಿದ್ದ. ಇನ್ನೀಟು ದೃನೋ ಅಂತ ಬಂದೋರ್ಗೆ ಕೊಡ್ಡಿದ್ದ. ಅವನು ಗೃಹೇನು ಮಾಡಿದ್ದ; ತಿನ್ನಕೂ ತಿಂತಿದ್ದ. ಅವನು ಸಮನಾಗಿ ಎಲ್ಲನೂ ಆಸೆ ಮಾಡೋನು..."

ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಳು. ಹೆಂಗಸರು ಗಂಭೀರವಾಗಿದ್ದರು. "ಹಂಗೆ ಆನೆ ಹಟ್ಟೋಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೇಳ ಕೈಗುಣ ಹೆಂಗಿರಬೇಕು? ಮನ್ಸು ಹೆಂಗಿರಬೇಕು? ಮನನಟ್ಟು ಮಾಡದ ಕೆಲ್ಲ ಅದು ಮೈ ಹತ್ತಾಕ್ಷಿಲ್ಲ ಗೊತ್ತಾ? ನೋಡಿ ನೀವು ಇದ್ದೀರಿ ನಿಮ್ಮ ಗಂಡಂದು ಅವಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿತ್ತೋ; ಆನೆ ಎತ್ತ್ಲು. ಬೆವುರು ಸುರಿಸ್ತೇ ಬಾನಬೇಕು ಅಂತಿರೆ.."

ಸತ್ಯವತಿ ನಗತೋಡಗಿದಳು. ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಮಿಕೆಮಿಕಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಥೂ ನಿಮ್ಮ! ನಿಮ್ಮ ಎದೆಯೋಳಿ ಆ ನಗುವೂ ಸೈತ ಬತ್ತೋಯ್ಯೇನೇ" ಎಂದು ರೇಗಿಸಿದಳು. ನಾಕಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಬಲದಂತೆ ತಲೆದೂಗುತ್ತ. 'ಸೈಕನಕ್ಕ' ಅಂದಳು. ಉಳಿದ ಹೆಂಗಸರು ಗುಸುಗುಸು ನಗತೋಡಗಿದರು. ಸುಂದಿ ನಗು ನಿಲ್ಲಿಸಿ 'ಯಾರಕ್ಕ ಸಾಕ್ಷಾತ್' ಭಾವಂತನ ಅಪ್ತಾರದ ಆ ನಿನ್ನ ಯಜಮಾನ? ಹೆಸ್ತೇನು' ಅಂದಳು.

ಸತ್ಯವತಿ ನಗು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಳು. ಮೌನದಿಂದ ಅವಳನೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿದಳು. ಮತ್ತೆ ಮುಖ ಅರಳಿಸಿದಳು. ಕಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಹೊಳಿಮು ಸೂಸಿತು. ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲಿಗೆ ನೆಟ್ಟಿ ನೋಟಿ ಅದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸೆಳೆವ ಮಿಂಚು. ನಿಮಿಷಾಧಗಳಿಗೆ ಹಾಗೇ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸತ್ಯವತಿ ಬರಿಕೈ ನೆಹ್ಮತಿದ್ದ ಭಂಟನೀಸೋಂದು ಬಡಿದು ಎದ್ದು ನಡೆದುಬಿಟ್ಟಳು.

ಾ

ಕೇರಿಯೋಳಗೆ ಬೆಳಕು ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕೇರಿ ಹಿಂದಿನಂತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೇರಿಯ ಬೀದಿಯಂಚಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪಿಗೆ ಗಿಡಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಎರ್ಲಿಸಾಮಿ ತನ್ನ ಗುಡಿಸಲು ಮುಂಭಾಗದ ಗಿಡದ ಬಳಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಅಲಮೇಲು ಗಿಡದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಸುರಿದ ಬಿಂದಿಗೆಯ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿದೆ ಓಡಿ ಇಂಗಮೋಗಿತ್ತು. ಈ ಗಿಡನೆಟ್ಟು ಅಲಮೇಲಿಗೆ ಪಾತಿ ಮಾಡಿ ನೀರು ಹಾಕೆಂದು ಆ ಸತ್ಯವತಿ ಹೇಳಿದ್ದ ನೆನಪು...

ಸತ್ಯವತಿ! ಈ ಕೇರಿಯ ಬರುಕು ಭಾವನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿಸ್ಯಯವಾಗಿ ಬೇರೆತು ಹೋಡವಳು.

ಎರ್ಲಿಸಾಮಿಗೆ ಗಂಟಲು ಬಿಗಿದು ಬಂತು. ಎದುರಿಗಿನ ಆ ದೊಡ್ಡ ಸಂಪಿಗೆ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಸತ್ಯವತಿ ಭಂಟ ಇತ್ತು. ಅದು ಅತಿತ್ತ ನೋಡುತ್ತ, ನಾಲ್ಕು ಹೆಜ್ಜೆ

ನಡೆದಾಡುತ್ತ, ಮತ್ತೆ ಮರದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಮೈ ಅನಿಸಿ ಕುಯೋಗುಡುತ್ತಿತ್ತು. ಜೋರು, ಜೂರತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಮನಸ್ಸು ಬೆಸೆದ ಮಾಯಾಕಾಶಿ ಅವಳು...

ಎರ್ಕಾಮಿಯ ಕೆಣ್ಣಂಬಿನಲ್ಲಿ ನೀರಾಡಿತು. ಇತ್ತ ತಿರುಗಿದ.

ಪಳನಿಸಾಮಿ, ಕುಟ್ಟಿ, ಮರಿಯಾ, ಸುಕುಮಾರ, ದೇವರನ ಎಲ್ಲ ಸೇರಿ ಕಟ್ಟಿದ ಮಂಟಪದೊಳಗೆ ಸತ್ಯವತ್ತಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಹುಸೇನ ಢೈನಮೋ ತಂಡು ಮಂಟಪಕ್ಕ ಸೀರಿಯಲ್ಲ ಸೆಟ್ಟು, ಮೆರವಣಿಗೆಗೆ ಟ್ರೌಬ್ ಲೈಟ್ ನಾಲು ಮಾಡಿದ್ದ. ಷರೀಪ ಹೂವಿನ ಅಲಂಕಾರಗೊಳಿಸಿದ್ದ. ರಾಮುಲು ಬ್ಯಾಂಡ್ ಸೆಟ್ಟು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತಂದಿದ್ದ. ಮೆರವಣಿಗೆಯ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಸಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಪಟಾಕಿಯ ಕಾಗದದ ಚೂರುಗಳು ಮತ್ತೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಇಳಿಯದಂತೆ ಇಡೀ ಕೇರಿಗೆ ಕೇರಿಯೇ ಮೊಗಚಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಸತ್ಯವತ್ತಿಯ ಮೆರವಣಿಗೆ ಬೀದಿ ಬೀದಿಯೊಳಗೆ ನಾಗಿ ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕತ್ತಲು ಹರಿಯತೋಡಿತ್ತು.

ಸತ್ಯವತ್ತಿ-ಕಾಲಿಗೆ ಗಾಜು ಚುಜ್ಜಿಕೊಂಡು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಿದೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಅದು ಉದಿಕೊಂಡು ಅದು ಕಾರಣವಾಗಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಳು.

ಎರ್ಕಾಮಿಗೆ ಕಾಲು ಜೋಗು ಹಿಡಿಯಿತು. ಒದರಿದ. ಉಜ್ಜಿಕೊಂಡ. ಆ ಸತ್ಯವತ್ತಿ ಹೀಗೆ ಜೋಗು ಬರಲು ಬಿಡುವಳಿಲ್ಲ. ಎದ್ದು ನಿಂತ. ನಂಬಿಗೆ ಗಿಡ ತನಗಿಂತಲೂ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಒಂದು ದಿನವೂ ತನ್ನ ಆರ್ಯಕೆ ಬಯಸದೆ ಬೆಳೆದ ಗಿಡ. ಎದೆ ಸೆಟ್ಟಿಸಿ ನಿಂತು ನಗುತ್ತಿದೆ!

ಎರ್ಕಾಮಿಗೆ ನೋಡುನೋಡುತ್ತಲೇ ಬೆಳೆದ ಗಿಡವನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಮುಳುಕಿತನಾಗಿ ಸ್ವರ್ವಸಿದ. ಹಾಳು ಬಿದ್ದಂತಿದ್ದ ಈ ಬೀದಿಯೊಳಗೆ ಈಗ ಎಷ್ಟೊಂದು ಗಿಡಗಳು ! ಪಳನಿಸಾಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಗಿಡದ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಮುರಿದ ಕಾರಣವಾಗಿ ಇಡಿ ಕೇರಿಯ ಬೀದಿಯಂಬಿನಲ್ಲಿ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನಿಂತ ಸತ್ಯವತ್ತಿಯ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತದ ಫಲಗಳು ಇವು..

ಎರ್ಕಾಮಿ ಮತ್ತೆ ಕುಳಿತ. ಗಿಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಪಾತಿ ಮಾಡಿದ. ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಹೊತ್ತು ತಂದ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಬಿಂದಿಗೆ ಈಸಿಕೊಂಡು ನೀರು ಸುರಿದ. ಈಗ ಹಿಂದಿನಂತೆ ನೀರು ಆಚೆ ಹರಿದು ಓಡಲಿಲ್ಲ. ಪಾತಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿತು.

ಎರಿಸಾಮಿ ನೋಡತೊಡಗಿದ. ಅಲಮೇಲು ಗಂಡನ ನೋಡತೊಡಗಿದಳು. ನೀರು ಜುಳುಗುಟ್ಟಿತ್ತ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಮಣಿನೋಳಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಒಳಗಿಳಿದ ನೀರು ತಳದ ಬೇರನ್ನು ಉಣಿಸಿ ಮೇಲಿನ ಎಲೆಯ ತುದಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ! ಎಲೆ ಕಂಕುಳದ ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಮಕರಂದವಾಗಿ ಸೂಸುತ್ತದೆ !

ಎರಿಸಾಮಿಗೆ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಅಲಮೇಲಿಗೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಾದರೂ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿಳ್ಳು. ರಾತ್ರಿಯ ಭೀಕರ ಮೌನ ಹೀರಿ ಈಗ ತಣ್ಣಿಗೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದ ಬೀದಿ ಬದಿಯ ಸಾಲುಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆ ಮನ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹೊತಾರೆಯ ಎಳೆಹೊತ್ತು ನಳನಳಿಸುವ ಹಸಿರು ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊಂಬಣ್ಣ ಬಿಡಿಸಿತ್ತು.

ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದವಳು ಸತ್ಯವತಿ.....

ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ನಾಲು

ತೆಂಕಲಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಹೊಳೆದಂಡೆಯ ನಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿರುಂಬಳವಾಗಿ
ಹಸಿರುಕ್ಕಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದೋಂದೇ ಮರ-ಗಿಡ-ಮೊದೆಗಳನ್ನು ಕೆದಕಿ,
ಅಪ್ಪಗಳೊಂದಿಗೆ ಮೈನ ಸರಸ ನಡೆಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮಾಲಿಂಗನ
ಕಣ್ಣಿಗೆ ತನ್ನೆಡುರು ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ತೇಲಿ ಬಂದ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಹಿಂಡು ಸೆಳೆಯಿತು.
ಬುಗವೇರಿ ನಿಂತು ದಿಟ್ಟಿಸಿದ. ಅಪ್ಪ ತೆಂಕಲಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.

"ಲೋ ಮಾಲಿಂಗು ಮಾಲಿಂಗು ಅಲ್ಲೋಡೋ.. ಬಿರ್ದೆ ನೋಡೋ..
ಅಯ್ಯಾಯ್ಯೋ ! ಚೆಂದ ನೋಡೋ.." ಆತರಿಸಿ ನೋಡಿದ. ಮಾಡೇವಿ
ಉಂರು ಕಡೆಯಿಂದ ಹುಲ್ಲೆಕರಿನಂಗೆ ನೆಗೆಯುತ್ತ ಲಂಗ ಮೇಲೆತ್ತಿಕೊಂಡು
ಬಿದ್ದಂಬೀಳ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕ್ಕೆಬೆರಳ ಮುಗಿಲಿನತ್ತ ಚಾಚಿದ್ದಳು. ಕರಿಮಾವ
ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದ ಗುಂಡಿ ತೋಡುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದವನು
ಕತ್ತೆತ್ತಿ ನೋಡಿದರೆ ಕೆರೆ ಕಡೆಗೆ ತೆಂಕ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಹಿಂಡು ತೇಲಿ
ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಈ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಬಿಳಿ ತೋರಣ ಕಟ್ಟಿದಂಗೆ
ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಡುವುದು.. ಒಮ್ಮೆ ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿಯುತ್ತ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ರೆಕ್ಕೆ
ಬಡಿಯದೆ ಗರೆ ಎಳೆದಂಗೆ ತೇಲುವುದು.... ಆಕಾಶದ ಹೊಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ
ಸುಣಿದ ಪಟ್ಟೆ ಬಳಿದಂಗೆ ಕಾಣುವುದು..

ಆ ಅಧ್ಯಾತ ಕಳ್ಳುಂಬಿತು. ಈ ಕೆರೆಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುವ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಗಳು
ಬಹಳ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಗಂಟಲೂ ಈ ನೋಟ ಮನಸೆಳಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಹಾ ! ಅದೇನು ಜಂದ...

ಆ ಅವಸರಕ್ಕೆ ಮಾಡೇವಿ ಅವರಕೆನ್ನತ್ತಿ ಎಡುವಿ ರಪ್ಪನೆ ಬಿದ್ದಳು. ಎತ್ತುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ತಾನೆ ಎದ್ದು ಮೋಳಕ್ಕೆ, ಮೋರೆಗೆ ಮಣ್ಣ ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಲೆಕ್ಕಿನದೆ "ಬಾರೋ ಕರೆಗಿಳೀತಾ ಅವೆ. ಅಲ್ಲೆ ಹೋಗಾನ ಬಾರೋ.." ಎಂದು ಕೈ ಹಿಡಿದು ಎಳಕೊಂಡು ಓಡಿದಳು.

ಕರೆಯಂಗಳದ ಹಳ್ಳಿದ ದಡದ ಮೇಲೆ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಲ್ಲೇ ಜೆದುಚೆದುರಿ ಕೂತಿದ್ದವು. ಅವು ಕೂತ ತಾವೆಲ್ಲ ಸುಂಬಳದ ಮೇಳ ಮೇಲೆ ಸುಣ್ಣಿದ ತಿಳಿ ಚೆಲ್ಲಿದಂಗೆ ಬೆಳ್ಳಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದಕ್ಕೂಂದು ಮುನಿಸುಕೊಂಡಂಗೆ ಕೂತಿದ್ದ ಒಂದೊಂದರ ಬಳಿಗೂ ಮಾಡೇವಿ ಓಡಿ, ಹಿಡಿಯಲು ಪರದಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. "ನೀ ಆಕಡಿಂದ ಬಾ ನಾ ಈಕಡಿಂದ ಬತ್ತಿನಿ, ಬುಡ್ಡಬಾಯಡ ಬುಡ್ಡಬಾಯಡ" ಎನ್ನುತ್ತ ತನ್ನನ್ನೂ ಓಡಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವು ಸಿಗುವಂತೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತಿದ್ದರೂ ಸಮೀಪ ಆದೋಡನೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದವು ಅಥವಾ ಹಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ದಿನಾ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಗುಮ್ಮನಾಟದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಮುಖುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು... "ಅದಿ ಕಾಲದಿಂದಲ್ಲಿ ಈ ಕರೆಗೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಸೀಮಿಂದೆಲ್ಲೇ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಬತ್ತಿವೆ. ಅಧ್ಯೇ ಇದುನ್ನ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಕೆರೆ ಅಂತ ಕರೆಯೋದು" ಎಂದು ಕರಿಮಾವ ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಮಾಡೇವಿ ಲಂಗ ಬಿಟ್ಟು ಸ್ಯಾಲೆ ಉಟ್ಟು, ಮಾಲಿಂಗ ಅನ್ನೋದು ಬಿಟ್ಟು ಮಾವ ಅನ್ನೋಗಂಟಲೂ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಅಟ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ಸುಬ್ಬೇಗೌಡ ದನ ಕಾಯೋವಾಗ ತಪ್ಪದೆ ಕರೆ ಹಡ್ಡಲಿಗೆ ಬಂದು ಕೂರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬದ ಕೊಚ್ಚುವಾಗ ರೊಟ್ಟಿ ತರುತ್ತಾ, ಹೋಲ ಉಳುವಾಗ ಕಳೆ ಆಯುತ್ತಾ, ಕರೇಲಿ ಮೀಯುವಾಗ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುತ್ತಾ, ಸೌದೆ ತರಲು ಕೆಂಬಾರೆದೊಣಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಮಂಕರಿ ಇರಿಕ್ಕೂಂಡು ಬನ್ನೇರಳಾಗಿ ಬೆಳೆದಳು.. ಆ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಗಳ ಬಿಳಿ ಮಿಂಚಿನ ನೆಳೆತಾವ ಬಾಳಿಗೆ ಅದೆಂಗೆ ಅಳಿಯದಂಗೆ ತುಂಬಿಬಿಟ್ಟಳು...

ಈಚಲು ಗರಿ ಹಿಡಿದು ಹಂಗೇ ನಿಂತಿದ್ದ ಮಾಲಿಂಗು ಅದನ್ನೋಂದು ಸಲ ಗುಂಜಿ, ಕೈ ಒದರುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ನಡೆದ. ಹಿಂಗೇ ಎಲ್ಲಿಗಂಟ...!? ಹೋಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆಡಿ, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಉಂಡು, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆದ ವರಡು ಜೀವ.. ಆದರೆ ಹೆಂಗೆ ತಿರುಗಿ ಅವಳ ಸಂಬಂಧ ತಿರುಗಿ ಕೂಡಲಾರದಂಗೆ ಕಡಿದೋಯ್ಯು...

ಮಾಲಿಂಗು ನಡುಗೆ ರಭಸಗೋಳಿಸಿದ. ತಮ್ಮಾರ ಸೇಮೆ ದಾಟಿ ಬೋರೆ ಬಂಕ ಏರಿ ಹೊಲದ ಬದಿಯ ಸಾಲಂಚಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಗಿಡ ಮೊದೆ ಬಳ್ಳಿಗಳ ಸರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವನಿಗೆ ಸೇತಾಫಲ ಗಿಡಗಳ ಮೊದೆಯೊಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಸರಸರನೆ ಅತ್ತ ಸರಿದ. ಕಾಯಿಗಳು ರೆಂಬೆ ತುಂಬ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಅವುನ ನೆಜ್ಜಿ ನಡುದ್ರೆ ಕ್ಯೇ ಬುಡಾಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಂಡು ಒಳಗೇ ನಕ್ಕ. ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಿ ಹಣ್ಣಿಗಿದ್ದವನ್ನಷ್ಟೇ ಕಿತ್ತ. ಅವು ಪಂಚೆಯ ಮಡಿಲ ತುಂಬಿದವು. ಹೋಗೆ ಬುಡಕ್ಕೆ ಬರಿ ಕೂತು ಮುಂದಾರಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣು ಸುರಿದುಕೊಂಡ. ದಣೀದ ಬಾಯಿ, ನಂಟಲು, ಜರರಕ್ಕೆ ತಳತಳಾರವಾಗಿ ಇಳಿಯತೋಡಗಿದ ಹಣ್ಣಿನ ತಿರುಜು ತ್ರಾಣ ತುಂಬತೋಡಗಿತು.

ಆ ಹಟ್ಟಿ ಸಾಕೆಂದು ಹೋರ ಬಂದು ಕೆರೆದಂಡೆ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದಾಗ ಹೇಟೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ನಿಂಗಾಚಾರಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಹೇಳಿದ್ದು ನೆನಪಾಯಿತು. ಹಣ್ಣನ್ನು ಪಕಳೆ ಮಾಡಿ ಕ್ಯೇಗೆ ಬಂದ ಅರ್ಥಪಕಳೆಯನ್ನು ಹಂಗೇ ಬಾಯಿಗಿಟ್ಟು ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಗೋರಿ, ತಿರುಜು ನುಂಗಿ ಬೀಜಗಳ ಹೋರಕ್ಕೆ ಉಗಿದ.

ಆಗ ದಿಟ್ಟವಾಗಿ ಗಲಿಬಿಲಿಯಾಗಿತ್ತು. ನಿಂಗಾಚಾರಿ " ಕೆಟ್ಟು ಪಟ್ಟ ಸೇರು ಅಂದವೇ. ಬುಡ್ಲು ಹಿಂಗ್ಯಾಕೆ ಕುಂತಿದ್ದಿ. ಹುಟ್ಟಿಸಿವ ಹುಲ್ಲೊಮೈಸಾನಾ? ಭಾ, ಒಂದಿಲ್ಲ ಒಂದಾಯ್ತದೆ.. ಪಟ್ಟ ಅನ್ನೋದು ಕನ್ನಂಬಾಡಿಕಟ್ಟೆ ಇದ್ದಂಗೆ. ಅದೇಟು ಜನವಾದ್ಯ ಸೇರಿಸ್ಕೂತ್ತದೆ..."

ಮಾಲಿಂಗನಿಗೆ ನಿಂಗಾಚಾರಿಯ ಹಿತೋಪದೇಶ ಅವನವ್ಯಾಣಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಆಕರ್ಷಣೆ ಮನಮುಟ್ಟಿಲಿಲ್ಲ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಕೂತಿದ್ದ ನಿಂಗಾಚಾರಿಯ ಮುಖ ನೋಡಿದ. ಯಾಕೋ ಕೆರೆಯ ನೀರಿನಲಿಲ್ಲದ ಅಲೆ ಅವನ ಮೋರೆ ಮೇಲೆ ಏರಿಳಿಯುವಂತಿತ್ತು. ಈ ನಿಂಗಾಚಾರಿ ಬರಿ ಉರೂರು ಸುತ್ತೊಂದು ಹೆಂಡ್ರು ಮಕ್ಕಾ ಹಾಳ್ಗೆಡುವೋಬುಟ್ಟೆ ಅಂತ ಉರೋಳಿಗೆ ಜನ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು...

ಮಾಲಿಂಗು ಅಲುಗಾಡದ ಕೆರೆಯ ನೀರಿನತ್ತ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿದ. ತಟ್ಟೆಯಾಕಾರದ ನೀರಿನ ಮೇಲಿನಿಂದ ಸುಳಿದು ಬಂದ ಗಾಳಿ ಹಿತವೇಸಿಸಿತು. ಉತ್ತರಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಿಂಗಾಚಾರಿಗೆ "ಅಣ್ಣಾ, ನೀನೇ ಹೇಳಿಂಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿವ ಹುಲ್ಲೊಮೈಸಾಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆ

ಹುಲ್ಲ ನಂಗೊತ್ತಿರೋ ಈ ನೆಲ್ಲಾದಾಗೆ ಹುಡಿಕೊತ್ತಿನಿ. ಆ ಪ್ಯಾಟೆಗೀಟೆ ಸಾವಾನ ನನ್ನ ಬ್ಯಾಡಬುಡಣ್ಣಿ" ಎಂದು ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ.

ವಾರಪ್ರೋಪ್ತೆಗೆ ಈ ಅಲೆದಾಟದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆ ನಿಂಗಾಚಾರಿಯು ಉರು ಬಿಡುವಾಗ ಹೇಳಿದ್ದ ಮಾತನ್ನಾಡು ಕೇಳಬೇಕಿತ್ತು ಅನಿಸಿದ್ದಂತು. ಅಲ್ಲಿ ಹೆಂಗೋ ಒಂದು ತುತ್ತು ಹುಟೆಸ್ತೋಜ್ಞಾದು ಕನ್ನ ಆಯಿತ್ತಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋ ದೂರದ ಆಸೆಯೂ ಚಿಟ್ಟುಗುಮುಳ್ಳಾಡಿತು. ಆದರೆ ಈ ಕಡೆಯದೇ ಸೆಳಿತ. ಹಳ್ಳಿ.. ಬಾರೆ.. ಕರೆ ಕಟ್ಟೆ.. ಮರ ಗಿಡ.. ಹೊಲ.. ಕಾಡು ಮೇಡು ಎಲ್ಲನೂ ನೀರ್ಹಿಕುಡ್ಲೋಟು ನಿರಾಳ್ವಾಗಿ ಕಂಡಿರೋ ತಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸೆಲೆಯೂರಿ ಉಳಿಬೋದೆ ಹೊತ್ತು ಅಲ್ಲಲ್ಲ....

ಮಾಲಿಂಗು ಕೊನೆಯ ಹಣ್ಣಿನ ಕೊನೆ ಪಕಳೆಯನ್ನು ಗೋರಿ, ತಿರುಳ ಮೂರ್ತಿ ಹೀರಿ ಎದ್ದ. ಹೊಟ್ಟೆಯ ದಣಿವಾರಿತ್ತು. ಹೊಳೆಗಿಳಿದು ಕೈಬಾಯಿ ತೊಳೆದು ಎರಡು ಗುಟ್ಟುಕು ನೀರು ಕುಡಿದು ಟರ್ನನೆ ತೇಗಿ ಮತ್ತೆ ಎದುರು ಮುಖವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚೆ ಹಾಕತೊಡಗಿದ.

ಹೊಳೆಗೆ ಇಳಿದಿದ್ದ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಪು ಪಡೆದು ಏರುಮುಖವಾಗಿ ಸಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಹಾದಿ ಕಂಡು, ಇದು ಯಾಪ್ತ್ವ ಉರ್ಬಾಗಿರ್ಹಬೇಕು ಅಂದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ. ನೀರ್ಯೋಳಿ ದಾರಿಯ ಇಕ್ಕೆಲದಲ್ಲಾ ಮುಗಿಲಿಗೇರಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಮರಗಳು, ಅಪ್ಯಾಗಳ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ ಬೇಲಿನಾಲು ಬೆಳೆದುಬಾಗಿತ್ತು. "ಬದ್ಮೋ ದಾರಿ ಹೇಳಿಕ್ಕಬ್ಬೆ ಬ್ಯಾಡ ಅಂತಿ. ಹೆಂಗಾದ್ದು ಹಾಳಾಗೋಗು" ಎಂದು ಆ ನಿಂಗಾಚಾರಿ, ಸಿಡಾರನೆ ಸಿಡಿದು ಹೋಗಿದ್ದ...

ಮಾಲಿಂಗು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಕೋಲನ್ನು ಹೆಬ್ಬಾವಿನಂಗೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಾಗಿದ್ದ ಈಚಲು ಮರಕ್ಕೆ ಬಡಿದ. ಆದರೆ ಮರ ಜುಂ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಗುದ್ದಿ ಅಲುಗಿಸಲು ನೋಡಿದ. ಅದಕ್ಕೂ ಅದು ಜಪ್ಪೆಯ್ಯ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು, ಗರಿತುದಿ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದ ಜೊತೆ ಹಕ್ಕಿ ಮರುನೆ ಹಾರಿದವು. ಇವನ ಗ್ರಾನ್ ಅತ್ತ ಹರಿಯಿತು. ತಾನೂ ನಿಮ್ಮಂಗೆ ಹಾರ್ಬಲ್ಲೆ ಎಂಬಂತೆ ಓಡಿ, ಆಮೇಲೆ ನಿಂತ. ಬೇಲಿ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಓತಿಕ್ಕಾತ ಕೂತು ಇವನ ಕಡೆಗೆ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಮೇಲೆ-ಕೆಳಗೆ ಕತ್ತು ಕುಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನೇ ನೋಡಿದ. ಇವನು ಅದರ ಕುಣಿತಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ "ನಿಮ್ಮಕ್ಕುನ್ ಕೊಡ್ಡೀಯಾ ನಿಮ್ಮಕ್ಕುನ್ ಕೊಡ್ಡೀಯಾ" ಎಂದು ತನ್ನ ಬೆರಳನ್ನೂ ಅದರಂತೆ ಕುಣಿಸುತ್ತ ದನಿ

ತಿರುಗಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವೆಂಬಂತೆ ಹಿಂದಿನಿಂದ ನಗುಬಂತು. ಆತರಸಿ ನೋಡಿದ. ಮಣಗಟ್ಟಲೆ ಪಾತ್ರ ತೊಳಕೊಂಡು ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಂಗಸರ ಗುಂಪು. ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ತಬ್ಬಿಬುಗೊಂಡ. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇವನ ಜೇಷ್ಠೆಯ ಗಮನಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬಂದಿದ್ದ ಅವರು ಇವನ ಮುಖ ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ನಗು ಉಕ್ಕಿಸಿದರು. ಮಾಲಿಂಗು ನಾಚಿ ನೀರಾಗಿ, ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಾಗದೆ, ಎಮ್ಮೆಯಂತೆ ಬೇಲಿಯೊಳಗಿಂದ ನುಸ್ಕಿ ಅತ್ತ ಮರೆಯಾಗಿ ಹೋದ.

ಮಾಲಿಂಗು ಹೆಂಗಸರಿಂದ ಮರೆಯಾದರೂ ಅವರ ಕಿಲಕಿಲ ನಗು ಮರೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂತ್ತಿ ಬಂದ ಜೇನುನೊಣಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೆರೆಗೋಡಿ ಮುಳುಗುವವನಂತೆ, ಓಡಿ ಬಂದು ಹೊಲದ ಬದಿನ ಕಾಚಿಮೊಡೆ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತ. ಮೈನಾಕು ಮೂಲೆಯಿಂದಲೂ ಕೋಡಿ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಎದೆ ನಿಲ್ಲದೆ ತಿದಿ ಒತ್ತುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ತನ್ನ ಜೇಷ್ಠೆಗೆಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಬಿತ್ತುಕಟ್ಟಿ ತಾನೂ ನಕ್ಕ. 'ಅಯ್ಯೋ ಒಳ್ಳೇ ತಮಾಸಿಯಾಗೋಯ್ಯು' ಅಂದುಕೊಂಡು ಉಸಿರುಬಿಟ್ಟು.

"ಹನೋ ಹುಡ್ಡಾ ! ಒಬ್ಬೇ ನಗ್ರಿ, ಒಬ್ಬೇ ಮಾತಾಡ್ವೋತ್ತಿ?" ಸದ್ದು ಬಂದತ್ತ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ತಿರುಗಿದ. ಹಿಂದುಗಡೆಯೇ ಆ ಆಸಾಮಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಬೇಟೆಗಾರನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಜಿಗಿದ ಮೊಲ ಅವನ ಬಲೆಗೇ ಬಿದ್ದಂತಾಗಿತ್ತು. ಮಾಲಿಂಗನ ತಬ್ಬಿಬುತನ ಕಂಡು ಅವನೇ ಮನ : "ಯಾವೋರೋ? ಎತ್ತಾಗೊಂಟೆ? ಇಲ್ಲಾಕೆ ಹಿಂಗೆ ಬಂದು ಕೂತಿದ್ದಿ? ಆಂ.." ಅಂದ.

ಮಾಲಿಂಗು ಎದ್ದು. ಆ ಆಸಾಮಿಯ ಮೊದಲ ಮಾತಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಸದರ ಕವ್ಯಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅವನ ಮುಖ ನೋಡಿದ. ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಸಗಲ ಕುಂಪುಮ. ತಲೆ ಮೇಲೆ ಜುಟ್ಟು. ಮೈಮೇಲೆ ಬಿಳಿ ಅರಿವೆ. ಒಳಗಡೆಯ ಪಟ್ಟಪಟ್ಟ ಚಡ್ಡಿ ಕಾಣವಂಥ ತೆಳುನೆಯ ಕಚ್ಚಿ. ಮಾಲಿಂಗು ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಮಾತೆತ್ತಿ "ಹಿಂಗೇ ಉರುರ್ಕಾಯಿಲೆ ಬತ್ತು ಇವೊನಿ ಮೊಜಾರಪ್ಪೆ. ಎಲ್ಲಾದ್ದು ಕೆಲ್ಲ ಸಿಕೆ ನಿಲ್ಲಿನಿ.. ಇಲ್ಲೀಗಂಟೆ ಪಡ್ಲುಕೊಳ್ಳಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ.." ರಾಗ ಎಳೆದ.

"ಈಹೋ ಹಿಂಗಾ ! ಖುಲಗೋತ್ತ ತಿಳಿದೆ, ಯಾರು ಎತ್ತ ಅರಿದೆ ಹಿಂಗೆ ಉರುರ ಸುತ್ತೋರ್ಗೆ ಯಾರು ಕೆಲ್ಲ ಕೊತ್ತಾರೇ? ನೋಡಿದ್ದೆ ಮಜ್ಜಾಭೂತ್ವಾಗಿದ್ದಿ ಆಂ...."

ಮಾಲಿಂಗು ಮೈನ ವಹಿಸಿದ. ಆ ಮೊಜಾರಪ್ಪ ಅಡಿಯಿಂದ ಮುಡಿವರೆಗೆ ಇವನನ್ನೇ ನೋಡಿ "ಹಂಗಿದ್ದೆ ಭಾಯಿಲ್ಲಿ, ನಿಂಗೊಂದು ಕೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡ್ತಿನಿ, ಅದೆಂಗೆ ಮಾಡ್ತಿ ಅಂತ ? ತಕೋ ಈ ಕೊಡ್ಲಿಯ. ನನ್ನುಂಟೆ ಬಾ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮುಂದೆ ಹೊರಟ್. ಮಾಲಿಂಗು ಕೊಡಲಿಯ ಹೆಗಲ ಮೇಲಿರಿಕೊಂಡು ಮೊಜಾರಪ್ಪನ ಅನುಸರಿಸಿದ.

ಹಿತ್ತಲ ಮುಂದಾರದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬಳಿಮರದ ನಾಕು ದೊಡ್ಡ ತುಂಡುಗಳಿದ್ದವು. ಮೊಜಾರಪ್ಪ "ಇವುನ್ನ ಒಡಿತಾಯಿರು. ಇಲ್ಲೇ ಏನಾದ್ದು ಹೊಟ್ಟಿ ತಿನಾ್ನಕೆ ಕಳುಸ್ತೋಡ್ತಿನಿ. ನಂಗಿವತ್ತು ಮರುಸ್ತೋತಿಲ್ಲ. ಉರೋಳ್ಳ ಹಬ್ಬ : ಭಾರಿ ಜಮ್ಮು ಅದೆ" ಎಂದು ತೋಟದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದ.

ಮಾಲಿಂಗು ಅಂಗಿ ಬಿಚ್ಚಿ ಹಿತ್ತಲ ಬೇಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಹನ್ತಕ್ಕೆ ಉಗುಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೊಡಲಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಸೀಳಮೋಡಿದ.

ಹೊತ್ತು ತಲೆಮಾಲಿತು. ಮಾಲಿಂಗು ಮೊಜಾರಪ್ಪ ಹೇಳಿದಂಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಹಿಟ್ಟಿ ಅಥವಾ ರೋಟ್ಟಿ ತಂದುಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಶಾದ. ಆಗ ಬರಬೋದು ಈಗ ಬರಬೋದೆಂದು ನಿಮಿಷ, ಗಂಟೆ ಎಣಿಸಿದ. ಯಾರ ಸುಳಿವೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ದೇಹ ಕಡುಪು ಕಳಕೊಂಡಿತು. ಗಂಟೆಲು ಒಣಗುತ್ತ ಬಂತು. ವಾರಪ್ರೋಪ್ತಿನಿಂದ ಕಳ್ಳು ತುಂಬ ಅಂಭ್ಯಾಯ ನೀರನ್ನೇ ಕಾಣದಿದ್ದ ಹೊಟ್ಟಿ, ಹೊತ್ತಾರೆ ತಾನೆ ಸಿತಾಪುಲ ರಸ ಹೀರಿ ಚಿಗಿತುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಈಗದು ಸೀದುಹೋಗಿ ಕಳ್ಳು ಕರಕಾಯಿತು. ಕಣ್ಣತಲು ಬಂದಂತಾಗಿ ಹಂಗೇ ಕೂತ. ಪಂಚೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಗಾಳಿ ಹಾಕೊಂಡ. ಸುತರಾಂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ತೀರ ಕೆಳಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ನೀರ್ಯಾದ್ವಾ ಕುಡಿಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದೆ ಉಳಿಲಾರೆ ಅನಿಸಿ, ಕೆರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಗಟಿಗಟಿ ನೀರು ಕುಡಿದ. ಆಯಾಸ ನೀಗಲಿಲ್ಲ. ನೀರಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಹೊಳ್ಳಾಡಿ ಎದ್ದು. ದೇಹದ ಹೊರಭಾಗ ತಣ್ಣಗನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಒಳಗಡೆಯ ಹಸಿವಿನ ಉರಿ ಮಣಿಯಲ್ಲಿ. ಇದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಪೈಕಿ ಸೀಳಬೇಕಾದ ಇನ್ನೆರಡು ತುಂಡುಗಳು ಭೂತದ ನೆನಪು ತಂದವು. ಒದ್ದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪಂಚೆಯನ್ನು ಮೈಗೆ, ಮೋರೆಗೆ, ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಒತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹಂಗೇ ಬಂದ. ಎದುರುಗಡೆ ಹಲಸಿನ ಮರ : ಅದರಲ್ಲಿ ಕಳಿತ ಹಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆ ಮೂಗಿಗೆ ಬಡಿಯಿತು. ಪಂಚೆ ಕೆಳಹಾಕಿ ಸರ್ನೆ ಮರ ಏರಿ ಹಣ್ಣನ್ನು ಕಿತ್ತು ಅದರೊಂದಿಗೇ ಜಾರಿ ಬಂದು ಮುತ್ತಗಡ

ಗಿಡದ ನೇರಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಶೂತ. ತನ್ನ ಒಡೆಯನ ವಾಸನೆ ಕಂಡೊಡನೆ ಆಡುವ ಮಂದೆ ಶುರಿಗಳಂತೆ ಹೊಟ್ಟೆಕಳ್ಳು ಈಗ ಬೇಳಾಡಲು ಮುಂದಾದವು. ಶೂಪಾದ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಸೀಳಿ ಸೆದರೆ ಸ್ವೇತ ಇಡೀ ಹಣ್ಣನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾತ್ರ ತಿಂದು ಮುಗಿಸಿದ. ಹಸೆದ್ರೆ ಮನ್ನಾ ರಾಕ್ಷಸ ಆಗ್ರಾಭುತ್ತಾನೆ. ಅಭ್ಯಾ... ! ತೇಗಿ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ನಕ್ಕ.

ಹಿತ್ತಲ ಬಳಿ ಯಾರೂ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಮೌನ ಸಮರ ಸಾರಿದ್ದ ತುಂಡುಗಳತ್ತ "ಈಗ್ನೋಡಿ ನಿಮ್ಮಾಪಾಡ" ಎನ್ನುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಬಗ್ಗಿದ. ಹೊತ್ತು ಇಳಿಯತೊಡಗಿದಂತೆ ಸೌದೆ ಸೀಳಿ ಸೀಳಿ ಬಿಸಾಕಿದ. ಅಷ್ಟೋತ್ತಿಗೆ ಮೂಜಾರಪ್ಪ ಬಾಳೆಯೆಲೆ, ಹೊಂಬಾಳೆ, ತೆಗಿನಕಾಯಿ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದ. ಮಾಲಿಂಗು ಮುಖ ಒರೆಸೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದ. ಇಲ್ಲಿಗಂಟೆ ಯಾರಿಗೂ ಜಗ್ಗಿದ್ದ ತುಂಡುಗಳು ಈಗ ನೆಗೆಪಾಟಲಾದವೆಂಬಂತೆ ಚೆಲ್ಲಾಡಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಮೂಜಾರಪ್ಪ ಹೊರೆ ಕೆಳಗಿಲಿಸಿ ಹುಟ್ಟೇರಿಸಿ "ಎಂಡು ವರುಸ್ಸಿಂದ ಹಂಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದೋವ ಅಂತೂ ಮುಗ್ಗೇ ಬುಟ್ಟಿದ್ದಿ! ನಮ್ಮ ಹೈಕುಳಿ ಒಡೀರಾ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದೆ ಕಳ್ಳುಮೈನೋವು ಕದ್ದು ಕದ್ದು ಹೋಗ್ರಿದ್ದೋ. ನೀನು ಒಳ್ಳೆ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಬಂದೆ ಬುಡಪ್ಪ" ಅಂದು ನಕ್ಕ. ಮಾಲಿಂಗು ತುಟಿ ಉಗುಳು ಮಾಡಿಸೊಳ್ಳುತ್ತ ತಾನೂ ನಕ್ಕ.

ಮೂಜಾರಪ್ಪ "ಹೊಟ್ಟಿ ಏನ್ ತಂಡುಕೊಟ್ಟು" ಅಂದ, ಮಾಲಿಂಗು ಸುಮ್ಮನೆ ಮುಖ ನೋಡಿದ. ಮೂಜಾರಪ್ಪ "ಯಾಕೋ, ಯಾರು ಬರ್ನಿಲ್ಲಾ ಹಂಗಾದ್ದೆ ಬರಿ ಹೊಟ್ಟೆಲೆ ಈ ಕೊಂಟ್ಟೆಲ್ಲ ಸೀಳೆ ಅನ್ನು.." ಅಂದ.

ಮಾಲಿಂಗು ತಲೆಯಾಡಿಸಿದ. ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಲಸಿನ ಮರದತ್ತ ಕೈ ತೋರಿ "ಅಲೆಲ್ಲಂದು ಹಣ್ಣಿತ್ತು ಕಿತ್ತು ತಿಂದೆ" ಅಂದ. ಮೂಜಾರಪ್ಪ "ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ್ ಸೂಕೆ ಮುಗ್ಗೇ. ಅದು ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪ ಮರ. ಆ ಕೇಡ್ಗ ಕಂಡ್ರೆ ಬುಟ್ಟಾನಾ? ಆ ಮರ್ಕಾಗಿ ಅಣ್ಣತಮ್ಮದಿರೆ ಬಡದಾಡೆಕೊಂಡು ರಕ್ತಕಾರಿ, ಕೋಟ್ಟು ಕಚೇರಿ ಹತ್ತಿ ಉರ್ದ್ದೇ ಎಂಡು ಪಾಟ್ ಮಾಡಬುಟ್ಟಿದ್ದು... ನೀನೆಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಿ ನೋಡು... ಈ ಮುಂಡೇವೈ ಏನಾದ್ದು ಹೊಟ್ಟಿ ತಂದ್ರೆಕೊಡಿರಾ ಅಂದಿದ್ಲು ಬಂದಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಇವೆಂಥ ಕೆಲ್ಲ ಮಾಡ್ಯಾವೆ ಹಾಳಾಡೋವೈ.." ಎಂದು ಎಗರಾಡಿದ. ಮಾಲಿಂಗು ಗಾಳಿ ಹಾಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಮೂಜಾರಪ್ಪ "ಆಯ್ತು, ಬಾ. ವಸಿ ಸೌದೆ ಹೊಕ್ಕೊಂಡು ನಡಿ. ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನೋವೇಟು ಕೆಲ್ಲ ಅದೆ. ಇನ್ನೂ ಗುಡಿ ಮುಂಡೆ

ಚಪ್ಪ ಹಾಕಿ, ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಗುಡ್ಡಿ ನೀರ್ಹಾಕಿ ಸಾರುನ್ನಬೇಕು; ಬಟ್ಟು ಸೇವೆ ದೊನ್ನೆ ಹೆಣೀಬೇಕು : ದೊನ್ನೆ ಕೆಳ್ಗೆ ಹಾಸಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾರು ತೆಗಿನ ಹಾಕಿ ಹೆಣೀಬೇಕು : ಮೂಜ್ಜೆ ಹಣ್ಣುಕಾಯಿ ಹೊಂದುನ್ನಬೇಕು. ಅಯೋ ಒಂದೋ ಎಂಡೋ.. ಎಲ್ಲ ಹೇಳೋರೆ ಹೊತ್ತು ಮಾಡೋರ್ಯಾಯಾಯಿಲ್ಲ ನೋಡು. ಹುಂ, ಬಾಪ್ಪು... "ಎಂದು ತಲೆ ಹೋರೆ ಕಂಪಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ. ಮಾಲಿಂಗು ಸೌದೆ ಹಿಂಡಿ ನೆತ್ತಿ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೊಜಾರೆಪ್ಪನ ನೆರಳಾದ.

೨

ಉಂಡು ಮಲಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ವಿರಿ ಜನ ಗುಡಿ ಮುಂದಾರದ 'ಬಟ್ಟಲುಸೇವೆ' ಸುತ್ತ ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಹನು ಕರೆಯೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿ ಮೊಜಾರೆಪ್ಪನಿಗೆ ಅಣಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಮಾಲಿಂಗು ಮುಂದಿನ ದೇವರ ಕಾರ್ಯ ನೋಡಲು ಒಂದು ಕಡೆ ನಿಂತಿದ್ದ. ಗದ್ದಲ ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ಗದ್ದಲಕ್ಕೆ ತನ್ನದೂ ಕೊಡುಗೆಯಿದೆ ಎಂಬಂತೆ ಮಾಲಿಂಗು ಗಟ್ಟರನೆ ತೇಗಿದ. ಆ ತೇಗಿದ ಉಸಿರು ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಆಕಳಿಸಲು ಬಾಯಿ ಕಿಸಿದ ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪನ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಕ್ಕಿತು. ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿನದೇ ಹಡಕುನಾತ. ಮೊಣಣ ಒಳನುಗ್ಗಿದ ಆ ವಾಸನೆಯ ಸಹಿನಲಾರದೆ ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪ "ಲೇ ಮುಂಡೇದೆ? ಗ್ಯಾನಗಿನ ಇದ್ದಾತ್ತಾ ನಿಂಗೆ? ಒಳ್ಳೆ ಹಂದಿ ತಿನ್ನಂಗೆ ತಿಂದ್ಬಂದು ಹಿಂಗೆ ಗಟ್ಟರ್ ಅಂತೀಯಲ್ಲ. ಥೂ... ಥೂ..." ಎನ್ನುತ್ತ ಆ ವಾಸನೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಬುಡನಮೇತ ಹೋರ ಉಗಿಯುವನಂತೆ ವ್ಯಾಕರಿಸಿ, ಕೊನೆಗೆ ಬಂದ ಬರಿ ಉಗುಳನ್ನು ಉಗಿಯಲು ನೋಡಿ, ಅದಕ್ಕೂ ತಾವಿಲ್ಲದ್ದು ಕಂಡು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿ ತಾನೇ ನುಂಗಿಕೊಂಡು ಮೋರೆ ಹುಳಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಲಿಂಗು ನೋಡಿದ.

ಬಾಯಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಸೊಂಟಿಕೊಂಡು ಕೆಂಪುವಸ್ತು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಅಷ್ಟಗೆಲಕ್ಕೂ ಜೋಡಿಸಿದ್ದ ದೊನ್ನೆಗಳಿಗೆ ಹಣ್ಣು ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದ ಮೊಜಾರೆಪ್ಪನನ್ನು ಮಾಲಿಂಗು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪನಿಗೆ ಜೇಜು ಕುಟುಂಬದಂತಾಗಿ ಮಾಲಿಂಗನ ಭುಜಕ್ಕೆ ತಿವಿದು "ಹೋಗೋ ಅತ್ತಾಗಿ ಕತ್ತೆಮಗ್ನೆ ಏನೂ ಅರೀದಂಗೆ ನಿಂತವ್ವೆ" ಎಂದು ರೇಗಿದ. ಮಾಲಿಂಗನ ದೇಹ ಜರುಕಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕತ್ತು ತಿರುಗಿಸಿ ಸುಮ್ಮನೆ ನಕ್ಕು ಮತ್ತೆ ಬಟ್ಟಲುಸೇವೆ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ನೆಟ್ಟ.

ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪನ ಯಜಮಾನಿಕೆಗೆ ಚೋಳಿ ಇಟ್ಟಂತಾಗಿ, ಕೈ ಎತ್ತಿ ಮೋರೆ ಮೇಲೊಂದು ಬಾರಿಸಿಬಿಡುವನಂತೆ ಕಟ್ಟಕಟ್ಟ ಹಲ್ಲು ಕಡಿದ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಳನೆ ಹಂಗೆ ಕೈ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಲೂ ಜಾಗವಿರಲಿಲ್ಲ. ಜನ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪ ಬಾಯಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ "ಯಾರ್ ಮನೆ ಹಾಳ್ ಮಾಡಿ ಹಿಂಗೆ ಹಣ್ಣತಿಂದು ಬಂದಿದ್ದೀ? ಅತ್ತ ತೊಲ್ಗಾಡ್ಯ ತೊಲ್ಮ್ಯಾ ದ್ಯೇಯ್ ಮುಂಡೇದೆ" ಎಂದು ಕಿರಿಚಿಕೊಂಡ. ಆ ಶಬ್ದ ಗೋಡೆಗೆ ಎಸೆದ ಸಗಣೆಯಂತೆ ಜನಸಂದರ್ಭಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತು. ಮಾಲಿಂಗು ಮಾತ್ರ ಹಂಗೆ ನಿಂತೇ ಇದ್ದ.

ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪ ಸೋರಿ ಹೋದ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಗುಪ್ಪೆಗೊಂಡು ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಲಾಗದೆ ನಾಲ್ಕರಂತೆ ತಾನೂ ಒಬ್ಬನಾಗಿಬಿಡಬೇಕೆನ್ನವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಹುಳಿಯ ದುರ್ವಾಸನೆ ಈ ಸಲ ನೆಲಭಾಗದಿಂದ ಮೇಲೇರಿ ಬಂದು ಮೂಗಿಗೆ ನುಗ್ಗಿತು. ಹಲಸಿನಹಣ್ಣಿನ ಹಳಸಿದ ವಾಸನೆಯೆಂದರೆ ಮೈ ಪರಬೆಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಹೇಸಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪನಿಗೆ ಈಗ ತಾಳೆಲಾರದೆ "ಈ ಮುಂಡೇ ಮಗ್ನಿಂದ ಬಟ್ಟಿಸ್ಯಾವೆ ಸೋಡಂಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಪ್ಪ ಹಾಳ್ಗಾಳಿ ಬ್ಯಾರೆಯಿಲ್ಲ. ಈ ವಾಸ್ನೆ ತಡೀನಾರೆ" ಎಂದವನು ತಾನೆ ಒದ್ದಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂದಿಯೋಳಗಿಂದ ನುಸುಳಿ ಆಚೆಗೆ ಕಡೆದುಹೋದ.

ಈಗ ಮಾಲಿಂಗು ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪನ ತಾವಿಗೂ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನೇ ಓಬೆ ನಿಂತ. ನಿರಾಳವಾಯಿತು. ಮೆಲುನಗೆ ನಗುತ್ತ ಆ ಬದಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸಿದ. ಆ ಹೆಂಗಸರ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಯಾರೋ ತನ್ನತ್ತಲೇ ಸೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅನಿಸಿತು. ರೇಗಿಸಿದ್ದ ಆ ಹೆಂಗಸರ ಫಟನೆ ನೆನಪಾಗಿ ಮೋರೆ ಕೆಂಪಾಯಿತು. ಕಟ್ಟು ಹುದುಗಿಸಿದ. ಮತ್ತೆ ಕದ್ದು ಸೋಡಿದ. ಯಾರೋ ಚೂಪಾಗಿ ಸೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅನಿಸಿದರೂ ಅದ್ವಾವ ಮುಖವೆಂದು ಗುರುತಿಸಲು ಕತ್ತಲೆಯೋಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಗುಡಿ ಮುಂದಾರದ ತುಂಬ ಹತ್ತಾರು ಹಾಳೆ ಹಾಸಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದ ದೊನ್ನೆಗಳಿಗೆ ಬಾಳೆ-ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು ತುಂಬಿ ಆಗಿತ್ತು. ದೊನ್ನೆ ತುಂಬುವ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು-ಮರಿ, ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡಸರೆನ್ನದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಬಂದು ಪೂಜಾರವ್ವನ ಮೈಮೇಲೆ ನೀಲಿ ಬರುವ ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡಗುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದರು.

ಮಾಲಿಂಗು ಈಗ ಎದ್ದು ಕಾಣುವಂತೆ ಸರಿದು ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದ. ಆ ಸಂಜೀವಿಯತ್ತ ನೋಡಿದ. ಆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಮಾದೇವಿ ಸೇಳತವಿರುವಂಗೆ ಅನಿಸತೊಡಗಿತು. ನಾಚಿಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಅವಳತ್ತ ನೋಡಿದ. ಅವಳು ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಾತಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮುಟ್ಟಿತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಕಚ್ಚನ್ನಾಯಿದುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬೇಡ ಎಂಬುಪ್ರದರಲ್ಲೇ ಬೇಕು ಎಂದು ಸೆಳೆಯೋ ಈ ಬಗೆಯ ಅನುಭವವೇ ಹೊಸದು.

ಅಷ್ಟೋತ್ತಿಗೆ ಮುಂಭಾಗದಿಂದ ಕೋಲುಕಾರ "ದ್ಯಾಪ್ತ ಕರೀಬೇಕು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರೀರಿ" ಎನ್ನುತ್ತ ನೂಕುತ್ತ ಬಂದ. ತಮಟೆಯವರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಬಡಿಯತೊಡಗಿದರು. ಮೂಜಾರಪ್ಪ ಕಣ್ಣಿಚ್ಚಿ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ನಿಂತಿದ್ದ. ಎಷ್ಟೊತ್ತಾದರೂ ನೀಲಿ ಬರುವ ಲ್ಕಣ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ತಮಟೆಯವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಳಲಿದವು. ಕಾದು ಕಾದು ಜನ ನಿರುತ್ಸಾಹ ಗೊಂಡರು.

ಮಾಲಿಂಗು ಇದ್ದಾವ ಸೀಮೆ ಬಡ್ಟ ನಾನು ಬಡೀಲಾ ಎಂದು ಆ ಸಂಜೀವಿ ಕೇಳಿದ. ಅವಳು ಅದುನ್ನೇನು ಕೇಳಿ ಹೋಗುಮಂತೆ-ಸೂಚಿಸಿದಳು. ಮಾಲಿಂಗುಗೆ ಅಷ್ಟು ಸಾಕಾಯಿತು. ನೆರೆದ ಜನರನ್ನ ಆಚೀಚೆ ತಳ್ಳಿ ಮುಂದೆ ಬಂದ. ಹೆಗಲ ಮೇಲಿದ್ದ ಪಂಚೆಯನ್ನು ಸೋಂಟಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದ. ತಮಟೆ ಈಸಿಕೊಂಡು ಮೊಡ್ಲಕೊಷ್ಟು ಆ ಅಪ್ಪತಿಮರೀರ ತಮಟೆ ಕುಣಿಯ ಒಮ್ಮೆ ನೆಲಮುಟ್ಟಿ, ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜಿಕೊಂಡು ಅವನು ಒಂದು ಸುತ್ತಾಕುವಂತೆ ತಾನೂ ಹಾಕಿ, ಅವಳತ್ತ ನೋಡಿದ. ಅವಳು ಸ್ನೇಹಿತ್ಯ ಅಂದಳು. ಜಡ್..ಜಡ್..ಜಡ್.. ಮೂರುದವ ಕುಟುಂಬ, ಆಮೇಲೆ ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು ಕೂತಿದ್ದ ಗುಢಾಣದಂಥ ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ತಮಟೆಯ ಗಾಲಿಯೂರಿ ಬಡಿಯತೊಡಗಿದ : ಜಡ್ನಾಕು.. ಜಡ್ನಾಕು..ಜಡ್ನಾಕು...

ರಭನೆ ಏರುತ್ತ ಹೋಯಿತು. ತೂಕಡಿಸುತ್ತಿದ್ದವರ ಕಣ್ಣು ಚುರುಕಿನ ಕೆಂಡವಾದವು. ಚಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದವರ ದೇಹ ಬೇವರತೊಡಗಿದವು. ಪಡ್ಡ ಹುಡುಗರು ತಾವೂ ಹೆಚ್ಚೆ ಹಾಕುತ್ತ ಮುನ್ನಗ್ಗಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಜಾಗ ವಿಶಾಲ ಮಾಡಿದರು. ಮಕ್ಕಳುಮರಿ ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಹೆಗಲೇರಿ ಬೆಚ್ಚಿ ಕೂತವು. ಕಳನ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಸೋಬಾನೆ ಹೆಂಗಸರು ಪದ ಬಿಟ್ಟಿದರು. ಹಣ್ಣು ಹೈಕಳು ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯ ಲಾಲಿ ಗುನುಗತೊಡಗಿದರು.

ಯಜಮಾನರು ಬೆರಗಾಗಿ ನೀಂತರು. ಜಡ್ ಜಡ್ಲ್ ಜಡ್ನಾಕು.. ಜಡ್ನಾಕು.. ಜಡ್ನಾಕು... ಕತ್ತಲೆಯ ಕರಗಿಸಿ ಅಳ್ಳಿ-ಬೇವಿನ ಮರದ ಬುಡ ರೆಂಬೆ ಕೊಂಬೆ ಎಲೆಗಳ ಬಳಗೆಲ್ಲ ಚಿಮ್ಮೀ ಇಡೀ ಅಗಾಂತರ ರಂಗೇರಿ ತೇಲಾಡತೋಡಿತು.

ಆದರೆ ಮೊಜಾರಪ್ಪನಿಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲು ಸೋತವು. ಮುಖ ಜೋಲು ಸುರಿಯಿತು. ತಮಟೆ ಬಡಿತಕ್ಕೂ ಕುಣಿತಕ್ಕೂ ತಾಳ ಮೇಳ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು. ಮಾಲಿಂಗು ಹಿಂಗಾದ್ರೆ ಹೆಂಗೆ ಅಂದ. ಸಂಜೀವಿ ನೀನೇ ಕುಣ್ಣು ತೋಸು ಅಂದಳು. ತಲೆ ವಾಲುತ್ತ ಹೆಚ್ಚೆ ಹಾಕತೋಡಿದ. ಮೊಜಾರಪ್ಪ ಮೂಲೆ ಸೇರಿದ. ಇಪ್ಪತ್ತು ಷಟ್ಕದಿಯದ ತಮ್ಮ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದ ಕಲೆ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಕೈಯಿ ಕಾಲು, ಬುದ್ಧಿಗೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು. ತಮಟೆ ಬಾರಿಸಿಕೊಂಡೇ ನೀಂತು, ಬಗ್ಗೆ, ಆಮೇಲೆ ಮಂಡಿಯೂರಿ, ಮತ್ತೆ ಕೂತು, ಮನ: ಮಲಗಿ ಧರಾವರಿ ಕುಣಿದು.. ಕುಣಿದು.. ಕುಣಿದು...

ಬಟ್ಟೆಲು ಸೇವೆಯ ದೊನ್ನೆಗಳೆಲ್ಲ ಕೇಕೆ, ಸಿಳ್ಳು, ನಗು, ಧೂಳು, ಸಡಗರ, ಸಂಭ್ರಮ, ಪ್ರೀತಿ, ರೋಮಾಂಚನಗಳೆಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿದವು. ಜನ ವಾಲಾಡಿ ಹೋದರು.

ಆದರೆ ಕೋಲುಕಾರ ಮುಂದೆ ಬಂದು "ಎಲ್ಲಿಂದೇಲ್ಲೋ ಬಂದ ಈ ತಬ್ಲಿ ಮುಂಡೇದು ಹುಬ್ಜಾವೇನ್ನಲ್ಲಿ ಏನಾರ ಮಾಡ್ವೋಂಡ್ ಬುಟ್ಟಾಡು" ಅಂದು ತಡೆದ. ಜನ ಕುಣೀಲಿ ಬುಡಿ ಬುಡಿ ಎಂದು ಕಿರಿಚಿಕೊಂಡರು. "ಇದೇನು ದ್ಯಾಪ್ತ ಹಬ್ಬಾವೋ ಇಲ್ಲಾ ಹುಳ್ಳತ್ತೋರ ಕೂಟ್ ವೋ ? ಏನಾರ ಹೆಚ್ಚುಕ್ಕಿಂತ್ತಿಯಾದ್ದೆ ಏನ್ನತಿ ? ಅಲ್ಲೇನು ನೋಡಿರಿ. ಆ ಹೈದ್ರಿಂದ ತಮ್ಮಟೆ ಈಸಿಕೊಳ್ಳಿ.. ಸಾಕ್ಕಾಡಿ.." ಎಂದು ಆಗ ಇನ್ನಿಬ್ಬರು ಯುಜಮಾನ್ನು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಅಭ್ಯರಿಸಿದರು. ಮೊಜಾರಪ್ಪನ ಬಳಿ ಬಂದು "ಮಾತಾಯಿ ಸಾಕ್ಕಾಡು. ಮಹ್ಮಮರಿಯೆಲ್ಲ ಹನಸ್ವೋಂಡವೆ. ಮಂಗಾರ್ಥಿ ಮಾಡಿ ಮಣೇವ್ಯೆ ಬಗ್ಗುತಾಯಿ" ಅಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು.

ಮಾಲಿಂಗು ಎದ್ದ. ಮೈಕ್ಕೆ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನಕ್ಕ. ಬೆವರು ಕರಿಮೈಯಿಂದ ಕಾವೇರಿ ಹೋಳಿಯಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಎದೆಯ ಉಸಿರು ಚುಂಬನಕಟ್ಟಿ ಸೀತೆ ಮಡುವಿಗೆ ಬೀಳುವ ನೀರಿನ ರಭಸದಂತೆ ಏರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಸಂಜೀವಿನಿ ಸ್ನೇಕನೋ ಗಂಡೇ ಅಂತ ಮುತ್ತು ಸುರಿಸಿದಳು. ಆ ಮುತ್ತುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ. ಆದರೆ ಸುತ್ತ ಜನ. ಬೆನ್ನ ತಟ್ಟಿದರು. ಬೀಗಿದರು. ಹೋಗಳಿದರು. ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಬೈದರು. ಮಾವೇತಿಹಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಡುಗದಪ್ಪ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಸುರಿಸಿದರು.

ಆದರೆ ಮಾಲಿಂಗು ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಏನೆಲ್ಲ ಕಂಡುಕೊಂಡಂತೆ, ಪಡಕೊಂಡಂತೆ ಹುರುಮುಗೊಂಡಂತೆ ಉಲ್ಲಾಸಿತನಾಗಿದ್ದ. ಆ ಸಂಜೀವಿ ಹುಡುಕಬೇಕು... ಆ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಾಂತಿಯ ತನ್ನ ಎದೆನುಷಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು... ಭಲ, ಉತ್ಸಾಹ, ಹುಮ್ಮನ್ನೇ ತೇಲಿಬಿಡುವ ಆ ನಗುವನ್ನು ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಬಿಡಬೇಕು...

ಮಾಲಿಂಗು, ನಾಕಾಳಿನ ಬಲ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಸರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಜನರತ್ನ ಕಣ್ಣಾಡಿನತ್ತೊಡಗಿದ. ಅವಳು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

೩

ಮಾಲಿಂಗು ಗುಡಿ ಎದುರಿನ ಅಳ್ಳಿ-ಬೇವಿನಮರದ ಕಟ್ಟಿ ಮೇಲೆ ಶೂತಿದ್ದ ; ಬೋರೆಂದು ಬಿದ್ದ ಮಳೆ ನಿಂತಾಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಂತಿತ್ತು. ಗುಡಿಯೊಳಗೆ ಮೂಜಾರಪ್ಪೆ, ಗೌರವಯ್ಯಾ, ಕೋಲುಕಾರ, ಮೂರುನಾಕು ಯಜಮಾನರು ಪ್ರಸಾದದ ಪಾಲಿಗಾಗಿ ಕಾದಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೀರಲುಗಂಟಲಿನ ಕೋಲುಕಾರನ ಅರಚಾಟ ಆಚೆ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಯಾರೋ ಬಂದು ಗುಡಿಬಾಗಿಲ ಮುಛ್ಜಿಕೊಂಡರು. ಆ ಸದ್ಯ ಈಗ ಕಮ್ಮಿಯಾಯಿತು. ಮಾಲಿಂಗು ಮೂಜಾರಪ್ಪನಿಗಾಗಿ ಕಾದು, ಕೊನೆಗೆ ಪಂಚೆಯ ತಲೆಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಟ್ಟಿ ಮೇಲೆ ಮುಗ್ಗುಲಾದ. ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಕಿತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದ ಮಂಡಿ, ಭುಜ, ಕೈಕಾಲುಗಳೆ ಜಾಗ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಪರಿಮಾಣವಾದ ತನ್ನ ಆಕಾರವನ್ನೇ ತೋರು ಹೋದ ಆ ಸಂಜೀವಿ ಮನದೊಳಗೆ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಮುಗಿಲ ಚಳಿಗೆ ಹೌನ ವಹಿಸಿ, ಅಳ್ಳಿ-ಬೇವಿನಮರದ ಎಲೆಗಳೊಳಗೆ, ಕೊಂಬೆಗಳೊಳಗೆ, ಅದರಾಚೆಯ ಕತ್ತಲೆಯ ಆಕಾಶದ ಕಡಲೊಳಗೆ ಮಾಲಿಂಗು ಕಣ್ಣ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾಡೇವಿ ಜೊತೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ದುಡಿದು, ಕೊನೆಗೆ ಬರಿಗೈಲಿ ಈಚೆ ಬಂದ ಬಡಸ್ಥಿತಿ ; ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನವೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡದ ಹೆಸ್ತೊಂದು ಜನರನ್ನು ದಂಗು ಬಡಿಸುವಂತೆ ತನ್ನ ಮೇರೆಸಿದ ಪರಿ.

ಮಾಲಿಂಗು ಮಗ್ಗಲು ಬದಲಿಸಿ ಮುಛ್ಜಿದ್ದ ಗುಡಿ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಹೊರ ಇಂತಲು ಹೆಣಗಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬೆಳಕಿನತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ಇರಿಸಿದ. ಎದೆಯೊಳಗೆ ಮಡುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತ ಮಾಡೇವಿಯ ಕಾವೇ ಇದು...?

ವನು ಎತ್ತ ಬಂದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಎಳೆವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ತಂದು ಸೇರಿಸಿದ ಗುಡಿಸಲನ್ನೇ ತನ್ನದೆಂದು ಬಗೆದು, ಆಮೇಲೆ ಆ ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗಳಿಗೆ ನೀನೇ ಗಂಡನೆಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಅಳೀಮೈತನಕ್ಕಾಗಿ ಇದ್ದುಬಿಡೆಂದು ಇಡೀ ಗೋಕುತ್ತಿಯನ್ನೇ ವಹಿಸಿ, ಬುದ್ಧಿ ಬಂದ ಆ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷದಿಂದ ದುಡಿದೇ ದುಡಿದು, ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಹಂಚಿಸ ಮನೆ ಮಾಡಿ, ಕೂಲಿ ಮಾಡಿ ಒಮ್ಮೊತ್ತಿನ ಒಲೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದ ಒಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಕರೆ ಹೊಲ ನೆಲೆ ಮಾಡಿ, ಮನಸೊಳಗೆ ಮಾಡೇವಿಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹರಂಕಷ್ಟದ ದಿನಗಳನ್ನೇಲ್ಲ ಹಗುರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಂಬಿ ನಡೆದ ಆ ನಿರಂತರ ದುಡಿಮೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಗುತ್ತಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೆವರಿನ, ಪ್ರೀತಿಯ ಬೆಲೆಯನ್ನೇ ಕಾಣದ ಅವರು ಯಾರೋ ಅಪ್ಪ ಅವ್ವರನ್ನುಳ್ಳ ಬೆಳ್ಗಿರುವ ಗಂಡು ಸಿಕ್ಕಿದನೆಂದು ನೆಪ ಮಾಡಿ, ಉಡಕೊಂಡು ಹಬ್ಬಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ತನ್ನ ಮಾಡೇವಿಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಬಳ್ಳಿಗಳ ಬೇರನ್ನೇ ಕಿತ್ತನೆದು, ನ್ಯಾಯ ಕೇಳಲು ಬಂದ ಮಾನವಂತರಿಗೆ ತನ್ನವರೆಂಬುವರು ಯಾರವರೆ ಇವನಿಗೆ ಈ ಬೇವಸೀಗೆ ಅಂತ ನಾಕ್ಕಿ ಕೇಳಿ, ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮುರಿದುಕೊಂಡ ಕರಿಮಾವ ಕೆಂಚತ್ತೆಯವರ ಅನೀತಿಗೆ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿ "ಈ ಉರು, ಈ ಹಟ್ಟಿ ಆಗೋದಿದ್ದೇ ಇನ್ನೊಂದೂರು ಇನ್ನೊಂದಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಬಾಳ್ಳೆ ಮಾಡಾನೆ ನನ್ನೊಂದ್ದೆ ಬಾ... ನಿನ್ನೊಂದ್ದೇ ಬೆಳ್ಳು ಆಳಾಗಿರೋನು ನಾನು. ನೀನೂ ದೂರ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ ಅಂದರೆ ಮಾಡೇವಿ ಬಿಕ್ಕಬಿಕ್ಕ ಅಳುತ್ತ ಅವುನ ಮರೆಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಳು. ಆ ಕಣ್ಣೇರೊಳಗೆ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧ ಮುಗಿಸಿ ಕೈ ತೋಳಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಳು.

ಮಾಲಿಂಗು ಉಕ್ಕಿ ಬಂದ ದುಃಖವ ಶಮನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣರಳಿಸಿದ. ಯಾವಾಗ ಗುಡಿ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅಂಗಾತ ಹೋಳಿ ಮುಗಿಲ ಕಡೆ ಮುಖ ಮಾಡಿದ. ಬೆಳ್ಳಿಚುಕ್ಕಿ ಮೂಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆಹಾ ! ಇದೇನ್ನ ಚಳಿ ಅಂಡುಕೊಂಡು, ಇದ್ದ ಬಂದೇ ಆ ಪಂಚ ತೆಗೆದು ಮೈತ್ರಿ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಎಳೆದಾಡಿದ. ಆದಕ್ಕೆ ದೇಹವ ಮೂರ್ಖ ಮುಜ್ಜಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮಾಜಾರಪ್ಪ ತನಗೊಂದು ಕೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿ.. ಆ ಸಂಜೀವಿ ತನ್ನ ಸಿಕ್ಕಬುಟ್ಟಿ.. ಆಟು ನಾಕು. ಏನೇ ಬಂಡೂ ಬತ್ತದ ಗರ್ಜೆಯಂಗೆ ಚಿಗುತ್ತಬುಡ್ಡಿನಿ...

ಮಾಲಿಂಗು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಎಂಬಂತೆ ಗಟಿಂಮನೆ ತೇಗಿದ. ಒಳಗೆ ಕೂತಿದ್ದ ಹಲಸಿನಹಣ್ಣಿನ ಪರಾಕು ಹುಳಿಹುಳಿಯಾಗಿ ಸುಳಿಸುಳಿಯಾಗಿ ಈಚೆಗೆ ಬಂತು.

ಎದ್ದ. ಭತ್ತಿಯಂತೆ ಹಂಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೊಂಬೆಗಳ ಎಲೆಯೋಳಿಂದ ಇದುವರೆಗೂ ಇಲ್ಲದಂತಿದ್ದ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಚಿಲಿಪಿಲಿ ರಾಗ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ಸಂಜೀವಿ ಜೊತೆಗಿರೋದಾದ್ದೇ ತಿರುಗಾ ಗೋಕುತ್ತಿರ್ಕ ಕಟ್ಟಬಲ್ಲೇ ! ನಗನನಗುತ್ತಲೇ ಸಟೆದು ನಿಂತು ನೆಲದ ಮಣ್ಣಿಳಿಗೆ ಶ್ರಮ ಸುರಿಸಿ ಅನಂದ ಹೀರಬಲ್ಲೇ... !

ಮಾಲಿಂಗು ಪರಪರನೆ ಕೈ ; ಆಮೇಲೆ ಮುಖ ಉಜ್ಜಿಕೊಂಡು ಎದ್ದವನು ಪಂಚೆ ಒದರುತ್ತ ಉರೋಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಹಾಕಿದ. ಜನ ಎದ್ದು ದನಕರು ಕೋಳಿಕೊಕ್ಕ ಹೊರಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಂಗಸರು ಬಾಗಿಲ ಬೀದಿ ಕನ ಗುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮೂಜಾರಪ್ಪನ ಮನೆ ಹತ್ತಿರ ಹೋದ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ " ನೀನಪ್ಪಾ ! ಅವರು ಇನ್ನೂ ಎದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಮ್ಮಾಕೆ ಬಾ " ಅಂದಳು. ಹಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರ ಬಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಬಂದು ಕಡೆ ನಿಲ್ಲದೆ, ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇರಬೇಕೇನಿಸದ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಾ ಬಂದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಈಗ್ಗಾಕೋ ಈ ಹಳ್ಳಿ ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಹೋಗಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ...

ಹೊತ್ತು ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಿತ್ತು. ಜನ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಮೋಗಚಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಂಟ್ಟಾದಿನಾಯ್ತು ಗೇಮೇಗೇದು ಅಂದುಕೊಂಡು ಕೆರೆತೂಬಿನ ಮೇಲೆ ಕೊತ್ತು ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮಡಿಯಿಂದ ಹಲ್ಲುಜ್ಜಿ ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸಿ, ಮುಖುಕ್ಕೆ ನೀರೆರಚಿಕೊಂಡ. ರಾತ್ರಿಯ ಕುಣಿತ ಮೆರೆತದಲ್ಲಿ ದೇಹ ದಣಿದು ಸೊಪ್ಪಾಗಿತ್ತು. ಏರಡೆಣಿಸದೆ ಬಟ್ಟೆ ಬಿಜ್ಜಿಟ್ಟು ತೂಬಿನ ಬಳಿಯ ನೀರಿಗೆ ನೆಗೆದ. ಮೀನಿನಂತೆ ಈಜಾಡಿ, ಮುಳುಗೆದ್ದು ಬಂದು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಮೈಯೊಡ್ಡಿದ.

ಮಾದೇವಿ ತಾನು ಕರ್ಕಿದ್ದೆ ನಾಕು ಉಟ್ಟಿದ ಸ್ಯಾಲೇಲಿ ಎಲ್ಲನೂ ಬುಟ್ಟಬಂದ್ದಬಿಡ್ಡಾಳೆ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣೀರು ಕರೆದು ನುಷ್ಟನೂರು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮೋದಲೇ ಬತ್ತಿದ್ದ ಎದೆ ಒಡೆದು ಹೋಗದೆ ಸೀದ ಕೆರೆಯಂತಾಯಿತು. ಅವುಗ್ಗೇ ಬ್ಯಾಡ್‌ಮ್ಯಾಲೆ ತಾನ್ಯಾಕೆ ಇಲ್ಲಿರ್ಚೇಕು ಅಂದುಕೊಂಡು ಹೊರಟ್ರೂ ಕಾಲಿಗೆ ಕಲ್ಲುಕಟ್ಟಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆಳೆವ ಹೆಣಭಾರ ಮನಸ್ಸಾಗಿತ್ತು. ತಿರುಗಿ ಅಂಥ ಹೆಣ್ಣ ನೋಡ್ತೀನೆ ಅಂದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಮಾದೇವಿಗೂ ಗೋತ್ತಿತ್ತೇನೋ. ಅಂಥೇ ಈ ಸಂಜೀವಿ ರೂಪ್‌ದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರ್ಚೋದಾ...?

ಮಾಲಿಂಗು ಒಣಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಾಕೊಂಡು ಉರುಕಡೆ ಹೊರಟ್. ಹಬ್ಬದ ಮುಸುರೆ ಪಾತ್ರೆ ತೋಳಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಂಗಸರ ಗುಂಪಿನತ್ತ ತನಗೆ

ನೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಹೆಚ್ಚೆ ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಿದ. ಈ ಸದ್ಗಿನೆ ಆ ಹೆಂಗಸರು ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಸಂಜೀವಿ ಇಲ್ಲ; ತಂತಾನೆ ಹೆಚ್ಚೆ ಮಂದಗೊಳಿಸಿದ.

ಆ ಗುಂಪಿನ ಹಿರಿಯೆ ಸಾಕವ್ವ ನಿಂತು "ನೀನೇ ಏನವ್ವ ನಾತ್ರಿ ತಮ್ರಟಿ ಬಡ್ಲೋಂಡು ಅಪಾಟಿ ಕುಣಿದುದು... ಸ್ಯೇಕನೋ ಮೋಗಾ.." ಬಾಯಿ ತುಂಬಿ ಹೇಳಿದಳು.

ಮಾಲಿಂಗು ಮೋರೆ ಮುತ್ತುಗದ ಹೂವಾಯಿತು:

ಸುಭ್ರಿ "ಯಾವೂರವ್ವ ನಿಂದು. ಯಾರ್ಥಮನ್ನೆ ಬಂದಿದ್ದೀ..," ಎಂದಳು.

ಮಾಲಿಂಗು ರಾತ್ರಿಯ ಸಂಜೀವಿ ಕೇಳಿಬಿಡಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡ. ಆದ್ದೆ ಹೆಂಗೆ? ಯಾರೆಂದು ಕೇಳೋದು ? ಬಾಯಿ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಸಾಕವ್ವ "ಅದ್ಯಾಕೆ ಮೋಗಾ? ನಾತ್ರಿ ಅಪಾಟಿ ಕುಣ್ಣೆ ; ಈಗ ಮಾತೇ ಆಡೋಲ್ಲ. ನಾಚೋಗ್ಯಾಕೆ ? ನಮ್ಮನ್ನೂ ನಿಮ್ಮೋವ್ವನ ಸಮಾನ ಅಂದ್ರೋ.."

ಮಾಲಿಂಗು ಸಾಕವ್ವನ ಮುಖ ನೋಡಿದ. ತನ್ನ ಅವ್ವನ ಸಮಾನವೇನೋ ದಿಟ. ಆದರೆ ತನ್ನ ಅವ್ವ ಹಿಂಗೇ ಇದ್ದಳಾ? - ಯಾಕೋ ಸಂಕಟದ ಸುಳಿ ಎದೆಯಾಳದಿಯ ಈಚೆ ಹೊರಟಿತು. ಉಳಿದ ಹೆಂಗಸರು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ತನ್ನ ಬಳಿಯೇ ನಿಂತಿದ್ದ ಸಾಕವ್ವನ ದುರುದುರು ನೋಡಿದ. ಅಕ್ಕರೆ ಎರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳ ನೋಟದೊಳಗೆ ಏನೋ ಸಮಾಧಾನ ಸಿಕ್ಕಂತನಿಸಿತು. ಯಾರಿಗೂ ಪೂಣಿವಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದವನು ಈಗ ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತ ಬಿಷ್ಟುತ್ತ ಅವಳೊಂದಿಗೆ ಉರುಕಡೆ ನಡೆದ.

ಉ

ಮಾಲಿಂಗು ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದ ಗುಡಿ ಮುಂದಾರದ ಅಳ್ಳಿ-ಬೇವಿನಮರದ ಕಟ್ಟಿಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದ. ರಾತ್ರಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಗುಡಿ ಮುಂದಾರದ ಜಾಗ ಈಗ ಬಿಕೋ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇವತ್ತು ಸಂತೆ. ಉರೋಳಗೆ ಗಂಡಸರು ತೆಳ್ಳಗೆ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪೂಜಾರವ್ವನೂ ಸಂತೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ. ಏನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿಸಿದವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡಿ, ನಕ್ಕವರೊಂದಿಗೆ ನಕ್ಕ, ಎಲ್ಲರ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಉರೋಳಗೆಲ್ಲ ಅಡ್ಡಾಡಿದ್ದಾಗಿತ್ತು.

ಸಾಕವ್ವ ಅವ್ವನಂತೆ ಆದರಿಸಿದ್ದಳು. ಹೊತಾರೆ ಕೈಗೆ ರೊಟ್ಟಿ ಹೊಟ್ಟು ತನ್ನೆದುರು ಕೂತು "ತಿನ್ನಪ್ಪ ತಿನ್ನಪ್ಪ" ಅಂತ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಳು. ತಾನು ತಿನ್ನುವುದ ಕಣ್ಣಂಬ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹೆಣ್ಣುಕಳ್ಳಿನ ತುಂಬ ಬರೀ ಅಕ್ಕರೆಯೇ ತುಳುಕಿತ್ತು; "ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಅಂತಿ. ಎಲ್ಲಗೋಗ್ಗಬೇಕೊ ಗೋತ್ತಿಲ್ಲ ಅಂತಿ. ಹಂಗಿದ್ದೇ ನಮೂರಾಗೆ ಇದ್ದಬುಡಪ್ಪ..."

ಮಾಲಿಂಗು ಮನಸ್ಸು ಅದನ್ನೇ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಏನೂ ಹೇಳಲಾಗದೆ ನೀರು ಕುಡಿದು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತ. ಸಾಕವ್ವ "ಕ್ರಿಯಾವಂತೆ ಇರೋಗ್ಗೆ ಜಯ ಇದ್ದೇ ಇರ್ತದೆ. ನೋಡು, ಅಜ್ಞವರಿ ಈರವ್ವ ಅಂತ ಒಬ್ಬಳು ಬಡ್ಡಿ ಅವ್ವಳೆ. ಅವ್ವಳೆ ಒಬ್ಬಕೇ ಮಗ್ಗಳು. ಆ ಹೆಣ್ಣು-ನೀನು ಒಳ್ಳೆ ಜೋಡಿ ಆಯ್ದಿರಾ. ಯಾಕೆ ಮನುಸ್ ಮಾಡಬಾರೆಯ ಮೊಗಾ.."

ಮಾಲಿಂಗು ಮೌನವನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿದ. ಸಂಜೀವಿ ಅದೇಗೋ ಮನ ಹೊಕ್ಕಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಅವಳ ನೋಡಬೇಕು... ಅವ್ವಳು ಏನು ಹೇಳ್ತಾಳೆ ಕೇಳಬೇಕು...

"ನಿಂಗೆ ಬ್ಯಾಡ ಅನ್ನಿಸಿದ್ದೆ ಆ ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪನೋರ ಮನಗೋ ಇಲ್ಲಾ ಸೋಮಪ್ಪನೋರ ಮನಗೋ ಸೇರ್ಪ್ಪಬೇದು... ಯೋಚ್ಚೆ ಮಾಡು. ನಾನು ವಸಿ ತ್ವಂಡ ಕಾಯವೆ ಸಂತೆಗೋಗಿ ಮಾರ್ಪ್ಪಂಡು ಬತ್ತಿನಿ.."

ಚಿಣ್ಣೆಯೊಂದು ರೊಯ್ಯನೆ ಮಾಲಿಂಗು ತಲೆಯ ಮೇಲಿನಿಂದ ಚಿಮ್ಮಿ ಹಾರಿತು. ಮಾಲಿಂಗು ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ನೋಡಿದ. ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಓಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹುಡುಗನೋಬ್ಬ ಕೋಲಿನಿಂದ ಚಿಣ್ಣೆಯನ್ನು ಮೇಲೆಗರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾರಿಸುವುದು; ಅದರೊಂದಿಗೇ ತಾನೂ ಓಡುತ್ತಾ, ಕೆಳಬಿದ್ದ ಚಿಣ್ಣೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಬಡಿದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬೀಸಿ ಬಾರಿಸುವುದು ಮಾಡುತ್ತ ಕೈಗೆ ಸಿಗದಂತೆ ಮರೆಯಾಗಿ ಹೋಯಿತು.

ಮಾಲಿಂಗು ಎದ್ದು ಹೊರಟಿ. ಪೂಜಾರಪ್ಪನ ಹಿತ್ತಲ ಬಳಿ ಬಂದಾಗ ನಿನ್ನ ಸೀಳಿದ್ದ ಸೌದೆ ತುಂಡುಗಳು ಹಂಗೇ ಬಿಡಿದ್ದವು. ಅವ್ವನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿದ. ತುಂಡುಗಳಿಂದೆ ಒಡೀಬೋದಿತ್ತು ಅಂದುಕೊಂಡು ಎದುರುಗಿದ್ದ ಬಸರಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕೂತ.

ಸಾಕವ್ವ ಅವ್ವನ ಸಾಫಾನದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಹೇಳಿದ್ದಳು. "ಆ ಹೆಣ್ಣು ನೀನಾಡೆ, ಗಂಡುಸ್ ಇಲ್ಲದ ಆ ಹಟ್ಟಿಗೊಂಡು ಅನ್ನೆ ಆದಂಗಾಯ್ದಿ.." ಆದರೆ ದಿಟ್ಟಾಗಿ ಆ

ಸಂಜೀವಿಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯದನ್ನು ಮನ ಒಲ್ಲದು. ಆ ಸಂಜೀವಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಅವಳು ತನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ದಿಕ್ಕನೊಳು ಶೂಡಿ ಅಗಾಂತರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸ್ನೇಹದ್ವಾರೆನಿ. ಆ ಮುದಿಮಲ್ಲಪ್ಪನೋರ ಹಟ್ಟಿಯೇ ಬೇಕಿಲ್ಲ....

ಕತ್ತಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಿತ್ತ ಒದರಿ ಮುಗಿಲ ಕಡೆ ನೋಡಿದ. ಮೂಡಲ ದಿಕ್ಕನಿಂದ ಮೈಲಿಪಾನಲು ಗರೆ ಎಳಕೊಂಡು ಬಂದ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿನಾಲು ಕರೆಯಂಗಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹಂಗೇ ನೋಡಿದ. ಎಲ್ಲಾಗೆ ಹೋಯ್ತವೇ ! ಎಲ್ಲಿಂದ ಬತ್ತವೇ !! ತಿರುಗಿ ಎಲ್ಲಾಗೆ ಹೋಯ್ತವೇ!!! ಯಾಕಿಂಗೆ ಮಾಡಿರ್ತಿತವೇ ಇವು !? ಮನದೊಳಗೆ ಎದ್ದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅದ್ದೇ ಹಂಗೆ ಹೋಗಿ-ಬರೋವಾಗ ಕಟ್ಟಿಕೊಡೋ ನೋಟ ಅದೇಟು ಅದ್ಭುತ !! ಮಾದೇವಿ ಈ ಅದ್ಭುತವ ಅದೆಂಗೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಕೆದಕಿ ಬಿಂಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು....

"ಓ ! ನೀನೇನಪ್ಪಾ? ನಾನು ಅದ್ಯಾರೋ ಅನ್ವೋಂಡುಬುಟ್ಟಿದ್ದೆ. ನೀನು ಹೊತಾರೆ ಆಚ್ಚವರಿ ಹೋಯಿದ್ದಾಗೇ ಶೂಗಿ ಮಾತಾಡುನ್ನಬೇಕು ಅಂದ್ವೋಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅಗ್ನಿಲ್ಲ. ಕಲೆ ಅನ್ವೋದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಂಗೆ ಒಲಿಯಾಕ್ಕಿಲ್ಲ ಬುಡವ್ವೆ.. "

ಮಾಲಿಂಗು ಬೆಳ್ಳಿದವನಂತೆ ಅತ್ತ ತಿರುಗಿದ. ಕಿತ್ತು ತುಂಬಿದ್ದ ಬೆರಕೆಸೊಪ್ಪಿನ ಗುಡಾಣದಂಥ ಮಡಿಲಗಂಟನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಕೊಂಡು ನಿಂಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಮಾಲಿಂಗು "ಅ..ಅ" ಅಂದ.

ನಿಂಗಿ "ಸಾಕವ್ವ ಎಲ್ಲ ಹೇಳಿದ್ದು.. ನೀನು ತಬ್ಲಿ ಅಂತ ಯಾಕೆ ಅಂದ್ವೋತ್ತಿ? ನಿನ್ನಂಥ ಕಲೆಗಾರ ತಬ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಈ ಲೋಕ್ಕೇ ಅವುನ ಬಂಧು ಬಳ್ಳಾ. ನಿನ್ನಂಥೋರು ಎಲ್ಲಗೊಂಡೂ ಕಲೆ ಬದ್ವೋರ್ಗೆ ಬೆನ್ನಾಯ್ತದೆ.." ಎಂದು ಹಾರ್ಡೆಸಿದಳು.

ಮಾಲಿಂಗು ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಹಂಗರಗಡ್ಡಿಯ ಹೋರೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದ ಆಕೃತಿಯತ್ತ ನೋಡಿದ. ನಿಂಗಿ ನಗುತ್ತಾ "ಹಾಳಾದ್ದು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹೋರೆ ಕಟ್ಟಿದೆ ಹೆಂಗೆ ಮಾಡುಕೊಂಡದೆ ನೋಡು.. ಮಕ ಮೋರೆ ಏನೂ ಕಾಣ್ಣ. ಕೆಳಗಾದ್ದು ಹಾಕಿ ಹಿಂಡಿ ಬಿಗಿ ಮಾಡ್ವೋಕ್ಕೇ" ಅಂದಳು.

ಗಂಗೆ ಹಿಂಡಿ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿದಳು. ನೋಡಿದರೆ ಎದುರಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ವೀರ!-ಗರ ಬಡಿದಂತೆ ನಿಂತಳು. ಇಡೀ ದಿವಸ ಹುಡುಕಿದೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದೋಳು ಈಟು ಅನಾಯಾಸಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಬುಟ್ಟಳು ರಾತ್ರಿ ಸಂಜೀವಿ!-ಇವನು ಅವಕ್ಕಾಗಿ ಹೋದ.

"ಇದ್ದಾಕೆ ಹಂಗೆ ಇಬ್ಬು ಒಳ್ಳೆ ಬೆದ್ದುಗೊಂಬೆ ಥರ ಆಗಿಬುಟ್ಟಿ.. ಇವ್ವಾಳು ನಮ್ಮ ಈರವ್ವನ ಮಗ್ಗಳು ಗಂಗೀ.." ನಿಂಗಿ ತುಂಬಲವನ್ನು ಉಗಿಯುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು.

ಸಂಜೀವಿ... ಗಂಗೀ... ಸಾಕವ್ವ ಹೇಳಿದ್ದು ಇವುಳ್ಳೇ.. ಸಾಕವ್ವ ಆಗ ತನ್ನ ಉದಾಸೀನ ಕಂಡು ನಿನ್ನ ಮನಸೀಲ್ಲ ಅಂದ್ರೆ ಬ್ಯಾಡಬುಡು ಅಂದಿದ್ದಳು.

ನಿಂಗಿ "ಅದ್ದಾಕೆ ಮೋಗ ಹಂಗೆ ಕುಂತೆ? ಸಾಕವ್ವ ಎಲ್ಲ ಹೇಳಿವ್ವಿ ಅಂತಿದ್ದು. ಈರವ್ವನ ಒಬ್ಬಾಳೇ ಮಗ್ಗಳು. ಅಪ್ಪ ಹಾವ್ವೆಕಣ್ಣಿ ಸತ್ತು ಹದ್ದಾನ್ನೇದು ವನಾಯ್ತು. ಇವುರ ಅವ್ವನ್ನೆ ಎದ್ದೆಬಿದ್ದೆ ನಾಕುರೋಗ. ಈ ಹೆಣ್ಣೆ ಚೆಂದ ಕೊಟ್ಟಿ ಹಾಳ್ ದ್ಯಾವ್ವಾರು ಆಡಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕೆ ಕೊಡೊನಿಲ್ಲ.. ಏನ್ ಮಾಡಕಾಯ್ತುದೆ ಹೇಳಿಪ್ಪು.. !!

ಮಾಲಿಂಗು ಒಂದು ಷೂ ನಂಬದಾದ. ಗಂಗೀ ಮೂಗಿನಾ? ದಿಟ್ಟಿಸಿದ. ಬತ್ತೋಗಿರೋ ಎದೆಗೆ ಸ್ಥಾತ್ರೀ ತುಂಬುಪೋಟು ಈ ಹೆಣ್ಣೆಗೆ ಸಾಮಧ್ಯ್ಯ ನೀಡಿದ ದ್ಯಾವ್ವಾರು ಮಾತು ಕಿರ್ಕಿಕೊಂಡವನೆ !! ಮನಸ್ಸು ಬುರುಗುಟ್ಟಿತು. ಗಂಗೆಯನ್ನೇ ನೋಡಿದ. ಆ ಗಂಗೆಯ ನಾಚಿ ಕೆಂಪಾಗಿದ್ದ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಈಗ ನೀರಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಖ ಸೋತು ಬೆಣ್ಣೆಯಂತಾಗಿತ್ತು. ನಿಂಗಿಯ ಉತ್ಸಾಹ ತಗ್ಗಿಹೋಯಿತು.

ಹೊತ್ತಿಳಿದು ಸಂಜೆ ಸೆರಗು ಹಾಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕತ್ತಲೇಲಿ ಮಿಂಚಿನಂಗೆ ಕಂಡ ಹೆಣ್ಣು! ಮಾತಿಲ್ದಾದೆಯೇ ಅದೇಟು ಮಾತಾಡ್ತಾಳೇ... ಹೇಳಕ್ಕಾಗೋದೆ ಇರ್ಲೋದುನ್ನೆಲ್ಲ ಬರಿ ಕಣ್ಣು ಮಕದಲ್ಲೇ ಹೇಳೋ ಇವುಳ್ಳಿಗೆ ಕರಿಮಾವ-ಕೆಂಚತ್ತೆಯಂಗೆ ಆಡಿ ಮನ ಕುಯ್ಯೋ ಆ ಹಾಳ್ ಮಾತ್ಯಾಕೆಬೇಕು...?

ದನ ಕರ ಹಕ್ಕಿ ಪ್ರಕ್ಕಿ ಕೋಳಿ ಕೊಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ದನಿ ತಿರುಗುತ್ತಾ ಸೆಲೆಗೆ ಮರಳುತ್ತಿದ್ದವು.

ಮಾಲಿಂಗು ಇತ್ತ ತಿರುಗಿ "ನಿಂಗಕ್ಕೆ, ಮಾತಿಲ್ದಾದೆ ಇರ್ಲೋ ಇವ್ವಾಳು ನನ್ನಗೆ ಸಾಕು. ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಮದ್ದೆ ಮಾಡೋತ್ತೀನಿ" ಅಂದ.

ಗಂಗೆಯ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದ ನಗೆ ಮತ್ತೆ ಉಕ್ಕಿತು. ಆ ಉಕ್ಕಿದ ತರೆ ಮೇಲಿಂದ ರಪರವನೆ ರೆಕ್ಕೆ ಒದರಿಕೊಂಡು ಮುಗಿಲಿಗೇರಿದ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿನಾಲು ನಾಲು !! ಮಾಲಿಂಗು ಸಡಗರದಿಂದೆದ್ದು ಕರೆದ : ಬಾ ಗಂಗೀ...

ಗೋತಮ

ಹಸಿರು ಹಾಸಿದ ಪಡುವಡಾ ಸೀಮೆಗೆ ಮೆಲ್ಲನೇ ತಲೆಬಾಗುತ್ತಿದ್ದ
ಹೊತ್ತಿನ ಆ ಕಿರಣ ತಟ್ಟಿಯಾಕಾರದ ಕೆರೆಯಂಗಣದ ನೀರ ಮೇಲೆ
ಜಾರಿತ್ತು. ಸೀಗಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪಲಿನ ಎರಡು ಉರುಗಳ ತೋಳತ್ತೆಯು
ನಂಟು ಬೆಸೆದಿದ್ದ ಈ ಕೆರೆಯ ನೀರಿನಷ್ಟೇ ಇನ್ನಧ್ರ ಭಾಗ ಹಡ್ಡಲಿನ
ಪಾಸಲೆಯ ಮೇವಿಗೆ, ಉರು ಸೀಮೆಯ ಎಮ್ಮೆ ದನ ಕುರಿಗಳು
ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ದುಂಡು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಆ ಗುಂಪಿನಿಂದ
ಅಗಚಿ ಹೊರಬಿದ್ದಿದ್ದ ಕರುವಿನ ಎಮ್ಮೆ ಸೀಮಲ್ಲನ ಹೊಲದಕ್ಕಿನ
ಹಳ್ಳಕೆ ಬಿದ್ದು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಸದರಿ ಎಮ್ಮೆ ಒಂದು ಮಗ್ಗಲಿಗೆ
ಹೊಳ್ಳಿ ಮ್ಮೆ ತೂದರೆ ಹಳ್ಳದ ಮೊಸರಿನಂಥ ಕೆನರು ಈ ಕಡೆ ದಡಕ್ಕೆ
ಬಂದು ತುಯ್ದು, ಹಾವಿನ ಹೆಡೆಯಂತೆ ಮೇಲೇರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಗ, ದಡದ
ಮೇಲೆ ಹೂತಿದ್ದ ಕೊಕ್ಕರೆಹಕ್ಕೆ ಹಿಂಡೆ ಹಿಂಡಕ್ಕೆ ಕುಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮೇಲೆದ್ದ
ತೆರೆ ಇಳಿಇಳಿದಂತೆ ಆ ಹಕ್ಕಿ ರಾಜಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಯೂರಿ ಮತ್ತೆ
ಮುದೆ ಮುದಕ್ಕೆ ಅಡಿಯಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಎಮ್ಮೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಗ್ಗಲಿಗೊಳ್ಳಿ
ಮ್ಮೆ ತೂದಾಗ ಕೆನರಿನ ತೆರೆ ಈಗ ಈ ಕಡೆಯ ದಡಕ್ಕೆ ಬಂದು
ಬಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ದಡದ ಮೇಲಿದ್ದ ಗೋತಮ ಮಾತ್ರ ಗೊಮ್ಮೆಟನಂತೆ
ಅಜಲನಾಗಿದ್ದ. ಹೂಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕರಿಚೆಕ್ಕಳದ
ಹೊಡಿಕೆಯಾಗಿದ್ದ ದೇಹಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕೆನರು ಹಾರಿ ಹುಲಿವೇಷ ತೊಟ್ಟಿತ್ತಿದ್ದ.
ಆದರೂ ಹುಲಿವೇಷಧಾರಿ ಆ ಭೈರವನಂತಾಗದೆ, ಸಾವಧಾನದಲ್ಲಿ

ಅವನ ಕಣ್ಣಗಳು ಹಳ್ಳಿದ ದಡದಂಚಿನಲ್ಲಿ ಗುರುಮೆ ಹಾಕಿರಬಹುದಾದ ನಳ್ಳಿ (ಪಡಿ) ಬಿಲಗಳತ್ತ ಚಲಿಸಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೊನೆಗೆ ಗುರುಮೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಬಿಲವೇ ಸಿಕ್ಕಿತು. ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರ ಸರಿದು ಗುರುಮೆ ಕಿತ್ತು ಬಿಲದೊಳಗೆ ಕೈ ತೂರಿ ನಳ್ಳಿಗಾಗಿ ಬೆರಳಾಡಿಸತೋಡಗಿದ. ಹೊರಗೆ ಗುರುಮೆ ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ಒಳಗೆ ನಳ್ಳಿ ಇರಲೇಬೇಕೆಂದು ಖಾತ್ರಿಯಿದ್ದ ಕನಬುದಾರ ಅವನು. ಬಿಲ ಇನ್ನೂ ಒಳ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಅನಾಮತ್ತು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಚಾಚಿ, ಭೂದೇವಿಗೆ ಎದೆ ಅಂಟಿಸಿ, ಮುಖವ ದಡಕ್ಕೆ ಒತ್ತಿ ಇಡೀ ತೋಳನ್ನು ಮೂರ್ಕಿಯಾಗಿ ಒಳತೂರಿ, ಬಿಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಣ್ಣದಾದ ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಒಳಗೆಲ್ಲ ಗಬರಾಡಿದ. ಈ ನರಮನುಷ್ಯನ ದುಸ್ಸಾಹಸವನ್ನು ಅರಿತ ಒಳಗಿನ ನಳ್ಳಿ ಇನ್ನು ತನ್ನ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದರೆ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು, ಆ ನುರಿತ ಹಸ್ತದ ನಡು ಬೆರಳನ್ನು ಗಬಕ್ಕನೆ ಕಷ್ಟಿತು. ತನ್ನಂತೆ ಮಾಂಸವಂಡವೇ ಇಲ್ಲದ ಆ ಬೆರಳು ಸರ್ವನೇ ಉಗುಬಿಕೊಂಡರೂ ಬಿಡದೆ ಮತ್ತೆ ಹಿಡಿದಾಗ, ಈ ಕಡ್ಡಿಯಂಥ ಬೆರಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯಲೆಂದು ಕೊಂಡ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿ ಅವನು, ಆ ಬಿಗಿ ಹಿಡಿತವೇ ತನಗೆ ಮಿತ್ತವಾಗುವುದೆಂದು ಬಗೆಯದ ನಳ್ಳಿಯನ್ನು ಅದರ ಬಿಗಿತ ಸಡಿಲವಾಗದಂತೆ ಉಪಾಯವಾಗಿ ಹೊರಗೆಳೇದುಕೊಂಡ.

ಆ ಹೆಚ್ಚೆನಳ್ಳಿ ಗೌತಮನ ಕೈಸೇರಿತು. ಅವನ ಕೈಹಿಡಿಗಿಂತಲೂ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ದಪ್ಪವಾಗಿದ್ದ ನಳ್ಳಿ ಅವನ ಬೆರಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ನಳ್ಳಿಗಳ ಬಲು ಕಂಡಿದ್ದ ಅವನು ಬೆರಳ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಆ ನಳ್ಳಿಯ ಕಾಲನ್ನೇ ಲೋಟಕ್ಕನೆ ಮುರಿದು ಉಸಿರುಬಿಟ್ಟಿ. ಬಿಟ್ಟ ಉಸಿರಿಗೆ ದೇಹ ಅತ್ತಿತ್ತ ತೂರಾಡಿತು. ತನ್ನ ಬೆದರಿಸುತ್ತಿರಬಹುದೆಂದು ಬಗೆದ ಎಮ್ಮೆ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನೊಮ್ಮೆ ಚಿಮ್ಮಿಸಿ ದಡಕ್ಕನೆ ಮೇಲೆದ್ದು ಲಟ್ಟಪಟ್ಟನೆ ಕಿವಿ-ಬಾಲಗಳನ್ನು ಬಡಿಯುತ್ತ ದಡ ಏರಿ ಹಿಂಡಿನತ್ತ ಹೊರಟಿತು. ಎಮ್ಮೆಯ ಮೈಮೇಲಿನ ಉಣಿಗೆಂದು, ಅದು ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಬಗ್ಗಡಿಂದ ಮೇಲೇಳುವ ಮೀನಾದರು ಸರಿಯೆಂದು ಕಾದು ಶೂತಿದ್ದ ಕೊಕ್ಕರೆ, ಯಾವುದೂ ಸಿಗದಿದ್ದಕ್ಕ ಹಿಳಪಿಳನೆ ಕಣ್ಣಬಿಡುತ್ತ ಆಚೆ ದಡದ ಮೇಲಿದ್ದ ಅವತಾರ ಮರುಷ ಗೌತಮನತ್ತ ನೋಡಿತು. ಎಮ್ಮೆ ಬಾಲದಿಂದ ಬಡಿದ ಮತ್ತುಷ್ಟು ಕೆಸರಿನಿಂದ ಮುದ್ದೆಯಾಗಿದ್ದ ಅವನು ನೀರಿನ ಹಳ್ಳಿದ ಕಡೆಗೆ ಪಾದವೂರತೋಡಗಿದ.

ದೇವರಾಜು ಆ ಹಡ್ಡಲುಪಾನಲೆಯ ನೂರಾರು ಜನ, ಜಾನುವಾರುಗಳ ಮಧ್ಯ

ಒಂಟಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಗೌತಮನ ಈ ಕಾರುಭಾರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಉಂಟಿಯಾಗಿ ನಗರದ ಕೆಲಸ, ಸಂಸಾರ, ತಮ್ಮಾರು ಅಂತ ಮಾರ್ಗವಾಗಿಯೇ ಮರೆತಂತ್ತಿದ್ದ ಬಾಲ್ಯದ ಈ ಗೌತಮನ ಕೆ ಇಂದು ಮುಂಜಾನೆ ಮಾವನ ಲೋಕಾಭಿರಾಮದ ಮಾತಿನ ನಡುವೆ ನುಸುಳಿ ಈಗ ಕುತೂಹಲದ ಮುದ್ದೆಯಾಗಿತ್ತು!

"ಗೌತಮ ಒಬ್ಬ ಸೇರ್ಕ್ತಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಹೊರೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರ ಹಂಗಿನಲಿಲ್ಲ. ತಾನಾಯ್ತು ತನ್ನ ಲೋಕ ಆಯ್ತು. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆಯೇ ಬೆಳೆದ ಈ ಹೈದ ಹಂಗೆ ನಮ್ಮಗಿಂತಲೂ ಬೇಗ ಮುಪ್ಪು ತಂದ್ರೋಂಡುಬುಟ್ಟು ನೋಡು. ಅದ್ದೆ ಹೇಳೋದು: ದೇಹಕ್ಕಿಂತ ಈ ಹಾಳು ಮನಸ್ಸಿನ ರೋಗ ಬಲೇ ಮುಪ್ಪು ತರುತ್ತೇ ಅಂತ" ಎಂದಿದ್ದ ಮಾವನ ಮಾತುಗಳು ನಿಜ ಗುನಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಕೆರೆ ಆಚೆದಂಡೆಯ ಮುಗಿಲಿಗಾವರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ನೇರಳೆ-ಮಾವು ಮರಗಳ ತೋಪಿನ ನೆರಳು ಕೆರೆಯ ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಮೌನ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತೋಡಗಿತ್ತು.

ಈ ಗೌತಮ ಸೀಮಲ್ಲನ ಹೊಲದ ಬದಿನ ಮೇಲಿದ್ದ ಗೊಬ್ಬಳಿಮರದ ಕೆಳಗೆ, ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಳ್ಳಿಯ ಸುಡತೊಡಗಿದ. ಒಂದನೊಂದು ಬಿಟ್ಟಿರಲಾರದ ಬೆನ್ನು-ಬಗರಿ ಮೂಳೆಗಳ ದೇಹ ಆ ಜ್ಞಾಲೆಯ ಮುಂದೆ ಗೂಡಿನಂತೆ ಕಾಣತ್ತಿತ್ತು. ಮೊಟ್ಟರೊಳಗಿದ್ದ ಕಳ್ಳಿಗುಡ್ಡೆಗಳು, ಬೆಂಕಿಯೊಳಗಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಕ್ಕೆನಳ್ಳಿಯ ಗಾತ್ರ ಕಮ್ಮಿಯಾಗುವುದರತ್ತ ನೆಟ್ಟಿದ್ದವು. ಗೊಬ್ಬಳಿಮರದ ಜೇಗಿನಂತ್ತಿದ್ದ ದೇಹದ ಕಿಂಚಿತ್ತು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದ ದ್ರವ ಮೂಗಿನಿಂದ ಹೊರ ಜಿನುಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡದೆ ಬಹು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಅದ ತಡೆದು, ಒಳ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಹಂಗೆ ಒಳಗೆಳೆಯುವ ದ್ರವದೊಂದಿಗೆ ಸುಡುತ್ತಿದ್ದ ನಳ್ಳಿಯ ಕಮ್ಮನೆ ವಾಸನೆಯೂ ಸೇರಿ, ಅವು ಸೊರಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಳ್ಳುತೊಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಇವತ್ತಿನ ಸಂಪಾದನೆಯ ನುಳಿವು ನೀಡಿ ತ್ರಾಣ ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದವು.

ದೇವರಾಜು ಬುಗದ ಮೇಲೆ ನೀತು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಶಾನೆ ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ ಬಂದ ತನ್ನನ್ನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಆ ಸುಂದರ್ಶ ತನ್ನ ತೋಟಕ್ಕೆ ಕರೆಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಳೆನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ತಾನು ಕೊಂಡಿ ಕಳಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಷ್ಟ್ವ ವರ್ಷಗಳ ಕತೆ-ಮರಾಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಈ ಗೌತಮನ ವಿಭಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದ.

"ಇವರವು ವಯಸ್ಸಲ್ಲದ ವಯಸ್ಸಲ್ಲಿ ಮದ್ದೆ ಮಾಡುಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದೇ ಆಯ್ತು. ಇವನು ಮುನಿಸುಕೊಂಡು ಉಂಟಿಯಾಗಿ ವರ್ಷವ್ರೋಪತ್ವದ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿ

ಬಂದ. ಬಂದ ಎರಡು ದಿನಪ್ರೂ ಸೈತ, ಆ ಹಟ್ಟಿಯ ಒಂದೇ ಹೋಸ್ಲಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕವ್ವ-ಇವನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಓಡಾಡಲಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕವ್ವನಾಗಿ ಬಂದ ಅವಳನ್ನು ಹಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದ ವರ್ಷವೊಷ್ಟಿಗೇ ಬಾಣಂತಿ ಮಾಡಿಬುಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದ ಅಪ್ಪನ ಬಗ್ಗೆ ಆಗ್ನಿ, ಆ ಹನುಳೆ ಬಾಣಂತಿ ಬಗ್ಗೆ ಆಗ್ನಿ ಇವನ ಮನ ಕರಗಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕುಡೀನ ತಮ್ಮ ಅಂತಲೂ ಭಾವುಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದೇನು ಮನಸ್ಸ ದೃಢ ಮಾಡಿಕೊಂಡನೋ ತನ್ನ ಹಟ್ಟಿ ಕಡೆ ತಲೆ ಹಾಕಿಯೂ ಮಲಗೋಲಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪ ಹಂಚಿ ಹೋಗಿದ್ದ ನಾಕಾರು ಎಕ್ಕೆ ಹೊಲದ ಇಂಚಿಂಚರವನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾರಿ, ತಿನ್ನುವವರಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸಿ, ತಾನು ತಿಂದು ಈಗವನು ಬೈರಾಗಿ. ಎಲ್ಲಿ ಉಣಿತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತಾನೆ ಅಂತ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ್ದೂ ಆಗಬೋದು ; ಹೆಂಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಆಗಬೋದು...."

ದೇವರಾಜು ಹೊಲದ ಬುಗ ಇಳಿದು ಅತ್ತ ಹೆಚ್ಚೆ ಇಡತೊಡಗಿದ. ಆ ಸುಂದ್ರ ಬೇಕೆಂದೇ ನೌತಮನಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅಪ್ಪೆಯಾಕೆ ಈ ಉರಿನ ಒಂದು ನರಪಿಳ್ಳಿಯೂ ಈ ನೌತಮನನ್ನು ಅಪ್ಪ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದ.

ಕೇರೆ, ನೀರು, ನೆರಳು, ತೋಪು, ದನ, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಬಾಳತೋಟ, ಹಲಸಿನ ಮರ, ಸೀತಾಫಲದ ಗಿಡ, ರಾಗಿ ಹೊಲ, ತೊಗರಿಸಾಲು, ತಡಂಗಿಕಾಯಿ, ತೊಗರಿ ಹೂವಿಗೆ ಮುತ್ತುವ ದುಂಬಿ, ಹಸಿರುನೆಲ, ನೀಲಿಮುಗಿಲು....

ದೇವರಾಜು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಅಗಾಂತರದ ಹಾಡುಹಗಲಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪು ಜೀವ ಸಂಕುಲದ ನಡುವೆ ಇದ್ದೂ ಅದರ ಗೊಡವೆ ಇದ್ದಂತಿರದ ನೌತಮ ಈಗ ಕೇವಲ ಬೆಂಕಿ ಮತ್ತು ನಳಿಗಷ್ಟೇ ಉತ್ತರೀಕನಂತಿದ್ದ. ಕುಕ್ಕರಗಾಲಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಮಂಡಿಗಳು, ಭುಜಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೇಲೆ ಬಂದಿದ್ದವು. ಅವನ ತಲೆಯು ಕಡ್ಡಿಯೋಂದಕ್ಕೆ ಕಾಚಿಕಾಯಿ ಸಿಗಿಸಿದಂತೆ ಮಂಡಿಗಿಂತ ಮೇಲೆದ್ದು ಕಾಳುತ್ತಿತ್ತು. ಗೀಜುಗನ ಗೂಡಿನಾಕಾರವಿದ್ದ ಅವನ ಬೆನ್ನು ಮತ್ತು ಹೊಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಅಂತರ ಉಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ದೇವರಾಜು ಅವನ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ನರಿದು "ನೌತಮೂ" ಅಂದ.

ನೌತಮ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದ. ಆ ನೋಟದಲ್ಲಿ ನೀರ ಮೇಲಿನ ನೆರಳು ಅಡಗಿತ್ತು.

ನಾಕು ದಶಕದ ಹಿಂದೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಓಮತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇವನು ಹೆಂಗಿದ್ದ? ನಾಕನೆಯ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಅಗ ಹೊಲದ ತಡಣೆಕಾಯಿ, ಕಡ್ಡೆಕಾಯಿ, ರಾಗಿತನೆ, ಜೋಳದ ಮೇಕ್ಕೆ, ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು ಅಂತ ಕಂಡತಾವು ಕಣ್ಣಮುಚ್ಚಿ ಬಿಡುವಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಹಾರಿಸಿ ತಂದು, ಆ ಬೋರೆಕೆಳಗಿನ ಶಾಲೆಯ ಹಾದಿಯನ್ನು ನಿರಾಯಾಸಗೊಳಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ! ಅಗ ಆ ಸುಂದ್ರ ಮಾತಿನ ಚತುರ. ಈ ಗೌತಮ ಕೈಚಳಕದ ಧೀರ !!

"ಲೇ ! ಗೌತಮಾ, ನಾನು ಕಣೊ ದ್ಯಾವ್ರಾಜಿ..."

ಗೌತಮ ಮುನಃ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದ. ಮುಖ್ಯಂಟಿದ್ದ ಚರ್ಮ ಒಮ್ಮೆ ಸುಕ್ಕು ಉಕ್ಕಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಸ್ವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಿತು.

ದೇವರಾಜು ಮಾತೇ ಆಡದಿದ್ದ ಗೌತಮನ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹಂಗೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮಾವನ ಮಾತು ದಿಟ್ಟವಿರಬೇಕು: "ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ದಶಕದಿಂದ್ಲೂ ಹಿಂಗೇ ಕಳೆದುಬುಟ್ಟೆ. ಮನೆಬುಟ್ಟೆ. ಮರಬುಟ್ಟೆ. ಮದ್ದೆಬುಟ್ಟೆ. ಬಂಧುಬಳಗ ಬುಟ್ಟೆ. ಜಾತಿಕುಲ ಬುಟ್ಟೆ. ವಂಶಿಕರಿಗೆ ಒಮ್ಮೆಯೂ ಪ್ರಕ್ಕ ಮಾಡಿ ಅನ್ನ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ ; ಧೂಪ ಬೆಳಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗೋಮ್ಮೆ ಸೀಮೆಸುತ್ತಿ ಬಂದೋನು ತಿರುಗಿ ಉರುಬುಟ್ಟು ಆಚೆ ಕಡೀಲಿಲ್ಲ. ಇರೋದಿಕ್ಕೆ ಸೂರಿಲ್ಲ; ಉಷ್ಣೋದಿಕ್ಕೆ ಅಂಬಲಿಯಿಲ್ಲ. ಆ ಚಾಮನ ಹೊಲ ಉತ್ತು ಅವನ ಹಟ್ಟೇಲೆ ಉಣ್ಣತ್ತಾನೆ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾದ ಆ ಮಲ್ಲೇಗೌಡ ನಿನ್ನ ನಿನ್ನ ಚಿಕ್ಕವ್ವ ಬ್ಯಾಡ ಆದ್ದೆ ನಾವು ಕುಲಸ್ಥರು ಇಲ್ಲಾ? ನನ್ನ ಮನೇಲಿ ಇರು. ಆಗೋ ಕೆಲ್ಸಿ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಅಟ್ಟುದ್ದು ಉಣ್ಣಕೊಂಡು ಇರು ಅಂದರೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸಾಪ್ತ-ಬದುಕಿನ ಚಿಂತನೆ ಇಲ್ಲದೋನಿಗೆ ಅದೇನು ಮಹಾ ಅನ್ನಂಗ ಇದ್ದುಬುಟ್ಟವನೆ..."

ಈಗ ಗೌತಮ ಸುಟ್ಟನಳಿಯನ್ನು ಈಚೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹುಲ್ಲಹನಲೆ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನಿಟ್ಟು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದು ಕೆರೆಯಂಗಳಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಿ ಕೇಣಿಸಿ ಕೂತ. ಈ ಮಾತು-ಮೌನಗಳ ಅಗಾಂತರಕ್ಕೆ ಕಿವಿ-ಬಾಯಿಯಾಗದೆ, ಒಂದೂವರೆ ತಾಸಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಅವನ ಹೋರಾಟಿದ ಫಲ ಅದು; ಒಮ್ಮೊತ್ತಿನ ಕೂಳಿ!

ಆ ಕೆರೆಯ ಆಚೆಬದಿಯ ತೋಪಿನ ನೆರಳು, ಕೆರೆಪರಿಯ ಭಾಗದ ನೀರಿನ

ಮೂರಾಂಭಾಗವನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಆ ಒಂದಾಗಿದ್ದ ನೀರು-ನೇರಳಿನ ಅಂಗಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹಕ್ಕಿಗಳು ತೇಲುತ್ತಿದ್ದವು; ಕೆಲವು ಮುಖಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಮುಖಗಿದವು ಮತ್ತೆಲ್ಲೂ ಏಷುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ತೇಲಾಟ, ಮುಖಗಾಟ ಆ ನೀರು-ನೇರಳಿನ ಮೈಬಂಧನಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಲುಗಾಟವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ದೇವರಾಜು ಆ ಕೆರೆಯ ನೀರ ಮೇಲಿನಿಂದ ಬಿಸಿ ಬಂದ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಒಳಗೆಳೆದು ಈಚೆಬಿಟ್ಟೆ.

ಬಾಲ್ಯ ಸರಕಿನ ಭಾವಕೋಶಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿ ಬಾಯಿ ಬಿಡಿಸಬಹುದೆಂದಿದ್ದ ತನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಸುಳಾಗುವಂತೆ ಗೌತಮ ಗುರುಮೆ ಹಾಕಿ ಒಳನೇರಿದ್ದ ನಳ್ಳಿಯಂತೆಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದ. ಎಮ್ಮೆ ಬೊಗ್ಗಡವುಂಡಿದ್ದ ಅವನ ಕರಿಚಮ್ ಪೋರ್ ಜೀರ್ಣವಾಗದಿದ್ದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಬೂದುಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿತ್ತು. ನದಾ ತಲೆಗೊಂದು ಅರಿವೆ ಸುತ್ತಿ, ಕೈಲ್ಲೊಂದು ಕೋಲು ಹಿಡಿದು, ಬಗಲಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಬಲೆ ಇರುಕಿಕೊಂಡು ಉರೋಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಹೊಲಗಳ ಬದಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕರೆಹಡ್ಡಲಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಯಾರು ಇವನನ್ನು ಏನು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಇವನೂ ಇದುಬೇಕೆಂದು ಒಬ್ಬ ನರಪಿಳ್ಳಿಯ ಯಾಚಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಉರು, ಕೆರೆಯ ವೃತ್ಯಾನವಿಲ್ಲದೆ ಬಾಳಿಗಂಟಿಕೊಂಡ ಇವನ ಬಂಧುಗಳೆಂದರೆ : ಹಳ್ಳಿದಂಡೆಯ ನಳ್ಳಿಗಳು; ಕೆರೆಯೊಳಗಿನ ಮೀನು, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿಗಳು!!

ಆ ಸುಂದ್ರ ಶೂಡ ಗೌತಮನ ದಿನಚರಿಯ ಮಾನಲು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಮೊಗಚಿದ್ದ :

"ಈ ಗೌತಮ ಆ ನಿಂಗಾಜಿಯ ಹಿಂದೆ ಓಡಾಡುವಾಗೆಲ್ಲ ಬಲೇ ಖುಷಿಯಾಗೇ ಇದ್ದನವ್ವ. ಆ ನಿಂಗಾಜಿ-ತಾನು ಮದ್ದೆ ಮಾಡೊತ್ತಿರ್ವ ಅಂತಿದ್ದ. ಅವ್ವನೊಂದಿಗೆ ಮುನಿಸ್ಮೂರಂಡು ಉರುಬಿಟ್ಟೊನು ತಿರುಗಿ ಇವಳಿಗಾಗೇ ಬಂದೆ ಅಂತಲೂ ಹೇಳಿದ. ಆದ್ದೇನು ಅವಳ ಮದ್ದೆ ದೇವರಸನ ಜೊತೆ ಆಗಿಕೋಗಿತ್ತು. ಆಗ ಹೆಂಗೆ ಆಡಿದ ಅಂತಿಯಾ? ಹುಚ್ಚ, ಹುಚ್ಚಾ !! ಇವರಿಬ್ರ ಒಳವ್ಯವಹಾರ ಉರಿನೋರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ನೋಡು-ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಈ ಹೈದನಿಗೇನೋ ಭೂತ ಹೊಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಬುಟ್ಟಿದೆ ಅಂತ ನಿಧಾರ ಮಾಡಿಬುಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆಗಿವನು ಹೆಂಗನ್ನೆ ಕಂಡ್ರೆ ವಿನಾಕಾರಣ ಬರ್ಬಂತ ಜಗಳಕ್ಕೆ ಹೋಗೋನು. ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಕಂಡ್ರೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಲ್ಲಿ

ಬಾರಿಸಿ ಬುಡೋನು. ವಿಚಾರಿಸೋದಿಕ್ಕೆ ಬಂದೋರಿಗೆ ಹುಟ್ಟನಾಯಿ ಕಚ್ಚಂಗೆ ಕಚ್ಚಿಬುಡೋನು. ಆಗ ಏಟು ತಿಂದೋರು ಭಾಳ ಜನ. ಇವನ ಹುಟ್ಟಾಟಿಕ್ಕೆ ರೋಸಿ ಹೊದ ಪಡ್ಡಹೈಕಳ ಗುಂಪು ಉರ ಹೊರಗಿನ ಹುಣಸೆಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ ಹೊಡೆದು ಆಗ ಉನಾದ ಇವನ ಕಾಲು ಈಗಲೂ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಹಂಗಾದ ಮೇಲೇ ನೋಡು-ಇವನು ಅವತ್ತಿನಿಂದ ಮಾತುಬುಟ್ಟ, ಕತೆಬುಟ್ಟ ಮನುಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧನೇ ತೋರೆಂಂಡು ಬುಟ್ಟ. ಆದ್ದೆ ತಿರುಗಿ ಉರ ಬುಡಲೀಲ್ಲ. ಜನಾನು ಏನೂ ಕೆಟ್ಟ ಗಳಿಗೇಲಿ ಹಂಗಾಡಿದ ಅಂತೇಳಿ ಸುಮೃನಾಗಿಬುಟ್ಟರು. ಇವನ ಕತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗೀಲಿಲ್ಲ. ಆ ಚಾಮನ ಮನೇಲಿ ಉಂಡು ತಿರುಗಿ ಉರ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲ ಮಾಡಿಬುಟ್ಟ. ಆ ಚಾಮ ಕ್ಷೇರಕ್ಕೆ ಕೂತರೆ ಇವನು ಅವನ ಹೊಲ ಉತ್ತು ಅಲ್ಲೇ ಉಂಡು ಕ್ರಾಂತಿನೇ ಮಾಡಿಬುಟ್ಟ. ಕುಲಸ್ಥರಿಗಂತು ಬಿಸಿ ತುಪ್ಪನೇ ಆಗಿಬುಟ್ಟ. ಮದ್ದಿನ ಜೊತೆಗಿಟ್ಟು ಕಡ್ಡಿ ಗೀರಿದ್ದೆ ತಾನೇ ಬೆಂಕಿ. ಒಬ್ಬರ ಬೇಡಿ ಹಟ್ಟಿ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ತಾನೆ ಅವರ ಹಂಗು. ಇವನು ಯಾಕಡೀಕ್ಕೂ ಮಕ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ತುಟಿಪಿಟ್ಟು ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಕೆರೆ ನೀರು, ನಳ್ಳಿ, ಹಡ್ಡಲು, ನೇರಳೆ-ಮಾವಿನ ತೋಪು, ಹೆಚ್ಚು ಅಂದ್ರೆ ಗುಡಿ ಜಗಲಿ ಇವ್ಯಾವ್ರಾ ಯಾರ್ಥಾ ಅವನಿಂದ ಕಸಿಯಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮಿರೋನ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥಾ ಗೆಲ್ಲೋದಿಕ್ಕೆ ಆಗಲ್ಲ ಅಂತಾರಲ್ಲ ಹಂಗೆ. ಕೊನೆಕೊನೆಗೆ ಮೂರ್ನು ಬುಟ್ಟ ಈ ಬೈರಾಗಿಯೋಂದಿಗೇನು ಅಂದುಕೊಂಡು ಜನ ಸುಮೃನಾಗಿಬುಟ್ಟರು....."

ದೇವರಾಜು ತಲೆಕೊಡವಿಕೊಂಡ.

ಆಗ ಓದಲೆಂದು ಸೋದರಮಾವನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡಾಗ ಈ ಗೌತಮ ತನಗೆ ಆಪ್ತ ಅದಿನ್ನು ನೆನಪಿದೆ : ವಾರದಾರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಕೊಡದಿದ್ದ ಅನಂದ ಮಜಾನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ಗೌತಮ ಉಳಿದೊಂದು ಭಾನುವಾರದ ದಿನದಲ್ಲಿ ಕೆರೆ, ಕಟ್ಟಿ, ಹೊಲ, ಹಡ್ಡಲು, ಬೆಟ್ಟಿ, ಗುಡ್ಡ, ತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮಿಡ್ಲಿಸ್ಟುಲು ಪಾಸಾಗಿ ಹೈಸ್ಟುಲು ಸೇರಲು ಈ ಮಾವನ ಉರ ಬಿಟ್ಟಾದ ಮೇಲೆ ತಾನು ಇತ್ತ ಅಪರೂಪವಾದೆ; ವರ್ಷಗಳು ಉರುಳಿದಂತೆ ಈ ಗೌತಮನೂ ಕತೆಯಾಗಿ ಹೋದ.

ದೇವರಾಜು ಗೌತಮನನ್ನು ಹಾಗೇ ಆಪ್ತವಾಗಿ ನೋಡಿದ. ಅವನು ಗುಡಿ

ಮುಂದಾರದ ಬಸವನ ಬಂಡಯಂತೆ ಕರೆಯತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಕೂಡಿದ್ದ. ಅವನ ಅನ್ನ ಹುಲ್ಲುಹನಲೆ ಮೇಲಿತ್ತು. ಎದುರಿನ ಹಡ್ಡಲಿನ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ, ಚೆದುಚೆದುರಿದಂತೆ ಬಿತ್ತಾರ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ದನ ಎಪ್ಪೆ ಕುರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಒಡಲು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಕಡೆ ನೀರಿನಂಚಿಗೆ ಬಂದು ಮೇಯುತ್ತಿದ್ದ ಸೋರೆಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಬಲೆಬಿಟ್ಟು ಹಿಡಿಯಲು ಹತ್ತಾರು ಮಾರು ದೂರದ ಕರೆಯಂಚಿನ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹೂಡಿದ್ದ ಗೂಡುಗಳು ಇವನ ಗೂನು ದೇಹದ ಆಕಾರದಂತೇ ಕಾಣಲ್ಪತ್ತಿದ್ದವು. ಇಳಿಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಡಕ್ಕೆ ಪಾಠಾಗಿ ಇಳಿಯುವ ಮೂರು ಹಕ್ಕಿಗಳಾಗಲೇ ಬಂದು ಇವನು ಚೆಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದ ಮೇವನ್ನು ಮೈಯೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಸ್ಪತ್ತಿದ್ದವು. ಅದರಾಚೆ ಆಳ ನೀರಿನ ಕಡದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಗುಳುಮುಳುಕ ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕದ ಅಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿ ಮೀನಿನೊಂದಿಗೆ ಮೇಲೆದ್ದು, ತಲೆ ಒದರಿ ಗಬಕ್ಕನೆ ಮೀನು ನುಂಗಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಅತಿತ್ತ ಸೋಡುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಮುಂದೆ ಸರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಕಡೆಯ ಇಳಿಹೊತ್ತಿನ ಹವೆ ತೋಪು ಮರಗಳ ಸಂದಿಯಿಂದ ನುಸುಳಿ ಕರೆಯ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಸಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಆ ಸುಂದ್ರ ಈ ಗೌತಮನನ್ನು ನಮ್ಮೊರಿನ ಕಲಿಯುಗದ ಬುದ್ಧ ಅಂತ ಕರೆದಿದ್ದ. ಇವನನ್ನು ಮಾತಿಗೆಳಿಯುವುದು ಭಾಳ ಕಷ್ಟ ಅಂದಿದ್ದ. ಅದೇನು ಕಷ್ಟ ನೋಡೇಬಿಡುವ ಅಂದುಕೊಂಡು ದೇವರಾಜು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ ಬಂದು "ಎನವ್ವ ಗೌತಮ, ನಿನ್ನ ಸೋಡಬೇಕು ಅಂತಲೇ ಮನೆಯಿಂದ ಹುಡಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ನೀನು ಮಾತ್ರ ಮಾತೇ ಆಡ್ಡಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲ ಅಂದ್ರೆ ನಾನು ಹೋಯ್ದಿನವ್ವೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅವನ ಎದುರು ಕೂತುಕೊಂಡು ದುರುದುರು ಸೋಡತೋಡಗಿದ. ಮೂಳೆಗೆ ಚರ್ಮ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಎಣ್ಣೆನೀರು ಕಾಣಿದ ತಲೆಕೂಡಲು ಜಡೆಗಟ್ಟ ಮಾಸಲಾಗಿತ್ತು. ದೇಹ ಸೀದು ಹೋಗಿತ್ತು. ಕೇವಲ ಮೂರುನಾಕು ದಶಕಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಬದಲಾವಣೆ ? ಎಂಥ ಮುಪ್ಪು ??

"ತಕೊ ತಿನ್ನು" ಗೌತಮ ಮಾತಾಡಿದ. ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಳ್ಳಿಯ ಅರ್ಥಭಾಗವಿತ್ತು.

ದೇವರಾಜುಗೆ ತನ್ನ ಮನು ಐಸ್ಕ್ರೀನ್ನು ಸಮಾಪುಲು ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಬಾಯಿಗಿಡಲು ಬಂದಾಗುವ ಸಂತೋಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಆನಂದ ಅಥವಾ ಅದೂ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗಿನ ಸೋವಿನ ಹಿತವನ್ನು ಕಂಡಂತನಿಸಿತು.

ಕೆರೆ-ಕಟ್ಟೆ, ಹೆಳ್ಳೆ-ಕುಂಟೆ, ತೋಮು-ತುಡಿಕೆ, ಹೊಲ-ಗದ್ದೆ, ಹಡ್ಡಲು-ಬೋರೆ, ಮರ-ಗಿಡ, ಗುಡ್ಡ-ಬೆಟ್ಟಗಳ ಹಸಿರು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನವಿಲು, ಸಾರಗಗಳಾಗಿ ಮೇರೆದ ಆ ದಿನಗಳು ಮತ್ತೆ ನೆನಪಾಗತೋಡಗಿದವು. ಆದರೆ ಅಪುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಚೈತನ್ಯದ ಜಿಲುಮೆಯಾಗಿದ್ದ ಗೌತಮ ಈಗಿಲ್ಲಿ ಬರಿದಾದ ಮೂಕೆ ಚಕ್ಕಳದ ಗೂಡು ! ಮಾಸಿ ಹೋದ ಬದುಕಿನಂಚಿನ ಉದುರಲಿರುವ ಎಲೆ !!

"ಓ ! ನೀನು ಪಟ್ಟಣದೋನು, ಈಗ ಈ ನಳಿ ನಸುಗ್ಗು ಎಲ್ಲ ತಿನ್ನೋದುನ್ನ ಬುಟ್ಟಿರ್ಬೇಕು"

ಗೌತಮ ಮಾತನಾಡುವುದ ಕಂಡ ದೇವರಾಜು ಅನ್ನಿರೀಕ್ಷಿತ ತುಡಿತದಿಂದ ಕವಕವನೆ ಸೋಡಿದ. ಹಂಗಾದ್ದೆ ಇವನು ಬುಧನಾಡಿದ್ದು ಹೇಗೆ?

"ಯಾವುದು ಬೇಡ ಆದೋನಿಗೆ ಎಲ್ಲನೂ ಕಳಕೊಂಡೋನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೇನು? ಹೇಗಿದ್ದರೇನು?? ನಾನಂತು ಹಂಗೇ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಬುಡ್ಡಿನಿ" ಎಂದದ್ದೇ ಅವನ ಕೊನೆಯ ಮಾತು ಅಂತ ಸುಂದ್ರ ಹೇಳಿದ್ದ.

ಇವನು ತನಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕವಳಾದ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಚಿಕ್ಕವೈ ಅಂತ ಭಾವುಣಿಸಲಾಗದೆ, ಅವಳೂ ಸ್ಯೇತ ಮಗ ಎಂಬ ವಾಂಭಲ್ಯಾದಿಂದ ಕತ್ತಲ್ತಿ ನೋಡಲಾಗದೆ ಹೋದ ಕುಬ್ಜ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಹಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟು, ಸಂಬಂಧಬಿಟ್ಟು, ತಾನು ಒಲಿದ ನಿಂಗಾಜಿ ಶೂಡ ಕಡ್ಡೆ ತಿಂದು ಕೈತೋಳಕೊಂಡಂಗೆ ಸಂಬಂಧ ಮುರಿದುಕೊಂಡು ತನಗೆ ಚಿಕ್ಕವೈನೇ ಆಗಬೇಕಾದವನನ್ನೇ ಶೂಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಗೌತಮ ಹಿಂಡುಬಿಟ್ಟು ಹುಲ್ಲೆ ಶುರುವಿನಂತಾಗಿ; ಗಾಯಗೊಂಡ ಕಿರುಬನಂತಾಗಿ; ಹಿಡ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ಹೋರಿಯಂತಾಗಿ ಎರಡು ಹಗಲು ಎರಡು ಇರುಳು ಸೇಮಲ್ಲನ ಹೊಲದ ಕೆಳ್ಳಿನ ಕೆರೆದಂಡಯ ಗೊಬ್ಬಿಳಿಮರದ ಕೆಳಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ಬಿದ್ದಿದ್ದು, ಆ ಮೇಲೆ ಮೂರನೆ ದಿನದ ಹಗಲಿಗೆ ಮಾತಿಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ಹೊಸ ರೂಪತಾಲೆ ಮತ್ತೆ ಹಳೆ ಗಾಳಿ, ಸೇರಿಗೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಂಡನಂತೆ.

ಗೌತಮನನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸುವ ಹಂಬಲದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಅವನು ಮಾತೇ ಆಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿಶ್ಚಯಕ್ಕಿ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿದ್ದ ಕಂಡ ದೇವರಾಜು ಈಗ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಸರಿದು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೇಳಿದ : "ಇಲ್ಲ ಗೌತಮ, ಈ

ನಳ್ಳಿ ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾಮೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಾನೇನು ಪಟ್ಟಣದೋನು ಆಗಿಲ್ಲವ್ವೆ" ನಗಾಡಲು ನೋಡಿದ.

ಗೌತಮ ನಗಲಿಲ್ಲ. ತಿರುಗಿ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ತಿರುಗಿ ಕರೆಯತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ನೀರು, ನೆರಜು, ಹಕ್ಕಿ, ಮೀನು ಎಲ್ಲವೂ ನೀಲಿಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ್ದ ನೀರಸೆರಗಲ್ಲಿ ಮಸಕಾಗತೊಡಗಿದ್ದವು. ಆಗ ಮಬ್ಬುಗವಿಯತೊಡಗಿದರೆ ಸಾಕು ಈ ಗೌತಮ ಹಡ್ಡಲಲ್ಲಿ ಮುನೇಶ್ವರ ತಿರುಗುತ್ತಾನಂತೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಉಂಟಾಗಿ ಪೇರಿಕೀಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ.

ಈಗ ಗೌತಮ ಮನ: ಆ ಕರೆಯತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ನೆಟ್ಟಿದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಮತ್ತೆ ತುಟಿ ಬಂಧು ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಅನಿಸಿತು. ಆದರೂ ಮುಖ ಬೇರೆಯದನ್ನೇ ಹೇಳುವಂತಿತ್ತು. ಹೌದು-ಗೌತಮ ಮಾತು ಮತ್ತು ಮೌನಗಳ ಎರಡು ಲೋಕವನ್ನೇ ಒಂದಕೊಂಡು ಅಂಟದಂತೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಗಾಥ ಆಸಾಮಿ. ಇವನ ಮಾತು ಈ ಇಳಿಹೊತ್ತಿನ ನೀರಿಸೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತ ಸೆರಳಂತೆ ಕಂಡರೆ; ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ನೀರ ಮೇಲೆ ಅಯಿದಿರುವ ಗುಳಿಮುಳುಕ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಅನಿಸತೊಡಗಿತ್ತು.

ಉಂಟಾರು ಸುತ್ತಿ ವಾಪನು ಬಂದವನು ನಿಂಗಾಚಿ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ನೀನೊಬ್ಬಳು ನಮ್ಮೊಟ್ಟಿಗಿರು ಸಾಕು ಅಂದನಂತೆ. ನಿನ್ನ ತುಂಬಾ ಆಸೆಪಟ್ಟಿವಿನಿ ಅದೊಂದೇ ನನ್ನ ಬಲ ಅಂದನಂತೆ. ಅವಳು ನಾನೀಗ ನಿನ್ನ ಚಿಕ್ಕವ್ವ ಆಗೋಬೇಕು ಎಲ್ಲ ಮರ್ಚುಬುಡು, ತಿರುಗಿ ಈ ಮಾತ್ರಭಾಗದ ಎಂದು ತಾಕೀತು ಮಾಡಿ ತಿರುಗಿ ನೋಡದೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಂತೆ.

ದೇವರಾಜು ಧನ್ಸಕ್ಕನೆ ಮುಖಕ್ಕೆ ರಾಚಿದ ಕೆಸರಿನಿಂದ ಬೆಚ್ಚಿದ. ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ನೆಲಕುಟ್ಟಿತ್ತಿದ್ದವನಿಗೆ ಹೊರಮೈ ಗಾಜುಗಟ್ಟಿ ಬಿರುಸಾಗಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡ ಎರೆಮಣಿನ ನೆಲ ಗೂಟಗಲ್ಲಿನ ನಿಧಾನ ಹೊಡಿತಕ್ಕ ಬಿರಿದು ಒಳಭಾಗದ ಕೆಸರು ಮೇಲೆ ಹಾರಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಈಗ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಕೇಳಿದ:

"ಗೌತಮ ನಾನೀಗ ಈ ಉರಿಗೆ ಬರ್ತಾ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದ್ದೂ ನಿನ್ನ ವಿಜಾರಣೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ್ದೀನಿ. ನೋಡು-ನಾವಿಬ್ಬ ಒಂದೇ ವಯಸ್ಸಿನೋರು. ಆದ್ದೆ ನೀನು ನಮ್ಮ ತಾತನಂಗೆ ಕಾಣ್ಣಾ ಇದ್ದಿ; ಏನಾಗಿ ಹೋಯ್ತು, ಆ ಸುಂದ್ರ ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲ ದಿಟ್ಟು?"

ಗೌತಮನ ನೋಟ ಕೆರೆ ಪಾಸಲಿನ ಹೊಲದಕಿಳಿಗೆ ಮೇಯುತ್ತ ಬಂದ ಕುರಿ
ಹಿಂಡಿನತ್ತ ಇತ್ತು. ಕುರಿಗಳು ಉಸಿರು ಬಿಡುತ್ತ, ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಹುಲ್ಲಿನ ಹನಲೆಯ
ಕೀಳುತ್ತ ಉಸುಬುನು ಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದವು. ತಿಂದು ಮೇಕರೆಯಾಗಿದ್ದ ಟಗರೊಂದು
ಒಂದೊಂದು ಕುರಿಯ ಹಿಂಭಾಗವನ್ನು ಮೂಸುತ್ತ, ಮೂಸಿ ತನ್ನ ಕಟ್ಟಬಾಯನ್ನು
ಮೇಲೆತ್ತಿ ಪರಿಷ್ಕಿಸುತ್ತ ಹಿಂಡಿನೋಳಗಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲ ಕುರಿಗಳು ಟಗರಿನ ಜಾಳೆಯನ್ನು
ಇಷ್ಟಪಡದೆ ಮುಂದೆ ಓಡಿದರೆ, ಕೆಲವು ತಮ್ಮ ಬಾಲ ಅಲುಗಾಡಿಸುತ್ತ
ಮೇವಿಗಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಗೌತಮನ ಬಕರೆಪಿಲ್ಲಿಯಂಥ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಈಗ
ಅಸಹನೆಯ ಕರಿನೆರಳು ತೇಲಾಡತೊಡಗಿತು.

ದೇವರಾಜು ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಹೊತ್ತು ಮುಖುಗಿ ಹೋಮು ಕರಿಯವತಾರ
ತಾಳತೊಡಗಿತ್ತು. ಹಡ್ಡಲಿನ ದನ ಎಮ್ಮೆಗಳು ನೀರೋಣಿಗುಂಟೆ ಉಂಟು ಕಡೆ
ಸಾಗಿದ್ದವು. ಹೈಕಳು ಕೈಕಾಲಿಗೆಲ್ಲ ರೆಕ್ಕಿಮುಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡವರನೆ ಆಡುತ್ತ
ಕೆಂಧೂಳು ಕೆದರುತ್ತ ದನ ಎಮ್ಮೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆದಿದ್ದವು.

ಗೌತಮ ಬಿಗಿಯಾಗೇ ಇದ್ದ. ಅದರೂ ದೇವರಾಜು ಪ್ರಯತ್ನಿಸೋಣವೆಂಬಂತೆ
ಕೇಳಿದ :

"ಗೌತಮ, ನೀನು ಬೇರೆ ಮದ್ದನಾಡು ಮಾಡ್ಲೋಬೇಕಿತ್ತು. ಹಂಗಾಗಿದ್ದೆ ನೀನು
ಹಿಂಗಿರ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇನೋ. ಬದುಕು ಬೇರೆ ತಿರುವ್ವೇ ತಕ್ಷಾತ್ತಿತೇನೋ"

ಗೌತಮ ಹನಲೆ ಮೇಲಿದ್ದ ನಳ್ಳಿಯ ಎತ್ತಿಕೊಂಡ. ತಣ್ಣಾಗಿತ್ತು. ಕಟ್ಟಂನೆ ಕಡಿದ.
ಬಹುಶ: ಇವನ ದೇಹಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಭಢ್ಣಾಗಿದ್ದ ಭಾಗವೆಂದರೆ ಹಲ್ಲುಗಳೇ ಇರಬೇಕು.
ಕಟ್ಟಕಟ್ಟ ಕಡಿದು, ಕಡಿದ ಮೇಲೆ ಅಗಿದು ನುಂಗಿ, ಕೆಸರುಗುಂಡಿಗೆ ದವ್ಷನೆ
ಕಲ್ಲಿಸೆದಂಗೆ "ಅಕ್ಕ, ತಂಗಿ, ಅವ್ವ, ಚಿಕ್ಕಾವ್ವ, ಸಾಲಾವಳಿ ಯಾರ್ಥಾ ನೋಡದ ಆ
ತಗರಿನಂಗೆ ಇರಬೇಕಿತ್ತು ಅಂತಿಯಾ?"

ಈಗ ದೇವರಾಜುವಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ಬಂತು. ಅವನು ಮತ್ತೆ ಇವನ ಮೌನಕ್ಕೆ
ಬಿಡಬಾರದು ಅಂತ "ಗೌತಮ ಹಂಗಲ್ಲ, ಇರೋರೆಲ್ಲ ಅವ್ವ, ಚಿಕ್ಕಾವ್ವ ಅಂತಲೇ
ಯಾಕೆ ತಿಳಿಕ್ಕಬೇಕು? ನೀನು ಕನಸು ಕಟ್ಟೊ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸ ಕಲ್ಲು
ಮಾಡುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟೆ, ದಿಟ್ಟಬಾಗಿ.."

ನೌತಮ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಇವನತ್ತ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿ, ಮುಂದೆ ಮಾತಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂಬುಂತೆ - "ನೌತಮ ಅನ್ನೆ ಹೆಸ್ಪು ನನ್ನದಲ್ಲ. ಆ ಸುಂದ್ರ ಇಟ್ಟ ಈ ಹೆಸ್ಪು ಉರಿನೋರೆಲ್ಲ ಚಪಲಕ್ಕೆ ಆಡ್ಲೂಂಡು ಆನಂದ ಪಡ್ತಾರೆ. ನೀನೂ ಅದುನ್ನೇ ಕರೀತಿದ್ದಿ. ಇದರಿಂದ ನನ್ನಗೇನೂ ಚಿಂತಿಲ್ಲಬುಡು... ಅಷ್ಟುಕ್ಕೂ ಇದೆಲ್ಲ ಈಗ್ಯಾಕೆ? ಕರ್ನಗತ್ತಲೇ ಆಗ್ನಾ ಬಂತು ನೀನು ನಡಿ.." ಅಂದ.

ಅವನ್ನೇನಾದರು ಶ್ರಮಪಟ್ಟೆ ಮಾತಿಗೆಳೆಯಲು ನೋಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆ ನಾಗರಹಾವಿನಂಗೆ ಆಡ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಾ, ಅವನ ಪಾಡಿಗೆ ಅವನ ಬುಟ್ಟರೆ ಗುಮ್ಮೆಬಿಲದ ಹೊಳ್ಳಬುಡ್ಡಂಗೆ ಸುಮ್ಮೆ ಇದ್ದುಬುಡ್ಡಾನೆ ಅಂತ, ಸುಂದ್ರ ಹೇಳಿದ್ದ. ದಿಟ್ : ನೀರು-ನೇರಳೀನಂತಿದ್ದ ನೌತಮನ ಮುಖ ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಮುಂಚೆ ಪಡವಲ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಆ ಹೊತ್ತಿನಂಗೆ ಕೆಂಪು ಮಡಿಕೆಯಂತಾಗಿತ್ತು.

ಆದರೂ ದೇವರಾಜು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವವನಂತೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ "ಹಂಗಾದ್ವೆ ಆ ಸುಂದ್ರ ಗುಮಾನಿಪಟ್ಟಿದ್ದ ದಿಟ್ ಅನ್ನು. ಆ ನಿಂಗಾಚಿ ಮೊದಲು ಹಿತಲಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ನೇರಿ, ಆಮೇಲೆ ನೀನು ತಿರುಗಿ ಈ ಉರಿಗೆ ಬರೋವವ್ವರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪಿರ್ಕದ ದಾಸಪ್ಪನೊಂದಿಗೆ ಮದ್ದೆ ಆದದ್ದು... ಆ ಸುದ್ದಿ ನಿನ್ನ ಸಿಡಿಲಂಗೆ ಹೊಡೆದಿದ್ದು..."

ಎಮ್ಮೆ ಕೆನರಿನ ಬಾಲವನ್ನು ದುಪ್ಪನೇ ಹೊಡೆದಂತೆ ನೌತಮ "ಆ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಕಣ್ಣ ಕಿವಿ ಬಾಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದೆ ನೀನಾಗ್ಯಾಕೆ ಈಗ ಅದ್ದೆ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಬರುಸಾಕ್ಕೆ ನೋಡಿ? ಆಗ್ನೇ ನಾ ಹೇಳಿದನಲ್ಲ ನೀ ನಡಿ ಅಂತ" ಎಂದು ಹಕ್ಕಿ ಬಲೆಯ ಕಂಕುಳಿದಲ್ಲಿ ಇರುಕೆಕೊಂಡು ಕರೆ ನೀರಿನಂಜಿನ ಗೂಡಿನ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಯತೋಡಿದ.

ದೇವರಾಜು ಈಗವನನ್ನು ತಡೆಯದೆ, ಮಾತಾಡಿಸದೆ, ಹಿಂಬಾಲಿಸದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ನೌತಮ ನೇರಳಂತೆ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ಮಬ್ಬ ಮುಸುಕಿದ ಕೆರೆಯಂಗಳಿಂದ ನೀರಿನೋಳಿಗಿನ ಕಾವು ಥಂಡಿಯ ಹೊದಿಕೆ ಹೊದ್ದು ಹೊಂಬಾಸುತ್ತಿತ್ತು...

ಕರಗವ್ವ

ಅಕಾಶ ಹೊದಿಕೆ ಮಾಡಿ; ಭೂಮಿ ತೊಟ್ಟು ಮಾಡಿ
ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯಾದಿಗಳ ತಾಳದೀವಿಗೆ ಮಾಡಿ
ನುಡುಗು ಮಿಂಚು ಶಂಖ ಜಾಗಟಿ ಮಾಡಿ
ಕಪ್ಪಡಿ ಕೈಲಾಸದ ನುರುವೆ ॥

ಕರಗವ್ವನ ದನಿ ನೀರೊಲೆ ಹೊಗೆಯಂಗೆ ಮೇಲೇರಿತು. ಅವಳ ಎಡ ಬಲ ಅಮರಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಲ್ಲೇಶ, ಮಟ್ಟಿ, ಭಾಗ್ಯ, ಬೀರ, ಹೊನ್ನ, ಸುಬೇದಾರ, ಕುಣಿಯ, ಸಂಜೀರ ಮುಂತಾಗಿ ಬಿಗಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಅತುಲು ಸ್ನೇಹದೆಯ ಮೈನಾಕು ಮೂಲಿಗೂ ಇದೀಗ ಗಳಿ ಸುಳಿದು ಗೆಲುವು ಮೋಗಪಡೆಯಿತು.

ಕರಗವ್ವ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಬಾಯಿಂದ ಇಣುಕಿದ ಎಲೆಯಡಿಕೆ ರಸವ ಸೀರೆ ಸೆರಗಿಂದ ಒರೆಸಿಕೊಂಡು "ಎಲ್ಲೋ ಆ ರಾಜ" ಅಂದಳು. "ಅಗೋ ಅಗೋ ಬಂದ್ರಬುಟ್ಟಿ ಅಜ್ಞಿ" ಅನ್ನತ್ತ ಓಡಿ ಬಂದು ರವೋಟು ತಾವಿದ್ದ ಮಟ್ಟಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಅಂಗಿ ತೋಳಿನಿಂದ ಮೋರೆ ಸವರಿಕೊಂಡ.

ಮಟ್ಟಿ ತನ್ನ ತೊಡೆ ಮೇಲೆ ಆದಿಕೊಂಡ ಅವನ ತೊಡೆ ಚಿಪ್ಪಿ "ಅತ್ತತ್ತ ಒತ್ತಾ" ಅಂದಳು.

ರಾಜ ಕೇರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅಜ್ಞಿಯ ಬಾಯಿ ನೇರಕ್ಕೇ ಕೂರಬೇಕು. ಹಂಗಾಗಿ ಮಟ್ಟಿಯೇ ಕವಗುಡುತ್ತಾ ಅತ್ತ ಜರುಕಿದಳು.

ಅಜ್ಞಿ ಈಗ "ಹೂ ಎಲ್ಲ ಬಂದಂಗಾಯ್ತಲ್ಲಾ? ಕಥೆ ಸುರುಮಾಡ್ನು" ಅಂತ ರಾಗ ತಿರುಗಿದಳು.

ಹೈಕೆಳೀಗ ದೃಢವಾದವು. ಆದರೆ ಕರಗವ್ವ ತಿರುಗಿ "ಇವತ್ತು ಯಾವ ಕಥೇ" ಅಂತ ರಾಗವ ಹಿಮ್ಮುರಳಿಸಿದಳು.

ಈ ಹಾಳು ಅಜ್ಞಿ ಹಿಂಗೆಯಾ; ಹಾತಾಡಿ ಹಾತಾಡಿ ಕತೆ ಸುರು ಮಾಡುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಉಸಿರನ್ನೇಲ್ಲ ಬಿಗಿ ಹಿಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾಳೆ; ಇದೇ ಇವಳ ವರನೇ !!

"ಇವತ್ತು ಗುಳ್ಳೆನರಿ ಕಥೆ ಹೇಳ್ತೇನಿ....."

ನದ್ಯ ಹಾದಿಗೆ ಇಳಿದಳು ಅನಿಸಿದ್ದೇ ತಡ, ಹೈಕಳ ಕಪ್ಪಿಟ್ಟಿ ಮೋರೆಯ ಮೇಲಿನ ಬೆವರುಗಟ್ಟಿದ್ದ ಹನಿಗಳು ಮನೆ ಹಂಚಿನ ಸೂರಿನಿಂದ ತೂರಿ ಬಂದ ಬಿಸಿಲಿನ ರುಳಳಕ್ಕೆ ಮಳೆ ಬಿಲ್ಲಿನಂತೆ ಸೀಳೊಡೆದವು.

ಕರಗವ್ವ ಒಣಗಲು ಕಾಯುವ ತನ್ನ ದೊಣೆಯ ಮೇಲೆ ಚಕ್ಕಲುಪಕ್ಕಲು ಹಾಕಿದ್ದ ಸಣ್ಣೀರನ ತೊಡೆ ಸರಿಸಿ, ಅದು ಸನಾರವಾಗಿರುವಂತೆ ಮುಂದಾರಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಳು. ಕಂದುಬಣ್ಣದ ಆ ಬೆತ್ತದ ದೊಣೆಯ ಹಿಡಿ ಬಳಿ ಶೋಳೆ-ಧೂಳಿನ ಬೆವರು ಅಂಟಿ ಅದು ತನ್ನಿವ್ವನ ಆಯಸ್ಸನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹಳೆಸೀರೆ ಹಾಸಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಜೋಳದ ಹೆಕ್ಕಲಿನಿಂದ ಸಿಕ್ಕ ಪಾಪು ಕಾಳನ್ನು ಒಣಗಲು ಹಾಕಿದ್ದಳು. ಆ ಒಣಗಲು ಕಡೆಗೆ ರೂಡಿ ಬಲದಂತೆ ಹಜಾ ಹಜಾ ಅಂತ ಶೋಲಿನಿಂದ ನೆಲಕ್ಕೂಮೈ ಕುಟ್ಟಿತ್ತಾ ಮಗದೊಮೈ ಸೆರಗಿನಿಂದ ಗಾಳಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕರಗವ್ವ ತನ್ನ ಕತೆ-ಕೇಳುಗ ಪಡೆಯ ಮೋರೆಯನೊಳುಮೈ ತಿರುಗಿ ಸೋಡಿದಳು.

ಅವ್ವನ ಕೊಕ್ಕಿನೋಳಗಿನ ಕಾಳಿಗಾಗಿ ಕತ್ತತಿ ಕುಂತ ಮರಿಗಳಂತೆ ಕಾದ ಹೈಕಳಲ್ಲಿ ಬೀರ ಮಾತ್ರ "ಹೇಳ್ತೇನಿ ಹೇಳ್ತೇನಿ ಅಂತ ಇನ್ನೂ ಅದೇಮೊತ್ತು ಮಾಡ್ತಿ ? ಸುರು ಮಾಡಜ್ಞಿ" ಅಂತ ಶೊಸಾರನೆ ಅಂದ.

ಕರಗವ್ವ ಈಗ ಒಂಧರ ನಕ್ಕಳು. ನದ್ಯ ಹಿಂಗೆ ನಕ್ಕರೆ ಅವಳು ಕತೆ ಎಳಿ ಹತ್ತಿದಳು ಅಂತಲೇ ಲೆಕ್ಕ "ಯಾಕೊ ಮಗಾ ಅವುನ್ನ? ಕಾಯಬೇಕು ಕನೊ; ಕಾದು ಕೇಳಿದಾಗ್ನೇ ಅದ್ದ ಕರಾಮತ್ತು ಮತ್ತೆ" ಅಂದಳು.

ಈ ಅಜ್ಞಿಯನ್ನು ಕತೆ ಹೇಳುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಚಳಿಸಬಾರದು ಅಂತ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ರಾಜ, ಮಲ್ಲೇಶ ಎಲ್ಲ ಬೀರನಿಗೆ ಅವನ ಕುಂಡಿ ಹಿಂಡಿ ಬಾಯಿ ಮುಷ್ಟವಂತೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದರು.

ಕರಗವ್ವ ಜಗಲಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ; ಅವಳ ಎಡ, ಬಲ, ಮುಂದಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಹೈಕಳೂ ಹಂತಿದ್ದವು. ತನ್ನ ಗಂಡ ಆಗ, ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸು ಒಬ್ಬೇ ಒಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿಕನಾದರೂ ಸ್ನೇತ ಆಯಾ ತಪ್ಪಿದಂಗೆ ಕಂಡರೆ ಮೇಳ ಸುರು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವನದು ಅಷ್ಟ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟು; ಕತೆ ಹೇಳುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೂ ಅಷ್ಟೇಯಾ !

ಈ ಭಾಗ್ಯ ಅನ್ನೆ ಮನ, ತನ್ನ ಕಣ್ಣೆಲ್ಲೆಯ ಮೀರಿ ಸರಿದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು "ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಾರೆ ಭಾಗ್ಯ ಹಿಂದುಕ್ಕಾಕೆ ಸರದಿದ್ದಿ" ಅಂದಳು.

ಗಂಡ ನತ್ತು ಈಟುವರ್ಷ ಆದರೂ ಆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಡಿದ ಆಟ ಮಾತ್ರ ರವೇರೋಟ್ಟೂ ಇಂಗಿಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಂಡು ನಕ್ಕಳು. ಈ ನಗು, ಒಳಗಿನಿಂದ ಕತೆಯ ಹೊತ್ತು ತರುವ ನಗುವಿನಂಗಿರಲಿಲ್ಲ ! ಯಾರು ಏನೇ ಅಂದರೂ ತಾಳಿ ಕಟ್ಟಿದ ಗಂಡನ, ಉರು-ಕೇರಿಯ, ಜಾತಿ-ಕುಲವ, ಬಂಧು-ಬಳಗವ ತಾನು ಬಿಟ್ಟಂಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಸೇವೆ ದಾಟಿ ಬಂದದ್ದು; ಅಂಥ ತಿಳಿ ನೀರಿನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಗ್ಗಡ ಸುರಿದು ಕದಡಿ ಹೋದ ಆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸೆಕೆಟ್ರೀಯ ಮಾತ್ರ ಬಕಪಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ; ಆ ಕೆಂಬಪ್ಪನ ಮಯಾದಿ ಉಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ....

ಆ ಮಾಸಿ ಹೋದ ಸಿಂಬಿಯ ಬಿಟ್ಟಿದರೆ ಸಾಕು ಮನಸ್ಸು ದಸಿ ಹೊಡೆದಂಗೆ ಕುಸಿದುಬುಡುತ್ತದೆ ಅಂದುಕೊಂಡು ಮೈಕೊಡವಿ, "ಅಂದಂಗೆ ಮಕ್ಕಳ್ಳಾ; ಏನು ಗುಳ್ಳಿನರಿ ಕಢಿ ಅಂದನಲ್ಲಾ" ಅಂತ ಉಳಿದರ್ಭ ಎಲೆಯ ದವಡೆಗೆ ಒತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಮೊಜಾರಿ ಮೈಮೇಲೆ ನೀಲಿ ಬರುವುದನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಾ ಕುಂತ ಭಕ್ತರಂತೆ ಹೈಕಳು ಕುಂತು ಸರಸರನೆ ತಲೆ ಒಗೆದವು.

ಎಲೆಯಡಿಕೆ ರಸ, ಬೆವರು ಒಂದೆಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಬಾಯಿಂದ ಹೋಡಿ ಬಿದಿದ್ದ ಜರಿಯನ್ನು ಸೀರೆ ಸೆರಗಿನಿಂದ ಒರೆಸಿಕೊಂಡು, ಒಣಗಲುಡೊಣ್ಣೆ ತನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು "ಹೂ; ನಮ್ಮಾರಿನಂಥ ಒಂದೂರು. ಆ ಉರ್ಯಂದೆ ಒಂದು ಹನ ನತ್ತು ಬಿದ್ದೊಂರ್ತುದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಗುಳ್ಳಿನರಿ ಬತ್ತದೆ. ಆ

ನರೆಣ್ಣ ನೋಡ್ತಾನೆ. ದೊಡ್ಡ ಹನ... ಕೇಳಬೇಕಾ? ನಾಲ್ಕೆ ಚಪ್ಪರಿಸ್ತೊಂಡು ಹಾಸಿನ ಹಿಂದ್ರಿಗಡಿಂದ ತಿಂತಾ ತಿಂತಾ ಸಮೊಟ್ಟೆ ಭಾಗುಕ್ಕೆ ಬತ್ತದೆ. ಆಗ ಏನಾಗಿಬುಡ್ಡದೆ ಅಂದ್ರೆ ಆ ಹಿಂದ್ರಿಗಡೆ ಚಮ್ಮೆ ಕೂಡೊಂಡುಬುಟ್ಟು ಈ ಗುಳ್ಳೆನರಿ ಒಳಗೆ ಸೇರೊಂಡುಬುಡ್ಡದೆ...."

"ಲೇ..ಲೇ..ಲೇ.. ಆ ಗಾಂಧಾರಿ ಓಡುಸಾಗ್ಗ, ಹಿಂಡು ಕಟ್ಟೊಂಡು ಬಂದಬುಟ್ಟು" ಅಂತ ಕೂಗಿದಳು.

ಇದೀಗ ಕತೆ ಭಯಂಕರ ತಿರುವು ಪಡಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿತು ಅಂತ ಹೈಕಳು ಮಿಕಿಮಿಕನೆ ಅವಳ ಮುಖವ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅತ್ತ ಯಾವ ಹೈದನೂ ಎಳದ್ದನ್ನು ಕಂಡ ಕರಗವ್ವ ಸರ್ನು ತನ್ನ ದೊಣೆಯನ್ನು ಬಿಸೇದಳು. ಅದರ ತುದಿ ಹೋಗಿ ಮರಿಕೋಳಿಯ ಮುಕ್ಕೆ ಸವರಿ, ಅದು ಅರಚಾಡುತ್ತಾ ಉಳಾಡುತ್ತಾ ಓಡಿತು.

ಕಣ್ಣಮುಚ್ಚಿ ಬಿಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ನಡೆದು ಹೋದ ಸಂಗತಿಗೆ ತಬ್ಬಬ್ಬಗೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದ ಹೈಕಳಲ್ಲಿ ಆ ಕಡೆ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಸಣ್ಣೀರನಿಗೆ "ಆ ದೊಣೆ ತತ್ತ ಹೋಗು" ಅಂತ ಹೇಳಿದಳು. ಈ ಅಜ್ಞಿ ಯಾವಾಗ ಕತೆ ಹೇಳಾತ್ತಳೆ; ಕೋಳಿ ಯಾವಾಗ ನೋಡುತ್ತಿರ್ತಾತೆ ಒಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಂಡು ಆ ಸಣ್ಣೀರ ಹೋಗಿ ದೊಣೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟು.

"ಓ! ಯಾಲೆ ಕಥೆ ಸುರುಮಾಡೇಬುಟ್ಟಿದ್ದೀ;" ಅಂತ ಕರಗವ್ವನ ಕತೆ ಕೇಳುಗ ತಂಡದ ತಲೆನೆರೆತ ಗಿರಾಕೆ ದಾಸಪ್ಪನ ಆಗಮನವಾಯಿತು. ಹೈಕಳ ಮೋರೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಹನೆ ಸುಳಿದಾಡಿತು. ಇವನು ಕತೆಯ ಸರಾಗವಾಗಿ ಹೋಗೋದಿಕ್ಕೆ ಬುಡೋದೇ ಇಲ್ಲ. ನಡುಮಧ್ಯೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕುತ್ತಿರ್ತಾನೆ. ಇವನು ಈಗಲೇ ವಕ್ತರಿಸಬೇಕಾ?

ದಾಸಪ್ಪ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ 'ಇವತ್ತು ಯಾವುದು' ಅಂತ ರಾಗ ಎಳೆದ. ಕರಗವ್ವ "ಗುಳ್ಳೆನರಿ ಕಥೆ; ಅದೇ ಹನ ತಿನ್ನೊದ್ದು..." ಅಂದಳು.

ಈ ದಾಸಪ್ಪ ಬಂದರೆ ಸಾಕು ಅಜ್ಞಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕೋಡು ಬಂದು ಬುಡುತ್ತದೆ- ಮುಟ್ಟಿ ಹೊನ್ನನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದಳು.

ದಾಸಪ್ಪ "ಓ! ಅದೇ! ಹೆಡ್ಡ ಜನರ ಎಡವಟ್ಟಿನ ಕತೆ;" ಅಂತ ನಕ್ಕ, ತನಗೆಲ್ಲ

ನೊತ್ತು ಅನ್ನವ ಹಂಗೆ! ಕರಗವ್ವು "ಹೂ ಕಂತೆ ಬಾ ಕೊತ್ತೋ" ಅಂದಳು. ದಾಸವ್ವು ಜಗಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕೂತ.

ಒಂದು ದವ ಈ ಕತೆ ಸುರು ಆಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಸಾಗಬೇಕು ಅಂತ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೂರುವ ರಾಜ ಮಾತ್ರ "ಮುಂದ್ದೆ ಹೇಳಜ್ಜಿ ನಾವು ಕೇಳಿಲ್ಲ" ಅಂತ ಕಡುಪಾಗಿಯೇ ಒದರಿದ.

ದಾಸವ್ವು "ನೋಡು ಈ ರಾಜನಿಗೆ ಏಟು ಅವುನ್ನ... ಹೋಲಿ ಮುಕ್ಕ ಅವರಿವ್ವ ಹೊಲ ತ್ವಾಟದಲ್ಲಿ ಅದೂ ಇದೂ ಹಾಸಿಂ ದಿನಾ ಅವರೌವ್ವನ ಕೈಲಿ ಬಡಿಸ್ತೋತ್ತಿದ್ದೋನು. ಈಗ ನಿನ್ನ ಕಥೆಗೆ ಅಂಟೊಂಡು ಬುಟ್ಟವನೆ" ಎಂದು ಭೇಡಿಸಿದ.

ಕರಗವ್ವು "ಹೂ ಹೂ; ಈಗ ರಾಜ ಇಲ್ಲದೆ ಕಥೆ ಮುಂದ್ದೆ ಹೋಗೊಹಂಗೇ ಇಲ್ಲ" ಅಂತ ನಗಾಡಿದಳು. ದಾಸವ್ವು "ನಿನ್ನಗಂಡ ಹೋದ್ದೇಲೆ ಈ ಹೈಕಳು ಈ ಕಥೆಗೊಳೇ ತಾನೆ ನಿನ್ನ ಈ ಉರ್ವಾಲೆ ಉಳುಗೊಡ್ಡಿರೋದು ಮತ್ತೆ" ಅಂದ.

ಕರಗವ್ವನ ಮೋರೆ ಸೀದ ಕೆನರ ಧರ ಅಯಿತು. ದಿಟ್ಟ, ದಾಸವ್ವು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಷ್ಠಿ ಏನಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆಗ ಕಾಬಿ ತೋಟದ ಕಡೆಗೆ ಅಂತ ಹೋದ ತಾಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಗಂಡನ ನೆಚ್ಚದೆ ಬಿಟ್ಟು, ಈ ಕಲೆಗಾರನ ಜೊತೆ ಹೆಂಗೆ ಓಡಿ ಬಂದ್ರಬುಟ್ಟೆ ಅನ್ನೊ ಒಗಟ್ಟಿ ಇನ್ನೂ ಬಿಡಿಸೋದಿಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹಂಗೆ ಕರಹೊಂಡು ಬಂದೋನು ಸ್ವೇತ ಬರೀ ನಾಟಕ ಅಂತಲೇ ಕೂರಲಿಲ್ಲ; ಬದುಕ ಅನುಭೋಸೋದು ಹಂಗೆ ಅಂತಲೂ ಕಲಿಸಿದನಲ್ಲ!!

ದಾಸವ್ವು "ನಿಂದೇವೋಂದು ಕಥೆ ಬುಡು. ಇನ್ನಾರಿಗಾದ್ದು ಆಗಿದ್ದೇ ಈ ಬಢ್ಣ ನೀನಕ್ಕಾಯ್ತಿತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀನು ಈ ಮಕ್ಕಳೇ ಹೆಡ್ಡರ ಕಥೆ ಹೇಳಿ ಕೂತಿದ್ದಿ. ಆದ್ದೇ ಇಲ್ಲದ ಆಸೆ ತೋರ್ನಿ ನಿನ್ನ ಹೆಡ್ಡಳು ಮಾಡಿಬುಟ್ಟಿಲ್ಲ ಆ ಪ್ರಥಾರಿ ಕೆಂಚವ್ವು ಆ ಪಂಚಾಯಿ ಸೆಕೆಟ್ರೀಯೆಲ್ಲ ಆಂ..." ಅಂತ ರಾಗವ ಇನ್ನೊಂದು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಿರುಗಿಸಿದ.

ಈ ಹಾಳು ದಾಸವ್ವು ಯಾಕಾದ್ದು ಬತ್ತಾನೋ; ಬಂದೋನು ಯಾಕಾದ್ದು ಅಡ್ಡಮಾತು ತೆಗೆತಾನೋ ಅಂತ ಒಳಗಿಸಿದ ಶುದ್ಧ ಬಂದ್ದ ಮಲ್ಲೇಶ "ಅಯ್; ಸುಷ್ಯುರಯ್ಯು ಅಜ್ಜಿ ಕಥೆ ಮುಗುಸ್ಸಿ" ಅಂತ ಕಾರಿಕೊಂಡ.

ಕರಗವ್ವ "ಕಂಟೆಲ್ಲ ಆದ್ಯಾ ತಿರುಗಿ ಮೇನ್ನ ಸಹೇಬ್ರ ಹತ್ತುಕ್ಕೇ ಹೋಗಿ ಬುಡಾನೆ ಬಾ ಅಂತ ಕರೆಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೋಗೆ ಇನ್ನು ಜನ್ಮಾಪಿ ತಲೆ ಹಾಕ್ಕಿದಂಗೆ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿವುನಿ ಕಂತೆ ಬುಡು ದಾಸವ್ವ... ನೋಡು ಈ ಮಕ್ಕಳು ಕಢಿಗೆಂಗೆ ಕಾಯ್ತಾ ಕುಂತವೆ. ಈ ಕಾಯ್ಲೋದ್ದೋ ಇತಿಮಿತಿ ಬ್ಯಾಡ್ವ್" ಅಂದಳು.

ದಾಸವ್ವ ಆಯ್ತು ಮುಂದುವರಿಸವ್ವ ಅಂತ ಕಂಭಕ್ಕೆ ಒರಗಿದ.

"ಅದೇ ಆ ಗುಳ್ಳೆನರಿ ಹಸಿನ ಹೊಟ್ಟೆ ಒಳ್ಳೆ ಸೇರ್ಹೋಂಡು ಬುಡ್ತಲ್ವಾ? ಏನು ಮಾಡೋದು ಅಂತ ಎಕಾನ ಹಾಕ್ತಾ ಕುಂತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟೋತ್ತೆ ಹಸಿನ ಹೊತ್ತು ಹಾಕೋದಿಕ್ಕೆ ಅಂತ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಜನ ಬತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಈ ಗುಳ್ಳೆನರಿಗೆ ಒಂದು ಪಿಳೇನು ಹೊಳ್ಳಿದು ಬುಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಏನವ್ವ ಅಂದೆ; ನೋಡಿ ನರಮಾನವ್ವೆ ನಾನು ದೇವ್ಯಾ; ಈ ಹಸೂಪೋಳ್ಳೆ ಇವುನಿ. ನೀವೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡ್ಬೇಕು. ಮೂರು ಸೇರು ಎಣ್ಣೆ ತಂದು ಹಸಿನ ಹಿಂದಾರ್ಥೆ ಸುರಿಬೇಕು. ನ್ಯೇವೇದ್ದೆ ಒಂದು ಕೋಳಿ ಮುಂದಿಡ್ಬೇಕು. ಹಿಂಗೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲ ಸುಕಮಕ ತೋರ್ತಿನಿ ಅಂತ ಹೇಳ್ತು.....

"ಚೋಳಿ ಮಗ್ನನೆ ಹೊಲ್ಲಿತಾಕ್ಕು ಬರ್ದೆ, ಕರುಗೊಳ್ಳೆ ನೀರ್ವ್ಯಾ ಕುಡಿಸ್ತೆ ಇಲ್ಲಿಬಂದು ಕುಂತಿದ್ದೀಯೇನೋ? ನಿನ್ನ ಮಾಡ್ತಿನೀ ತಾಳು" - ಈ ಸಿಡಿಲು ಕಢಿಗಾರಳ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಗ ಅಂತಲೇ ಬಗೆದು ಹೈಕಳೆಲ್ಲ ಕರಗವ್ನನೇ ಕವಕವನೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೊನ್ನ ಮಾತ್ರ ಹುಲ್ಲೆ ಕರಿನಂಗೆ ಗುಂಪಿನಿಂದ ನೆಗೆದು ಓಡಿಕೊಡಿದ. ಅವನ ಅವ್ವ ಕೋಲು ಹಿಡಕೋಂಡು ನಾಲಿಗೆ ಕಚ್ಚುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದ !

ಕರಗವ್ವ "ಎಂ, ಈ ಮಗಿನ ರಾವು ತಗ್ದುಬುಟ್ಟುಲ್ಲೇ ತಿಮ್ಮಿಪ್ಪ ಸಮಾಧಾನ್ತಲ್ವಾ ಹೇಳೋದು" ಅಂತ ಅವನ ಕೆದರಿದ ಹಿತ್ತವ ಸಾಂತ್ವನೆಗೊಳಿಸಲು ನೋಡಿದಳು.

ತಿಮ್ಮಿಪ್ಪ ಕೋಪದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದ. ಹೋಟಿಲ ಹಟ್ಟೀಲಿ ಹೊತ್ತಾರೆಯಿಂದ ಕೂತಿದ್ದ ತಿಮ್ಮಿಪ್ಪ ಮಗ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಕರುಗಳಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಹಾಕಿ ನೀರು ಕುಡಿಸಿರುತ್ತಾನೆಂದು ನಂಬಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಬಂದು ನಾಕಾರು ಜನರ ಮುಂದೆ ಮಾನ ಮರ್ಮಾದೆ ಹರಾಜು ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಅವಮಾನ ತಾಳಲಾರದೆ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ತೀರಿಸಲು ಬಂದಿದ್ದ. ಆದರೆ ಮಗ ಅಷ್ಟು ದೂರದಿಂದಲೇ

ಅದೆಂಗೆ ತನ್ನ ದನಿ ಹಿಡಿದು ಹಾರಿ ಹೋದನೋ !? ಸಾಲುದ್ವಕ್ಕೆ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾದ ಇವಳಿ ಒಗ್ಗರಣೆ ಬೇರೆ... ??

"ಹಿಂಗೆ ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಕೊಂಡು ಉರ ಹೈಪುಜ್ಜೆಲ್ಲ ಹಾಳ್ಬಾಡ್ಬುಟ್ಟೆ. ಆ ನಲ್ಲಿರಯ್ಯ ನಿನ್ನ ಹಾರಿಸ್ತೊಂಡು ಬಂದಾಗ್ನೇ ಈ ಉರಿನ ಗರೇಷಣ್ಯ ಒದ್ದು ನಿನ್ನ ಆಚೆ ಅಟ್ಟಬೇಕಿತ್ತು. ಆದ್ದೆ ಈಗ ನೋಡು ಉರೊಳಿಕ್ಕೆ ಬುಟ್ಟೊಂಡು ನಮ್ಮ ಹೇಲ ನಾವೇ ತಿನ್ನಂಗಾಗ್ಯದೆ. ನೀನು ಎನು ಮಾಡಿದ್ಲು ಚೆಂದ ನೋಡು ಈ ಉರ್ಜು ಬಡ್ಡಿವೆ... ಆ ಚೆಂಗೂಲಿ ನನ್ನಗೆ ಕೆಂಬಯೇನೋ ನಿನ್ನ ಪಿಂಚಿಣೆ ಹೊಡುಸ್ತಾನಂತೆ; ಹತ್ತು ಕೆರೆ ನೀರು ಕುಡ್ಡು ಬಂದಿರೋ ಆ ನನ್ನಗೆ ಸೆಕೆಟ್ಟಿ ತಾಳ ಹಾಕ್ತಾನೆ, ಹಾಕ್ಕಿ... ಹಾಕ್ಕಿ..." ಅಂದವನೇ ಮಗ ಹಾರಿಹೋದ ಕಡೆಗೆ ದಡದಡನೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದ.

"ತಾನು ಮಾತ್ರ ಎಂಜ್ಲು ಕಾಫೀಗೆ ಹೋತ್ತಾರಿಂದ್ಲು ಸಂಜಿಗಂಟ ನಾಯಿ ಕಾಯ್ಲೊಂಡು ಕೂರಂಗೆ ಆ ಹೋಟ್ಟಿಲ್ಲಿ ಕೂತ್ತೊತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೀತಿ ಹೇಳ್ತಾನೆ ಮಂತಾನಂಥನ ಮೊಮ್ಮುಗ್ಗಾ" ಅಂತ ದಾಸಪ್ಪ ನೀವುಳಿಸಿ ಹಾಕಿದ್ದು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆ ತಲುಪಲಿಲ್ಲ.

ಕರಗವ್ವೆ "ಹೋಗ್ಗಿ ಬುಡು ದಾಸಪ್ಪ, ಈ ಮರ್ಕಾಳು ನೋಡು ಈ ಸುಡೊ ಬಿಸ್ಸಿಗೆ ಇನ್ನೊಳ್ಳು ಸುಟ್ಟೊದಂಗೆ ರಾವು ಬಡ್ಡೊಂಡು ಕುಂತುಬುಟ್ಟವೆ" ಅಂತ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದಳು.

ಈಗ ಮಟ್ಟಿ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು "ನಾವು ನೀನೇ ಹಂಗೆ ಕಿರಿಚ್ಚೊಂಡೇನೋ ಅಂದೊಂಡು ಬುಟ್ಟಿದ್ದೋ ಅಜ್ಞಿ. ಹೊನ್ನನ ಅಪ್ಪ ಅಂತ ನಂಮ್ಮೆ ಗೊತ್ತಾಗ್ಗೇಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದೆ ಹೊನ್ನ ಮಾತ್ರ ಹಂಗೆ ಕಥೆ ಕೇಳಿದ್ದೋನು ಅದೆಂಗೆ ತಿಳಿದು ಮುಂಚೆಯೇ ಓಡುಬುಟ್ಟಾ?.... ಅಲುವ್ವರೇನ್ನೋ ?" ಅಂದಳು.

ಕರಗವ್ವೆ "ಅದು ಅವನ ಅಪ್ಪನ ದನಿ ಅಲ್ಲೇನೇ ಕಂಡಾ; ಅದ್ದೆ ಅಂಥ ಗುಣ ಇರ್ಬಡೆ ಮಗಾ" ಅಂತ ನಕ್ಕಳು.

ದಾಸಪ್ಪ ತಲೆದೂಗುತ್ತ "ನೀ ಏಟೇ ಆದ್ಲು ಕಲೆಗಾರ್ದು ಮೆಚ್ಚಿಸ್ತೋಳಲ್ಲೂ ಕಥೆಗಾರ್ದು ಬ್ಯಾರೆ" ಅಂದ.

ಕರಗವ್ವೆ ಈಗ ದಾಸಪ್ಪನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ "ಕಲೆಗಾರ್ಪು, ಕಥೆಗಾರ್ಪು ಇಷ್ಟ ಅಲ್ಲ ಇದು

ದಾಸವ್ವ. ಇದು ಕಳ್ಳುಬಳ್ಳಿ ಇಷ್ಟ; ನೋಡು ಇವ್ಯಾಪ್ತಿ ತಿಳಿದ್ದು ಆ ಹೊನ್ನನ್ನೇ ಹೆಂಗೆ ಅಪ್ಪನ ವಾಸ್ನೆ ತಿಳಿತು ಮತ್ತೆ?" ಅಂದಳು.

ಹೊತ್ತು ಏರಿ, ಅದರ ಕಿರಣ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೂತಿನಿಂದ ಶೂರಿ ನೇರವಾಗಿ ಅವಳ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಇಳಿದಿತ್ತು. ನವೆದು ಹೋಗಿದ್ದ ಮೋಟು ತಲೆಗೂದಲು ಕೆಂಜೆಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ದಾಸವ್ವ ಈಗ ಮಾತಾಡದೆ ಶೂತ.

ಕರಗವ್ವ ಒಂದು ಹೊಳ್ಳು ಹಾಕಿ, "ಹೂ ಕೇಳಿ ಮರ್ಕಾಳಾ ಅದೇ ಆ ಹನೂಪೋಳ್ಳಿ ದೇವ್ಯ ಸೇರ್ಮ್ಮಾಂಡು ಬುಟ್ಟಿದೆ ಅಂತ ಜನಗೂಳು ಏನು ಸಂಭ್ರಮಪಟ್ಟಿಬುಟ್ಟು. ಕೆಲವ್ಯ ಹೋಗಿ ಹುವ್ವ ಹಣ್ಣು ಉದುಬತ್ತಿ ತಂದ್ರು. ಇನ್ನಾಕೆಲವ್ಯ ಎಣ್ಣೆತಂದ್ರು. ಒಬ್ಬ ಕೋಳಿ ತಂದ. ಹಿಂಗೆ ಎಲ್ಲ ಸೇರ್ಮ್ಮಾಂಡು ಮೂರೆ ಮಾಡಿ ದೇವ್ಯ ಹೇಳಿದಂಗೆ ಹಸಿನ ಹಿಂದ್ಯೆ ಎಣ್ಣೆ ಸುರಿತಾರೆ. ಆಗ ಶೂತ್ಮ್ಮಾಂಡಿದ್ದ ಚರ್ಮ ಮೇತ್ತಗಾಗಿದ್ದೇ ತಡ, ಗುಳ್ಳೆನರಿ ಬುಳಕ್ಕನೆ ಈಚೆ ಬಂದು ಮುಂದಿದ್ದ ಕೋಳಿನ್ನೂ ಹೊತ್ತೊಂಡು ಕಾಡಿನೊಳಕ್ಕೆ ಓಡಿ ಹೋಗಿಬುಡ್ತದೆ. ಅಯ್ಯೆಯ್ಯೋ ಗುಳ್ಳೆನರಿಯಂಗೆ ಓಡ್ತಾ ಅದೆ ಹಿಡಿರೋ ಹಿಡಿರೋ ಅಂತ ಜನ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಓಡ್ತಾರೆ..."

ಸುಬೇದಾರ ತಡಿಯೋದಿಕ್ಕಾಗೆ "ಅವುರಿಗೆ ಈಗ್ಗೂ ಅದು ಗುಳ್ಳೆನರಿ ಅಂತ ಗೋತ್ತಾಗಿಲ್ಲವು ಅಜ್ಞಿ" ಅಂತ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟು.

ಮುಟ್ಟಿ "ಮೂತ್ರಿ ಹೇಳಾಲಿ ಬುಡ್ಲು ಸುಬೇದಾರ ನಡುಮಧ್ಯಯೇ ಬಾಯಾಯ್ಮಾಂಡು ಬಂದ್ರು ಬುಡ್ತಾನೆ" ಅಂತ ಕುಸುಗುಟ್ಟಿದಳು.

ಕರಗವ್ವ "ಅವನು ಕೇಳಿದ್ದು ತಪ್ಪೇನಿಲ್ಲ ಬುಡು ಮಗಾ; ಆ ಜನ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದು ಗೋತ್ತಾ?" ಅಂತ ದೊಣ್ಣಿಯ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಬೀದಿಯ ಒಣಗಲು ಕಡೆ ಹಜಾ ಹಜಾ ಅಂತ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಂದುದವ ಬೀಸಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು:

"ಗುಳ್ಳೆನರಿ ಹಿಂದೆಯೇ ಓಡಿದ್ದಲ್ಲ ಆ ಜನ, ಅವುರು ಅದು ನುಗ್ಗೋ ಬೇಲಿ ನುಗ್ಗಿಕ್ಕಾಗ್ಗೆದೆ, ಸುತ್ತೊ ಮರಗಳ ಸುತ್ತಕ್ಕಾಗ್ಗೆದೆ, ಹಾರೋ ಹಳ್ಳ ಹಾರಕ್ಕಾಗ್ಗೆದೆ, ನೆಗೆಯೋ ಗುಡ್ಡವ ನೆಗೆಯಕ್ಕಾಗ್ಗೆದೆ, ಏರೋ ಪರವತ ಏರಕ್ಕಾಗ್ಗೆದೆ, ಈಚೊ ಹೊಳೆ ಈಜಕ್ಕಾಗ್ಗೆದೆ ಸಾಕಾಗಿ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಉಸಿರು ಹುಯ್ಕೊತ್ತಾ ಕುಂತಿರ್ತಾರೆ. ಎದ್ದುಗಡೆ ಗುಡ್ಡದ ಮ್ಯಾಲೆ ಆ ಗುಳ್ಳೆನರಿ ಕೋಳಿ ತಿಂತ ಇರ್ಮೋದು ಕಣ್ಣೆ

ಬೀಳ್ತದೆ. ಅಗ ಈ ಮೂಡ ಜನಗೊಳ್ಳಿ ಏಟು ಅವುಮಾನ ಆಯ್ದುದೆ ಅಂದ್ರೆ ಆ ಕಡೆ ಮಕ ಹಾಕಕ್ಕೆ ಆಗ್ದೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸ್ತೋಂಡು ಶಾರಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರ್ಪುತ್ತಾರೆ; ಇದು ನೋಡ್ತಪ್ಪ ಗುಳ್ಳೆನರಿ ಕಥೆ..."

ಈಗ ಹೈಕಳೆಲ್ಲ ಉಸಿರುಬಿಟ್ಟು ಸಡಿಲವಾದವು. ಅವು ಕೂತಿದ್ದ ತಾವೆಲ್ಲ ಬೆವರಿನಿಂದ ನೀರಬ್ಜು ಮೂಡಿತ್ತು.

ದಾಸಪ್ಪ "ಆ ಗುಳ್ಳೆನರಿ ಕಥೆ ಏನು ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಯ್ತೇನ್ನೇಲ್ಲ ಹೈಕಳಾ" ಅಂತ ಕೇಳಿದ. ಹೈಕಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರು ಮಳಿಗೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿದ ಗರಿಕೆಯಂತೆ ನಗು ಸುಳಿಯಿತು. ಮಲ್ಲೇಶ "ನಮ್ಮ ಇಸ್ತೂಲ ಮೇಸ್ತು ಒಂದು ಕಥೆ ಹೇಳಿದ್ದು ಕಳ್ಳ-ಮೊಲಿನು ಅಂತ. ಆದ್ದೆ ನಿನ್ನಂತೆ ಹೇಳಾಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆ ಕಥೆ ನಿನ್ನ ಗೊತ್ತಾ ಅಜ್ಞ" ಅಂದ.

ದಾಸಪ್ಪ "ಲೋ! ಮಾರ್ ಕಥೆ ಹೇಳಿದು ಒಂದು ಕಲೆಗಾರ್ತಿ ಕನ್ನಾ" ಅಂದು ಎಲೆಯಡಿಕೆಯ ಕುಟ್ಟಿತೊಡಗಿದ.

ಕರಗವ್ವ "ಲೋ ಮಲ್ಲೇಸಪ್ಪ ಹಂಗಾದ್ದೆ ಕಥೆ ಗೊತ್ತಲ್ಲ ನಿನ್ನೆ; ನೀನು ಕಳ್ಳ ಆಯ್ತಿಯೋ ಮೊಲಿನಿಸಪ್ಪ ಆಯ್ತಿಯೋ ಮತ್ತೆ" ಅಂದಳು.

ಮಲ್ಲೇಶ "ಓ! ನಿಂಗೂ ಆ ಕಥೆ ಗೊತ್ತಾ! ನಾನು ಕಳ್ಳ ಆಯ್ತಿನಿ" ಅಂತ ಧಟ್ಟನೆ ಉಳಿದ. ಹೈಕಳೆಲ್ಲ, 'ಕಳ್ಳ ಆಯ್ತಾನಂತೆ ಕಳ್ಳ ಆಯ್ತಾನಂತೆ' ಅಂತ ಕಚಗುಳಿ ಇಡತೊಡಗಿದವು. ಕರಗವ್ವ "ನುವ್ವಿರ್ಲೇ ಇಲ್ಲಿ. ಯಾಕೆ ಅಂತ ಅವುನ್ನೇ ಕೇಳಾನೆ" ಅಂದಳು.

ರಾಜ ಈಗ ಜಬರದಸ್ತಿನಿಂದ "ಹೂ ಹೇಳು ಮತ್ತೆ ಯಾಕೆ ಅಂತ" ಅಂದ. ಸಣ್ಣೀರನಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನೇಲ್ಲ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಜ್ಞ ಮುಂದಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕೂರುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜನ ಕಂಡರೆ ಆಗದು. ಅವನು "ಆಗ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಕಡ್ಡಿಕಾಯಿ, ತಡ್ಡಿಕಾಯಿ ಅಂತ ಕದಿತಿದ್ದೋನೇ ಅಲ್ಲಾ ಮತ್ತೆ" ಅಂದೇಬಿಟ್ಟು.

ರಾಜನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಓದಿತೀನಿ ನೋಡು ಅಂತ ಕಣ್ಣ ಮೆಡರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಲೆತ್ತಿದ.

ಕರಗವ್ವ ತಡೆಯುತ್ತಾ 'ಕ್ಷಗ್ನತಾನೆ ಕಂಡೆ ಕೇಳಿ ಯಾಲೆ ಆ ಹೆಡ್ಡರ ಧರ ಆಡ್ತೀರಲ್ಲೋ ಮಕ್ಕಳ್ಳು" ಅಂತ ಎಚ್ಚರಿಸಿದಳು.

ಭಾಗ್ಯ "ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಜ್ಞಿ ಇವುಗ್ಗೆ; ಯಾವಾಗ್ನಲ್ಲ ಹಿಂಗೆಯಾ" ಅಂದಳು.

ಮಟ್ಟಿ "ಲೋ; ಮಲ್ಲೇನ ಯಾಕೆ ಕಳ್ಳ ಆಯ್ತಿ ಹೇಳಾಮತ್ತೆ" ಅಂತ ತಿರುಗಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದಳು.

ಮಲ್ಲೇಶ "ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಆ ಮೊಲೀಸಪ್ಪನ್ನೆ ಕಳ್ಳನ ಹಿಡಿಯಕ್ಕಾಗಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆ ಕಳ್ಳ ಹೆಂಗೆ ಓಡ್ತಾನೆ ಅಂತಿಯಾ ; ನಮ್ಮ ಹಟ್ಟಿಕರ ಹಗ್ಗ ಕಿತ್ತೊಂಡಾಗ ಜಿಗೀತದಲ್ಲ ಹಂಗೆ; ಈ ಮೊಲೀಸಪ್ಪಗೆ ಹಂಗಾಗಕ್ಕಿಲ್ಲ..."

ಮಟ್ಟಿ "ಆ ಗುಳ್ಳೆನರಿನೂ ಹಂಗೇ ಓಡ್ತದೆ. ಹಂಗಾದ್ರೆ ನೀನೂ ಆ ಗುಳ್ಳೆನರಿಯೇ ಆಯ್ತೀಯಾ ಮತ್ತೆ" ಅಂದಳು.

ಕರಗವ್ವ ಮತ್ತು ದಾಸಪ್ಪ ಮುಖ ಮುಖ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಲ್ಲೇಶ ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ತಡೆದು ಆಮೇಲೆ "ಆ ಗುಳ್ಳೆನರಿಯಂಗೆ ಸುಳ್ಳ ಹೇಳಾಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದ್ರೆ ನಾನೇನಾದ್ರು ಆಗಿದ್ರೆ ಓಡಿ ಅದುನ್ನ ಹಿಡ್ಡೇ ಹಿಡೀತ್ತಿದೆ ಗೊತ್ತಾ" ಅಂದ.

ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ ತೆಂಕಗಡೆಯಿಂದ ನೂರಾಳಯವತ್ತು ಮೈಲಿ ವೇಗದಲ್ಲಿ ರೆಕ್ಕೆ ಬಿಂಜಿಕೊಂಡು ಉಳಾಡುತ್ತಾ ಬಂದ ಕೆಂದ ಹುಂಜ ತನ್ನ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸನ್ನು ಕಳಹೊಂಡು ಸೊಂಪಲಲ್ಲಿ ಮೇವು ಕೆದಕುತ್ತಿದ್ದ ಕೋಳಿಯತ್ತ ಒಣಗಲಿನ ಮೇಲಿಂದಲೇ ಓಡಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಹಂಗಾಗಿ ಸಿಂಗಿನಾಡರ ಕಟಾವುಗೊಂಡ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಉದುರಿ ಬಿದಿದ್ದ ಜೋಳದ ಹೆಕ್ಕಲನ್ನು ತಂದು, ಹೊಸಕಿದ ಮೇಲೆ ದೊರಕಿದ್ದ ಪಾಪು ಜೋಳದ ಕಾಳೆಲ್ಲ ಮಣ್ಣ ಪಾಲಾದವು.

"ಅಯ್ಯಯೋ ಇದ್ದ್ವಾಸಾಳಾಗ; ಇದ್ದ್ವೋವೀಟ್ಟೂ ಹಿಂಗೆ ಮಾಡ್ಬುಡ್ತಲ್ಲ" ಅಂತ ಕರಗವ್ವ ಓಡಿ ಬಂದಳು. ಹೃಕಳೂ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದೋ. ದಾಸಪ್ಪ "ಬಡೀರ್ ಆ ಹುಂಜನ್ನೆ" ಅಂದದ್ದೆ ತಡ ರಾಜ ಅದನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಅತ್ತ ಓಡಿದ. ಅಪ್ಪೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಅವನ ಅವ್ವ ನಂಜಿ, ಎದುರು ಸಿಕ್ಕಿ ಮಗನ

ಜುಟ್ಟು ಅನಾಘತ್ವ ಹಿಡಿಕೊಂಡು" ಹೊತ್ತಾರಿಂದ ಇಲ್ಲೇ ಬಿದ್ದಿದ್ದೀಯೇನ್ನಾ? ಮನೇಲೀಟು ಕಾಳಿಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹೋದೋನು ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಯಾರ್ಥ ಅಂತ ಸಾಯ್ಯಾ? ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೇಲಿ ಯಾಕಾರು ಹುಟ್ಟದೂ ಪಾಪಿ" ಅಂತ ತಲೆ, ಭುಜ, ಮೈ ಕೈ ಮೇಲೆಲ್ಲ ರಪರಪನೆ ಬಾರಿಸತೋಡಗಿದಳು.

ದಾಸವ್ವೆ ಕೂತಾವಿಂದಲೇ ಲೇ ಲೇ ಅಂತ ಕೂಗಿಕೊಂಡ. ಕರಗವ್ವ ಆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಳನ್ನು ಹಂಗೇ ಬಿಟ್ಟು ರಾಜನ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದಳು.

ನಂಜಿಗೆ ಕುಲುಮೆ ಕೆದಕಿದಂಗಾಯಿತು. "ನೀನು ಅನಿಸ್ಟಾದೋಳಿ! ನನ್ನ ಮಗನ್ನ ಹಾಳ್ ಮಾಡದೆ. ಎದ್ದುಬಿದ್ದು ಇಲ್ಲೇ ಸಾಯಾನೆ. ಕೆಲ್ಲಿಲ್ಲ ಕೇಮಿಲ್ಲ; ನಿಂಗೇನು ಮಕ್ಕಳೂ ಮರಿಯೋ?"

ದಾಸವ್ವೆ "ಅದೆಂಥಾ ಮಾತೇ ನಿಂದು ನಂಜಿ" ಅಂದ. ರಾಜನಿಗೆ ಮೈ ಉರಿದು ಹೋಯಿತು. "ಬುಡೈವ್ವಾ; ಅಜ್ಞಿ ಯಾಕೆ ಬೈತಿ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಮೋಲಿಯಂಗೆ ಸುತ್ತಿಯಲ್ಲ ಅಂತ ಹೊಡಿತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ ಹಿಂಗಂತಿ; ಓದಕ್ಕೂ ಕಳಿಸಾಕ್ಕಿಲ್ಲ ಸುತ್ತಕ್ಕೂ ಬುಡಾಕ್ಕಿಲ್ಲ" ಅಂತ ಕೊಸರಾಡಿದ.

ಕರಗವ್ವ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಅವಳ ಕೈ ಕಿತ್ತು, ಕಣ್ಣೀರು ಬಟ್ಟಾಡುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜನ ತಲೆ ನೀವಿ "ಅಯ್ಯೋ ನನಕಂದ; ಎಂಥಾ ಮಾತಾಡ್ದೂ ಮಗಾ" ಅಂದಳು.

ರಾಜ 'ಹೂ ಮತ್ತೆ' ಅಂತ ಹೂಂಕರಿಸಿದ.

ಕರಗವ್ವ "ಅಲ್ಲಾ ಕನವ್ಯಾ ಈ ಮಗ ನೀ ಕಾಣಂಗೆ ಒಬ್ಬ ಜ್ವತೆ ಸೇರ್ದೆ, ಒಬ್ಬ ಸಂಘ ಮಾಡೆ, ಒಂಟಿ ಬಡಿಗೆ ಸುಂಟ್ರಗಾಳಿಯಂಗೆ ಸುತ್ತೋಂಡು ಸುದ್ದು ಮೋಲಿಯಾಗಿತ್ತು. ಗಂಡ ಹಂಗೆ; ಹೆಂಡ್ರಿ ಹಿಂಗೆ, ಮಕ್ಕಳು ಇನ್ನೇನು ಮಾಡ್ಯಾವು ಹೇಳಿ. ಈಗ ನೋಡು ಇವುನು ಏಟು ನಾದು ಆಗ್ಯಾವೈ; ಇನ್ನೂಲ್ಲೆ ಹೋಯಿನಿ ಅಂತಾನೆ. ನಿನ್ಮೋ ಇದ್ದಾವುದೂ ಬ್ಯಾಡ... ಮಕ್ಕ ಹೆತ್ತ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಾವು ಹಿರಿಯೋರು ಆಗಾಕ್ಕಿಲ್ಲಕನೆ ತಾಯಿ" ಅಂದಳು.

ನಂಜಿ ರಣಬಿಸಿಲ ಹೊಡಿತಕ್ಕೆ ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದ ಬೆವರನ್ನೂ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳಿದೆ ಹಂಗೆ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟಳು. ಆಗ ಮಗ ಏನನ್ನಾದರೂ ಕದಿಯೋನು; ಕದ್ದುಬುಟ್ಟು ಆಮೇಲೆ

ಬಂದು ಮೂಲೇಲಿ ಕಾವ್ಯ ಕೂತ ಕೋಳಿಯಂಗೆ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಈಗ ಎಂಥ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಅವನೆ.. !

ನಂಜಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗನ ಈ ಬಗೆಯ ವರಸೆ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ; ಅಜ್ಞಿಯ ನಡವಳಿಕೆ ಒಮ್ಮೆಗೆ ಕಲಕಿಬಿಟ್ಟಿತು !

ಕರಗವ್ವ ರಾಜನ ಎಳಕೊಂಡು, ಹನುಕಿದ ಅವನ ಕೆನ್ನೆ ಮೇಗಲ ಕಟ್ಟಿರು, ಮುಖಿದ ಮೇಗಲ ಬೆವರನ್ನು ತನ್ನ ಸೀರೆ ಸೆರಗಿಂದ ಒರೆಸಿ ಗಢಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿ ಲೋಟಿಗೆ ಮುರಿದಳು. "ಈ ಹಾಟು ನಾಕು. ನಿಮ್ಮಾವ್ಯ ಹೇಳಿದಂಗೆ ಸದಾ ಕಥೆ ಅಂತ ಇಲ್ಲೇ ಕೂತ್ತೊಂಡ್ರೆ ಹೆಗ್ಲಾ ಮಗಾ? ಹೋಗು" ಅಂದಳು. ರಾಜ ಕರಗವ್ವನ ಮುಖಿವನ್ನೇ ದೀನವಾಗಿ ನೋಡಿದ.

ದಾಸಪ್ಪ ಕೊರಳ ಸಂದಿ ಇಣಕುತ್ತಿದ್ದ ಬೆವರನ್ನು ವಲ್ಲಿಯಿಂದ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತುಟಿ ಎರಡು ಮಾಡದೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ನಂಜಿ ಮಾತ್ರ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಮಾತು ಕಳಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಎದೆಯೊಳಗೆ ನೋವು-ತಳಮಳಗಳ ಕುರುಕ್ಕೇತ್ತ ಸಾಗಿತ್ತು. ಈಟು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನವಾದ್ದು ಈ ಮಗನಿಗೆ ಕರಗವ್ವನಂಗೆ ಮಗ ಅಂತ ಭಾವುಣಿಸಿ, ತಲೆ ನೀವಿ, ಮೈದಡವಿ, ಲೋಟಿಗೆ ಮುರಿದು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದ್ದು ನೆನಪಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹೆತ್ತವಳಿಗೂ ಸಿಗದಿದ್ದ ಈ ವಾಂಭಲ್ಯವ ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ಹೆರಡ ಈ ಕರಗವ್ವ ಹೆಗೆ ದಕ್ಷಿಂಧಿಂಡಳು!?

ತಾಯ್ತನ ಈ ಹೆತ್ತಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆಯೋ?

ನಂಜಿ ಒಳಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆದು ಸೆರಗನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ತುರುಕಿಕೊಂಡಳು. ಇಷ್ಟ ಕಾಲ ಕಲಕೇತಿಯಾಗಿ ಕಾಡಿದ ಈ ಕರಗವ್ವ ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿ ಕಂಡುಬುಟ್ಟಿಳು ! ಮಗನೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದನಲ್ಲ....

ಈಗ ಇತ್ತ ತಿರುಗಿದ ಕರಗವ್ವ ಮೂಕಳಂತೆ ನಿಂತಿದ್ದ ನಂಜಿಯ ಕಡೆ ಬಂದು 'ಹೊನವ್ವು' ಅಂದಳು. ಬಾಯಿಯನ್ನೇ ಬಂಡವಾಳವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ನಂಜಿಯ ಇವತ್ತಿನ ವರಸೆ ಕಂಡು ಮಗನಾದಿಯಾಗಿ ದಾಸಪ್ಪ ಸ್ನೇತ ಹುಬ್ಬ ಮುಗಿಲಿಗೇರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ನಂಜಿ ಕರಗವ್ವನ ರೀತಿ ನೀತಿ ಕಂಡು ಕರಗತೊಡಗಿದಳು. ಆಗ ಇವಳು ಇನ್ನೊಬ್ಬನ

ಜತೆ ಓಡಿ ಬಂದೋಳು ಅಂತ ರವೋಟಾದ್ಯ ಕರುಣೆ, ಆದರ ಇತ್ತು ತನ್ನಲ್ಲಿ ? ಅವನು-ಇವಳು ಅದೆಂಗೆ ಮೊಸರು-ಬೆಣ್ಣೆಯಂಗಿದ್ದರು? ದಿಟ್ಟವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಕಂಡರೇ ತನ್ನೆ ಸೈನ್ಯೋದಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.... !!

ನಂಜಿ ಇದೀಗ ಕರಗವುನ ಕ್ಕೆ ಹಿಡಕೊಂಡು "ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನ್ನ ಹೆಣ್ಣೇ ಅರಿಯಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ ನನ್ನಾಯಿ. ನೀನು ಜಾರ್ಕ್‌ದೋಳು, ಮೋಲಿಪಟಾಲಂಗೋಳ ಗುಂಪಿನೋಳು, ಇಂಥೋಳ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪಿಂಚಣಿ ಬ್ಯಾರೆ ಕೊಡುಸ್ತರಲ್ಲ ಆ ಸೆಕೆಟ್, ಕೆಂಚಪ್ಪ ಅಂತ ಹೇಸ್ತೆ ಪಟ್ಟೊಂಡಿದ್ದೆ...."

ದಾಸಪ್ಪ ಜಗುಲಿಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಲಿದು ಬರುತ್ತಾ "ನಿನ್ನಂಗೇ ಅನ್ಮೋಂಡೋರು ಭಾಳ ಜನ ಕನಮ್ಮಿ ಈ ಉರೋಳೆ" ಅಂದ.

ನಂಜಿಗೆ ಮುಂದೆ ಮಾತಾಡಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ದಾಸಪ್ಪ "ಅದ್ಯಾಕೆ ಹಂಗೆ ನಿಂತೋ ನಂಜಿ ; ಇವುಳ್ಳಿ ಈಗ ಏನೂ ಉಳ್ಳಿದಿಲ್ಲ. ಆ ಪಂಚಾಯಿ ಸೆಕೆಟ್, ನಮ್ಮೂರ ಈ ಮಧಾರಿ ಕೆಂಚಪ್ಪನ ಒಳಹಾಕೊಂಡು ಏನೂ ಅರಿದೋಳ್ಗೆ ನಿನ್ನಂಡ ಕಲೆಗಾರ, ಕಲೆಗಾರ್ ಹೆಂಡ್ರುಗೂ ಪಿಂಚಣಿ ಕೊಡ್ತಾರೆ. ನಾವು ಮಾಡಿಸ್ತೋಡ್ ತೀವಿ ಬಾ ಅಂತೇಳಿ ಬಡ್ಡೀ ಮಕ್ಕಳು ಮೂರ್ಕು ವಸ್ತುದಿಂದ ತಾಲುಕ್ ಕಚೇರಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಕಚೇರಿ ಅಂತ ಸುತ್ತಿಸಿ ಸುತ್ತಿಸಿ, ಇವುಳು ಕೊಡಾಕ್ ಎಂದಿದ್ದ ಮಡಿಗಾಸ್ಸೆಲ್ಲ ನೀರು ಕುಡಿದಂತೆ ಕುಡುರ್ಬುಟ್ಟೆ. ತಮ್ಮ ಜಮರ-ಬಮರ ಬಿದ್ದರೂ ಸೈತ ನಿನ್ನ ಕೆಲ್ಸಿಕೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಇವುಳ್ಳೇ ಕರ್ಮೊಂಡು ಸುತ್ತಾಡಿ, ಈಗ ನೋಡು ದಿಗಂಬರುಳ್ಳ ಮಾಡಿ ಕೂರಿಸಿಬುಟ್ಟಷ್ಟೇ.....

ಕರಗವ್ವ "ದಿಟ್ಟ ತಪ್ಪಮಾಡ್ ಬುಟ್ಟೆ ದಾಸಪ್ಪ ; ಆ ಪಿಂಚಣಿ ಅನ್ಮೋ ಭೂತ ತಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿದ್ದಿಂದ ಏನೆಲ್ಲ ಆಗೋಯ್ಯು ನೋಡು. ಅಷ್ಟೂಕೆ ಈ ಹಟ್ಟಿನೇ ಬಂದು ನೋಡು ವಾಸ ಮಾಡೋಹಂಗಿಲ್ಲ. ಆಗಾಗ ಸಾರಣೆ ಪಾರಣೆ ಅಂತ ನಿಗಾ ತಮ್ಮೋಗಿ ನವೆದು ಕುಂತದೆ. ನೆರ್ಡೆ ತೂಕು ಬುಟ್ಟೊಂಡದೆ. ಬಂದು ಹೊತ್ತೆ ಎರಡು ಸುತ್ತ ನಿರುಂಬಳ್ಳಿದಲ್ಲಿ ತಿಂತಿದ್ದ ಆ ಸಮಾಧಾನನೂ ಕಳೊಂಡೆ..." ಅಂದಳು.

ನಂಜಿ "ಹಂಗಾದ್ದೆ ಈಟೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದು ನೀರ್ದೆ ಹ್ಯಾಮ ಮಾಡಿದಂಗಾಯ್ತ್ರ ಕರಗವ್ವ" ಅಂತ ರಾಗ ಎಳೆದಳು.

ಕರಗವ್ವ ಅಯ್ಯಾ ಅದುನ್ನ ಏನೂ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅಂದು, ಸುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದ ಹೈಕಳಿಗೆ ಕಥೆ ಆಯ್ತಲ್ಲ ಮನಗೆ ಹೋಗುಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಾ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಜೋಳದ ಉಳಿದ ಕಾಳುಗಳ ಆರಿಸಲು ಕೂತಳು.

ದಾಸಪ್ಪ ವಲ್ಲಿ ಒದರುತ್ತಾ "ನಾಟ್ಟಿದ ಮೇಟ್ಟ ಹೆಂಡಿ ತಾನು ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಇವುಳು ನಾಕ್ಕಿ-ಮರಾವೆ ಒದುಗನ್ನಿಬೇಕಂತೆ; ಮುಂಡೇಮಕ್ಕಳು ಹೋದೋದಾಗೆಲ್ಲ ಒಂದೊಂದು ಸಬಾಬು ಹೇಳಿ ಬಂದು ಈಗ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಂತೆ; ಅದೂ ಈಟು ವನ್ನು ಕಳೆದ್ದಾಯ್ಯಾಲೆ ನೋಡು ಹೆಂಗೆ ಆಟಿ ಆಡ್ತಾರೆ ! ಹುಂ; ಹೋಗು ಬಿಸ್ಟು ಸಿಡಿತಾ ಅದೆ ನಿನ್ನ ಹೈದನ ಕರ್ಮಾಂಡು ನಡಿ..." ಅಂದವನು ತಿರುಗಿ ವಲ್ಲಿ ಒದರಿಗೊಂಡು ಬೋಳಿತಲೆ ವೇಲಕ್ಕೆ ಮರೆಹಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚೆ ಜರುಗಿಸತೋಡಗಿದ.

ನಂಜಿ ಮುಖ ಕೆಂಪಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು "ಅವರ್ತ ಹಂಗೇ ಬುಡಬಾರ್ದಿತ್ತು" ಅಂದಳು.

ಕರಗವ್ವ ಈಗ ಅವಳತ್ತ ತಲೆ ಎತ್ತಿ "ಅಯ್ಯಾ ಸುಮ್ಮೆ ಬುಟ್ಟಾ; ತಿರುಗಾ ಕರೆಯಕ್ಕೆ ಬಂದವೈ-ಕ್ಕಾಸಲ ಮೇಕ್ಕೋಗಿ ದೊಡ್ಡೋರ್ದೆ ನೋಡಾನೆ ಬಾ ಅಂತ. ಇಲ್ಲದ ಆನೆ ತೋರುಸ್ತೊಂದು ಮನ್ಯೇಸಿ ನನ್ನ ಹಟ್ಟಿ ಬಾಕುಲ್ಲಿ ಬಂದ್ರೆ ಮೊರ್ದೆ ತಕೋತೀನಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿವ್ಯಾ. ನನ್ನೋನೇನು ಪಿಂಚಣಿ ಸಿಕ್ಕದೆ ಅಂತ ಕಲೆಗಾರ ಆಗ್ನಿಲ್ಲ; ನಾನು ಸತ್ತ್ವಾ ನೀನು ಪಿಂಚಣಿಲೇ ಬದುಕೀವಂತೆ ಬಾ ಅಂತ ಕರ್ಮಾಂಡು ಬರನಿಲ್ಲ, ಬುಡು...ಬುಡು" ಅನ್ನತ್ತ ಒಂದೊಂದೇ ಕಾಳ ಆರಿಸತೋಡಗಿದಳು.

"ಎಲ್ಲ ಆ ಹುಂಜನಂಧ ಬಡ್ಡೀವು. ಸರ್ಯಾಗೇ ಬುಡಿಕಲ್ಲಿ ಕಳೆದ್ದಿಬುಡು.. ಈವಾಟು ನಿನ್ನ ಜಪ್ಪ ಅದೇನು ನೋಡು, ಬತ್ತಿನಿ ನಾನು" ಅಂದ ದಾಸಪ್ಪ ಹೊರಟ್.

ನಂಜಿಯೂ "ಹಟ್ಟಿಕದ ಹಾರಿಕ್ಕಿ ಬಂದಿದ್ದೆ. ಮರ್ತಿಹೋಯ್ಯು ನೋಡು, ಬಾ ಮಗಾ, ಕಾಳುಗಿಳಿ ಆಸ್ತಿ ಹೊಟ್ಟಿ ಗಂಜಿಗಿಂಜಿ ಮಾಡ್ಪೂಳಿ ಅಜ್ಜಿ" ಅಂದವೆಳು ರಾಜನ ಕರಕೊಂಡು ಹೊರಟ್ತಳು.

ಆಗಲೇ ಹೊತ್ತು ತಲೆ ಮಾಲುತ್ತಿತ್ತು. ಹೊತಾರೆ ಹಿಟ್ಟಿನ ದೊಡ್ಡೆ ಮತ್ತು ಮಡಿಕೆ ತಳಿದಲ್ಲಿದ್ದ ಚೀಕನ್ನು ಹರಕೊಂಡು, ನಾಗಮ್ಮನ ಮನೆಯಿಂದ ಈಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ

ಮಜ್ಜಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಲಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಡಿದದ್ದು. ಈಗ ಈ ಕಾಳು ಕೇರಿ ವಳ್ಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಹಸಿಟು ಮಾಡಿ ಹಿಟ್ಟನ್ನೊಂದು ಗಂಜಿಯನ್ನೊಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಸಿವು ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕರಗಾವೈ ಹಟ್ಟಿಯ ಒಳಗೆ ಬಂದಳು. ಕಣ್ಣತ್ತಲೆ ಬಂದಂತಾಗಿ ಒಳಗೇನೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮೂರಾಕು ದಶಕದಿಂದ ಬಾಳಾಟ ಮಾಡಿದ ಹಟ್ಟಿ. ಇವತ್ತೇಕೊ ಬಿಕೊ ಅಂತ ಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಂಡಿತು. ನಿಗಾ ಇಲ್ಲದ ಬಂಗ ಇನ್ನೇನು ಆದಾತು ಅಂದಕೊಂಡು ಸೀದಾ ಹೋಗಿ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮೊರ ಕುಕ್ಕೆ ತಕೊಂಡು ಮುಂಬಾಗಿಲು ಬಳಿ ಬಂದು ಕೂತಳು.

ಸಿಂಗ್ರಿಗೌಡರ ಮನೆಯ ಜನ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲಾಡಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಹೆಕ್ಕಲನ್ನು ಆರಿಸಿ ತಂದು ಹೊಸಕಿದ್ದರಿಂದ ಸಿಕ್ಕ ಜೋಳದ ಕಾಳು. ಎರಡು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆತಂಕ ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ಕಾಳು ಕೇರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವು ಅವಳು ತಿರುಗಿದ್ದ ಸುವ್ಯಾದನಿಗೆ ಲಯಬಧ್ಯಮಾಗಿ ಮೊರದಿಂದ ಮೇಲೆ ಚಿಮ್ಮತ್ತಾ ತಿರುಗಿ ಕೆಳಗಿಳಿಯುತ್ತ ಏರಿಳಿಯೋ ಅಟ ಆಡುತ್ತಿದ್ದವು...

ಚೋರೆಯ ಮಾಡಲೆ ಬಳಸರ ಬಿದ್ದಾವೆ

ಒಂದು ಧರ, ಒಬ್ಬನೇ, ಮಾತಿಲ್ಲದೆ, ಮನಸ್ಸಿನೊಂದಿಗೆ ಸಲ್ಲು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹಿಂಗೆ ಸುತ್ತೋದು ಅದೆಂಥ ಮುದ ಕೊಡುತ್ತೇ ಅಂತ ಅವನು ಅಂದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸದ್ದು, ಧಾಳು, ಹೊಗೆಯೊಳಗೆ ಕುಂತಿದ್ದ ಮನಸ್ಸು ಇಷ್ಟೋಬಿರನೆ ಹಿಂಗೆ ಗರಿ ಗೆದರುತ್ತೇ ಅನ್ಮೋದು ಈ ಬಯಲು ಕಡೆಗೆ ಬರೊಗಂಟಲೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಉರ ಮೂಡಲದಿಕ್ಕಿಗಿದ್ದ ಚೋರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಅಂತ ತೀಮಾನನೂ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚೆಪೂರತೊಡಗಿದಂತೆ, ಉರಲ್ಲಿ ಇರೊಗಂಟ ಚಡ್ಡಿದೋಸ್ತಾಗಿದ್ದ ಆ ಪುಟ್ಟರಾಜ "ತಾಳೊ ಮಾರಾಯ ನಾನು ಬತ್ತಿನಿ. ಎನು, ಏಟೊಸಾಯ್ಯ ನಿನ್ನೋಡಿ. ಹೊಸದಾಗಿ ಪೇಟಿಗೋದಾಗ ವಾರ್ವಾರೆಕ್ಕು ಉರ್ಗ ಹಾರ್ವಬತ್ತಿದೆ. ಈಗ ವಸರಕ್ಕೊಕ್ಕಿಪ್ಪುಯಾದ್ದೂ ತಿರುಗಿ ನೋಡಾಕ್ಕಿಲ್ಲವಲ್ಪ" ಅಂತ ಎದುರಾದೋನನ್ನು ನಾಂಬಾಳಿಸಿ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಅನ್ಮೋ ಏಕಾನವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಹಿಂಗೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಂಗೆ ತೋಟ-ತುಡಿಕೆ, ಗುಡ್ಡ, ಬೋರೆಸೀಮೆಯ ಸೆರಗಾಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕರೆದಂಗೆ, ಒಂದೇ ನೆಗೆತದಲ್ಲಿ ಈ ಅಗಾಂತರವನ್ನೆಲ್ಲ ಯಾಕೆ ಸುತ್ತಿಬಿಡಬಾರದು ಅಂತ ಮನಸ್ಸು ಪದರಗುಟ್ಟಿದ್ದು ದಿಟ್ಟ. ಆದರೆ ಹಿಂಗೆ ರೆಕ್ಕಿ ಒದರಿದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ದೇಹ ಪುಟಿಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಅಂಥ

ಮನಸ್ಸೆದೆಯಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಂಡು ತನಗೆ ತಾನೆ ಖುಷಿಪಟ್ಟ.

ಈ ಮುಂಗಾರಿನ ಹೊದಲ ಮಳೆ ಬಿದ್ದು ನೆಲ ಅರೆನಾಲಿಗೆ ಕಚ್ಚಿ ಏದುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ದಿಟ್ಟ, ಗುಂಡಾಂತರ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಮಳೆ ಕೊಜ್ಜಿದ್ದ, ಕೊರೆದಿದ್ದ ಹರಿದಿದ್ದ ನಾನಾ ಭಂಗಿ-ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಅದು ಹೊಲ ಬದುಗಳ ಮೇಲೆ ಉರಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಏಳೆಂಟು ಮಾನ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಒಣಗಿದ್ದ ನೆಲಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದುಕ್ಕಿತ್ತದ ಮಳೆ ಆನೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಆರುಕಾಸಿನ ಮಜ್ಜಿಗೆಯೇ ಸ್ನೇ. ಆದರೆ ಗರಿಕೆ ಮಾತ್ರ ತನಗಿಷ್ಟೇ ನಾಕು ಅನ್ವೇಹಂಗೆ ಅದು ತಲೆ ಎತ್ತಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಬಗೆಯ ಗರಿಕೆಯ ಗುಣವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿ, ಆಕಾಶವಾಣೀಲಿ ಮಾತಾಡಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ ಧಟ್ಟಿನೆ ನೆನಪಾಗಿ, ತನೆಗಟ್ಟಿದ ಬಾಲ್ಯದ ಒಡನಾಟಿದ ಗುಣವೇ ಅದು ಅಂದುಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚೆ ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಿದ.

ಉರ ಹಿಡುವಳಿಯ ಜಮೀನುಗಳು ಹಿಡೆ ಸರಿದು ಬೋರೆಸೀಮೆಯ ಅಂಚಿಗೆ ಬಂದ. ಬೋರೆ ಆರಂಭಿದ ಅಂಚಲ್ಲೇ ಆಲದಮರ. ಮೂಡಲದಿಕ್ಕಿಲ್ಲಿ ಹಾಸುಕೊಂಡಿದ್ದ ಬೋರೆಯ ಅಗಾಂತರಕ್ಕೆ ಕಹಳೆ ಉದುವಂಗೆ ಅದು ನೀಂತಿತ್ತು. ಇವನು ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಉದುರಿಬಿದ್ದಿದ್ದ ತರಗೆಲೆಯ ಮೇಲೆ ನೋರನೋರ ಸದ್ಗು ಮಾಡುತ್ತಾ ಗುಸ್ತು ಹಾಕಿದ. ಮರ ಅಷ್ಟದ್ದ ಅಷ್ಟಗಲಕ್ಕೆ ಚಾಚಿ, ಕರ್ಕುರ್ ಅನ್ನದೆ ಮುಗಿಲತ್ತ ಚಾಚಿತ್ತು. ಆಗಲೂ ಸ್ನೇತ ಅಷ್ಟೇ: ಉಗನಿಹಂಬಿನಿಂದ ಕೊಂಬೆಗೆ ಉಯ್ಯಾಲೆ ಕಟ್ಟಿ ತೂಗುತ್ತಾ ಕೆಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ ಇದು ಹಿಂಗೆ ಸದ್ದಿಲ್ಲದಂಗೆ ಇದ್ದು ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ಹಿಂಗೆ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆಯೇ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಿಟ್ಟಿದೆ ಅಂತ ಏಕಾನ ಹಾಕಿದ. ಒಮ್ಮೆಗೆ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಡಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಸುತ್ತ ನೋಡಿದ. ರುಳಿದ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಗಾಳಿ ಹೆದರಿಕೊಂಡಂಗಿತ್ತು. ಜನದ ಸುಳಿವಿರಲಿಲ್ಲ. ದಶಕಗಳ ಮಾನಲು ಪರದೆಗಳನ್ನು ಸರಿಸೋನಂಗೆ ಕ್ಕೆ ಅಡಿಸುತ್ತಾ ಬಿಳಲಿನ ತುದಿ ಹಿಡಿದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಜಡಿದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾರಿದ. ಹೆಗಲ ಮೇಲಿದ್ದ ಟವಲ್ಲು ಜಾರಿ ಬಿತ್ತು. ಚಪ್ಪಲು ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾದೋ. ಆದರೂ ಮುಷ್ಟಿಕಟ್ಟಿ ಜೋರಾಗಿ ಜಿಗಿದ. ಹೆಚ್ಚು ಅಂದರೆ ಒಂದೂವರೆ ಮಾರು ದೂರ ಮಾತ್ರ ತೂರಿದಂಗಾಯಿತು. ಮೂರುನಾಕು ಸಲ ಯತ್ನಿಸಿದ. ಹೆಚ್ಚು ದೂರ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಬಿಳಲುಬಿಟ್ಟು ಕೆಳಗುಪ್ಪಿದ. ಉಸಿರು ಏರುಪೇರಾಗಿ ಎದೆ ತಿದಿ ಒತ್ತುತ್ತಿತ್ತು. ಮೂರು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದೇಹದ ಕಡುಮು ಎಷ್ಟು ಡಿಗ್ರಿ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲ ! ಏದುಸಿರಿನ ಮಧ್ಯೆ ಶಬ್ದ

ದೊಸದೊಸನೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತೇ ಶಿವಾಯಿ ಅದು ಮಾತಾಗಿ ರೂಪ ಪಡೀಲಿಲ್ಲ.
ಅದಕ್ಕೇ ಮಾತೊಲ್ಲದವರು ಆಗ ಮಾತು ಮುತ್ತು ಅಂದರು!

ಇವನು ಬಿಗಿತುಗೊಂಡಿದ್ದ ಮರದಬುಡ್ಕೆ ಒರಗಿ ಹೆಂಗಿದೆ ತರ್ಕ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ
ನಗಲು ನೋಡಿದ. ನೆರೆತ ಗಡ್ಡವನ್ನು ನೀವಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಸುತ್ತಲಿನೋರ ಗಮನ
ಸೆಳೆಯಲು ಫೋಜು ಕೊಡೊ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಯೆಂಗೆ ಆಲದಮರದಂಡಿ
ತಲೆಯೆತ್ತಲಾಗದೆ ನೆಲಕಚ್ಚಿದ್ದ ಗಿಡಮೆಳೆಗಳತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸಿದ. ಆದರೆ ಆ
ನಗುವೂ ಬತ್ತಿದೆ ಅನಿಸಿತು. ಈ ಸೇಮೆಗೆ ಸೇಂಥಿ ಇಳಿಸಲು ಬಂದಿದ್ದ ಹರದನಹಳ್ಳಿ
ಚಂದ್ರಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇದೇ ಮರದಂಡಿ ಕರಿಹೆಣವಾಗಿ ಬಿದ್ದಂತ್ವ ಧುತನೆ ನೆನಪಾಗಿ, ಬಿಳಲು
ಸರಿಸಿ ಈಚೆ ಸರಿದ. ಕಾಡು ಹೆಣವಾದ ಆ ಚಂದ್ರಪ್ರವೃತ್ತಿ ಭೂತವಾಗಿ ಈ
ಮರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರಬೋದಾ?— ಮನಸ್ಸು ಅಲುಗಿತು. ಈಗಿಲ್ಲಂತು ಒಬ್ಬ
ನರಪಿಳ್ಳೆಯ ಸುಳಿವಿಲ್ಲ. ರಣಬಿಸಿಲಿನ ರುಳಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಕ್ಷಯ ದಸಿಯಿಲ್ಲ.
ತುಫ್ರೆ ಅಂದುಕೊಂಡೋನು ಕ್ಷೇಗೆ ಒರಹೊಂಡಿದ್ದ ಬಿಳಲಿನ ಗೆದ್ದಲು ಮಣಿನ್ನೆಲ್ಲ
ಒದರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕೆಳಬಿದಿದ್ದ ಟ್ರವಲನ್ನು ರೂಡಿಸಿ ಹೆಗಲಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅತಿತ್ತ
ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಚಪ್ಪಲಿಗಳನ್ನು ಸರಸರನೆ ಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತನಗೇನು ಭಯವಿಲ್ಲ
ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ದಪ್ಪದವನೆ ಮುಂದೆ ನಡೆದ.

ಆ ಆಲದಮರ ದೂರಾದ ಮೇಲೆ ನಡುಗೆ ತಾರಗೊಳಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿಂದು
ಬಂಡೆಯ ಬಳಿ ಸೀತಾಘಲದ ಗಿಡ ಕಾಯಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಓಲಾಡುತ್ತಿದ್ದು
ಕಣ್ಣೆಗೆ ಬಿತ್ತು. ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಆಗ ಹಿಂಗೆ ಕಣ್ಣೆಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಹೈಕಳಲ್ಲಿ
ಅದೇನು ಪೈಪೋಟಿ! ಹುಲ್ಲೆಕರುವಿನಂತಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವು! ಆದರೆ ಈಗ ಆ ಕಾಯಿಗಳೇ
ಕೈಬೀಸಿ ಕರೆದರೂ ಅವುಗಳತ್ತ ಆಸೆ ಮೋಳೆಯದೆ ಮುಂದೆ ನಡೆದ.

ಈಗವನು ಬೋರೆಕಿಳಿನ ಮಟ್ಟನು ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಆ ಆಲದಮರ
ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಸೀತಾಘಲದಿಗಿಡ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಎದೆಗೂಡೋಳಗೆ ತುಡಿತ್ತಿದ್ದ
ಆಗಿನ ಕೌತುಕ-ಕುತೂಹಲ-ಹುಮ್ಮಸ್ಸುಗಳೆಲ್ಲ ಕಾಂಕ್ರೀಟು ಕಟ್ಟಿಡದ ಕಪಾಟುಗಳೊಳಗೆ
ಚಿಗುರೋಡೆ ರೂಲಾಗದೆ ಕಂತುಬಿಟ್ಟಿವಾ? ಕೇಳಿಕೊಂಡ. ಹೆಗಲ
ಮೇಲಿಂದ ಜಾರುತ್ತಿದ್ದ ಟ್ರವಲನ್ನು ತೆಗೆದು ಮೀನೆಯೋಳಗೆ ಸೀಳೊಡಿದ್ದ ತುಂತರು
ಬೆವರನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ಪಾದ ಬೆಳೆಸಿದ. ಈ ಕೌತುಕ, ಕುತೂಹಲ, ಹಳ್ಳಗರುವಿನ

ಹುಮ್ಮೆನ್ನುಗಳು ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂಗಾತಿಗಳೇ ಹೊತ್ತು ವಯಸ್ಸಿನ ಸಂಗಾತಿಗಳಲ್ಲ-
ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಕಪಾಟುಗಳ ಜಡಗೊಂಡ ಧೂಕೊಳಗಿದ್ದ್ವಾ ಧೂಳಂಟಿಸಿಕೊಳ್ಳದ
ಬೈತನ್ಯ ನಾಧ್ಯವಾಗಿರೋದು-ಸೆಂಟ್ರೀಲ್ ಹಾಲಿನ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಸಂಪಾದದಲ್ಲಿ
ಭಾಗವಹಿಸಿ ಹೊಸ ಸೂತ್ರಪೂರ್ವಂದನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದಂಗೆ ತನ್ಮೊಳಗೇ ಮೆಲುಕು
ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹರುಪು ತಂದುಕೊಂಡು.

ಎದುರಿಗೆ ಬಸರಿಮರಗಳ ಹಾಳು ತೋಮು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಮತ್ತೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು. ಆ
ಆಲದಮರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇಲ್ಲೀಗಂಟು ಪೂರ್ವಿ ಉರಿ ದನ, ಕುರಿ, ಆಡುಗಳ
ಮೇವಿನ ಮಾಳ ಇದಾಗಿತ್ತು. ಅಮೇಲೆ ಈ ಭೂಮಿ ನೋಡು ನೋಡುತ್ತಲೇ
ಶಾನುಭೂತೀಗರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದು, ದರಕಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದು, ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೇರಿಯ
ಶೀನಪ್ಪರಿಗೆ ಮಾರಿ, ಅವರು ಯಾಕೊ ಈ ಜಾಗ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ನರಿ ಬರಲಿಲ್ಲ
ಅಂತ, ಉಜನಿಗೊಡನಿಗೆ ಮಾರಿ, ಅವನು ಹಂಗೂ ಹಿಂಗೂ ಮೂರು ವರ್ಷ
ಎಗಾಡಿ, ಈ ಭೂಮಿ ತನಗೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಕೈಸುಟ್ಟಿಕೊಂಡೇ ಹಕ್ಕದ
ಬೆಟ್ಟಳ್ಳಿ ಜಾನುದಾಕ್ಕರಿಗೆ ಮಾರಿ, ಅವರು ತೋಟ ಮಾಡಲು ಬೇಲಿ ಹಾಕಿಸಿ,
ಬಾಳೆ-ತೆಂಗು-ಅಡಿಕೆ ಸೆಗಳ ನಡೆಸಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಂದು ಒಬ್ಬ ಆಳನ್ನೂ ಖಾಯಿಂ
ಆಗಿ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೂ ಅವು ಮಾತ್ರ ಬೇರೂರದೆ ಹೆಣಗಾಡುತ್ತಿರೋ ರೋಚಕ
ಕತೆ ಉರೋಳಗೆ ಹಸಿರಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು!

ಹಿಂಗೆ ಕೆದುಕುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಕತೆಗಳು ಅಲ್ಲವಾ ಅನ್ನತ್ತಾ ಹಿಡಿದಿದ್ದ
ಕಲ್ಲನ್ನು ಮುತುಗದ ಮರಕ್ಕೆ ಬೀರಿದ. ಆ ಕಲ್ಲು ಕೊಂಬೆಗೆ ಬಡಿದು ಪುಟಹಾರಿ
ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತು. ಎದೆಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕವಲಾಗಿ ಒಡೆದಿದ್ದ ಈ ಮುತುಗದ ಮರವನ್ನು
ನಲೀಸಾಗಿ ಏರಬೌದೆನಿಸಿತು. ಈಗ ಟವಲನ್ನು ತಲೆಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೆಳಕೊಂಬೆಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟ.
ಚಪ್ಪಲಿಕಾಲು ಸರ್ನನೆ ಜಾರಿತು. ಎಲ್ಲಾ ಹಾಳು ಎಡಬಿಡಂಗಿತನ ಅಂತ
ಭೇಡಿಸಿಕೊಂಡು ಚಪ್ಪಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಈಗ ನಲೀಸಾಗಿ ಏರಿ, ಗರುಡಾಳ ಪ್ರಸ್ತಿಯಂಗೆ
ಕತ್ತಾಡಿಸಿದ. ಬೋರೆ ಕೊನೆಯೇ ಇಲ್ಲದಂಗೆ ಹಾಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಬುಗದ ಆಚೆ
ಗುಡ್ಡನಾಲು ಕಾಣಿಸಿತು. ಅದರ ಕಿಳ್ಳಲ್ಲಿ ಆಗ ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕೇರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು.
ಅವರು ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕವಲೊಡಡಿದ್ದ ಕೊಂಬೆಗೆ ಬೆನ್ನು ಅನಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತು
ಮೊರದಗಲದ ಎಲೆ ಕಿತ್ತು ಗಾಳಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳತ್ತಾ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದ. ಆ ಗುಡ್ಡನಾಲು
ದಡದಳ್ಳಿ ಸೀಮೆಯ ಬುಗದಗಂಟ ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಹನುಮಂತ ಸಂಜೀವಿನಿ

ಪರುವತ ಹೊತ್ತು ಹೋದಾಗ ಅವನ ಕೈಯಿಂದ ಜಾರಿಬಿದ್ದ ಗಿಡಗಂಟೆ ಬಂಡೆಕಲ್ಲುಗಳ ಸಾಲೆ ಈ ಗುಡ್ಡ ! ಇದರ ತಳ, ತುದಿ ತಿಳಿದೋರಿಲ್ಲ ಅನ್ನೊ ಸುದ್ದಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಜಿನುಗಾಡುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು ! ಹಂಗಾದರೆ ಆ ಹನುಮಂತ ದಿಟ್ಟಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ಸಾಗಿ ಹೋದನಾ? ಕೊಂಬೆಯ ಅಲುಗಿಸಿದ. ಆದು ತನ್ನ ಎಲೆಗಳನ್ನು ನಳನಳನೆ ನಲುಗಿಸಿತು. ಆ ಹನುಮಂತನೇ ಉದುರಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಸ್ರ ವರ್ಷಗಳಾಗಿರಬೋದು? ಮತ್ತೆ ನಕ್ಕ. ಕ್ಯಾಲುಕಲೇಟರ್ ಮನನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡೋದಿಲ್ಲ.... ಧುತ್ತೆ ಅಂದುಕೊಂಡ.

ಇವನು ನಿಂತಿದ್ದ ಕೊಂಬೆಯಿಂದ ಕೊಂಚ ಜಾರಿ ಆಮೇಲೆ ಕೆಳಗುಪ್ಪಿದ. ಗುಪ್ಪಿದ್ದು ಹೂಟಾವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮುಗ್ಗರಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ರೂಢಿತಪ್ಪಿಬಿಟ್ಟಿದೆ ಅಂತ ಸಮಜಾಯಿಷಿ ತಂದುಕೊಳ್ಳಲು ನೋಡಿದ. ಎಲೆಗಳ ಅಲುಗಾಡಿಸುತ್ತಾ, ಕೊಂಬೆಗಳ ನಿಗುರಿಸಿಕೊಂಡು, ಬುಡವ ದೃಢವಾಗಿ, ಮರ ನಿಂತಿತ್ತು.

ಇವನು ಎದ್ದು ತಲೆಗೆ ಸುತ್ತಿದ್ದ ಟಿಪಲನ್ನು ಬಿಂಬಿ ಬೆವರು ಒರೆಸಿಕೊಂಡ. ಈ ಅಗಾಂತರ ಹೆಂಗೆ ಮಾತು ಬಿಂಬಿದೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡದೆ ನೋಡುತ್ತಿದೆ! ಮೆಲುಕು ಹಾಕಿದ. ಭೂಮಿಯ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಪಾಳುಗೆಡುವಿದ್ದ ಆ ಹೋಟ ಎದುರಿಗೇ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಭೂಮಿಯ ಹಿಡುವಳಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನೋಡಿದ ಶಾನುಭೋಗರು ಸತ್ತು ವರ್ಷಗಳೇ ಉರುಳಿ ಹೋಗಿದ್ದ್ರೋ. ಲಾಭ ಕಾಣಲು ಹೋದ ಶೀನವ್ಯಾಸೋರು ಕಾಲವಶವಾಗಿದ್ದರು. ಅಗಾಂತರದ ಆಸ್ತಿಯ ಒಡೆಯನಾಗಲು ಕೊಂಡ ಉಜನೀಗಾಡ ಎದನೋವು ಅಂತ ಮಲಗಿದೋನು ಇನ್ನೂ ಬಾಳಬೇಕಿದ್ದ ವಯಸ್ಸಲ್ಲೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟು ಅಂತ ಮಾಳಿಗಯ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದ. ಇನ್ನು ಆ ಜಾನುದಾಖಲ್ಪು ಮೋಟಾರು ಸ್ಕೈಕಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗ ಬಿದ್ದು ಕೈಕಾಲು ಮುರಿದು ಮೂಲೆ ನೇರಿಬಿಟ್ಟು ಕಾರಣ ನಿಗಾ ಇಲ್ಲದ ಹೋಟ ಹಾಳು ಬಿತ್ತು !!

"ಅದ್ದೂರು ಹೆಂಗೆ ಹೋಯ್ತು ಇರೋರು?"

ಈ ಅಗಾಂತರದ ಮೌನ ಸೀಳಿ ಮನುಷ್ಯದ್ವಾರಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕಿರಿ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಗಕ್ಕನೆ ನಿಂತ. ಯಾರೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಇವನು ಅಂಜುತ್ತಲೇ ಹೆಚ್ಚೆ ಮೇಲೆತ್ತಿದ್ದ. "ಯಾರು, ಆ ಜಾನ್ ದಾಖಲ್ಪು ಮಗನಾ? ಏನೂ ತ್ವಾಟಿದ ಕಡೀಕೆ ಬಂದಿದ್ದೂ?" ಮತ್ತೆ ಸದ್ದು.

ಆ ಸದ್ಗು ಇಂಗೊ ಮುನ್ನವೇ ಅದರ ಜಾಡು ಹಿಡಿದು ಅತ್ತ ಗಕ್ಕನೆ ತಿರುಗಿದ. ಬೇಲಿಸಾಲಿನ ಬೇವಿನಮರದಂಡಿ ಒಬ್ಬ ಮುದುಕಪ್ಪ ಕುಂತಿದ್ದ.

"ಅಯ್! ನಾ ಕೇಳ್ತಾನೆ ಇವುನಿ. ಯಾಕಪ್ಪ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ಟಿಲ್ಲ? ಅದೇನು ಮುತ್ತು ಸುರಿಯಾಕ್ಕಿಲ್ಲ ಕಂತೆ ಹೂ ಅನ್ನೋ" -ಮುದುಕಪ್ಪ ಕೂಗಿ ಕೇಳಿದ.

ಇವನು ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು "ನಾನೂ, ಕೊಪ್ಪಲ ಮರಿದೇವು" ಅಂದ.

ಅವನು "ಕೊಪ್ಪ ಮರ್ದಾಯವು ಅಂದ್ರೆ... ? ಯಾರಪ್ಪ" ಅಂದ.

ಇವನು ಅತ್ತ ಸರಿಯುತ್ತ "ಅದೇ ಕೆಳ್ಳಟ್ಟಿ ಬೀರೇಗೊಡ್ಡ ಕಿರಿಮಗ" ಹೇಳಿದ.

"ಓಹೋ! ಕೊಪ್ಪ ಬೀರೇಗೊಡ್ಡ ಮಗ ಅಂದ್ರೆ ಅದೇ ಹ್ಯಾಟೇಲಿ ಇರೋ ಮರ್ದಾಯಾ? ಅಯ್ಯೋ! ಈ ಹಾಳು ಕಣ್ಣಿನರ್ಯಾಗಿ ಕಾಣಾಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ಮಬ್ಬ ಮಬ್ಬ. ಅಧ್ವರಿ, ಇದ್ದಾಕೆ ಈ ಮಟ್ಟಮಟ್ಟ ಮಧಾನ ಈ ಕಡೆ ಬಂದಿದ್ದಿ? ಯಾವಾಗ ಬಂದೆ ಉರ್ಗಿ? ಹೆಂಗಿದ್ದಿಯಪ್ಪ? ನನ್ನ ಈ ಕೈಕಾಲು ಗಟ್ಟಮುಟ್ಟಾಗಿದ್ದಾಗ ಆ ಕೊಪ್ಪ ಕಡೀಕೆ ಆಗಾಗ ಬತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ ಅದೂ ನಿಂತೋಯ್ಯು... ಸಿವುನೇ ದೇವೆ ಅಂತ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸಂದೆಹೋತ್ತೆ ಹಟ್ಟಿ ಸೇರಿದ್ದೆ ಸಾಕಾಗದೆ.. ಅಂದಂಗ..."

ಅವನು ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸೊ ಸೂಚನೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇವನೇ "ನೀನು ಸಾಲುಗೊಪ್ಪ ಮುದುಮಲ್ಲಯ್ಯ ಅಲ್ಲಾ?" ಅಂತ ಮಧ್ಯೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿದ.

"ಹೂಕಂತೆ ಬಾ ಮೋಗಾ ಕೂತ್ತೋ. ನಿನ್ನೋಡಿ ಏಟು ವಸ್ರೋ ಆಗೋಗಿತ್ತಪ್ಪ" ಅಂದ.

ಇವನು "ಅಲ್ಲಕನಯ್ಯಾ, ಕಟ್ಟಿಕಾಣಾಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅಂತಿ. ಕೈಕಾಲು ಬಿದ್ದೋದೋ ಅಂತಿ. ಮತ್ತಾಕೆ ಇಲ್ಲಿಗಂಟ ಬಂದಿದ್ದಿ?" ಅಂದ.

ಅವನು "ಅಪ್ಪಂತ ಮಾತು ಕೇಳೇ ನೋಡು ತಮ್ಮ! ತಿಂದ್ರಹಿಟ್ಟು ಜೀರುಣ ಆಗಂಗ ಏನಾರ ಮಾಡಿದ್ದೆ ತಾನೆ ಆ ಸಿವ ಸ್ಯೇ ಪಡೋಡು. ಆ ತುಂಡು ಹೋಲ್ಡಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಗಿಡ ಅವೆ ನೋಡು, ಅವನ್ನ ಕಾಯಕ್ಕೆ ಅಂತ ಬಂದಿವುನಿ. ಕಾಯ್ಯೋಂಡೆ ಎಂಡು ಕಾಳು ಸಿಕ್ಕಿ, ಕಾದ ನೆತ್ತಿಮ್ಯಾಗಿರ್ಟು ಎಣ್ಣೆ ಸಿಕ್ಕಾದಲ್ಲಿಪ್ಪ.. ಅಂತೆ ಈ ಹೋಡಬಾಳು. ತಿಂದು ಗುಂಡ್ಯೆ ಗೂಳಿಯಂಗಿರೋ ಆ ಮುಕ್ಕೋಳು ಈ ಕಡೀಕ್ಕಿಲ್ಲಿ ತಲೆ ಹಾಕ್ಕಾವೆ ಹೇಳು? ಅದಿಲ್ಲ, ನೀ ಹೆಂಗಿದ್ದಿಯಪ್ಪ? ಒಳ್ಳೆ ಚಾಕ್ಕೇಲಿ ಇದ್ದೀಯಂತೆ..."

ಇವನು ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತಿದ್ದ. ಈ ಮುದಿಮಲ್ಲಿಯ್ಯನ ಯಾವ ಮಾತಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಉತ್ತರ ಸುರುಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ತೀರ್ಳೀಲಿಲ್ಲ.

"ಯಾಕೆ ಸುಪ್ಪಾಗಿಬುಟ್ಟೆ? ಮಕ್ಕಳು ಏಟವೆ? ಏನು ಚಾಕ್ಕಿ? ಏಟು ಸಂಬಳಿ? ಮನೆ ಕಡೀಕೂ ಏನಾದ್ದು ಕೊಡ್ಡಿಗಿಡ್ಡಿಯೋ ಹೆಂಗೆ?"

ಆಗಲೆ ಹೊತ್ತು ತಲೆ ಮಾಲುತ್ತಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಗಂಟೆ ಬಿಗುತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಸೀಮೆ ಈಗ ಸದ್ದಿಗೆ ತೊಡಗಿತ್ತು. ದಿಟ್ಟ, ಆಗ ಇಲ್ಲಿ ಸದ್ದೇ ಇಟ್ಟಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೊಂದು ಹೈಕಳು! ಉಂಡು ಉಟ್ಟಿ ಇತ್ತೇ ಮೊಗಚೆಕೊಂಡರೆ ಸಂಜೆಗಂಟೆ, ಈ ಸೀಮೆ ಸೆರಗೊಳಿಸಿ ಮೌನದ ಹೆಂಟಿಯ ಪುಡಿಮುಡಿ ಮಾಡಿ, ಸದ್ದಿನೊಂದಿಗೇ ನಮ್ಮ ಅಟಿ!

"ಯಾಕೆ ಮೋಗಾ, ಉಸ್ನೇ ಆಡಿಲ್ಲ... ಏನಾಯ್ತು ? ಈ ಸೀಮೆ ನೋಡಿ ಮಾತು ಮರ್ಹೋ ಹೆಂಗೆ" ಮುದುಮಲ್ಲಿಯ್ಯ ಗಗ್ಗರು ಗಂಟಲಿಂದ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗಲು ನೋಡಿದ. ಆದರೆ ದಂ ಸಾಲಲಿಲ್ಲ.

"ಹಂಗೇನಿಲ್ಲ ಕನಯ್ಯ.... ಭಾಳ ವಷಣಗಿತ್ತು ನೋಡು ಈ ಕಡೆಗೆ ಬಂದು. ಸುಮ್ಮೆ ಸುತ್ತಾಡೆಂಧು ಬಂದೆ... ಆದ್ದೆ ಇದೇನೇನೋ ಆಗೋಗಿಬುಟ್ಟದಲ್ಲ... ಅಂ...." ಇವನು ಮಾತಿಗೆ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೊಲ್ಲಿತ್ತಿದ.

ಮುದಿಮಲ್ಲಿಯ್ಯ ಮಾತು ಬಿಚ್ಚೊ ಬದಲು ಉಸಿರುಬಿಟ್ಟು ಹಿಂದೆ ಸರಿದು, ಬೋರೆ ಕಡೆಗೆ ಮೋರೆ ಇಳೇಬಿಟ್ಟು ಕೂತ. ಇವನು ಮುದುಕವ್ವನ ಈ ವರಸೆಗೆ ಚಕಿತನಾಗಿ ಅವನು ದುಟ್ಟಿ ಹಾಸಿದ ಕಡೆಗೆ ತಾನೂ ಮೋರೆ ತಿರುಗಿಸಿದ. ಮುದುಕವ್ವನೂ ಈ ಬೋರೆಯಂಗೆ ಮೌನ-ಮಾತುಗಳ ಸಂಗಡ ಅಟೆ ಆಡುತ್ತಿರಬೋದಾ !?

ದಿಟ್ಟ, ಈ ಬಿಸಿಲಿನ ರುಳಿದವ್ವೆ ಹರಿತವಾಗಿ ಮೌನ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಮೌನ, ಆಗಿದ್ದ ತವಕ ಕೌತುಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಮೌನದ ಸೆರಗಲ್ಲೆ ಭೀತಿಯೂ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದೆ.

ಇವನು ಮನಸ್ಸು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ವೈಯ್ಯ! ಆಗ, ಈ ಗುಡ್ಡಸಾಲು ತೋಳ, ನರಿ, ಕಿರುಬಿ, ಕೊಳ್ಳಿದವ್ವೆಗಳ ಅನ್ನಾಲದ ಜಾಗ ಅಂತ ಉರೋರು ತಮ್ಮ ತಲೆಯೋಳಿಗೆ ತುಂಬಿದ್ದರೂ ಇವತ್ತು ಕಂಡಂಥ ಬಿಚ್ಚಿಡಕ್ಕಾಗದ ಭೀತಿಯನ್ನು ಆಗ ಕಂಡಿರಲೀಲ್ಲ.

ಈ ಭೀತಿಯ ಮೇಲೆಯೋಳಗೆ ಹುದುಗಿರೊ ನಿಗೂಡವನ್ನು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ.

"ಏನು, ಏನೇನೋ ಅಗೋಗಿಬುಟ್ಟಿದೆ ಅಂತೀಯಾ? ಸರಿಬುಡು. ನೀನಾಗ ದನ ಮೇಯಿಸಕ್ಕೆ ಬತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇದ್ದ ಮನ್ನ, ವೈಯ್ಯ ನಿಂಗಿಂ ಇದ್ದಾತಾಹೇಳು? ಅಂದಂಗೆ ಆ ಹಳ್ಳಿಗಿಡದ ಕಡೀಕೊಸಿ ನೋಡವ್ವ ಆಡು ಕುರಿ ಬಂದ್ಗಿಂದಾವು...." ಅಂದ.

ಇವನು ವಿಶೇಷ ಅನ್ನೊಹಂಗೆ ಮುದುಕಪ್ಪನ ನೋಡಿದ. ಆಗಲೋ ಈಗಲೋ ಬಿದ್ದೋಗೋ ಜೀವ. ಕಣ್ಣ ಬೇರೆ ಮಬ್ಬ. ಆಟೀಟು ಉಳಿದಿರೋದನ್ನು ಕಾತು ಮೋಗಚಿ ಹಾಕೊ ವಯಸ್ಸಲ್ಲಿ ಈ ಮುದುಕ, ಜಿಗುರಲಿ ಅಂತ ಮುದಿಬೇರನ್ನು ಕೆದುಕುತ್ತಾ ಅವನೆ!

ಇವನಿಗೆ ಮಾತು ಕಡೀಲಿಲ್ಲ.

"ಏನಪ್ಪು ಆಗ ಒಳ್ಳೆ ಗುರುಗಡೆ ಹಕ್ಕಿಯಂಗೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೋನು ಈಗೇನು ಆ ಹಟ್ಟಿ ಸೇರಿ ಬಿಲ್ದೊಳಗಿರೊ ಇಲಿಮರಿ ಆಗಿಬುಟ್ಟಿದ್ದೀಯಾ ಆಂ?" ಮುದಿಮಲ್ಲಯ್ಯ ಉಂರುಗೋಲಿಂದ ಬೆದಕಿ ಕೇಳಿದ.

ಈಗ ಇವನು "ಹಂಗೇನಿಲ್ಲಕನಯ್ಯ... ನಂಗ್ಯಾಕೊ ಎಲ್ಲಪೂ ನೆಟ್ಟಿಗಿಲ್ಲ ಅನ್ನಿಸ್ತನೋಡು. ಅದ್ದೆ ಯೋಚ್ಚೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಅಂದಂಗೆ, ಅದೇ, ಆಗ, ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕೇರು ಈ ಸೀಮೆ ಕಿಳ್ಳೇಲಿ ವಾಸುಸ್ತಾ ಇದ್ದಲ್ಲ. ಈಗಲ್ಲಿ ಅವರು?" ಅಂದ.

ಆ ಮುದಿಮಲ್ಲಯ್ಯ ಬೋಡುದವಡೆಯ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಣಿಸಿದ. ಇವನು ಹಂಗೇ ಕಾದ. ಮುದಿಮಲ್ಲಯ್ಯ ತಿರುಗಿ ಆ ತುಂಡುಹೊಲದ ಹಳ್ಳಿಗಿಡದತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಿದ. ಆ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಆಡುಕುರಿಗಳು ಬಂದರೂ ತನಗೇನು ಮಾಡಲಾಗದೆಯ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಆ ಗಿಡಗಳ ಕಾವಲಿಗೆ ಬಂದವನೆ! ಏನೂ ಕಾಣಿದ್ದರೂ ಅತ್ತ ನೋಡುತ್ತಾನೆ!! ಇವನ ಕಿರಿಮಗ ಆಗ ಸುದ್ದು ಪೋಲಿ ಬಿದ್ದೋಗಿದ್ದ...

ಇವನಿಗಿಂ ಕೊಂಚ ಕುತೂಹಲ ಮೂಡಿತು. ಬೋರೆಯ ಅಪಾಂತಾರದಂತಿದ್ದ ಮುದುಕಪ್ಪನಿಗೆ "ಅದ್ಯಾಕಯ್ಯ ಹಿಂಗೆ ಬಿಗಿಯಾದೆ? ಅಪುರಾಗೇ ಬುಟ್ಟೋದ್ದೋ ಅಧ್ಯಾ..." ಅಂತ ಬೆದಕಿದ. ಆದರೆ ಮುದುಕಪ್ಪ ತುಟಿಪಿಟಿಕೆ ಅನ್ನದೆ ಪರಪರನೆ ರಟ್ಟಿ ಸವರಿಕೊಂಡ. ಅಲ್ಲಿ ಸುಕ್ಕಿಗಟ್ಟಿದ ಚರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚೆ ಚಿತ್ತಾರ

ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಂತಿತ್ತು. ಆ ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕೇ ಹೆಂಗಸಿನ ಚಮತ್ವಾರ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಹಾಡು ಹೋಯಿತು. ಈ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಉರುಗಳಲ್ಲಿ ಹಜ್ಜೆ ಹುಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರೋ ಇವನ ತಲೆಮಾರಿನ ಗಂಡಸರು-ಹೆಂಗಸರೇ ಇಲ್ಲವೇನೋ!

ಇವನು "ಆ ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕೇರ ಬಾಳಾಟ್ಟೆ ಒಂಥರ ಅಲ್ಲಾ?" ಅಂದ.

ಮುದಿಮಲ್ಲಯ್ಯ ಈಗ ಹೂ ಹೂ ಅಂತ ಹೂಂಕರಿಸಿ ಆಮೇಲೆ "ಅಪುರ್ದೇ ಏನು ಎಲ್ಲಾದೂ ಒಂದೊಂಥರ! ನೋಡಲ್ಲಿ..." ಅಂದೋನು ಮಧ್ಯ ಮಧ್ಯ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಹಜ್ಜುಗಿಡದ ಹೊಲದತ್ತ ರೂಡಿಬಲದಂಗೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸುತ್ತಾ ಈ ಸೀಮೆಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೇ ಬಿಚ್ಚಿದ.

ಇವನು "ಹಂಗಾದ್ದೆ ಬೆಟ್ಟಳ್ಳಿ ಭಾಗದ ಆ ಅಳ್ಳೆವರಯ್ಯನ ಹಳ್ಳಿದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರಾ.. ನರಿಬುಡು. ಹೊತ್ತಾಯ್ತಾ ಬಂತು ಆ ಕಡಿಂದ್ದೇ ಬಳಸಾಕೊಂಡು ಹೋಯಿಸಿ. ಅಂದಂಗೆ ನಿನ್ನ ಹಜ್ಜುಗಿಡಗೊಳ ತಿನಾ೦ಕೆ ಇಲ್ಲೇನು ಶರಿ ಆಡಿನ ಸುಳಿವಿಲ್ಲಕಂತೆ ಬುಡು.." ಅಂತ ಎದ್ದು ಮುದಿಮಲ್ಲಯ್ಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಜೀಬಿಗೆ ಕೈ ಇಳಿಸಿದ. ಯಾಕೊ ಧ್ವಯ್ಯ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕ್ಷಣಾ ಹಾತಾಡಿ ಆಮೇಲೆ ಟವಲು ಒದರುತ್ತಾ ಹೊರಟ್.

ಇವನು ಈಚಲುಗಿಡಗಳ ತೋಪುದಾಟಿ ಬುಗ ಏರಿ ಚೋರೆಯೊಳಗೆ ಇಳಿದ. ಗುಡ್ಡನಾಲು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅದರಿಂದ ಉರುಳಿ ಬಂದಂಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಕರಿಬಂಡೆ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಗುಡ್ಡನಾಲು ಸಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಇಷ್ಟು ಸನಿಹದಿಂದ ಆಗ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾವಿರಲಿ ದೊಡ್ಡವರೂ ಈ ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಕೆಮ್ಮೆ. ಆದರೆ ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕೇರು ಮಾತ್ರ ನಿರುಂಬಳವಾಗಿ ವಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಇವನು ಕಣ್ಣಾಜ್ಞಿಕೊಂಡು ದಿಟ್ಟಿಸಿದ. ಗುಡ್ಡನಾಲಿನ ಮೇಲೇರಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ತವಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಮಿಳಿಮಿಳನೆ ನೋಡಿದ. ಚಿತ್ರ ವಿಚಿತ್ರ ಬಂಡೆಗಳು; ಬಣ್ಣಗಳು, ತಪ್ಪಲೆ ಗಾತ್ರದ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಆನೆಗಾತ್ರದ ಬಂಡೆವರೆಗೆ ಧರಾವರಿ ಕಲ್ಲುಗುಡ್ಡಗಳ ಗೊಂಟಲು. ಬಂಡೆಕಲ್ಲುಗಳ ಬುಡ, ಮಧ್ಯ, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡಂಗೆ ಅವರಿಕೆ ಮೇಳೆ, ಉಣಿಮೇಳೆ, ತೂಪರದಗಿಡ, ಮುತುಗದ ಮರ, ರಾಕ್ಕಿಮೋಳಕು, ಹಂಬು ಮೇಳೆಗಳು ; ಇವುಗಳೊಳಗೆ ಇರೋ ಮೊಲ, ಗೌಜಲಕ್ಕೆ,

ನವ್ಯಲು, ಟಿಟಿಭ, ಮುರ್ಕೆಹಕ್ಕಿ, ಮರಕುಟಿಗ, ಸಣಗುಬ್ಬಿ, ಅಳಿಲು, ಗೂರವಂಕ, ಗುಳ್ಳೆನರಿ, ಕೀರ, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ, ಹದ್ದು, ಉಡ, ಗೂಬೆ, ಕಾಡಂದಿ, ಮನಗಿನಬೆಕ್ಕು ಮುಂತಾದ ಜೀವ ಸಂಪುಲ. ಗಾಳಿ, ಬಿಸಿಲು, ಮಳೆ, ಗುಡುಗು, ಮಿಂಚು, ಸಿಡಿಲು, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೈ ಆನಿಸಿಕೊಂಡ ಇವುಗಳ ಒಂದರೊಂದರ ಸಂಧಿಯ ಮೌನ ಹಂಗೂ ಇವುಗಳ ಒಂದಕ್ಕೊಂದರ ಮಾತು ಈ ಗುಡ್ಡನಾಲೋಳಿಗೆ ಸದಾ ಅಡಗಿ ಕುಂತ ಸೋಜಿಗ !! ಆ ಬಂಡ ಮೇಲೆ ಹಂಗೇ ನಿಂತಿದ್ದೋನಿಗೆ ಮನ್ಯೇಸಿ ಅದರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕ ಹೋಗಬೇಕೆನಿಸಿ ಗುಡ್ಡನಾಲಿನ ಕಿಳ್ಳಿಗೆ ತಳಾರಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚೆವ್ವಾರಿದ. ಬಲಭಾಗದ ಉಣಿಮೇಳಿಯೋಳಿಗಿಂದ ಸರಸರನೆ ಸದ್ದು. ಬೆಳ್ಳಿ ಎದುರಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ದೊಣಿ ತಕೊಂಡು ಉಸಿರು ತಂದುಕೊಂಡ. ಇಲ್ಲಿನ ಮೌನಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸ ನಡುಗಿಸೊ ಬಲ ಅದೆ; ಸದ್ದಿಗೆ ಎದೆಬಗೆಯೋ ಹರಿತ ಅದೆ ಅಂದುಕೊಂಡು ಆ ಸದ್ದನ್ನ ಅಡಗಿಸಲು ದೊಣಿಯಿಂದ ನೆಲಕುಟ್ಟಿದ. ಮೇಳಿಗೆ ಬಡಿದ. ತೋಳ, ಕಿರುಬ, ನರಿ, ಹಾವು...? ಸದ್ದು ನಿಂತಿತು. ಅಂಥಾದೇನಿಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚೆ ಇಟ್ಟ. ಆದರೆ ಎದುರಿನ ಆ ಬಂಡೆಗೂಡು ಕಂಡು ಗಕ್ಕನೆ ನಿಂತ. ಗೋಧಿಬಣ್ಣಿದ ಬಂಡೆಯ ಕೆಳಿಗೆ ಗೋಡೆ ಕಟ್ಟಿದಂಗೆ ಚಿಕ್ಕಸಲ್ಲಿಗಳ ರಾಶಿ. ಅದರೋಳಿಗೆ ಗೂಡು. ಇದರೋಳಿಗೇ ಅಲ್ಲವಾ ಆ ಮೂಜಾರಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿ ಬಿಮನ್ಸೆ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಕೂರಿಸಿ ಕಲ್ಲು ಮುಚ್ಚಿದ್ದು!?

ಇವನಿಗೇಗ ತನ್ನೋಳಿಗಿನ ಎದೆ ಬಡಿತವ ಅದುಮಿ ಹಿಡಿಯಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಹೋರ ಹಾಕೋನಂತೆ ನೆಲ, ಕಲ್ಲು, ಮೇಳಿಗಳಿಗೆ ದೊಣಿಯಿಂದ ರಪರಪನೆ ಬಡಿದ. ಅವತ್ತು ಶನಿವಾರ, ಒಮ್ಮೊತ್ತಿನ ಶಾಲೆ ಮುಗಿಸಿ ಹರದನಹಳ್ಳಿಂದ ವಾಪಸು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವಳನ್ನು ಗಾಡಿಲ್ಲಿ ಹೇರಿಕೊಂಡು ಈ ಗುಡ್ಡನಾಲಿನ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆರಿಗೆಗೆ ಅಂತ ಮೂರು ಹಗಲು ಮೂರು ರಾಶಿ ಕಾದು ಕೊನೆಗೆ ನಾಲಿಗ್ರಾಮದ ಅಸ್ತ್ರುಗೆ ಅವಳನ್ನು ಗಾಡಿ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೋರು ಅಥ ದಾರಿಲೇ ತೀರಿಕೊಂಡಳು ಅಂತ ಹಂಗೇ ವಾಪಸು ಬಂದು ಉರು ಹೋರಿನ ದೂರದ ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಕೂರಿಸಿ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಗಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅದೇ ಈ ಜಾಗ ಅನಿಸಿದ್ದೇ ತಡ ಇವನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚೆ ಮೇಲೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆಗ, ಕಳ್ಳ-ಕಾಕ ; ದೆವ್ವ-ಪೀಡೆ ಅಂದರೆ ಜೀವ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದ ಗುಣ ರವಷ್ಟು ಬದಲಾಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ!

ಇವನ ದೇಹದ ನಾಕು ಮೂಲಿಂದ ಬೆವರಿನ ಜರಿ ಹೊಂಟಿವು. ಮಟ್ಟಮಟ್ಟ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಇಂಥ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು ಅಂತ ಅವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದು ನೆನಪಾಯಿತು. ಬರುವಾಗ ಎದುರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಆ ಮಟ್ಟಿನನ್ನು ಕರೆಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಿತ್ತು ಅಂದುಕೊಂಡು. ಏನೇನೋ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಹೊಂಚುಹಾಕುತ್ತಿರುವಂಗೆ ಕಂಡ ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಾಗದೆ ಬರಬರನೆ ಬೆಟ್ಟಳ್ಳಿ ಮುಖದತ್ತ ನಡೆಯತೋಡಗಿದ.

ಆ ಬಂಡೆಗೂಡು ದೂರ ಆದ ಮೇಲೆ ಇವನಿಗೆ ಉಸಿರಾಟ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಲೀನು ಅನ್ನಿಸಿತು. ಬಿಮನ್ನೆ ಹೆಂಗಸು ಸತ್ತರೆ ಅವಳು ಭೂತವಾಗಿ ಸುತ್ತುತ್ತಾಳೆಂಬ ಭಯ! ಅವಳ ತಲೆಚಿಪ್ಪು, ಬಗರಿ ಮೂಳೆ, ಕೈಕಾಲು ಮೂಳೆ ಉಗುರುಗಳ ನರಿ ಹದ್ದು ಕಾಗೆಗಳು ಎಳೆದಾಡಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಚೆಲ್ಲಾಡಿದ್ದವೆಂದು ಆಗ ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕೇರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು....

ಇವನು ಎದುರಿನ ಕರಿಬಂಡೆ ಏರಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು. ಬೋರೆ ಮುಗಿಲಗಲಕ್ಕೆ ಸವಾಲು ಹಾಕಿದಂಗೆ ಹಾಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಕಣ್ಣಿಮುಚ್ಚಿ ಅದನ್ನೊಮ್ಮೆ ತಿರುಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು. ಭೇ, ಇದೆಂಥಾ ಮನಸ್ಸು? ತನಗೇನು ಭಯವಿಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಳ್ಳತ್ತಲೇ ಆ ಭಯದ ಗೂಡೋಳಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿರೋ ಭಯು.. !!

ಇವನಿಗೇಗೆ ಒಂದೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಡುವಾಗಲೂ ಒಂಧರದ ಅಂಜಿಕೆ ತೊಡರುಗಾಲು ಹಾಕುತ್ತಿರುವಂಗೇ ಸುಳಿವಿಲ್ಲದೆ ಮನದೊಳಗೆ ಮನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರೋ ಈ ಭಯ-ಭೀತಿಯ ವಿಚಿತ್ರ ಅನುಭವ ಈ ಬೋರೆಯೋಳಗಿನ ಗಾಢ ಮೌನ, ನಿಗೂಢ ತಳಮಳದಂಗೆಯೇ ಅನಿಸಿತು. ಆದರೂ ಆ ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕೇರ ನೋಡದೆ ಹಿಂದಿರುಗಲು ಮನಸ್ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮುದಿಮಲ್ಲಿಯ್ಯ ಅವರ ಚಿತ್ರವ ತನ್ನತರಕ್ಕ ಕಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ.

ಇವನು ಜಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮನಕ್ಕೆ ವಸೆ ತಾವು ಕೊಟ್ಟು ಹಂಗೇ ನಿಂತುಕೊಂಡು. ಪಡುವಣ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಾರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಗುಲಗಂಜಿ ಹಂಡಿದಂಗೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಆ ಕಡೆಯ ಭೂಮಿ ಕಡ ಮಾಡಿದಂಗೆ ಅಗಚೆಗಚಿ ಹಾಕಿದ ಉತ್ತ ಹೊಲಗಳ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟೆಯಂಗಿತ್ತು. ಉಳಿದೆಯಿರೋ ಭೂಮಿ ಬೂದುಪಟ್ಟೆ, ಅವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಬದುವಿನ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಸರಿವರ, ಗೋಬ್ಬಳಿವರ, ತಬಸದವರಗಳು

ಒಂಟೊಯೆಯಾಗಿದ್ದೂ. ತೆಂಕಲಾಗಿ ಗುಡ್ಡನಾಲಿನ ಸಂಗಡ ಬಾಳಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಬೋರೆ ಕೆರಿದಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಂಡಗಲಿಗೆ ತಿರುಗಿದರೆ ಹೊನ್ನಾನಳ್ಳಿ ಭಾಗದ ಸೀಮೆಯು ದಿಕ್ಕಂಚಲ್ಲಿ ಹೂತು ಹೋಗಿತ್ತು.

ಆ ಹಕ್ಕಿಪೀಕ್ಕೇರು ಕಾಲಿಗೆ ಚಕ್ಕ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಮಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದು ಇಲ್ಲೇ ಬಾಳಿದ್ದರು. ಈ ಬಯಲಲ್ಲಿ ಬಯಲಾಗಿ ಬದುಕಿದ್ದರು. ಆಗ ಅವರು ಬಾಳಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದ ಈ ಜಾಗವೆಲ್ಲ ಈಗ ಸುಟ್ಟಿ ಚರ್ಮದ ಮಜ್ಜೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

"ಆಗೆಲ್ಲ ಸಾನ್ಯಭೋಗ ಮುರ್ದಾದ. ಈಗ ಮಾಡೇವುಂದು. ಅದೆಂಥದೂ ಪಂಚಾಯಿತಿ ನಂಬು ಅಂತ ಬಂದ್ಯಬುಟ್ಟು ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅವುಂದೇ ಕಾರ್ಬಾರು. ಮುಂಡೆಮಗ್ನಿ ಕಣ್ಣ ಅದೆಗೆ ಈ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತೋ ಏನೋ... ಇದೇ ಬಾರೆಯ ಈಸಾನ್ಯ ಕಡಿಕ್ಕಿರೋ ಹಳ್ಳಿದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಾಗ್ಗೆ ಅಂತ ಭೂಮಿ ಬಗೆಯಕ್ಕೆ ನಿಂತ. ಇಲ್ಲಿ ಅಗಾಂತನೆಲ್ಲ ಯವ್ಯಾಯ ಮಾಡುಸ್ತಿನಿ ಅಂತ ಬಂಡೆ ಸಿಡ್ಡಿ ರಂಪ ಮಾಡಿದ..."

ಮುದಿಮಲ್ಲಯ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ;

"ಮನುಸುನ್ನೆ ಮದ ಬಂದ್ರೆ ನೆಲ ಕಾಣಕ್ಕಿಲ್ಲಂತವ್ಯಾ...ಅವುನು ಉತ್ತಿದ್ದ ಭೂಮೇ ಹತ್ತೇಗೂ ವಿಗಿಲಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಸಾಲ್ಪು ಅಂತ ಒತ್ತಲಿಸ್ತೋಂಡು ಒತ್ತಲಿಸ್ತೋಂಡು ಬಂದೂ ಬಂದೂ ಅಡ್ಡಾವಾದ ಈ ಬಂಡೆಗೊಳ ಸಿಡಿಸ್ತಿನಿ ಅಂತ ಮದ್ದಿಟ್ಟು ಮೆಜಾಗಾರ್ದೆ ಮಾಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಚೂರಲ್ಲಿ ಚೂರಾಗಿ ಮಣ್ಣ ನೇರೋದ ನೋಡು..."

ಮಾಡೇವ್ ಸಿಡಿಸಿದ ಬಂಡೆಗಳ ಚೂರುಗಳ ಕಡೆ ನಡೆದು ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದ. ಪಂಚಾಯಿತಿಮೆಂಬರ್ಪ ಮಾಡೇವನ ದೇಹವ ಸಿಡಿಸಿ ಚೂರು ಮಾಡಿದ್ದ ಬಂಡೆಯ ಪಕಳೆಗಳು ಸೀಳಿಸೀಳಾಗಿ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಿದ್ದಿದ್ದೂ. ಆದರೆ ಅವನ ದೇಹ ಗುರುತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಅವನ ಭೂತ ಸುತ್ತುತ್ತಾ ಅದೆ ಅಂತ ಒಂದು ನರಪಿಳ್ಳೆಯೂ ತಲೆ ಹಾಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಆ ಹಕ್ಕಿಪೀಕ್ಕೇರು ಸೈತ ಈ ಜಾಗಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿ ಈ ಕಡೆಗೆ ತಲೆ ಹಾಕ್ಕಿಲ್ಲವಂತೆ....

"ಆ ಅಲೆಮಾರಿ ಜನೋಗೋಳ್ಳ ಈ ಜಾಗ ಬುಡುನೋಬೇಕಾದ್ದೆ ಈ ನಂಬು ಭಾಳ ಇಜಾಕೊಟ್ಟೊನವ್ವೆ. ಮೋದ್ಯಾಮೋಧಿಗೆ ಆ ಜನೋಗೋಳು ಮಲೆತ ಎತ್ತಿನಂಗೆ ತಿರುಗಿ

ನಿಂತುಬುಟ್ಟೊಳ್ಳಿ. ಆದ್ದೇ ಅಲೆಮಾರಿಗೊಳ ಕಡುಪು ಯಾಗ್ಗಿ ತಾಕಬೇಕು ಹೇಳು? ನೋಡು, ಆದಿಕಾಲ್ ದಿಂದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಅನ್ನಾಲುದ ಜಾಗ ಅಂತ ಒಂದೊನರಪಿಳಿಳಿ ಇತ್ತಕಡಿಕೆ ತಲೆನೂ ಹಾಕಿ ಮಲುಗ್ರಿಗ್ರಿಲ್ವ್ಯಾ-ಆದ್ದೇ ಈ ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕೇರು ಬಂದು ಸೇರ್ಪೊಂಡ ಮ್ಯಾಕೆ ಇವ್ವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಏಟು ಸಗ್ಗನಲ್ಲಿ ಆಯ್ದು ಅಂತಿ? ನೋಡು, ಎಲ್ಲಿದ್ದೋನೂ ಆ ಹಕ್ಕನಾತಿ ನಂಬು ಬಂದು ನೀವು ಇರೊ ಭೂಮ್ಯೆ ತೆರ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಅಂತ ತಾಕೇತು ಮಾಡೋದ. ಪಾಪ, ಅವರ ಜೀವುಣಕ್ಕೆ ಅಂತ ಇದ್ದ ಬಲೆ, ಕೂಳಿ, ಮಣಿಸರ ಜೊಳ್ಳೇನೆಲ್ಲ ರಾತ್ಮೋರಾತ್ರಿ ಇಲ್ಲದಂಗೆ ಮಾಡ್. ಉರ್ಬನೋರ ತ್ವಾಟ್ ತುಡ್ಯೇಲಿ ತಾನೇ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡ್, ಅದ್ದೇ ಚೂರುಪಾರುಗೊಳ ಇವ್ವ ಗುಡಿಸ್ತ ಹತ್ತೆ ಬಿದ್ದಿರೋಂಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಹುಟ್ಟಿ ಇವ್ವರ್ವು ಕಳ್ಳೆ ಮಾಡೋದ. ಯಾಹಾಗ್ಗೆ ಅಂತ ಬರೋ ಇವ್ವ ಹೆಂಗುಸ್ತು ಉರೋಗ್ಗಿ ಯಾರ ಮನೇಲಿ ಏನದೆ ಅಂತ ತಿಳ್ಳೊಂಡು ರಾತ್ರಿಯೊತ್ತು ಅವ್ವ ಗಂಡುಸರ್ವ ಕೆಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳಿತನ ಮಾಡುಸ್ತಾರೆ, ಅವೋರ್ಯಾರ್ಮ್ಯಾ ಉರೋಳಿಕ್ಕೆ ಸೇರುಸೋಬಾರ್ಯು ಅಂತ ಕಟ್ಟಪ್ಪೆ ಮಾಡಿಸೋದ. ಕಿಡಿ ಹಾರ್ಯು ಅಂತ ಗುಡಿಸ್ತಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಇಡಿಸ್ತು. ಪಾಪ, ಈಟೆಲ್ಲ ಇಜಾನ ಅವ್ವತಾನೆ ಏಟೊಂತ ಸ್ಯೇಸ್‌ತಾವೇ ಹೇಳು...?"

ಇವನು ಕಡು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಜಿನುಗುತ್ತಿದ್ದ ಬೆವರನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ರವ್ವೋಟು ಸದ್ಗ್ರಾ ಇಲ್ಲದೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿದ್ದ ಅಗಾಂತರವನ್ನು ನೋಡಿದ. ಗುಡ್ಡಸಾಲು ತಲಾಂತರದ ಪಯಣದ ದಣಿವನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಲಗಿದಂಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಎಚ್ಚರದಪ್ಪಿ ಈಚೆ ಬಂದಂಗಿದ್ದ ಈ ಬಂಡೆ ಚೂರು ಚೂರಾಗಿತ್ತು. ಅದರಾಚೆ ಇಂಲಿಕಿದಂಗಿದ್ದ ಇನ್ನರಡು ಬಂಡೆಗಳು, ಆ ಮಾದೇವು ಕೈಲಾದದ್ದು ಇಷ್ಟೇ ಅನ್ನೋ ಹಂಗೆ ಸಟೆದು ಕುಂತಿದ್ದೋ.

"ಈ ಭೂಮಿ ಯಾರೋಬ್ಬು ಸ್ವತಲ್ಲ ತಮ್ಮ್ಯಾ! ಕೆಲಬಡ್ಡಿವು ಅರೆಬರೆ ತಿಳಿದುಬುಟ್ಟಿದ್ದೀವಿ ಅಂತ ಅರೆಕೊಡೋದಂಗೆ ಒದರಾಡುವೆ... ಹಿಂಗೆ ಮದ ಹತ್ತಿದ ಮುಕ್ಕೊಳ್ಳಿಗೆ ತಾವು ಈ ಭೂಮಿ ಸ್ವತ್ತು ಅಂತ ಹಂಗೆ ಗೊತ್ತಾದತ್ತು ಹೇಳು.."

ಆ ಮುದಿಮಲ್ಲಿಯ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದ ಮಾತು ತೂಕ ಬಣ್ಣ ಮಾಡಿ ತೂಗಿ ಬಿಟ್ಟಂಗಿತ್ತು. ಮುವ್ವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದ್ದು ಆ ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕೇರನ್ನು; ಭಯ-ಭೀತಿಯ ಭೂತ ಅದೆ ಅಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಈ ಗುಡ್ಡಸಾಲಲ್ಲಿ ಜೀವ ಅದೆ ಅಂತ ತೋರಿಸಿದೋರು ಅವರು.

ಇವನಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಒಂಥರ ಹರೆ ಕಳೆಸಿದಂತಾಯಿತು. ಅಳ್ಳೆಪರಯ್ಯನ ಹಳ್ಳದತ್ತ ಬಂದ. ಹಳ್ಳ ಅಂದರೆ ಬೋರೆಸಾಲಿನ ಬುಗದ ಇಳಿಜಾರು. ಇದು ಗುಡ್ಡನಾಲಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಹಾಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಈಚಲುಗುತ್ತಿಗಳು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಆಸರೆಯಾದಂಗೆ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಬಸರಿಮರಗಳು. ಅವುಗಳ ಮಧ್ಯ ಅಣಬೆ ಮೂಡಿದಂಗೆ ಇವರ ಗುಡಿನಲು. ಬಸರಿಮರದ ಕೊಂಬೆ ಮೇಲೆ ಮೀನಿನ ಬಲೆ ನೇತಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮರದ ಕವಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಳಿಗಳಿದ್ದ್ಲೂ, ಗಾಜಲಕ್ಕಿ, ಗುರುಗಡೆ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಬೇಟಿಗೆ ಅಂತ ಕಣವೆ ಮಾಡಲು ಈಚಲುಗರಿಗಳ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಂಡಲಾಗಿತ್ತು. ಗುಡಿನಲ ಹಕ್ಕಿದ ಅವರಿಕೆಮೇಳೆ ಮೇಲೆ ಹುಲ್ಲೆಚಮ್ಮ ಹಾಸಿತ್ತು. ಗುಡಿನಲುಗಳ ಮುಖಾಗದಲ್ಲಿ ಜೋಳಿಗೆಗಳು, ಮಣಿಸರದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದ್ಲೂ. ಹೆಂಗಸರಿಬ್ಬರು ಹಕ್ಕಿ ಮುಸಿ ಮಾಡಲು ಸೊಷ್ಟ್ಯಾನ್ ಕಲ್ಲಮೇಲೆ ಅರೀತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನೇರಡು ಮೂರು ಹೆಂಗಸರು ಮುತಗದೆಲೆ ಹೆಣ್ಣಿತ್ತಿದ್ದರು. ಈಕಡೆ ಗಂಡಸೊಬ್ಬ ಕಾಲುಚಾಚಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದಾರ ಸಿಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಲೆ ನೇಯುತ್ತಿದ್ದ್ಲು. ಒಬ್ಬಳು ಗುಡಿನಲ ಮುಂದೆ ಮಡಿಕೆನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಮನುವಿಗೆ ಮೈ ತೋಳಿತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದು ನೆಲಮುಗಿಲ ಒಂದು ಮಾಡುವಂಗೆ ಕಿರಿಜಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಉಳಿದ ನಾಕ್ಕೆದು ಹೈಕೆಳು ಮಳ್ಳಿಮೀನಿನ ಹಿಂಡಿನಯೆ ಒಕ್ಕಡೆ ಆಟಗುಳಿಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋಗಿದ್ದ್ಲೂ.

ಇವನು ದುರುದುರು ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತೇ ಇದ್ದ. ಸುಮಾರು ಹೊತ್ತು ಹಂಗೇ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟು. ಯಾಕೊ ಬಂದಂಗೇ ಗುಡಿನಲತ್ತ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಹೆಚ್ಚಿ ಏಳಲಿಲ್ಲ. ಆ ಪಂಚಾಯಿತ್ತ ಮೆಂಬರ್ ಮಾಡೇವು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂಗೆ ನೆನಪಾದ. ತನ್ನ ದಾಯಾದಿ ಅವನು. ಪಂಚಾಯಿತ್ತ ಮೆಂಬರ್‌ಗಿರಿನ ಆದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಗುತ್ತಿಗೆ ತಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಆ ಬೆಟ್ಟಿಳಿಯಿಂದ ಕೆಸಿದುಕೊಳೈದಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮವರು ಹಾಕಿದ ಹೊಟದಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರ್‌ಗಿ ಮೇಲೆ ಬಂದೋನು ಈ ಆಸಾಮಿ!

ಇವನಿಗೆ ಮುಗ್ಗಿರಿಸಿದಂಗಾಯಿತು.

"ಆ ಮರುಸ ತಾನು ನಂಬು ಅಂತ ಬಲೇ ಪರಾಕ್ರಮ ತೋರಿ ಅವ್ಯಾಲ್ಲ ಜಾಗಬುಡಿಸಿದ್ದೇ ಹೊತ್ತು ಅವುರ ಜೀವುಣ ಕೆಸಿಯಕ್ಕಾಗನಿಲ್ಲ ಬುಡವ್ವ.. ಹಗ್ಗು ಇಳ್ಳಿಗೊಳ ಕಾಣ್ಣ ಆ ಹಳ್ಳಸೆರಗಲ್ಲಿ ಅವರು ಇದ್ದೇ ಅವುರೇ... ಹೂಂ !"

ಇವನಿಗೆ ಎದೆಗೆ ಹಾಕಿ ನೂಕಿದಂಗಾಯಿತು. ತಿರುಗೊಮೈ ಮೆಲ್ಲಿಗೆ ಅತ್ತ ಕಣ್ಣಡಿಸಿದ.

ಉರು—ಕೇರಿ, ಜನಗಳ ಹಂಗೆ ಬೇಡ ಅನ್ನೋ ಥರ ಆ ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಅಡಗಿರುವಂಗೆ ಕಂಡವು. ತಾನು ಅಲ್ಲಿನ ಹೋದರೆ ಹೆಂಗೆ ಅಂತ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ. ಆದರೆ ಹೋಗೋದಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ನಿಂತಿದ್ದ ಮೇಳ ಮರೆಯಿಂದ ತಳಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚೆಯ ಹಿಂದೆ ಸರಿಸತ್ತೊಡಗಿದ.

ಆಗಲೇ ಹೊತ್ತು ಇಳಿದಿತ್ತು. ಹೆಂಗೆ ಇಳಿತು ಅಂತಲೇ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವನು ಇಳಿಜಾರು ಇಳಿದು ಬುಗ ಏರಿದ. ಈ ಬುಗದ ಮೇಲಿಂದ ಉರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಇನ್ನೋಮ್ಮೆ ನೋಡಿ ಬಿಡ್ಡೋನಂಗೆ ಆ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದ. ಮರ, ಗಿಡ, ಮೇಳ-ಮಂಟಿ, ಬಂಡೆಗಳ ಸಂದಿಗೊಂದಿಯೋಳಿಗಿಂದ ಆ ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಅಗಾಂತರಕ್ಕೆ ಚುಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಂಗೆ ಕಾಣತ್ತಿದ್ದೇನ್ನ. ಅದರಾಚೆ ಗುಡ್ಡಸಾಲು. ದುರುದುರು ನೋಡಿದ. ದಿಟ್ಟ, ಕಣ್ಣಗಲಿಸಿ ನೋಡಿದ. ಅದು ಆ ಹರಬೀಸು ಚೋರೆಯ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಸೀಳಿ ಹಾದು ಹೋದಂಗೆ.. ಇಲ್ಲಾ, ಆ ಹನುಮಂತ ಹವಳಮೋಣಿಸಿಟ್ಟು ಹೋದಂಗೆ....

ಇವನು ಮನ್ಯೇಸಿ ಬಿಟ್ಟ ಕಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟಂಗೆ ನೋಡಿದ. ತಾನು ದಿನಪೂರ್ವ ಅಂಜುತ್ತಾ ಅಳುಕುತ್ತಾ ಉತ್ಸಾಹಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಡೆದಾಡಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿನಾ ಅಂತ ಮೋರೆ ಅರಳಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಕೊಡದಿದ್ದ ಗುಡ್ಡಸಾಲು ಇಲ್ಲಿನ ಹೆಂಗೆ ಕಾಣತ್ತಿದೆ? ಚೋರೆಸೇಮೆಯ ನಡುಮಧ್ಯೆ ಬಳೆಸರ ಬಿಟ್ಟಂಗೆ... !!

ಕವಳ

ಅಹಾ! ಇದೇನು ಕವಳ! ಹಗೆಲ್ಲತ್ತು ನೋಡಿದ್ದೆ ರಣಬಿಸ್ಪು; ಇಂಜ್ಞೊತ್ತು
ನೋಡಿದ್ದೆ ಕೊರ್ಕೊಯೋ ಚಳಿ! ಹೊತಾರೆ ನೋಡಿದ್ದೆ ಹೊತ್ತೇರೊಗಂಟ
ಈ ಕವಳಾ! ಅಲಲಾ ಅಂತ ವಟಗುಟ್ಟುತ್ತ ಹೊದ್ದಿದ್ದ ಓವಿರಾಯನ
ಕಾಲದ ಕಂಬಳಿಯನ್ನೇ ಇನ್ನೊಟು ಮೈತುಂಬ ಎಳಕೊಂಡು ಜೀಬಿನಲ್ಲಿ
ಇಲ್ಲದ ಹಾಳು ಬೀಡಿ ಮೋಟಿಗಾಗಿ ಬೈದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನರಪೇತಲ
ನಾರಾಯಣನಾದ ನರುಸಪ್ತ ಕೆ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ಕುಂಬಳೇಗೊಡ್ಡ
ಕಣದ ಬಳಿ ಯಾರೋ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿದ್ದು ಈ ದೂರದಿಂದಲೇ ಕಣ್ಣಿ
ಮುಕ್ಕಿತು. ತಿವಿಯೋ ಕವಳದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಕಾವಿಗೆ ಮೈಯೊಡ್ಡಿದರೆ ಅದೇಟು
ಹಿತ ಅಂತ ಮನಸ್ಸು ಹಲ್ಲಿಯ ಬಾಯಿಯಂತಾಡಿತು. ಹಟ್ಟಿ ಬುಟ್ಟಾಗ
ಕಂಡಿದ್ದ ‘ಎಂಡ’ ದ ಅವನರ ಈಗೇನು ಇಲ್ಲ ಬೆಂಕಿ ಕಾಯಿಸಿಕೊಂಡೇ
‘ನಂಟರ’ ಕಳಿಸಿದ್ದಾಯ್ತು ಅಂತ ಏಕಾನ ಹಾಕುತ್ತ ಅತ್ತಲೇ ಹೆಚ್ಚಿ
ಉರಿದ. ಆ ಬೆಂಕಿಯ ಹೊಗೆ ಆ ಕವಗುಡುವ ಕವಳವನ್ನು ತಿವಿದು
ತಿವಿದೂ ನಲುಗಾಡುತ್ತ ಮೇಲೇರುತ್ತಿತ್ತು.

ರಾತ್ರಿ ಕಣದಲ್ಲಿ ರಾತಿ ಕಾಯುತ್ತ ಮಲಗಿದ್ದ ಕುಂಬಳೇಗೊಡ್ಡ ಮನೆ
ಅಳಿಯ ಚೆಲುವಪ್ಪ, ಅವನ ದಾಯಾದಿ ಸಣ್ಣ, ಮನೆಯಾಳು ನಿಂಗ,
ಅಲ್ಲದೆ ಪಕ್ಕದ ಸೂರೇಗೊಡನ ಕಣದ ರಾಚ ಮತ್ತು ಸುಭವಪ್ಪ ಬೆಂಕಿ
ಸುತ್ತ ಕಾಲು ಊಟಿಕೊಂಡು, ಕೈ ಹನ್ತುವ ಬೆಂಕಿ ಮುಂದಾರಕ್ಕಿಟ್ಟು

ಅಹಹಾ.. ಅಂತ ಕಾವು ಹೀರುತ್ತ ಮಧ್ಯ ಬೀಡಿ ದಂ ಎಳೆಯುತ್ತ ಉರೋಳಿಗಿನ ಸಂದಿಗೊಂದಿಗಳ ಕರೆಯೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಆ ರೋಚಕ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕರಿಕಂಬಳಿ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದ ನರುಸಪ್ಪನ ನುಳಿವು ಬಕಪಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ನಿಂಗನ ಹಿಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತಾಗಲೇ ನಿಗಾ!

"ಅಯ್ಯೋ ! ದೈಯ್ಯನನ್ನಗೋನೇ? ರಾವು ತಗದುಬುಟ್ಟಲ್ಲೇ ಅಡ್ಡನಾಡಿ. ಮಾತಾಡ್ವಾಂಡು ಬರೋದಲ್ಲಾ?" ಅಂತ ಚೆಲುವಪ್ಪ ಗದರಿಸಿದ. ಉಳಿದವರು ಆತರಿಸಿ ನೋಡಿದರು.

"ಅಯ್ಯೋ! ವಸಿ ಚಳಿನಾ ಚೆಲುವಪ್ಪಣಿ. ಕವಳ ನೋಡು ಮಕ ಹೂದ್ದೆ ಮಕ ಕಾಣಾಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಬೆಂಕಿ ಕಂಡೋನಲ್ಲ ಅಷ್ಟೆ ಬಂದೆಕಂತೆ, ವಸಿ ಅತ್ತತ್ತ ಚಿಗಿಯೋ ನಿಂಗಾ" ಅಂದ ನರುಸಪ್ಪ ಆ ನಿಂಗ ಒತ್ತುವರರೆಗೂ ಕಾಯದೆ ಕಬಕ್ಕನೆ ಕುಂತ. ಕುಕ್ಕರಗಾಲಲ್ಲಿ ಕುಂತಿದ್ದ ನಿಂಗ ಮುಗ್ಗರಿಸಿದಂಗಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ನೆಲಕ್ಕಂಡೂರಿ "ಅಯ್ಯೋ! ಮಕ್ಕಾದಲ್ಲೇನೂ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲಾ ನಿಂಗೆ" ಅಂತ ಕೊಸರಾಡಿಕೊಂಡು ಬೋಗನೆ ಅಗಲ ಜಾಗಬಿಟ್ಟ.

ನರುಸಪ್ಪ "ಆಯ್ತು ಬುಡಪ್ಪ ಅದ್ಯಾಕಂಗಾಡಿ. ಹಹಾಹ್ಯಾ.. ಈ ಕವಳ ನೋಡು! ಇದೇನು ಒಳ್ಳೇಷ್ಟಿಲ್ಲ ಬುಡು. ಇರೋ ಅವೇ ತೋಗಿ ಹುವ್ವ ಜೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಉದುರೋಯ್ತವೇ" ಅಂತ ಸಲುಗೆಯ ಮೋರೆ ತೊಟ್ಟು ಇವರೋಳಗೊಂದಾಗಲು ಹಿರಿಕೆ ಹಾಕಿದ.

ಆದರೆ ನಿಂಗ ಮುಗ್ಗರಿಸಿ ಅದು ಸುಭ್ರಪ್ಪನಿಗೆ ತಾಕಿ, ಅವನು ನಡುವೆ ಬಂದ ಇವನ ಈ ಬಗೆಯ ದಾಳಿಯ ಸ್ನೇಸೋದಿಕ್ಕೆ ಆಗದೆ "ಏನ್ನಾ ನರೊನಾ! ಒಡ್ಡು ಬಡಿಯಾಕ್ಕೆ ಕರುದ್ದೂ ಬನೀಲ್ಲ ನಾವೇನು ನಿನ್ನ ಕಾಳು ಕೊಡ್ಡೆ ಕಲ್ಲು ಕೊಡ್ಡಿದ್ದುವ್ವಾ?" ಅಂತ ನೆವರಾಡಿದ.

ನರುಸಪ್ಪ ಬಕಪಟ್ಟಿಗೆ ಬಗೋನಲ್ಲ. "ಹಂಗಲ್ಲ ಸುಭ್ರಪ್ಪಣಿ, ಎಮ್ಮೆ ಕಾಯಕ್ಕೆ ಅಂತ ನೀಲೋಕಂತಪ್ಪನೀರ ಮನ್ನೆ ನೇರ್ಮಾಂಡಿದ್ದ ನ್ಯೇದ ಬುಟ್ಟಬುಡುಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಈಸ್ಮೋಂಡು ಬಂದುದ್ದು ತೀರಿಸ್ತೇ ಹೋದ್ದೆ ಬುಡ್ಡರಾ ಅವರು? ಅದುನ್ನಾದ್ದು ತೀಸುವಾ ಅಂತ ಅವರ ಕಣಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಬಡಿಯಾಕ್ಕೆ ನಾವಿಬ್ಬ ಹೋಯ್ತ ಇವಿಕನಪ್ಪ" ಅಂತ ಬೆಣ್ಣೆ ಮೇಲೆ ಕೂದಲು ತೆಗೆದಂಗೆ ಹೇಳಿದ.

"ಹು! ಹೂ! ಏನಾದ್ದು ಬಂದುಕೊಂಡು ಹೆಣೇದೆ ಇದ್ದೆ ನಿನ್ನ ತಿಂದುದ್ದೆಲ್ಲಿ ಮೈನೆ

"ಹತ್ತದು" ಅಂತ ಸುಭವ್ಯ ನೆವರಾಡುತ್ತಲೇ ರಭನವಾಗಿ ಒಂದು ದಂ ಎಳೆದು ಜೋರಾಗಿ ಹೊಗೆ ಬಿಟ್ಟು. ಅದು ಬೆಂಕಿ ಹೊಗೆ ಮತ್ತು ಕವಳದ ಮಬ್ಬಿನೊಳಗೆ ನುಲಿದಾಡುತ್ತಾ ಹೋದಂಗಲ್ಲೆ ನರುಸಪ್ಪನ ವೈಯೊಳಗೆ ಕಚಗುಳಿ ಇಟ್ಟಿಗಾಗತೊಡಗಿತು. ಅವನು ಹಂಗೇ ಇನ್ನೊಂದವ ಅಡಿಗಣ್ಣಾಡಿಸಿದ. ನಿಂಗನ ಬಿಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬೀಡಿ ದಂನ ಪರಮಾನಂದದ ಶಿಖರದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಸೈನೋದಿಕ್ಕಾಗದೆ ಇವರೆಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಆಳುತನದಲ್ಲಿ ಬಡಕಲನಾಗಿದ್ದ ರಾಚನಿಗೆ "ಒಂದು ಬೀಡಿ ತುಂಡಿದ್ದೆ ತತ್ತಾ ರಾಚಣ್ಣ" ಅಂತ ಕೈ ನೀಡಿ ಕೇಳಿಯೇಬಿಟ್ಟು.

ಚೆಲುವಪ್ಪ ಬೆಂಕಿ ತಳಸೇರಿದ ಬೀಡಿ ತುಂಡನ್ನು ಬೆರಳ ತುದಿಯಿಂದ ಚಿಮ್ಮಿಸುತ್ತ "ಮಗ್ನಸಟ್ಟೆ ಬೆಂಕಿ, ಮಗ್ನಸಟ್ಟೆ ಬೀಡಿ! ಈ ಚಳೀಗೆ ಯಾರ್ಥ ಬೇಕು ಯಾರ್ಥ ಬ್ಯಾಡ ಮತ್ತೆ" ಅಂತ ಹುಬ್ಬೇರಿಸಿದ.

ಸುಭವ್ಯ ಒಂದು ಹುಸಲುಗೆಮ್ಮು ಕೆಮ್ಮೆ "ಈ ಚಳೀಗೆ ಅದೂ ಒಂದು ಆಗಿಬುಟ್ಟೆ ಅದೇಟ್ಟು ಹಿತ ಅಲುವ್ವಾ ನರ್ಸಾ. ನೋಡು ಅದು ಮಗ್ನಸಟ್ಟೆಯೇ ಸಿಕ್ಕಾದಾದ್ದೆ ಯಾಕಾಗ್ನಬಾರ್ದು ಮತ್ತೆ" ಅಂತ ಗೇಲಿ ಮಾಡಿದ.

ಹಿಂಡೊಳಗೆ ಕೊಡು ಹೋಡ ಕಾಗೆ ಮರಿಯಂಾದ ನರುಸಪ್ಪ ಅದರೂ ನಿಮಗೇನು ನಾನು ಅನ್ನ ಅಲ್ಲ ಅನ್ನೋಫರ ಬಲವಂತದಿಂದ ಮೋರೆ ಅಗಲಿಸಿ ಹಲ್ಲುಬಿಟ್ಟು. ತನ್ನ ಕಥಾಗುಂಗಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಸಣ್ಣ" ಆ ಕತೆ ಮುಗಿನ್ನಬುಡ್ಡಿನಿ ಕೇಳೆಲ್ಲ! ನರ್ಸು ಕತೆಯೇನು ದೂರಯಿಲ್ಲಕನಂತೆ" ಅಂದ.

ರಾಚ: "ದಿಟ್ಟ, ಅದು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಕ್ಕೆ ನಿಂತೋಗ್ನಬುಡ್ಡಲ್ಲ ಮತ್ತೆ. ಹು ಹೂ ಹೇಳು ಸಣ್ಣ" ಅಂತ ಅವಸರಿಸಿದ. ಮುಳಗೊನಿಗೆ ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿ ಸಿಕ್ಕಂತಾಗಿ ನರುಸಪ್ಪ ಕೊಂಚ ಸಡಿಲವಾದ. ಸಣ್ಣ ಈಗ ಒಂಧರ ನಕ್ಕು "ಅದೇ, ಆ ಹಿತ್ತೊಳಿಗೆ ತನ್ನ ಹೈದುನ್ನೇ ಸಿಕ್ಕಾಕೊಂಡುಬುಟ್ಟನಂತೆ ಅವಾನು" ಅಂದ.

ಚೆಲುವಪ್ಪ? "ಒಳ್ಳೆ ಮಜಾ ಅದೆಬುಡು. ಮನು ಕೈಗೆ ಅಪ್ಪ ಸಿಕ್ಕಾಕೊಳ್ಳೋದು"

ರಾಚ ಚೆಲುಕವರೆ ಚಿಮುಕಿಸಿದಂಗೆ "ಆ ಹೈದ ಅಗ್ಗೇ ಆ ಹಿತ್ತುಗೆ ಬರ್ಬೇಕಾ?" ಅಂದ.

ನಣ್ಣ : "ಅದೂ ಕಳ್ಳಬಡ್ಡಿದು ! ಕದ್ದು ಹಳಸ್ತಕಾಯ ಹುಲ್ಲುಮೆದೊಳ್ಳಿ ಅಪುಸಿತಂತೆ!
ಅದು ಹಣ್ಣಾಗ್ನಿದಾ ಅಂತ ಬಂದ್ರೆ ಅಪ್ಪ ಇವುಳ್ಳಿ ಹಣ್ಣಾಡ್ತು ಅವನೇ !"

ಎಲ್ಲರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಹುಣ್ಣಾಗುವಂತೆ ನಕ್ಕರು. ಸುತ್ತ ಕವಿದ ಕವಳ ಒಂಥರ ರಕ್ಷಣೆ
ಒದಗಿಸಿತ್ತು. ಈ ವಿಷಯದಿಂದಲಾದರೂ ಈಗ ಇವರೊಳಗೆ ಒಂದಾಗಬೋದು
ಅನ್ನೋ ಏಕೈಕ ಆಸೆಯಿಂದ ನರುಸಪ್ಪ ತಾನೂ ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಕ್ಕ.

ಮಾತಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಪಕ್ಕೆ, ಎಲುಬಿಗೆ ಹೆಟ್ಟಿ ಹೆಟ್ಟಿಯೇ ಮಾತಾಡಿಸೋ ಚಾಳಿಯ
ಸುಭಾಪ್ತ "ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬ್ಬ! ಈ ಗಿರೇಷ್ಠನೂ ಈಗ ಹೈಲು ಹರ್ಷಬುದ್ಧು" ಅಂತ ತಿವಿದ
ಎಟಿಗೆ ನರುಸಪ್ಪ ಮುಗ್ಗಿರಿಸಿ ಉಳಾಡಿದ.

ನಣ್ಣ : "ಈ ನರ್ಸಯೀನು ಕಮ್ಮಿಯಿಲ್ಲ. ಮಳ್ಳಿಯಂಗೆ ಯಾರ್ಹಾರ್ಹೋ ಹತ್ತಿಸಿ
ಬುಡ್ಡಾನೆ.." ಅಂತ ನರುಸಪ್ಪನ ಮೋರೆ ನೋಡಿದ. ನರುಸಪ್ಪ ಈಗ್ಯಾಕೋ ಮಾತುಗಳು
ತನ್ನ ಕಡೆಗೇ ತಿರುಗುತ್ತಿರೋದು ಕಂಡು ಕಾವಿಗೆ ಕುಂತ ಕೋಳಿಯಂಗೆ ರೇಹವ
ಹಿಡಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ.

ಸುಭಾಪ್ತ ತಲೆ ತುಂಬ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದ ನರುಸಪ್ಪನ ಕಂಬಳಿ ಎಳೆಯುತ್ತಾ "ಅಯ್!
ಇವುನೇನು ನಾಮಾನ್ಯದೋನಾ? ಈಗ ಮನ್ನ ಜೀತ ಬುಡ್ಡಿ ಓದಕ್ಕಿ ಹಾಕ್ಕಬೋನೆ.."
ಅಂದ.

ನಣ್ಣ : "ಹಂಗಲ್ಲಕನ್ನೋ ಸುಭಾಪ್ತ, ಮನ್ನ ಓದ್ದನ್ನೋ ಹುಟ್ಟು ಇವುಂದಲ್ಲ
ಇವುನ ಹೆಂಡ್ರಿಡು ! ಭಾಳ ರಂಪ ಮಾಡಿ ಇಸ್ತ್ಯಾಗ್ನಿ ಸೇರಿಸಿಬುಟ್ಟಂತೆ! ಅಲ್ಲ, ಆ
ಹುಟ್ಟು ಹೆಂಗೆ ಬಂತು ಅಪುಳಿಗೆ ? ಅಲುವ್ಲಾ ನರ್ಸಾ?"

ನರುಸಪ್ಪ ಹೆಗಾದ್ರ ಮಾಡಿ ಇವರ ಸಲುಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಬುಟ್ಟಿ ಬೀಡಿ ತುಂಡನ್ನೂ
ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಬೋದು; ಇಂಥ ಮಾತುಗಳ ಬಾಣಪೂರ್ ತನ್ನ ಕಡಿಗೆ ತಿರುಗೋಡಿಲ್ಲ
ಅನ್ನೋ ಆಸೆಯಿಂದ ಕೊನೆಯ ಯತ್ನವಾಗಿ 'ಹೂ ಕನ್ನೋ ನಣ್ಣಾಣ್ಣ. ಅಪ್ಪ ಮಗ
ಸೇರ್ಯೋಂಡು ನನ್ನ ಹೆಡ್ಡ ಮಾಡಬುಟ್ಟು.. ನಾನು ಹೆಡ್ಡಾಗಿ ಬುಟ್ಟೆ..' ಅಂತ
ಮರುಗಿದ.

ಚೆಲುವಪ್ಪ ಉರಿಯುತ್ತಾ ಬಂದ ಗೊಬ್ಬಳಿ ಕೊನೆ ತುದಿಯ ಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ "ಅಲ್ಲಕಲ್ಲ

ನರ್ನ ನಿನ್ನ ಪಿರುಕೊದಲ್ಲೇ ಒಂದು ನರಪಿಳ್ಳಿ ಒಂದಕ್ಕರ ಕಲ್ಲಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾದ್ದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನದುನ್ನೆ ಅದೆಂಗ ಈ ಕಲಿಯೋ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡೀತಾಲ್ಲ ಮತ್ತೆ" ಅಂತ ನಗಾಡಿದ.

ಸುಭಾವು : "ಇವುನ ಪಿರುಕೊದಲ್ಲೀಯೇನು ಇವೊನ ಹೆಂಡಿ ಕಡೆ ಸ್ವೇತ ಯಾರಪ್ಪ ಅದ್ದ ಗಂಧ ಕಂಡೋರು" ಹಬ್ಬೇರಿಸಿದ.

ಸಣ್ಣ, ಜೋಗು ಹಿಡಿದ ಕಾಲನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಹೊರಳಿಸಿ "ಎನು ಹೆಡೋರಂಗೆ ಆಡ್ತಿರಯ್ಯೆ? ಬೆರ್ಕೆಗೆ ಬಿದ್ದೇನು ಆಗಾಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅನ್ನೊಂಡಾ?" ಅಂದು ಕಣ್ಣ ಮಿಟುಕಿಸಿದ.

ನರುಸಪ್ಪ ಬೆದರಿದ ಹಕ್ಕಿಯಂಗೆ ಮಿಕಿಮಿಕಿ ನೋಡಿದ. ಕೊರೆಗಾಳಿ ಸುತ್ತಲಿಂದಲೂ ಅಮರಿಕೊಂಡು ಕಳ್ಳು ಕುಯ್ಯೆವಂತಿತ್ತು.

ರಾಚ ತನ್ನ ಕೈ, ಕಾಲ ಇನ್ನಷ್ಟು ಬೆಂಕಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಾಚುತ್ತಾ "ಎಲ್ಲ ಒಗುಟ್ಟಿಂಗೆ ಹೇಳಿಯಲ್ಲ ನಣ್ಣ ನೀನು" ಅಂತ ದುಂಡು ಬಾಚಿದ.

ಕವಳ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ದಿಟಪಾದರೂ ಕಾವು ಮಾತ್ರ ಈಗ ಬಿರುಸಾಗಿ ಏರತೊಡಗಿತು.

ಚೆಲುವಪ್ಪ ಒಟ್ಟಿದ ಕಡ್ಡಿ ಮುಕ್ಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೆಂಪಾಗಿ ಓಲಾಡುತ್ತ ಏರುತ್ತಿದ್ದ ಬೆಂಕಿ ಜ್ಞಾಲೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಣ್ಣ "ಒಗ್ಗೇನು ಬಂತೊ ಲಾಲಾ! ಆರೇಜು ವಸೆದ ಹಿಂದೆ ಈ ಉರ್ದು ಮೇಟ್ರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೋರು ಯಾರು? ಚಂದ್ರಸಾಮಿ ಅಲ್ಲಾ! ಅವುನು ಯಾವುದೋನು? ನರುಸಪ್ಪನ ಹೆಂಡಿ ಉರ್ದೋನಲ್ಲಾ? ಅವುನೇ ಈ ಉರ್ದು ಇಸ್ಕೂಲ್ಗೆ ಮೇಟ್ರಾಗಿ ಬಂದ್ದಾ! ಇವುಳು ಇದೇ ಉರ್ದು ಸೋಸೆಯಾಗಿ ಬಂದ್ದಾ ! ಇದೋಗ್ಗಿ, ಅವರೂರ್ದುಲ್ಲಿ ಸ್ವೇತ ಈ ಮೇಟ್ರಿ ಹೊಲಮನೆ ಕೆಲ್ಸಿ ಅಂತ ಇವುಳು ಹೊಗ್ಗಾಬತ್ತು ಇದ್ದಾ ! ಇಲ್ಲಾ ಅದು ಇದು ನೇರ್ವಾದಲ್ಲಿ ಇಸ್ಕೂಲ್ ಪನ್ಕೂಲ್ ಕಡೀಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ಗಾ ಬತ್ತು ಇದ್ದಾ! ಇನ್ನೇನಪ್ಪ ಬೇಕು ನಿಮ್ಮೀ ಇದಕ್ಕಿಂತ ನಾಕ್ಕಿ". ಗರಗನ ಕೊರೆದು ಉದುರಿಸೋ ಮರದ ಹೊಟ್ಟಿನಂಧು ಹುಸಿ ನಗುವ ಮಾತೊಳಗೆ ಬೆರೆಬೆರಿಸಿ ಉನ್ನುರಿದ.

ಸುಭಾವು : "ಲೋ ನಣ್ಣ ಕಲೀಬೇಕುಕನ್ನ ನಿನ್ನತ್ತ ತರ್ಕವು" ಅಂತ ಕೈ ಸುಟ್ಟಿ ಬೀಡಿ

ತುಂಡ ಚಣ್ಣನೆ ಮೇಲೆಗರಿಸಿ ನಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಗತೊಡಗಿದರು. ನರುಸಪ್ಪನ್ ಮೈನಾಕು ಮೂಲಿಂದ ಬೆವರು ಜಿನುಗತೊಡಗಿತು. ಹೊದ್ದಿದ್ದ ಕಂಬಳಿ ಸ್ನೇತ ಹಂಗೇ ಜಾರಿ ನೆಲಪೂರಿತು. ಆಗ ನಿಂಗ ಜಾಗಬಿಡದೆ ಏಟೇ ಕೊಸರಾಡಿದರೂ ಒತ್ತಲಿಸಿ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದೋನು ಈಗ ತಂತಾನೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿದ.

ಬೆಂಕಿಯ ಹೊಗೆ ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಏರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಮಧ್ಯ ಮಧ್ಯ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಹಸಿರಕಡ್ಡಿಯ ಚಿಟ್ಟಚಿಟ್ಟ ಗುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ ಬಳುಕಾಡುತ್ತಾ ಕವಳದಲ್ಲಿ ಕವಳವಾಗಿ ಸೇರುತ್ತಿತ್ತು.

ಚೆಲುವಪ್ಪ ಈಗ ಧೈಯೆ ತುಂಬುವನಂಗೆ "ಅದ್ದಾಕ್ಕ ನೀನು ಹಂಗೆ ಗರ ಬಡ್ಡಮೋನಂಗೆ ಕುಂತೆ. ಸೀಗೋಳಿನ ರಾಜಪ್ಪ ಮಾಭಾಧ್ರದ ಕತೆ ಓದ್ದಾಗ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲಾ? ವಂಶ ಬೆಳುಸಕ್ಕೆ ತಂತಮ್ಮ ಹೆಂಡುರ್ನೇ ಯಾರ್ಥಾರ್ಥೋ ಒಪ್ಪಿ ರಾಜ್ಯ ಆಳಿ ಮರೆದಿರೋದಾ? ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡೋದೆ ಹಂಗಿರೋವಾಗ ನಿಂದೇನು ಮಾ ಬುಡ್ಲಾ" ಅಂತ ಒಳಗುದ್ದು ಹಾಕಿದ.

ಎಲ್ಲರೂ 'ಹೊನಪ್ಪ ಮತ್ತೆ' ಅಂತ ತಾಳ ಹಾಕಿದರು. ನರುಸಪ್ಪನಿಗೆ ಮಾತು ಹೂತು ಹೋಗಿತ್ತು. ಕಷ್ಟ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಮೋರೇಲಿ ಬೆವರು ಜನುಗುಪ್ಪಾದು ನಿಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎದ್ದೊನೇ ಜಡ್ಟನೇ ರಸ್ಗು ಒದರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ದಡದಡನೆ ಹೊರಟಿ. ಎರಡು ಮೂರು ಮಾಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಹಸಿರು ಮುಕ್ಕಳಿಸುತ್ತ ಮೃದುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಹೊಲ ಬದುಗಳ ಇಡೀ ಅಗಾಂತರವೇ ಹುಲ್ಲು, ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಹುರುಳಿ, ಹುಳ್ಳಿಳ್ಳಿ ಗಿಡಗಳ ಹೂಳಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರಡು ಒಡಲಾಗಿ ಮಲಗಿತ್ತು. ನರುಸಪ್ಪ ಹೊಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಬದುಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಹೂಳಿ ಚುಳ್ಳಿದರೂ ನಿಗಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಬೋರಿ ಅವತ್ತು ತನ್ನ ಹಟ್ಟಿಗಳ ಹೆಂಚುಗಳೆಲ್ಲ ಅದರಾಡುವಂತೆ ಒದರಾಡಿ, ತನ್ನ ಮೂಲೆಗೆ ಕೂರಿಸಿ ನೀಲಕಂಠಪ್ಪನ ಹಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಿದ್ದ ಮಗನ ಇನ್ನೂಲ ಬಾಗಿಲು ಹತ್ತುವಂಗೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಮಾತ್ರ ಈ ಕವಳದಂಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನೆಲ್ಲ ಅಮರಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟು!

"ಬಾಯಿ ಮುಂದು ಮಾಡೊ ಹೆಣ್ಣಿ; ಉರು ಮುಂದಿನ ಹೊಲ ಎಂಡೂ ಹಾಳಿ!" ಅಂತ ಹಿರಿಚೆಕ್ಕಿಯ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತು ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲೆಯಿಂದ ದಡಕ್ಕನೆ ಮೇಲೆದ್ದಿತು. ಆ ತನ್ನ ಹುಳುಕು ಮುಳ್ಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆ ಅಂತ ಹಿಂಗೆ ಬಾಯಿ

ಮುಂದು ಮಾಡ್ತಾಳಾ? ಆ ಇನ್ನೂಲ ಮೇಟ್ಟು ಯಾಕೆ ತನ್ನ ಹೈದುನ್ನೇ ಇನ್ನೂಲ್ಲೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದ್ದಲ್ಲಿ ಈಟು ಉನಾಬರಿ ಹೋರ್ತು! ಉರೋಜಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗಲ್ಲ ಹಿಂಗೇ ಹೋರ್ತಾನಾ!?- ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕಂತಾಯಿತು. ಕೊತಕೊತ ಖದಿದ ನರುಸಪ್ಪ ಕಾರೆಗುತ್ತಿ ಎಡುವಿ ಧುಪ್ಪನೆ ಬಿದ್ದ. ಧು! ಇದರೊವ್ವನಾ ಅಂತ ಆ ಗುತ್ತಿಯ ಅಲ್ಲೇ ಹಾರೆಯಂಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಕಲ್ಲು ತಕೊಂಡು ಬುಡಸಮೇತ ಮೀಟಿ ಆಚೆ ಎನೆದು ಉಸಿರುಬಿಟ್ಟು. ಇವತ್ತು ಈ ಲೋಡಿಯ ಬುಡಬಾರದು ಅಂತ ಕಟಕಟ ಹಲ್ಲು ಕಡಿದ.

ನೀಲಕಂಠಪ್ಪನ ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಗ ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಜೀತ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮುಂಗಡವಾಗಿ ಈಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇ ಇನ್ನೂ ಅಧ್ಯಾದಪ್ಪ ಎದೆ ಮೇಲೆ ಹೆಣಬಾರವಾಗಿ ಕುಂತದೆ. ಅದನ್ನು ತೀರಿಸೋದು ಬುಟ್ಟು ಈ ಬಡ್ಡೊವ್ವಕ್ಕೆ ಓದೊ ಕೊದೆ ಹತ್ತುಬುಡ್ಡು! ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟ ಧಣ ಬುಟ್ಟಾನಾ? ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದ ಕೂಲಿ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತಾರ ಹಾಕೊಂಡ. ಇನ್ನೂ ನೂರ್ಯೇವತ್ತು ಹಂಗೇ ಕುಂತದೆ. ಹೆಂಗೆ? ಯಾವ ಬಾಬಿನಿಂದ ತೀರಿಸಬೇಕು? ಈ ಒಡ್ಡು ಬಡಿಯೋದ್ದಿಂದ ತೀರಲಿ ಅಂಡ್ರೆ ದಿನಸಿಗೆ ಸೋನ್ನೇ; ದಿನಸಿ ಬ್ಯಾಡ ಸಾಲಕ್ಕೆ ವಜಾ ಹಾಕ್ಕೂ ಅಂದ್ರೆ ಒಂದ್ರೆವತ್ತು ತೀರಬೋದು. ಆದ್ರೆ ಇನ್ನೂ ನೂರು ಜಮಗಡವಾಗೇ ಉಳಿದಿರುತ್ತಲ್ಲಾ...?

ನರುಸಪ್ಪನ ಕಾಲುಗಳು ರಭನವಾಗಿದ್ದ್ವೆ. ನಾಮಕಾವಸ್ಥೆ ಮೈಮೇಲಿದ್ದ ಕಂಬಳಿ ಜಾರಿ ಕೆಳೆ ಬಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿ ಒಂದಪ ಬೀಸಿ ಒದರಿ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಒಗೆದುಕೊಂಡ. ಮೊದಲೇ ನವೆದಿದ್ದ ಅದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಪನಯಿತು. "ಹೋಗ್ನಿ, ಎಲ್ಲ ಹಾಳಾಗೋಗ್ನಿ" ಅಂತ ಗಟ್ಟಿಯಾಗೇ ಲೋಚಗುಟ್ಟಿದ. ಇವತ್ತು ಈ ಕವಳ ಯಾರನ್ನ ತಕೊಂಡು ಹೋಗೋದಿಕ್ಕೆ ಹಿಂಗೆ ಹರ ಹಿಡಕೊಂಡದೇ...?

ಇಡೀ ಅಯನ್ನು ಮೂತ್ತಿ ಕೂಲಿನಾಲಿ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ನೀಸಿಕೊಂಡು ಬರೋದ್ದೇ ಹರಂ ಕವ್ವಪಟ್ಟಿ ಅಪ್ಪ, ಅವರಪ್ಪ, ಮುತ್ತಾತಂದಿರೆಲ್ಲ ಈ ಓದೊ ಆನೆ ಪಟ್ಟಿದಾದ್ದು ಉಂಟಾ? ತನ್ನ ತಲೆಪ್ಪೋಳಗೂ ಒಂದು ದಿನವಾದ್ದೂ ಇದು ಸುಳೀತಾ? ಅಂಥಾದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ನನ್ನ ಹೈದನಿಗೆ ಇದು ಹೆಂಗೆ ಬಂತು? ಸಣ್ಣ ಹೇಳೊಹಂಗೆ ಏನಾದ್ದು ಈ ಗತಿ...!?

ಯಾರೋ ಕದ್ದು ತಿಂದು ಎನೆದಿದ್ದ ಹಲಸಿನ ಸೆದ್ದೆಹೋಳು ಕಾಲಿಗೆ ಹೋಡರಿತು. ರುಂಡಿಸಿ ಒದ್ದ. ಅದು ದಮ್ಮಯ್ಯ ಅಂತ ಅಧ್ಯ ಹೊಲದಾಚೆಗೆ ಹಾರಿ ಬಿತ್ತು.

ನೋನೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇಸ್ತೂಲ ಕಿದ್ದಾರದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ ಮೇಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮನ
ಇಸ್ತೂಲ ಮಕ್ಕಳು ಅಡೋದು, ಓದೋದು ಎಲ್ಲನೂ ಕಿಟಕಿಲಿ ನೋಡಿ ತಾನು
ಹಂಗೇ ಓದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಅಂತ ಹರ ಹಿಡಿದುಬುಟ್ಟದೆ ಅಂತ ಅಲ್ಲಿಂದ ರಾಗ
ಹಾಡೋದಿಕ್ಕೆ ಸುರು ಮಾಡಿದ ಹೆಂಡಿ ತನ್ನ ತಲೆಯ ಗೊಬ್ಬರ ಮಾಡಿಬುಟ್ಟಳು.
ಆಗಂತು ಇದೇನು ತಿಳಿಲೇಯಿಲ್ಲ! ಆ ಸಣ್ಣ, ಚೆಲುವಪ್ಪ ಹೇಳಂಗೆ ಮನುಷ್ಯನ
ಆಸೆ ಮಾನ ಮಾರ್ಪಾದನೆಲ್ಲ ಹರಾಜು ಹಾಕಿಬುಡ್ತತೆ. ಅದೇನೂ ಹೇಳಾರಲ್ಲ
ಎಲ್ಲನು ಬುಟ್ಟೋಳು ಉಂಗಿ ದೊಡ್ಡೋಳು ಅಂತ... !

ನರುಸವ್ಪ ಕೆರೆದಂಡೆ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದ. ಗುಳುಮುಳುಕ ಚ್ಯಾರೆ ಹಕ್ಕಿಗಳೆಲ್ಲ ಈ
ಧಂಡಿ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಯಥಾವತ್ತು ತೇಲ್ತಾ ಇದ್ದವು. ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೊರೆಗಾಳಿ
ಎದೆ ಬಿರಿಯೋ ಹಂಗೆ ಬಿಸಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಇವತ್ತು ಎರಡರಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಲೇಬೇಕು. ಒಂದು-ಅವ್ವ, ಮನ ನಮೋಟ್ಟಿಗೆ
ಇರೋದಾದ್ದೆ ಈ ಇಸ್ತೂಲು ಪಸ್ತೂಲು ಬುಟ್ಟು ನೀಲಕಂಠಪ್ಪನೋರ ಹಟ್ಟಿಗೋಗಿ
ನೇರ್ಮೋಬೇಕು! ಅದಾಗದು ಅನ್ಮೋದಾದ್ದೆ ಹಾದರಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದೋವು ಹಟ್ಟಿಬುಟ್ಟು
ಹೋಗಬೇಕು...

ನರುಸವ್ಪನ ದೇಹದ ನಾಕು ಮೂಲೆಯೋಳಗಿನ ನರನಾಡಿಗಳೆಲ್ಲ ಲೊಚಗುಟ್ಟಿದವು.
ಬುಡೋದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಪಲ್ಲಿಯಂಗೆ ಕಟ್ಟಕಟ್ಟಿ ಹಲ್ಲು ಕಡಿದ. ಮೂಡಲದಿಕ್ಕಿನಿಂದ
ಈ ಕೊರೆ-ಕವಳದೊಳಗೆ ಹೋತ್ತು ಮಸಮಸಕಾಗಿ ಕೆಂಪು ಬೀರಿತ್ತು. ‘ಎಂದು’
ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಬಂದೋನು. ಈಗ ಅದರ ಸುಳಿವೇ ಇಲ್ಲದೆ ತಿರುಗಿ
ಉರು ಕಡೆಗೆ ದಪದಪನೆ ಹೆಚ್ಚೆ ಹಾಕತೊಡಗಿದ.

‘ಈ ಹ್ಯೇದ ನನ್ನ ಹುಟ್ಟೇಯಿಲ್ಲ ಅನ್ಮೋದು ದಿಟ್ಟಾಗಿಬುಟ್ಟಿ’ ಸಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟು ಸರ್ವ
ತಿರುಗಿ ಭುಸ್ಸನೆ ಹೆಡೆ ಎತ್ತಿತು. ಮುಲುಗುಟ್ಟಿದ. ಹಂಗಾದ್ದೆ ಇವಳನ್ನು ಒಡ್ಡು
ಆಚೆ ಹಾಕಿ ಇನ್ಮೋಂದು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಟು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳೋದಾ!-ಮತ್ತೊಂದು ಯೋಜನೆ
ಬಾಣದಂಗೆ ಎದೆ ಕುಕ್ಕಿತು. ಯಾವ ಹೋಲ ಮನೆ ಮತ ಕಂಡು ಈ ಮರಂಥನಿಗೆ
ಹೆಣ್ಣು ಒಟ್ಟಿ ಬರಬೇಕು! ತಾನೇನು ಆ ನೀಲಕಂಠಪ್ಪ, ಕುಂಬಳೋಡ್ರ ಮನೆ-
ತನದೋನಾ? ಮತ್ತೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಕತ್ತು ಮುರಿದ ಕೋಳಿಯಂಗೆ ಮುದುರಿತು.

ನರುಸಪ್ಪ ಹಂಗೇ ಗಕ್ಕನೆ ನಿಂತ. ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಅಂಬಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಸೈ ಹೆಂಡಿಯ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಬುಟ್ಟೊಂಡು ಉರೋಳಿಗೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬದುಕೋಂಡು ಉಂಟಾ? ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಂಗಿರೋ ಆ ಹೋಟಲ ಹಟ್ಟಿ ಮಾನ ತೆಗೆಯೋ ಕೆಸರುಗದ್ದೆಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದಲ್ಲ... !!

ನರುಸಪ್ಪಪನಿಗೆ ಹಗೇವಿಗಿಳಿಸಿ ಮುಚ್ಚಿದಂತಾಯಿತು. ತಿರುಗಿ ಹೆಚ್ಚೆ ರಭಸಗೊಳಿಸಿದ. ಹೊತ್ತಾರೆಯೇ ಎದ್ದು ಒಂದು ಬೀಡಿ ತುಂಡು, ಅರ್ಧಗಳಾನು ಕಾಫಿ ನೀರಿಗಾಗಿ ಅವರಿವರ ಹಿಂದೆ ಅಲೆದು ಜೀವನ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದೋನಿಗೆ ಇವತ್ತು ಆ ಸಣ್ಣ, ಜೆಲುವಪ್ಪ, ಸುಬ್ಬಪ್ಪ, ರಾಚ ಎಲ್ಲ ಅವನ ಎದೆಯೋಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ ರಂಗ ಕಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟಿದರು!

"ಏನಾಲ್ಲಿ ನರ್ಸ್ ಇವತ್ತು ಅಪರಾಪ್ಪೆ ಈಟುಬಿರ್ದೆ ಕೆರೆಕಡಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬತ್ತಾ ಇದ್ದಿ. ಇವತ್ತೇನೋ ಕಾದದೆಕಂತೆ ಬುಡಪ್ಪ... ಹೊತ್ತು ಇವತೇನಾರ ಪಡೋಗಡಿಂದ ಮೂಡಿದ್ದೂ ಮೂಡೋಬೋದು.."

ನರುಸಪ್ಪ ಆತರಿಸಿ ನೋಡಿದ. ಮರಿದ್ದಾವ ಎದುರಿಗೆ ನಗುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದ. ಮೈ ಉರಿದುಹೋಯಿತು. ಎಲ್ಲ ಬಡ್ಡೀಮಕ್ಕಳು ಸೈತ ತಾವು ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಚ ಅಂತ ಭಾವುಣಿಸಿಕೊಂಡಂಗೆ ಆಡ್ತಾರೆ !!

'ಅದೇನು ಅಮೃತೀಕೊಂಡು ಹೋಗ್ನೆ ಕಂಡೇವಿನಿ ಕಂತೆ' ಅಂದವನೇ ಈಗ ನಡುಗೆಯ ಜೋರು ಮಾಡಿದ.

ಆ ಮರಿದ್ದಾವ ಬೆಳ್ಳಿ "ಜೆಂಗೂಲಿ ನನ್ನಮಗನ್ನೆ ಏನಪ್ಪ ಆಗ್ಯಾದೆ ಇವತ್ತು !!"
ಅಂದುಕೊಂಡೋನು, ಹೆಂಡೆ ಗಾತ್ರ ಹಲಸ್ತಣ್ಣ ಒಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬನೇ ತಿಂದುಬುಟ್ಟೆ
ಈ ಹೊಟ್ಟಿ ನುಲಿತ ಸೈಸಕ್ಕಾಗಿ ಅಂತ ಅಲ್ಲೇ ಬೇಲಿ ಮಗ್ಗಲಿಗೋಗಿ ಗಬಕ್ಕನೆ
ಕುಂತುಕೊಂಡ.

ನರಸುಪ್ಪನ ಎದೆ, ಕೆಂಡದ ಹೊಂಡವಾಗಿತ್ತು. ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದೆ ಆಳಿಗೊಂಡು ಕಲ್ಲು
ಅಂತ, ಬಿದ್ದೋನು ತುಳ್ಳು ತಾವು ಮಾತ್ರ ಮಂತಾನಸ್ತನ ಮೋಮ್ಮೆಕಳ ಥರ
ಆಡ್ತಾರೆ ಗಿರೇಸ್ಥರು ಅಂದುಕೊಂಡು ಇತ್ತ ತಿರುಗಿದರೆ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಲ
ಮೇಸ್ಟರು ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು!

ನರಸಪ್ಪನ ಬುರುಡೆಯೊಳಗೆ ಏಕದಂ ಮದ್ದು ಸಿಡಿದಂಗಾಯಿತು. ನಕ್ಕನೆ ನಿಂತ. ಆ ಮೇನ್ನರು ನಗುತ್ತಾ "ಎನು ನರಸಪ್ಪ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದೀರಾ" ಅಂತ ತಲೆ ಮೇಲಿಂದ ಜಾರಿದ ಟಿಕೆಟವೆಲ್ಲ ತೆಗೆದು ಒದರಿ ಕೊರಳನುತ್ತ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡರು.

ನರಸಪ್ಪನಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣಾ ಎನು ತಿಳಿಯದೆ ಚಟುವಡಿನುತ್ತ ನಿಂತ.

ಮೇನ್ನರು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ ಬಂದು "ಎನು ನರಸಪ್ಪ ಮಗನ್ನ ಸ್ಕೂಲ್ ಸೇರಿಸಿದ ಸಿಟ್ಟು ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿದೇ ಇಲ್ಲಾ? ದಿಟ್ಟ-ಒಂದರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದ್ದೇ ಒಗ್ಗೋಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ. ಅನಾಯಾಸಾಗಿ ಜೀತದ ಹಣ ತಮ್ಮೋಯ್ತಲ್ಲ ಅನ್ನೋ ಕೋಪ ಬೇರೆ, ಅಲ್ಲಾ! " ನಗುತ್ತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಣಿ ಹೇಳಿದ್ದ ದಿಟ್ಟವಾ ಅಂತ ಹೊಳ್ಳಬಂಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದು ಕೇಳಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ನರಸಪ್ಪನಿಗೆ ಯಾಕೊ ಅದಾಗದೆ "ಹೋಗಯ್ಯ ನೀನಾಗ್ಯರು ನನ್ನ ಹೇಳಕ್ಕೆ" ಅಂತ ಗುಡುಗಿದ.

ಮೇನ್ನರು "ಅಲ್ಲ ನರಸಪ್ಪ, ಈ ಸಿಟ್ಟು ಯಾರ ಮೇಲೆ? ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಸ್ಕೂಲ್ ಸೇರಿಸೋದು ನಿಮ್ಮ ಮಗನ್ನೇ ತಾನೇ.." ಅಂದು, ಚಲಿ ಚಾಸ್ತಿ ಅನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಿಗೆ ಸುತ್ತಿದ್ದ ಟಿವೆಲ್ಲನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ತಲೆ ತುಂಬ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅವರ ಕತ್ತಿನ ವಡಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಜ್ಜೆ ಇವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಧುತನೆ ಬಿತ್ತ. ದುರುದುರು ನೋಡಿದ. ಆ ಕ್ಷೂಕ್ಕೆ ನೀಗಾಜಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದ ಮಾತು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ಮಗನ ಕತ್ತಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜೆ ನೋಡಿದ್ದಂತನಿಸಿ ಅದನ್ನೂ ಪರಿಶೈ ಮಾಡೇಬುಡವಾ ಅಂದುಕೊಂಡು "ನೀತಿ ಹೇಳಕ್ಕೆ ಬರ್ಬಾಬ್ಯಾಡ ಹೋಗಯ್ಯ ಕಂಡಿದ್ದೀನಿ ಈಗ್ಯಾಕೆ ಮಾತು" ಎಂದವನೇ ಹಟ್ಟಿ ಕಡೆಗೆ ಗೂಳಿಯಂಗೆ ನುಗ್ಗಿದ.

ಬೋರಿ ವಾರ ಮಾಡಲು ಹೆಚಾರ ನಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು "ಲೋ ಸೂಳೆ ಮಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಿದ್ದೀಯೋ" ಅಂತ ಅಬ್ಬರಿಸಿದ ನದ್ದಿಗೆ ಅವಳು ಬೆಳ್ಳಿ ದಡಕ್ಕನೆ ತಿರುಗಿದಳು. ಗಂಡರಾಯ! ಇವ್ಯಂದು ತವ್ಯನ್ನಿಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಗಂಜಲ ತೊಪ್ಪೆ ಬೆರೆಸಿದ್ದ ನೀರಿನ ಬೋಸಿಯ ಹಿಂಡಕೊಂಡು ಈಚೆ ಬಂದಳು.

'ಎಲೋನೆ ಅವುನು?' ಅಂತ ಕಣ್ಣ ಮೆಡರಿಸಿದ.

"ಎನು ಹೊತ್ತಾರಲೇ ಎದ್ದು ತಿರುಗಾ ರಂಗಕಟ್ಟಿದರೆ ಕಾಣುದೆ. ಇವತ್ತು ಸನೀಪಾರಲ್ಪ. ಅದಾಗ್ನೆ ಇಸ್ಕೂಲ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಹೋಗ್ಯಾದೆ ಕಂತೆ ಆ ನೀಲ್‌ಕಂಠಪ್ಪನೋರ ಮಗ ಬಂದಿದ್ದು ನಿನ್ನ ಬರಾಕ್ಕೇಳಿದ್ದಂತೆ ಅದೇನು ಕೇಳೋಗು" ಅಂತ ತನ್ನ ಹಾಡಿಗೆ ತಾನು ಬೀದಿಗೆ ಬಂದಜು.

"ನೀಲ್‌ಕಂಠಪ್ಪ-ಅವ್ವಾನ ಹಣ, ನೀನು-ನಿನ್ನಮಿಂಡ, ಮಿಂಡುನ್ನೀ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗ.. ಎಲ್ಲ ಹಾಲಾಲ್‌ಕೋರ ನನ್ನಕ್ಕಳ್ಳು. ಇಸ್ಕೂಲ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಹೋದ್ದು ಇಸ್ಕೂಲ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್! ಹೋಗ್ನಿ ತಾಳು. ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲ ಮಾಡ್ತೇನಿ.." ಅಂದವನೆ ಅವಳ ಕೈಲಿದ್ದ ಬೋಸಿ ಕಿತ್ತು ಅತ್ತ ಒಗೆದು ದಡದಡ ಓಡಿದ.

"ಕೂಡಿದಾಗಿಂದಲ್ಲ ಇದೇ ಆಯ್ತು. ಕೈಲೇನು ಕಿಸಿಯಾಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಬರಿ ಬಾಯಿ! ಮಗ ಹೋಗಿ ದುಡೀಬೇಕು ತಾನು ಮಾತ್ರ ಅವರಿವ್ವ ಹಿಂದೆ ಸುತ್ತೋಂಡು ಯಾಚ್ಚು ಹಾಕ್ಕಬೇಕು. ಇದೊಂದು ಬಾಳಾ.." ಅಂತ ಬೋರಿ, ಬಿದ್ದು ಉಳಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬೋಸಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಅದರ ತಳದಲ್ಲಿದ್ದ ತೊಪ್ಪೆಗಂಜಲವ ಮೋರಿಗೆ ಸುರಿದು ಒಳ ಬಂದಜು.

ನರುಸಪ್ಪನು ನೀಲಕಂಠಪ್ಪನಿಗೆ ಸಿಗಲೇಬಾರದು ಅಂತ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಆದರೆ ನಡುಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಆ ನೀಲಕಂಠಪ್ಪನೇ ಕೊತ್ತಿಯಂಗೆ ಎದುರಾಗಿಬಿಟ್ಟ.

"ಯಾಕ್ಕಾ ನರ್ನಾ? ಹೇಳಿಕ್ಕು ಏಟೊತ್ತಾಯ್ತು ಬಲ್ಲೇಬಾರ್‌ದ ? ಈಗ ನೋಡಿದ್ದೇ ಎತ್ತಿಗೊ ಹೋಯ್ತು ಇದ್ದೀಯಲ್ಲ" ಅಂತ ಅವರೇ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ್ಕಿದರು.

ನರುಸಪ್ಪನ ರಭಸ ನೀರು ಸುರಿದ ಹೆಂಟಿಯಂಗಾಯಿತು. ಉಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ ನಿಂತ. ತಿರುಗಿ ನೀಲಕಂಠಪ್ಪ "ಹತ್ತೋಮೂರ್ತಿ ಹುಳ್ಳಿ ಬಿದ್ದದೆ ಹೋಳಿನರ್ಸೀಮರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆ ಮಂಡಿಗೆ ಹಾಕಿಬುಟ್ಟು ಬರ್ಬೇಕು. ನಿನ್ನಜ್ಞತೆ ಹಿರಿಯೋನು ಬತ್ತಾನೆ. ಒಡ್ಡು ಮುಗಿಸ್ತೋಂಡು ಇವತ್ತು ರಾತ್ರಿ ಉಂಡು ಗಾಡಿ ಕಟ್ಟಬುಡಿ. ಆಂ.." ಗಂಟೆಲು ಏರಿಸಿದರು. ನರುಸಪ್ಪ ಹಂಗೇ ನಿಂತಿದ್ದ.

"ಅಯ್! ಇದ್ದಾಕ್ಕ ಹಿಂಗೆ ಗರ ಬಡ್‌ದೋನಂಗೆ ನಿಂತೆ. ಬುತ್ತಿಗಿತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಸ್ತೋಂಡು ಹೊಂಡೀವುಂತೆ ಈಗ ನಡಿ ಕಣದ ಕಡೀಕ್ಕೆ ಹುಲ್ಲು ಹಂಡಿವಂತೆ" ನೀಲಕಂಠಪ್ಪ

ಕೇಳಿದರು. ಈಗ ನರುಸಪ್ತ" ಆಯ್ತು ಬತ್ತಿನಿ ನಡೀರಿ" ಅಂತ ಉಸುರಿದ.

'ಹು! ಹಂಗೆ ಮಾಡು' ಅಂದ ನೀಲಕಂಠಪ್ಪ ಮುಂದೆ ನಡೆದರು. ನರುಸಪ್ತ ಈಗ ಸ್ಥೂಲಿನತ್ತ ಹೆಚ್ಚೆ ಹಾಕಿದ.

ಸುತ್ತ ಕಳ್ಳಿಬೇಲಿ ಬೆಳಿದಿದ್ದ ಸ್ಥೂಲಮುತ ಅದರೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿ ಹೋದಂಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಬೇಲಿಗೆ ಅಂಟಿಸಿದ್ದ ಬಿದಿರು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಇವನು ಒಳ ಬಂದ. ಸ್ಥೂಲ ಮಕ್ಕಳು ಆಗಲೇ ಮತದ ಜಗುಲಿ ಮೇಲೆ, ಕೊರಡಿ ಒಳಗೆಲ್ಲ ತಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ನರುಸಪ್ತ ತಾನು ಬರಬಾರದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದವನಂಗೆ ತಳಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚೆ ಉರಿದ. ನಮ್ಮೂರೊಳ್ಳೀಯೇ ಈಟ್ಟಿ ಮಕ್ಕಳವೇ ಅಂತ ಇಲ್ಲಿಗಂಟ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ-ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ನೀರಿಗೆ ಉರುಂಡುವ ಮೀನ ತತ್ತಿಯಂಗೇ! ಉರುತುಂಬ ಮಕ್ಕಳೇ! ಆ ಪಂಚಾಯಿತ್ತ ಮೆಂಬ್ಬು ತಮ್ಮಾಯ್ ಅವತ್ತು ಹೋಟ್ಟಲ್ಲಿ ಈಗ ನಮ್ಮೂರ ಸ್ಥೂಲಿನ ಸ್ತೇಂತು ಯಾವ ಉರಿಗೂ ಕಮ್ಮಿಯಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅದು ದಿಟ್ಟೇ! ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು, ಕೆಲವು ಗುದ್ದುಮುರಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಲವು ಬಾವುಟ ಹಾರಿಸಲು ನೆಟ್ಟಿದ್ದ ಕಂಬ ಏರುವ ಮತ್ತು ಜಾರುವ ಆಟ ಆಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕುಂಟಬಿಲ್ಲೇ ಆಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಕುಂತು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು.

ನರುಸಪ್ತ ಗೌತ್ತಲ್ಲಿನಂಗೆ ನಿಂತು ನೋಡಿದ. ಮಗ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಹ್ಯಾದ ಯಾವ ಹೆಣ್ಣು ಸ್ವೇತ ಯಾರು ಬಂದರು ಯಾರು ಬಿಟ್ಟರು ಅನ್ನೊ ಕಿಂಚಿತ್ತು ನಿಗವೂ ಇಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿದ್ದವು. ಇವನು ಜಗಲಿ ಮೇಲೆ ಕ್ಷಾಡಿಸುತ್ತಾ ಕೊರಡಿಯೋಳಕ್ಕೆ ಕಾಲಿರಿಸಿದ. ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ ಕುಂಡಿಯ ಮುಗಿಲಿಗೇರಿಸಿ, ತಲೆಯ ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಸಿ, ಎದೆಗೆ ಸ್ನೇಟನ್ನು ಒತ್ತಿಕೊಂಡು, ಏನನ್ನೋ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ.

ನರುಸಪ್ತ ಅವನ ಪಕ್ಕಕೆ ಹೋದ. ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ಹಂಗೇ ನಿಂತು ಕವಕವನೆ ನೋಡಿದ. ಬಾಯಾರಿದ ಕುರಿಮರಿ ಹೊಣಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಲೋಚಲೋಚನೆ ನೀರು ಕುಡಿಯುವರ್ಗ ಈ ಮಗ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ. 'ಲೋ ಮಲ್ಲಕ್ಕು'. ಮಾತಿಲ್ಲ.

'ಲೋ ಮಲ್ಲಕ್ಕು ಎಳ್ಳ ಕತ್ತು'

ಮರಿಲಕ್ಕನಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನರುಸಪ್ಪನೇ ಬಗ್ಗೆ ಅವನ ಜುಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದು ಮೇಲಕ್ಕಿತ್ತಿದೆ.

ಒಂದು ಶೈಲ ತಬ್ಬಿಬಾಬು ಮರಿಲಕ್ಕೆ ಈಗ ಉಸಿರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು "ಯಾಕವ್ವೆ ಬಂದೆ? ಅ ಆ ಈ ಈ ಎಲ್ಲ ಬರೋದು ಮುಗುಸೋಬೇಕು. ನಾತ್ರಿಯೂ ನೀನು ಬರಿಯಾಕ್ಕೆ ಬುಡ್ಡನಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮೇಸ್ಟ್ ಬಂದ್ರೆ ಹೋಡಿತಾರೆ" ಅಂತ ರಾಗ ಎಳೆದೆ.

ನರುಸಪ್ಪ ಆ ಮೇಸ್ಟರ್ ನೆನಮು ಮಾಡಿದೊಡನೆಯೇ ಕಟ್ಟುವಾಗಿ ಮಗನನ್ನು ಅನಾಮತ್ತು ಮೇಲಕ್ಕಿತ್ತಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅಂಗಿ ಚಡ್ಡಿ ಉರಿ ಅವನ ಕತ್ತು, ಮೈಯಿ, ಬೆನ್ನು, ತೊಡೆ, ತೋಳು, ಕಾಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶೋಧಿಸಿದ. ಆ ಮೇಸ್ಟರ್ ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಅಂಥಾದ್ದೇ ಮಚ್ಚೆ ಎಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹಂಗಾದ್ರೆ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದು ಅಂತ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದ. ಯಾವ ಗುತ್ತೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಗನ ರವೋಟು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ ದುರುದುರು ನೋಡಿದ. ಈ ಮೂಗು, ಈ ಕಣ್ಣಿ, ಈ ಮೋರೆ ಚಹರೆ ತನ್ನವು! ಬಣ್ಣ ಮಾತ್ರ ಅವನ ಅವ್ವನದು !! ಹಂಗಾದ್ರೆ ಎಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಾಸ ಅದೆ??

ಮರಿಲಕ್ಕ ಮೈ ಮುದುರಿಕೊಂಡು ಅಳುಮೋರೆಯಿಂದ "ಯಾಕವ್ವೆ ಹಿಂಗೆಲ್ಲ ಮಾಡಿ? ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು..." ಅಂತ ಕಣ್ಣೀರು ಹನಿಕಿಸುತ್ತಾ ಸುತ್ತ ನೋಡಿದ. ಹೈಕಳು ಭೀತಿ ಬಡಿದವಂತೆ ಸುತ್ತ ನಿಯಿದ್ದವು. ನರುಸಪ್ಪನಿಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದಂತೆ ಹಿಂಜಾದಂತನಿಸಿತು. ಸುತ್ತುವರಿದಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳತ್ತ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದ. ಕುಂಬಳೇಗೌಡ್ ಮನೆಯಾಳು ನಿಂಗನ ಹೈದ ಬೆದರಿದಂಗೆ ನಿಂತಿತ್ತು. ಅದರ ಪಕ್ಕೆ ಸುಭಾಪ್ನನ ಮಗಳು ಸಣ್ಣ ಕಳ್ಳಿಬೀಲದ ತುದಿ ಕಚ್ಚುತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿತ್ತು. ರೋಡ, ನಿರಾಶೆ, ಸಂಕಟ, ಅವಮಾನ, ಅಸಹಾಯಕತೆ, ತಳಮಳಗಳಿಂದ ನಲುಗಿಹೋಗಿದ್ದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಧಟ್ಟನೆ ಏನೋ ಹೋಳಿದಂಗಾಯಿತು. ತಿರುತ್ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದ. ದಿಟ್ಟ ರಾಚನ ಮಗ ರಾಮನೂ ತನ್ನ ಪಕ್ಕದ ಹೈದನಿಗೆ ಸುದ್ದುತ್ತಿತ್ತು. ಸಣ್ಣನ ಹಿರಿಹೈದನೂ ಎದುರಿಗೇ ನಿಂತಿತ್ತು. ಆ ಘನಂದಾರಿ ಜನರ ಎಲ್ಲರ ಮಕ್ಕಳೂ ಇಲ್ಲೇ ಅವೆಯಲ್ಲ... !?

ನರುಸಪ್ಪನ ಮನಸ್ಸು ಅಬಲಿಯಂಗೆ ಹುದಿಯಿತು. ಹಂಗೆ ಹಂಗಿಸಿದ ಯಾರ ಅಪ್ಪ ಅವರಪ್ಪಂದಿರು ಮರಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣ ಹೊತ್ತು ಅಷ್ಟರ ಕಲಿತೋರು! ಅವರಪ್ಪಂದಿರು

ಇರಲಿ, ಇವರೂ ಸೈತ ಹೆಚೆಟ್ಟಿ ಒತ್ತಿಕೊಂಡೇ ಬಂದೋರಲ್ಲಾ? ಹಂಗಾದ್ರೆ ಇವರ ಮಕ್ಕಳು ಹೇಗೆ ಓದೊ ಹುಟ್ಟಿ ಹಚ್ಚೊಂಡೊ ? ಹಂಗಾದ್ರೆ ಇವೂ ಅವರು ಹೇಳಿಂಗೆ...!?

"ಅವ್ವ ಅಕ್ಕರ ಬರ್ದು ತೋರುಸ್ತಿಲ್ಲ ಅಂದ್ರೆ ಮೇನ್ನರು ಹೋಡಿತಾರೆ. ಅವ್ವರು ಬರೊಹೊತ್ತೆ ಮುಗುಸ್ತಬೇಕು. ನನ್ನಬುಡಪ್ಪ, ತಿರುಗಾ ಹಟ್ಟಿಗೆ ಎಳ್ಳುಂಡು ಹೋಗ್ಗಬ್ಬಾಡ.." ಮರಿಲಕ್ಕ ಅವ್ವನ ಕೈ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಿಕ್ಕಿದ.

ನರುಸಪ್ಪ ಮಗನ ಮುಖ ನೋಡಿದ. ಅದರ ಮೋರೆಯಿಂದ ಜಾರಿದ ಕಣ್ಣೀರು ತನ್ನ ಕೈ ಮೇಲೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಕಣ್ಣೀರ ಬೆಳ್ಳನೆ ಕಾವು ಎದೆ ತುಂಬಿದ್ದ ಉಬ್ಬಸವನ್ನೆಲ್ಲ ಜರ್ನನೆ ಇಳಿಸಿದ ಅನುಭವ! ಏನಾಯ್ತ್ತ!!?

'ಮೇನ್ನ ಮೇನ್ನ' ಅಂತ ಹೈಕೆಳೆಲ್ಲ ಹೊಸ ನೀರಿಗೆ ಹತ್ತುವ ಮೀನಿನ ಹಿಂಡಿನಂಗೆ ಕೊತಡಿಯೋಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿದವು. ಹಂಗೆ ಹಿಂಡು ಹಿಂಡಾಗಿ ನುಗ್ಗಿದವು ಕೊತಡಿ ತುಂಬೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಕೊಂಡವು. ಮರಿಲಕ್ಕನ ಮುಖ ಈಗ ತಿದಿ ಒತ್ತಿದಂಗೆ ಭರದಿಂದ ಏರಿಳಿಯತೋಡಿತು.

ನರುಸಪ್ಪ ಮಗನ ತಲೆ ನೀವಿ, ಕಣ್ಣೀರು ಒರೆಸಿ "ನೀನು ಬರ್ದ್ದು ಮಗಾ" ಅಂದವನ್ನು ಮಗನ ಕಣ್ಣೀರು ಹನಿಕಿದ್ದ ಕೈಯನ್ನು ತನ್ನ ಅಂಗಿ ಸೆರಗಿಗೆ ಸೀಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಆಚೆ ನಡೆದ. ಆಗಲೇ ಕವಳ ಹರಿದು ಆಳುದ್ದ ಮೇಲೇರಿದ್ದ ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲು ಹಾದಿಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು.

ಹಸಿರು ಹರಳಿನುಂಗುರ

ನಂಜೆ ವದರ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಆ ದೂರವಾಣಿ ಕರೆ ಬಂತು. ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೆಂದು ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ ಕೇಳಿದ ದನಿ ಅದು. ಅದು ಲಕ್ಷ್ಯದೊ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಬಾರದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಈ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂದು ವರ್ಷಗಳ ಅಂತರ ಕಾರಣ ಇರಬಹುದು. ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಗಡಿಬಿಡಿಯಿಂದ ತಡವರಿಸಿದೆ.

"ನಾನು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮಾತಾಡಿರೋದು" ಎಂದಜು. ನಾವರಿಸಿಕೊಂಡು—

"ಇತೀರ್ಥನಿ ಬನ್ನಿ" ಅಂದೆ.

ಇಪ್ಪತ್ತೆಂದು ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ ಅವಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವಳು ಮಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಉಂಟಿನಲಾಗದ ಸಂಗತಿ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಮೇಲೇರುವ ಹಕ್ಕಿಯೊಂದು ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿಯುವ ರೀತಿ.

ಕೊರಡಿಯ ಒಳಗೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣ ಹಾಯಿಸಿದೆ. ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಒಪ್ಪ-ಓರಣ ಅಂದಗೆಡಬಾರದೆಂಬ ತವಕ.

ಪ್ರತಿದಿನ ಈ ಅಭೀಸಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅದೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಈಗ....? ಆ ಹರೆಯದ ತಲ್ಲಣ-ತವಕಗಳು ಮಾಗಿಯೇ

ಇಲ್ಲವಾ...? ನಗು ಬಂತು.

ಆದರೂ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಕಡತಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಜೋಡಿಸಿದೆ. ಟೇಬಲ್ ಜೊಕ್ಕುವಾಗಿಸಿದೆ. ಎದ್ದು ಒಮ್ಮೆ ಕೊರಡಿಯ ಒಳಗೇ ಸುತ್ತು ಹಾಕಿದೆ.

ಆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಈಗ ಹೇಗಿರಬಹುದು?

ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮರತೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು ಅವಳು. ಆದರೆ ಕೆಲವೇ ಷ್ಟಾಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಎಷ್ಟು ಹೆಸಿರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಳು. ಅವ್ಯಾಕ ಮನೋವ್ಯಾಪಾರದ ವಿಸ್ತೃಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನೆನಪು ಬೀರುವ ಪರಿಣಾಮ ಅನಾಧ್ಯಮಟ್ಟದ್ದು....

ಅವಳೀಗ ನಾನಾ ಧರ ಆಕಾರ ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಹೋದಳು. ಆದರೂ ಅವಳ ದ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋದ ಕಾಲದ ಮಾಗಿದ ಮುಪ್ಪು ಹೋರಳಿದಂತಿತ್ತು.

"ನಿಮಗೆ ಬಿಡುವಿದ್ದೆ ಬಿತೀನಿ, ಬರ್ಲ್" ಅಂದಿದ್ದಳು,

ದಿಟ್ಟಾಗಿ ನನಗೆ ಆ ಷ್ಟಾಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳುವುದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆಗ "ನೀನು ಹಳ್ಳಿಗಾಡ" ಎಂದು ಭೇಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. "ಟ್ರೌಬ್ಲ್ಯೂಟ್" ಎಂದು ರೇಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ತುಂಟುತನಕ್ಕೆ ಸಿಟ್ಟೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ 'ನೀವು' ಎಂದು ಬಹುವಚನದಲ್ಲಿ ಸಂಚೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.....

ಹೋರಂಡಿ ಸದ್ಯಾಯಿತು. ಪೆನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ಅತ್ತ ನೋಡಿದೆ. ಏದು ಗಂಟೆಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ ಎಂದಿದ್ದವರು ಏದು ನಿಮಿಷ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಬಂದಳು. ಸಮಯಪಾಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕಿಂಚಿತೂ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ; ಬದಲು ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾಳೆ ಅನಿಸಿ, ಹಾಗಂತ ರೇಗಿಸಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡವನು ಯಾಕೊ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ, ನಿನಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆ ಎಂದು ಹೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಆಗದೆ ನಗುತ್ತ ಕುಚೀ ಹೋರಿಸಿದೆ.

ಅವಳು ಕುಳಿತು ದುರುದುರು ನೋಡುತ್ತಾ "ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಆಯ್ತಲ್" ಎನ್ನುತ್ತ ಮುಖವರಳಿಸಿ ನಕ್ಕಳು. ಅವಳು ನಕ್ಕರೆ ಅದೇ ಗುಳಿ ಕೆನ್ನೆಯಲ್ಲಿ! ಅದಕ್ಕೆ ಎಂಥ ಸೆಳೆತವಿದೆ ಎಂದು ಆ ಇವ್ವತ್ತೆದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದೆ. ಅಗಲ ಮುಖದ, ತಿಳಿಯಾದ ಆಳ ಕಣ್ಣಿನ, ಮುಖದ ತುಂಬ ನಗು ತುಳುಕಿಸಿ ಮಾತು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ

ತುಂಟ ಹುಡುಗಿ ಈ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಗಾಜನೂರಿನ ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಬಂಡೆ ಮೇಲಿನಿಂದ ನಾನು ಜಾರಿ ಬಿದ್ದದ್ದು ಕಂಡು ನಕ್ಕಿದ್ದಳು. ಅಮೇಲೆ ಅತ್ಯಿದ್ದಳು. ಅವಳು ನಕ್ಕಾಗ ತನಗೆ ಬಂದ ಸಿಟ್ಟು ಅತ್ತಾಗ ಕರಗಿ, ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಲುಗೆ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು. ಆ ವಯಸ್ಸೇ ಹಾಗೆ. ಅದರಾಟಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆ ಎಂಬುದಿಲ್ಲ!

ನಾನು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟೇ. ಆ ದಿನಗಳ ಅವಳ ರೂಪ-ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಆಕಾರಗೊಳಿಸುತ್ತ ಹೋದೆ. ಸರಳದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ ಎನ್ನಬಹುದಾದ ತಮಾಷೆಯ ಹುಡುಗಿ ಆಗಿದ್ದಳು ಇವಳು. ಅದೆಂದ ತಮಾಷೆಯೆಂದರೆ ಎಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಕಾಮುಕ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಒಮ್ಮೆ, ಅವಳ ಕೆನ್ನೆಯತ್ತ ಸರಿದ ತುಟಿಯನ್ನು ನಾಜೂಕಾಗಿ ಸರಿಸಿ "ನೋಡು, ಇದೆಲ್ಲ ಮದ್ದೆಯಾದ ಮೇಲಿನ ಕ್ರಿಯೆಗಳು" ಎಂದು ನಕ್ಕಿದ್ದಳು. ಆ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮುರಿಯದೆ ನನ್ನನ್ನೂ ನಗಿಸಿದ್ದಳು.....

ಲಕ್ಷ್ಮಿ "ಯಾಕೆ ಹಿಂಗೆ ಕೂತ್ತಿ, ತುಂಬ ಕೆಲಸ ಇತ್ತಾ? ನಾನು ಬಂದಿದ್ದಿಂದ ತೊಂದ್ರೆಯಾಯ್ತು" ಎಂದಳು.

ನನ್ನ ಸರದಿ ಮತ್ತೆ ತಡವರಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು. ಯಾಕೊ ನನ್ನ ಈ ಬಗೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ನನಗೇ ಸಿಟ್ಟುಬಂತು. ಸರಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತು "ಹಂಗೇನಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಸುಂದರಾಜ, ನಾಗವೇಣಿ, ಅಂಜಲಿಯರನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಅಂಜಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಗಾಂಧಿಬಜಾರ್ ಹತ್ತ ಹೋಗ್ನಾ ಇದ್ದಳು. ನಾನು ಕಾರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದೆ ಮಾತಾಡಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಅವಳು ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಇರ್ಬೇಕು. ಉಳಿದೋರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೇನಾಡ್ಯ ಗೋತ್ತಾ?" ವಿಷಯಕ್ಕೆ ವಳಿಯಲು ಹೀರಿಕೆ ಹಾಕಿದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೇವಲ ನಿರುತ್ತಾಹದಿಂದ "ಅಯ್ಯೋ, ನನ್ನಗ್ನಾರು ಗೋತ್ತಿಲಷ್ಟ, ಯಾರೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ" ಅಂದಳು.

ನಾನು ಈಗ ಭೇಡಿಸುವ ದ್ವನಿಯಲ್ಲಿ "ಹಂಗಾದ್ದೆ ನನ್ನ ಹೆಂಗೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದಿ? ನಾನು ಇಲ್ಲಿರೋದು ಹೆಂಗೆ ಗೋತ್ತಾಯ್ತು" ಅಂದೆ. ಅವಳು ನೀನು ಮುದ್ದ ಎಂಬಂತೆ ಥಟ್ಟನೆ "ನೀವು ಲೇಖಕರಪ್ಪ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚೋದೇನು ಕಷ್ಟ? ಪಶ್ಮಿಕೇಲಿ ಬಂದ ವಿಳಾಸ ನೋಡಿ ಹಿಡಿದೆ" ಎಂದು ನಕ್ಕಳು. ಇವಳು ತನ್ನ

ತುಂಟಿತನವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಖಚಿಯಾಯಿತು. ಆಗ ಇವಳಿಗೆ ಪಯಾರಾಯ ಹೇಸರು ತುಂಟಿಯೇ ಎಂದಾಗಿತ್ತು.

ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಇವಳ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಲಕೋಶದಲ್ಲಿ ಹೂತುಹೋಗಿರುವ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಕೆದಕಬಹುದಲ್ಲ....

"ಶ್ರೀನಿವಾಸಗೌಡ ಗೊತ್ತಾ? ನೆನಪುಯ್ಯಾ" ಎಂದೆ. ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದಳು. ಆತ ಆಗ ಇವಳನ್ನು ಬಹಳ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದು. ಇವಳು ಮಾತ್ರ ಅವನನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಹಗುರವಾಗಿ ಕಾಣಲ್ಪಡ್ಡಿದ್ದಳು. ಅವನು ಇವಳ ಕುರಿತು ಬರೆದಿದ್ದೆ ಕವನ ಕೊಡಲು ಹೋದಾಗ ಇವಳು ನಿರಾಕರಿಸಿದಳು ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸಗೌಡ ಕ್ಷಾನ್‌ರೂಮಿನಲ್ಲೇ ಕವನ ಹಾಡಿ ತಾನೊಬ್ಬ ಭಗ್ನಪ್ರೇಮಿ ಎಂದು ಸಾರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದು. ಸಹಪಾಟಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇವಳೊಬ್ಬ ಖಳನಾಯಕಿಯೂ ತಾನೊಬ್ಬ ಕರುಣಾಜನಕ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಆಗಲು ಹೋಗಿ ನಗೆಪಾಟಲಾಗಿದ್ದು. ಅದನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ "ಅವನು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಕವನ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆಯಾ" ಎಂದೆ.

ಅವಳು ನನ್ನ ಅರಳಿದ ಕಣ್ಣಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕಿಲಕಿಲನೆ ನಕ್ಕಳು. ಮತ್ತೆ ಗಂಭೀರವಾದಳು. ಮೆಚ್ಚಿದವಳನ್ನು ಎದುರು ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ನೆನೆಪುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹು ಹಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವಳ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಕಂಡು ಅದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಾಗತೋಡಗುವ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟ ಹರೆಯದ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕಚೆಗುಳಿಯಿಡುವ ರೀತಿಯೇ ಒಂದು ಬಗೆಯದು. ಆದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ನಿರುತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತೆ.

ಅವಳು ತುಟಿಗೆ ಲಿಪೋಸ್ಟಿಕ್ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಕೊರಳ್‌ಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ದಪ್ಪ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಸರ, ಅದರ ಜೊತೆಗೊಂದು ವಾಲಿ ಸರ ಇತ್ತು. ಕೈ ತುಂಬ ಚಿನ್ನದ ಬಳೆಗಳು ಮಿಂಚುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಗ ಬಹು ತುಂಟಾಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮುಂಗುರುಳು ಮೊಟ್‌ಕಾಗಿ ಮಲಗಿತ್ತು. ಹಸಿರು ಸೀರೆಗೆ ತಕ್ಕ ಬೈನ್‌ಹಾಸನ್ ಹಣೆಗೆ ಅಡೇ ಬಣ್ಣದ ಬೊಟ್ಟು.

ಆಗ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಮಹತ್ವ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸರಳ ಮತ್ತು ಸರಸತನದಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈಗ ಎಷ್ಟು ಬದಲಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ ಅನಿಸಿತಾದರೂ ಯಾಕೊ ಮನಸ್ಸು ಅದನ್ನೂಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

ಬೇಕಂತಲೇ ಒಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಲಂಕಾರವೇ ಇದು? ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಕ್ಕು ನೋಡಿದೆ-ಆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಎಲ್ಲಿ? ಈಗಿನ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಎಲ್ಲಿ? ಅಚ್ಚೊತ್ತಿ ನಾಗಿ ಹೋದ ಬದುಕಿನ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳು ಈಗ ನಗುವ ಸರದಿ ತಮ್ಮದೆಂಬಂತೆ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಅನೀಸಿತು.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕುಚೀನಿಸೋರಿಗಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದವಳು ಮುಂದೆ ಸರಿದು "ಇದೇನು ಹಿಂಗೆ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ ಅಂತ ನೋಡೋತ್ತಿದ್ದಿರಾ? ನಿಜ, ಆ ಹಿಂದಿನ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಈಗ ಇಲ್ಲವಲ್ಲವ್ವಾ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಅಲಂಕಾರ..." ಎಂದು ಪರ್ಕಪರಕನೆ ನಕ್ಕಳು. ನನ್ನ ಜಾಡು ಹಿಡಿದ ಅವಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇರುವ ಹಿಂದಿನ ಚಾಣಾಕ್ತನಕ್ಕೆ ತಲೆಯಾಡಿಸಿ ನಕ್ಕೆ.

ಅವಳು ಈಗ ನಗು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಟೇಬಲ ಅಂಚನ್ನು ಸವರುತ್ತ ಗಂಭೀರಾಗಿ "ಮೂರ್ತಿ, ನೀವು ಇಲ್ಲಿದ್ದಿರಿ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮೊಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತಾರ್ಥಿಬೇಕು ಅಂತ ಆಸೆಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಿನಿ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಪಾಳುಬಿದ್ದ ಆ ನೆನಪ ಕೆದಕಬೇಡಿ. ಅವೆಲ್ಲ ಭೂತವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿರ್ಹೆ. ವರ್ತಮಾನ ಕೇಳ್ಳಿರೇನು? ನಿಮಗೆ ವ್ಯವಹಾನವಿದೆಯಾ? ಹಾಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು-ನೀವು ಲೇಖಕರು ನನ್ನದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಢಿ ಮಾಡಿಬಿಡಲಿ ಅಂತಾನು ನಾನು ಬಂದಿಲ್ಲ..."

ನನಗೆ ಒಮ್ಮೆಗೆ ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ತುತ್ತು ನಿಂತಂತನಿಸಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದು ಕುಳಿತು ಮಿಂ ಮಿಂ ನೋಡಿದೆ. ನನ್ನ ಈ ಸಲದ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಕಂಡು ಮತ್ತೆ ನಕ್ಕಳು. ಅವಳ ಕೆನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ಗುಳಿ ಬಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದಿದ್ದ ನೆಳೆತ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಆ ಗುಳಿಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣ ಕುಕ್ಕುವ ಹೋಳಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಆಳವಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ನೋಡತೋಡಿದೆ. ಮೊಟ್ಟರೆ ನೇರಿದಂತೆ ಕಣ್ಣಿ ! ಅದರ ಸುತ್ತ ಕಮ್ಮಿ ಚರ್ಮದುಂಗುರ. ತಲೆಗೂಡಲೋಳಗೆ ಇಂಂತಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಿಳಿ ಕೂಡಲು. ಕಾಲ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬಿಡತೋಡಗುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಒಂಟಿನ; ವಿಷಣ್ಣತೆ, ಆಯಾಸಗಳು ಇವಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳತೋಡಿದ್ದವು.

ನನಗೆ ಎದೆ ಭಾರವಾದಂತಾಯಿತು. ಆ ಕಾಲರಾಯನ ಪ್ರಭಾವ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ? ಯಾರು ಇದಕ್ಕೆ ಹೋರತು?

ನನಗೆ ಯಾಕೊ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅಂಜಿಕೆ, ತಳಮಳವೆನಿಸಿತು. ಏನೋ ಹೇಳಿ— ಕೊಳ್ಳಲು ಬಯವಳು ಇವಳು. ಅದಕ್ಕೆ ತಾನೇಕೆ ತಳಮಳಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡೆ. ಆದರೂ ತನಗೆ ವಯಸ್ಸಾಗುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆ ಇತರರಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿ ಸ್ವಸ್ವಮಾಧಾನಗೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿದೆಯಲ್ಲ ಅದು ಸಮಯಸಾಧಕತನಾದ್ದು ಎಂದು ಇವಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಕೆನಿಸಿದರೂ ಹಾಗೆಂದು ಬಾಯಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ವರ್ತಮಾನ ಕೇಳುತ್ತಿರೇನು? ನಿಮಗೆ ವ್ಯವದಾನವಿದೆಯಾ? ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಳು. ನಾನೀಗ "ಹೇಳಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ" ಎಂದು ಆಲಿಸುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೆ.

"ಓಹೋ ನಿಮ್ಮ ಕಥೆಗಾರ ಈಗ ಜಾಗೃತವಾದನಾ" ಎಂದು ಗೇಲಿ ಮಾಡಿದಳು.

"ನನ್ನಲ್ಲಿಗ ಕಥೆಗಾರ ಇಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಮೂರ್ತಿ. ನೀವು ಹೇಳೊದುನ್ನೇನು ಬರೆಕೊಳ್ಳೋದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಹೇಳಬಹುದು" ಎಂದು ಕಿಬಾಯಿಸಿದೆ. ಅವಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಮೌನವಾಗಿ ಕುಳಿತಳು. ಮತ್ತೆ "ನೀವು ಅಪ್ಪಿತಪ್ಪಿಯೂ ನನ್ನ ಗಂಡ, ಮಕ್ಕಳು, ಮನೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಲಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಆಕ್ರೇಪಿಸಿದಳು.

"ನೀವು ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲಾಲ್ಲ" ನಕ್ಕೆ.

"ಹೇಳಬೇಕೋ ಬೇಡ್ಮೋ ಅಂತ ಯೋಚಿಸ್ತಾ ಇವಿ" ಅವಳೂ ನಕ್ಕಳು.

"ನಿಮ್ಮ ಹೇಳಲೇ ಬೇಕೆನಿಸಿದ್ದೆ ಕಂಡಿತ ಹೇಳಿ ಕೇಳ್ತೇನಿ, ಬೇಡ ಅಂದ್ರೆ ಬೇಡಬಿಡಿ. ಒತ್ತಾಯ ಇಲ್ಲ" ತಮಾಪೆ ಮಾಡಲು ಹೇಳಿದೆ. ಅವಳು ಹೇಳಲೇಬೇಕೇಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಬಂದಿರುವುದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು.

"ಆಯ್ತು ಹೇಳ್ತೇನಿ" ಅಂದಳು.

ಆಗ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹೀಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಟಪಟ ಮಾತು. ಆಯ್ತು ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎಂಬೆರಡೇ ಧೋರಣೆ ತಾಕಲಾಟಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಯಸ್ಸೇ ಹಾಗಿತ್ತು.

"ನಮ್ಮಪ್ಪ ಕೊನೆಗೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವಿರಧವಾಗೇ ಮದ್ದೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟ. ನನ್ನ ಗಂಡ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ. ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ವ್ಯಾಪಾರ. ಜೊತೆಗೆ ಉರು ಕಡೆ ತೋಟಗದ್ದೆ ಅಂತ ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ತಿ. ಭಾರಿಕುಳ. ನೋಡಿ ಈ ಚಿನ್ನದ ಸರಗಳು, ಈ ಬಳೆಗಳು!

ಇವೇ ಸಾಕಲ್ಲ ಶ್ರೀಮಂತ್ಯಿ ಸಾಷಿಗೆ" ಅಧಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಕ್ಕಳು. ಆದರೆ ನಗುವು ಕೂಡ ಕರುಳು ಹಿಂಡಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ನಗು ನಿದರ್ಶನವಾಗಿತ್ತು.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಈಗಲೇ ನಿಜವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಅನಿಸಿತು. "ನಾನು ಕೇಳಾ ಇವ್ವಿ ಹೇಳಿ ನೀವು" ಅಂದೆ.

"ನೀವು ಕೇಳಿ ಅಧವಾ ಬಿಡಿ. ನಾನಂತು ಹೇಳಬಿಡ್ಡಿನಿ" ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಅದೇ ನಗು ನಕ್ಕಳು. ಇವಳು ಬದುಕನ್ನು ಎಷ್ಟು ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಅಂತ ಆಜ್ಞಯ್ವಾಯಿತು. ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡತೊಡಗಿದೆ.

ಅವಳು "ಮೂರ್ತಿ ನಾನು ಬಯಸಿದ್ದು ಒಂದು, ಬಂದದ್ದು ಇನ್ನೊಂದು. ನನ್ನ ಬದುಕ್ಕಲ್ಲಿ ಬೇಕಿದ್ದು ಯಾವ್ಾದೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮೂರು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ. ಮೂರು ಗಂಡೇ. ನಿಜ ಹೇಳಬೇಕು ಅಂದ್ರೆ ಹೆಂಗೆ ಅವುನ್ನು ಹೆತ್ತೆ ಅಂತಾಗ್ನಿ, ನಾನೆಂಗೆ ತಾಯಿಯಾದೆ ಅಂತಾಗ್ನಿ ಗೊತ್ತಾಗ್ನಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯ ಅಂದ್ರೆ ಆ ಮೂರು ನನ್ನಂಗಿಲ್ಲ. ನೀವು ನಂಬಿತೀರಾ?"

ನಾನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕುಳಿತ್ತಿದೆ. ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಇಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳ ಹೆತ್ತೂ ತಾಯಿಯಾಗದೆ ಹೋಗೋದು, ಇದ್ದೂ ಗಂಡನಿಲ್ಲದೆ ಇರೋದು; ಉಣಿತ್ತಿದ್ದರೂ ಆಸ್ತಿಯ ಸುಖ ಅನುಭವಿಸಲಾಗದೆ ಹೋಗೋದು ಅವಾಸ್ತವವೇನಲ್ಲ. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಉತ್ತೇಷ್ಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಅನಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಅವಳು ನನ್ನ ನೋಟದಿಂದಲೇ ಉತ್ತರ ಪಡಕೊಂಡವಳಂತೆ ಮುಂದುವರಿಸಿ "ನಮ್ಮಪ್ಪ ನನ್ನ ಮಾರ್ಗಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟೆ ಮೂರ್ತಿ, ಹೊಂದಾಣಿಕ್ಕೆ ಅನ್ನೋದು ಆಗ್ನೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಸೋತೆನೋ ಗೆದ್ದನೋ ಹೆಂಗೆ ಹೇಳಿ? ಆದ್ರೆ ಇಷ್ಟು ನಿಜ-ಈಗಂಡ, ಮಕ್ಕಳು, ಆಸ್ತಿ ಯಾವುವೂ ಕೂಡ ನನ್ನವಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲ ಹೊರೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿವೆ" ನಿಟ್ಟಿಸಿರು ಬಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನಾದಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣ ಕಿರಿದಾಗಿ ಬಿಟ್ಟವು. ಮುಖದಲ್ಲಿನ ನರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿನಂತೆ ಉಬ್ಬಿಕೊಂಡವು.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ ತುಂಟುತನದ, ತಮಾಷೆಯ, ಜೈತನ್ಯದ ಚಿಲುಮೆಯಾಗಿದ್ದ ಹುಡುಗಿ. ಅವೆಲ್ಲ ಏನಾಗಿ ಹೋದವು? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದವು? ನೂರಾರು ಕನಸುಗಳ ಎದೆಗೂಡು ಈ ವಯಸ್ಸಿಗೇ ಬರಿದಾಗಿ ಹೋಯಿತೆ? ಬದುಕು ಏನೆಲ್ಲ

ಮಾಡಬಿಟ್ಟೇ...? ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹಿಂಡಿತು. ಅಂಥ ಲಕ್ಷ್ಯ ಯನ್ನ ಮಾತ್ರ ಉಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ನನಗೆ ಈಗ ಇವಳೊಂದಿಗೆ ಚಚೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿವಾ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುವ ಯಾವ ಮಾತಿಗೂ ಕೂಡ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಅನಿಸಿತು. ಮೂಕವಾಗ ತೋಡಗಿದೆ.

ಈ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೂಡ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕಷ್ಟೇ ಬಂದಿದ್ದಳಲ್ಲ ಅವಳು ನನ್ನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗೇನೂ ಕಾಯದೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು : "ನನ್ನ ಗಂಡ, ಅನ್ನ ಹಾಕುವಂತೆಯೇ ಮೈ ತುಂಬ ಚಿನ್ನ ತಂದು ಸುರಿಯುತ್ತಾನೆ. ದಾಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿ ಹೋಗಿ ಬಿಡಬಹುದಾದ ಆಸ್ತಿಯ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮನೆ, ಹೋಗಿ-ಬರುವವರ ಭತ್ತವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರೀತಿಯೆಂಬುದು ಇಲ್ಲ : ಸ್ನೇಹ ಕಾಣೋದಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ಒತ್ತಡವೇ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ನಂಬಾತೀರಾ-ಆ ಮೂರು ಮಕ್ಕಳು ನನ್ನವೇ ಎಂದು ಬಾಯಿತುಂಬ ಹೇಳೋಂಡು ಅನುಭವಿಸೋ ಹಿತ ಸಿಗ್ಗಾಯಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಮನುವಿನ ಹೆರಿಗೆಯಲ್ಲಾ ಆ ಹೆರಿಗೆ ನೋವಿನಲ್ಲಿರೋ ಹಿತ ಅನುಭವಿಸ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಕರುಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಸ್ವಂದನವೇ ದಕ್ಕಲಿಲ್ಲ..."

ಈ ಲಕ್ಷ್ಯ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳತೋಡಗಿದಳು. ನಾನು ಅವಳ ಕತ್ತಲೆಯ ಮನಸ್ಸಾಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅವಳ ಸಂಕರ್ಪದ ಆಳ ಮತ್ತು ಅರ್ಥವನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಅತ್ಯ ಒಳಗಿನ ದುಃಖ ಶಮನವಾಗಲಿ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತೆ. ಕಣ್ಣೀರು ಹರಿದು ಮುಖಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಸೇಳ್ಳೆ ಪೌಡರು, ತುಟಿಯ ಲಿಪಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಣ್ಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅವು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ರೂಪವನ್ನು ತೋರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಗ ಇವಳಲ್ಲಿ ಮುಟಿಯುವುದನ್ನೇ ನೋಡಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣುತನದ ಸೆಲೆ ಈಗ ಬತ್ತಿ ಬಗ್ಗರಿ ಮೂಳೆಯಂತಾಗಿತ್ತು. ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸಿಂಬಿ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಸುಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆಯ ಮಧ್ಯ ಚಲನಕ್ಕಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೋಡಗಿತ್ತು. ದಿಟಪಾಗಿ, ಲಕ್ಷ್ಯ ಯಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಹೋರಳಿಸಿದ ಬಾಸುಂಡೆಗಳು ಗಾಥವಾಗಿಯೇ ತಮ್ಮ ಭಾವನ್ನು ಒತ್ತಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು.

ಹಾಗಿದ್ದೇ ಈ ಲಕ್ಷ್ಯ ತಾಳ್ಳೆ ಎಂಥದು? ಇದೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯ್ತು? ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡ, ಮಕ್ಕಳು, ಮನೆ, ಆಸ್ತಿ ಯಾವುವೂ ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಭಾದಿಸಿಯೇ ಇಲ್ಲವೇ?

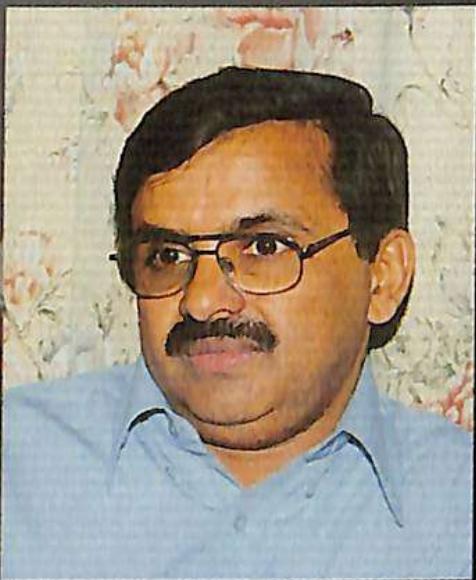
ನನಗೆ ಕೇಳಬೇಕೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ಅಳು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮಾಡಿದವಳಂತೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಳು. ಬಹುಶಃ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹೀಗೆ ಭಾವುಕಾಗಿ ಅತ್ತದ್ದು ಇದೇ ಮೊದಲಿರಬೇಕು.

ನಾನು "ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಗುವನ್ನು ಯಾರ ಜೊತೆಯಾದ್ದು ಹಂಚೋಬೋದು ; ಆದ್ದೆ ಅಳು ಹಂಚೋಳೋಬೋದು ಕಷ್ಟ. ಆಪ್ತರ ಹತ್ತ ಮಾತ್ರ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗ್ತದೆ. ನೀನು ಹಿಂಗ ಅತ್ತದ್ದಕೆ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಸಣ್ಣವಳಾದೆ ಅಂತ ತಿಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಖ ಎತ್ತು, ನೋಡು" ಎಂದೆ.

ಅವಳು ಕಣ್ಣೀರು ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕತ್ತೆತ್ತಿ "ನಿನ್ನ ಬೇಸರ ಆಯ್ತಾ? ಆಗಿದ್ದೆ ಕ್ಷಮಿಸಿಬಿಡು" ಎಂದಳು. ನಾನು ಮುಂದೆ ಸರಿದು ಅವಳ ಕ್ಷೇ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು "ನನ್ನ ಬೇಸರ ಆದದ್ದು ನೀನು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿದ್ದೆ. ಹೋಗ್ಗಿಬಿಡು, ನೋಡು ನಿನ್ನ ಈ ಉದ್ದದ ಬೆರಳಿಗೆ ಈ ಹಸಿರು ಹರಳಿನ ಉಂಗುರ ಎಷ್ಟು ಬೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣ್ಣಿದೆ" ಎಂದು ಅವಳ ಬೆರಳನ್ನು ಮೃಧುವಾಗಿ ಸವರಿದೆ.

ಅವಳು ಮುಖವರಳಿಸಿ ನಕ್ಕಳು.

ಕಾ ತ ಚೆಕ್ಕಣ್ಣನವರು ನಮ್ಮ ಸದುವಿನ
ಅದ್ವಿತ ಕಥನಕಾರರು. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಅನಾಮಿಕ
ಜೀವಿಗಳ ಪೃಶ್ನೆತ್ವಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಶೋಧಿಸುವುದು
ಇವರ ಬರಹದ ಪ್ರಥಾನ ಗುರಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತದ
ಚೌಕಟ್ಟಿಗಿಂತ ಮಾನವೀಯ ಮೊಲ್ಲಗಳ
ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವವನ್ನು ಆಕೃತಿಗಳಿಂದ
ಇವರ ರೀತಿ ವಿಶ್ಲಷಣಾದುದು.

ಬಾಲ್ಯಾನುಭವದ ನೆನಪಿನ ಕೋಶವನ್ನು
ತಮ್ಮ ಕಥನದ ಪರ್ಮತ್ವಪ್ರಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೂ
ವರ್ತಮಾನದ ವಿಸಂಗತಿಗಳ ಎದುರಲ್ಲಿ
ಅದನ್ನು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಕಳೆದು ಹೋದ ಪೃಶ್ನೆ ಅಳಿದು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ
ಪರಂಪರೆಯ ಜೀವನ ಕ್ರಮ ಇವು ಇವರ ಕಥೆ
ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡುವ ಸಂಗತಿಗಳು.

ಆಕ್ರಾಮಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಗುತ್ತಿರುವ
ಅಧ್ಯಾನಿಕ ಜ್ಞಾನಸೋಧಿ, ಅದರ ಅಭ್ಯರಕ್ಷೆ ಸಿಕ್ಕಿ
ತಲ್ಲಿಣಿ ವಿಷಾದ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಉಣಿತ್ತಿರುವ
ತಳಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಗತಿಖ್ಯಾತಿ ಇವು ಇವರ
ಕಥನದ ಸಂಪೇದನ್ನಾದ್ವಯ. ಇಲ್ಲಿಯ
ಪಾತ್ರಗಳು ಪೃಶ್ನೆ ಮಾತ್ರ ಚಿತ್ರಗಳಾಗಿದೆ
ಅನುಭವ ವಿಶೇಷದ ಪ್ರತಿರೂಪಗಳಾಗುತ್ತವೆ.
ಇವರ ಉಪಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗ ಕಥನ ರೀತಿಗೆ
ಭಾವಗೀತಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ.